B 79

fol. 1.

INCIPIUNT CAPITULA DIVERSARUM EPISTOLARŪ BEATI GREGORII PAPE URBIS ROME

I Ad sabiniana diaconem constantinopolitano

II Ad felicem episcopum in serdica

III Castoriano diacono

IIII Iuliano scriboni

V Mauritio aug

VI Conductoribus massarum sive fundorum p gallias constitutos

VII Cipriano diacono

VIII Constantino auge

VIIII Item constantine

X Sabastino episcopo riminensi

XI Eulogio epo alexandri & anestasio epo antioceno

XII Item anestasio antioceno epo

XIII Domiciano epo metropolite

XIIII Ioanni epi constantinopoli

XV Castorio epo ariminensi

XVI Pastoriato epo neapolit

XVII Virgilio epo arelatensi in gallias missa p ioh pr & sabastinū

XVIII Universis epis galliarū q sunt sub regno hildiberto sunt diacone

XVIIII Hildiberto regi francorum

XX Iohanni epi corintiorum

XXI Universis epis per ellada constitutis

XXII Augustino epo anglorum

XXIII Adalberto regi anglorum

KGL. LANDES BIBLIOTHEK ZU DÜSSELDORF

xxiiii Virgilio epo arlatensis gall
xxv Agustino epo anglorum
xxvi Etherio epo gallariarum
xxvii palladio presbitero
xxviii Johanni abbate montis sinai
xxviiii Cononi abbate gallorum montis lirensis
xxx Ardepidoto patricio gallorum
xxxi Brunehilde regine francoru
xxxii Teoderico regi francorū
xxxiii Brunihilde regine francorum
xxxiiii Regine francorum brunihilde
xxxv Quiriaco epo &ceteris inhiberia catholicis epis
xxxvi Antemio subdiacono campanie
xxxvii Teoctiste campanie patricie
xxxviii Baucaude &agnello epis de ebreis
xxxviiii Felici epi meganensi deeccla construenda
xL Sabino subdiacono dehosto monasteriu tradendo
xLi Eusebio abb desubiectione epi sui
xLii Adiustinianū deleone epo suscipiendo
xLiii Veloci magistro mil depsecutione ariulfi
xLiiii Admauriciū &uitalianū mag mil
xLv Adstephanū castarium sid demonachis restituendis
xLvi Mauricio &uitaliano mag mil dedepdatione
xLvii Vniuersis militibus inneapoli
xLviii Maximiano epo de abbate suo refouendo

xlviiii Honorato diacono de uenantio honorando
L Squilacino de ordinibus facien
Li Petro subdiacono felic& de diuersis causis
Lii Secundino seruo dei incluso
Liii Gregorius sereno epo maxiliensi
Liiii Palladio prbo
Lv Venantio epo lunensi
Lvi Cyridano
Lvii Theodoro curatori
Lviii Mauriniano epo rauenna
Lviiii Romano defensori
Lx Fantino defensori
Lxi Sauino subdiacono
Lxii Antemio subdiacono
Lxiii Sauino subdiacono regionario
Lxiiii Uitali defensori
Lxv Maurentio magistro militũ
Lxvi Gregorio ex prefecto
Lxvii Arogi duci
Lxviii Stephano
Lxviiii Romano defensori
Lxx Romano defensori
Lxxi Mauriniano epo rauenna
Lxxii Hilaro notario
Lxxiii Theodoro curatori

lxxiiii Paulino epo taurenti. Proculo epo Venerio epo. Mariniano epo Locris
lxxv Anastasio antioceno
lxxvi Antemio subdiacono campanię
lxxvii Bone abbatisse
lxxviii Venantio epo lunensi
lxxviiii Antemio subd campanie
lxxx Romano defensori
lxxxi Johanni epo syracusano
lxxxii Secundino seruo di recluso
lxxxiii Romano defensori sicilię
lxxxiiii Andreę scolastico
lxxxv Habitatoribus insule capriace strię prouintie
lxxxvi Basilio
lxxxvii Desiderio epo
lxxxviii Marcellino proconsule dalmatię
lxxxviiii Maurentio magistro militū
xc Gulfari magistro militum
xci Mastaloni
xcii Marentio
xciii Antemio subd. campanię
xciiii Romano defensori
xcv Fortunato epo neapolitano
xcvi Chrisanto epo spolitano
xcvii Castorio notario nr̄o
xcviii Sergio defensori siponti

fol. 3

XCVIIII Romano defensori siciliae
C Fortunato epo neapolitano
CI Fantino defensori panormitano
CII Domnello erogatori
CIII Iohanni tribuno siponti
CIIII Eulogio patriarchae alexandrino
CV Claudio abbate
CVI Benenato epo tundaritano
CVII Fortunato epo neapolitano
CVIII Iohanni epo syracusano
CVIIII Gaudio epo egatino
CX Clero ordini & plebis consilarius tudinas
CXI Anatholio diac constantinopolitano
CXII Castorio notario
CXIII Mariniano epo rauenne
CXIIII Anatolio diac & apocrisiario constant
CXV Antemio subdiacono
CXVI Bonino defensori
CXVII Ianuario epo caralis
CXVIII Vitali defensori caralis
CXVIIII Secundino epo tauromenitano
CXX Dalmatiano epo metropoliti
CXXI Amandino
CXXII Questino exprefecto
CXXIII Maioriano abbate
CXXIIII Fantino defensori

CXXV Exarco africi
CXXVI Fantino defensori
CXXVII Fortunato epo neapoli
CXXVIII Venantio expatricio de parmu
CXXVIIII Johanni illo de panormi
CXXX Iuuino illo de atena
CXXXI Johanni epi siracusano
CXXXII Magistro maurentio militum
CXXXIII Victori epo panormitano
CXXXIIII Pantaleo notario
CXXXV Vrbigo abbate
CXXXVI Item urbico abb
CXXXVII Romano defensori
CXXXVIII Johanni epo siracusano
CXXXVIIII Libertino expfecto
CXL Romano defensori / territurio est(?) ituatir
CXLI Colonis & familia siuofundo insiracusano & cathonensi
CXLII Cyridano
CXLIII Johanni epo siracusano
CXLIIII Petro sicilie
CXLV Leonti exconsule
CXLVI Fantino defensori
CXLVII Antemio subdiac
CXLVIII Romano defensori
CXLVIIII Fantino defensori
CL Fantino defensori

clı Fantino defensori panormitano
clıı Felici siciliae
clııı Iohanni epo syracusano
clıııı Scolastico defensori
clv Iohanni epo surrentino fortunato
clvı Romani defensori siciliae
clvıı Fortunato epo neapolitano
clvııı Romano defensori
clvıııı Chrysanto epo
clx Dono epo mesana
clxı Sereno epo acontana
clxıı Antemio subdiac
clxııı Antemio subdiac
clxıııı Scolastico defensori
clxv Ianuario epo cal
clxvı Eusebio archiepo
clxvıı Fantino defensori siciliae
clxvııı Romano defensori siciliae
clxvıııı Sergio defensori
clxx Anatholio diacono et uictorio epo
clxxı Vincentio yppocentio marcelliniano libertino agathoni
clxxıı Vitali defensori desardinia
clxxııı Romano defensori siciliae
clxxıııı Clero ordini et plebi consistenti arconino probabilib.
clxxv Vuantilio et arigio gallis
clxxvı Brunihilde regine francor

clxxvii	Brunehilde	regine	francor(um)
clxxviii	Siagrio	epo	gallis
clxxviiii	Theoderico	& theodeberto	regib(us) francor(um)
clxxx	Virgilio	epo	arelatensi
clxxxi	Aureliano epo	franciis	
clxxxii	Siagrio	& therio	uirgilio desiderio epis
clxxxiii	Aregio	epo	franciis
clxxxiiii	Item aregio	epo	franciis
clxxxv	Candido	presbitero	franciis
clxxxvi	Siagrio	epo	agustud
clxxxvii	Asclipiodoto	gallis	
clxxxviii	Teoderico	& theodeberto	regib(us) francor(um)
clxxxviiii	Leandro	epo	spaniaru(m)
cxc	Recharedo	regi	uuisigotorum
cxci	Claudio	hispanus	
cxcii	Maximo	epo	salonitano
cxciii	Dotio	epo	blapitano
cxciiii	Maximo	epo	salonitano
cxcv	Johanni	epo	siracusano
cxcvi	Anatholio	diac	constantinopl
cxcvii	Leoni	epi	cathanensi
cxcviii	Taliani		
cxcviiii	Domnello	erogatori	
cc	Demetriano	& ualerianu	clericis fac
cci	Romano	defensori	italie
ccii	Leonti	exconsule	sicilie

CCIII	Amandico	domestico	
CCIIII	Secundino	& iohanni epo	re(c)tori siciliae
CCV	Passibo	epo	
CCVI	Christaphoro	epo	
CCVII	Bonifacio	epo regio	firmo diacono
CCVIII	Iohanni epo sirentano.	fortunato epo neapolitano & ante	
CCVIIII	Atrimarco	scriboni	
CCX	Marciliano	ex pfecto	
CCXI	Maurentio	magistro	militum
CCXII	Agiulfo	regi	langobardor
CCXIII	Domicio	prbro	& abbate
CCXIIII	Theodolinde	regine	langobardor
CCXV	Antemio	subdiac	
CCXVI	Fortunato	epo	neapolitano
CCXVII	Eupaterio	duci	sardiniae
CCXVIII	Passibo	epo	de firmo
CCXVIIII	Iohanni	epo	siracusano
CCXX	Atrimarco	scriboni	
CCXXI	Fantino	defensori	
CCXXII	Secundino	epo	
CCXXIII	Fortunato	epo	neapolitano
CCXXIIII	Atrimarco	scriboni	
CCXXV	Romano	defensori	
CCXXVI	Romano	defensori	
CCXXVII	Fortunato	epo	neapolitano
CCXXVIII	Clero ordini	& plebi	consistenti meseno
CCXXVIIII	Iohanni	epo	siracusano

ccxxx Anthemio subdiacono
ccxxxi Clementine patricie
ccxxxii Venantio epo lunensi
ccxxxiii Anthemio subdiac neapolitano
ccxxxiiii Romano defensori, Anthemio subdiac· Sauino subdiac
ccxxxv Sauino subdiac Iohanni epo syracusano Sergio defensori apparib·
ccxxxvi Felici subd Siciliae
ccxxxvii Johanni epo syracusano
ccxxxviii Theodoro curatori
ccxxxviiii Fausto
ccxl Anthemio subdiac
ccxli Anthemio subdiacono
ccxlii Eugenio notario
ccxliii Vito defensori
ccxliiii Felici epo portunensi
ccxlv Seuero epo anconitano
ccxlvi Clero ordini &plebi consistenti Auximo·
ccxlvii Venantio epo
ccxlviii Fortunato epo neapolim
ccxlviiii Anthemio subd
ccl Romano defensori
ccli Romano defensori fantino defensori· Sauino subdiac
Adriano notario Eugenio notario felice subd· sergio defensori
cclii Chrysanto epo spolitano
ccliii Fortunato epo neapolitano

GREGORIUS SABINIANO SUBDIAC SALUTEM

De causa maximi praeuaricatoris quid actum sit cognouisti, sed postquam serenissimus dominus imperator iussiones transmisit illum ordinari minime debuisse, tunc ad altiore superbia erupit, ita ab hominibus gloriosi uiri romani patricii quia ab eo praemia acceperunt, eumque ita ordinari fecer. Antonium sub diaconum & rectore patrimonii nisi fugisset occiderent.

Ego autem epistolas transmisi postquam eum ordinatum consideratione cognoui, & contra consuetudinem uniuersarum solemnia celebrare non praesumeret, nisi prius serenissimus dominus cognosceret quid de eius persona iussisset.

Quae scripta mea publice relecta uel in ciuitate posita publice scindi fecit, atque in contemptus sedis apostolicae aptius exiliuit.

Quid ego qualiter patiar scis qui anime constantis animi mores paratior sum mori quam beati petri ecclesiam meis diebus degenerari.

Mores autem meos bene habes cognitos quia diu porto. sed si semel deliberauero non portare contra omnia pericula laetus uado.

Unde necesse est cum dei auxilio periculo succurrere ne cogar excedendo peccare. unde quae dico et pensa quanto dolore ex.

Peruenit uero ad me quia transmisit nescio quem clericum qui diceret quia malchus eps in custodia pro solidis occisus sit. De qua re unum est quod breuiter suggeras serenissimis dominis nostris

Quia si ego seruus eorum in morte uel langobardorum me miscere uolu
issem. hodie langobardorum gens nec regem nec duces nec comites ha
beret. atq; in summa confusione esset diuisa. Sed quia dm̄ timeo in
morte cuiuslibet hominis me miscere formido. Quem modo aūt neque in
custodia fuit neque in aliqua adflictione. sed die qua causā dixit et ad
dictus ē. nesciente me a bonifacio notario in domū eius ductus est. et ibi ei
prandium factum ē. ibiq; prandidit et honoratus ē ab eo. et nocte
subito mortuus ē. Quod etiam dilectionem tuā arbitror cognouisse.
Et hilarum autem nr̄m per eam rem dirigere uolui. sed quia iam eandē
causam actam estimaui ideirco remansit. Domno aūt romano di
lectio tua dicat. quia p felicē sicut scripsit ad uirū excellentissimum
magistrum epistolas sicut iusserit facio et responsionem meam transmitto.
Nam modo postquam nulli alteri scribo durum mihi fuit soli magistro
scribere. cui etiam dicendum ē. quia aurelius palatinus substantiam eius
quantā uitigantinus dicit male determinat. Cui uix potui in
ponere. ut dispensetur eidem uitigantino in monasterio. qui lectioni
uacat. et laborare non potest paruum aliquid de substantia
matris suae dare debuisset. GREGORIUS FELICI EPO.

II. INSER DE CA.

Qualiter oboedientia uel sit reuerentia praepositis exibenda.
sexus quoque subiectus ipse non ambigis. In qua re ualde
est utile. si id quod disciplinae uigor inponit nullo cogente humi
litatis laude dei conseruauerunt. Peruenit ad nos itaq;
quod fraternitas tua iohanni fratri nr̄o primę iustinianę
epo secundum morē parere despiciat. et nec decreto eius

nec relationi quam ad nos [direxerunt] rex direxit iuxta consuetudinem uoluisses sub
scribere; quod si ita est. contristamur. quia super his de te manifestum prae
bes inditium; Quod fugiendus tumor et discenda humilitas. quod quam sit
praecipue in sacerdote culpabile diuinae clamant ammonitionis
eloquia. Propterea hortamur ut mentis tumore deposito. ordi
natori tuo antedicto fratri tuo et coepiscopo nostro humiliter exhibere
ac parare non desinas. Quatenus et deus gaudeat in fraternitatis
uestrae concordiam et aliis [de te firmant] dent bonitatis exemplum; Nam si quod
non credimus te in superbia permanere contigerit. districtam cano
nicam [quam] disciplinae correctionem contumaciae tuae [no] scito ulcis
centem imponere; bene ergo facis talem te sponte salubri consi
derationem praebere qualis esse canonica coher[ci]tatione exigen
te conpelleris. Nam nec tibi [denuo] de[nuo] post nostram ammonitionem
licebit ad tuae uoluntatis arbitrium contra morem ma
ioribus tuis inoboedientem existere. Nec nos tantae indisciplinati
onis ecclesiasticam cognoscens dissimulare uel differre uindicta;

F IIII. GREGORIUS CASTORIO NOTARIO.

Nimis iohannis fratris et coepiscopi nostri mors cognita contris
tauit. maxime quod ciuitas illa hoc tempore amisit pastoralis
curae solicitum. Quia igitur plurimae utilitates exposcunt ut ecclesiae
ipsi sacerdos sine mora deo xpo auctore debeat ordinari. Ideoque
experientiae tuae praecipimus quatenus clerum et populum omni
instantia studeat adhortari. ut consecrandum sibi non differant eli
gere sacerdotem; Quos tamen et prae omnibus ammonere te
uolumus ut in generali causa utilitates proprias non adtendant

Nulla ergo sit in hac electione uenalitas ne dum praemia apponuntur
discretionem electionis amittant. Et illum dignum ad hoc esse
arbitrentur officium qui non meritis sed datione placuerit.
Specialiter enim et absolute cognoscant quia non solum indig
nus est sacerdotio sed et uilius perfecti fuerit culpis obnoxius,
Quisquis dei donum praemiis praesumpserit uenalitate mercari.
Non itaque largus praemiis sed dignus meritis eligatur. Nam et
electum et eligentes poena respiciat si sacerdotii sinceritatem
mente sacrilega uiolare temptauerint. Siue autem unus siue
duo electi fuerint quinque de prioribus presbiteris et quinque de pre
cedentibus simul uenire pariter commoneo. De clericis uero
propter eos qui uenire deliberant si quos alios presentes esse
necessarios aestimas ad nos sine mora transmitte. Ut ordi
nandam dei ecclesiam nec excusatio nec aliqua possit peruenire
dilatio. **GREGORIUS IULIANO SCRIBONI**
IIII. DACTA. DIE X MENS. FE. INDIC. III
Si in saecularibus officiis ordo suus et tradita a maioribus di
sciplina seruanda est. Quis ferat ecclesiasticos ordines
temeraria praesumptione confundi. Audita neglegere
et emendanda non bene remittendo post ponere. Et quidem
uos bene scitis caritatem diligere et ad concordiam suade
re; sed quoniam loci nostri consideratione conpellimur ea quae ad
notitiam peruenerint minime propter deum inrequisita relinquere
Idcirco ueniente Maximo subdiacono ab eo quae a se ipso dicta sunt
praescrutari curauimus et confidimus decretoriis uiri

A

custodia quia cognita veritate abstrahi cannonum. Et sequitur rectitu
dine nec gratiam cuiusquam nec culpam deflectimur. Sed libenter
quae congruunt rationi servamus. Nam si quod absit ecclesiasticam
sollicitudinem vigoremque neglegimus. per dissidia disciplinam
et animabus fidelium profecto nocebitur. Dum talia a suis pastoribus
exempla suscipiunt. Illud autem quod scribitur quia voluntas palatii
et amor ab eo propterea non discordent. haec revera dulcitatiae nos zelo non
revocat. Nec litten… tionem nostram in requirenda facit veritate
defficere. Studendum ergo est fili magnifice ut amorem sibi dei
quisque conciliet. Nam sine divina gratia humana dilectio quiddi
cam in posterum dum modo quod quam apud amplius noces.

DATA DIE II MENS MAR INDIC II
GREGORIUS MAURICIO AUG

Dominorum pietas quae suos consuevit misericorditer famulos
continere. Ita hic benigna subventione respondit ut cunctorum
debilium inopia lugitatis eius sit consolatione sublevata. Pro qua re clem
entiae vestrae omnes prece deposcimus. ut omnipotens deus qui clementiae vestrae ad hoc corda
conpunxit incolomem in amoris sui constantia dominorum servet imperium
et victorias eorum in cunctis gentibus auxilio suae maiestatis extendat.
Trigintaque libras auri quas confamulus meus busa detulit scribo sacerdo
tibus egenisque et aliis fideliter erogavit et quia quaedam in hanc urbem
sanctae moniales feminae ex diversis provinciis post captivitatem fugientes venerunt
ex quibus quantum locorum possibilitas recipit aliquae in monasteriis datae sunt
Quae vero in eis minime capi potuerunt. singulariter degentes inopem vitam
ducunt. Placuit ut hoc quod ceteris truncis aliisque debilibus superesse possit.

eis erogari debuisset, dummodo dominorum misericordiam non solum indigentes
indigene, sed advenientes etiam peregrini suscipere(n)tur; Unde actum est ut simul
omnis putta dominorum concorditer orarent. Quatenus omnipotens Dominus longa
vobis et quieta tempora tribuat et pietatis vestrae felicissimam sobolem diu Ro-
manam rempublicam florere concedat. Rogo quoque militum ita praedic-
tum confamulum meum Scribonem praesente quoque glorioso Castorio magis-
tro vel facte sunt ut dona dominorum cuncti sub disciplina debita gratias agendo
susciperent et hoc quod prius eis dominari consueverat omne murmur averterent.

DATA DIE XII MENS. MAR. INDIC. XIII; GREGORIUS CON-
DUCTORIBUS MASSARUM SIVE FUNDORUM
VI PER GALLIA CONST(ITUTIS)

Quamvis inter medias situs vestri bargentium constituta tamen ratio
ipsa nos suspicari compellit. Multum vos ab ullius bona actione
distare. Sicut enim appellatio beati Petri apostolorum principis familiam
ecclesiae tantae multitudine clariorem demonstrat, ita debetis
ceteros morum claritate praecedere atque eos quibus praeestis ut bene agant
ut agnoscant cui serviant assidue commonere ut rapinis gentium
atque pravitatibus abstineant et familiae ecclesiae non solo nomine sed et meritis
honor vester. Nos autem de vobis cognoscere studiosissime cogitare. Disposuimus
enim hominem nostrum qui vos possit videre atque regere cum litteris commen-
daticiis ad excellentissimum regem Christo auxiliante transmittere; sed quia
tempus hiemis inpedivit, viro glorioso Arigio patricio vos praevidimus com-
mendandos. Cui itaque vestram cum summa benignitate atque oboedientia sicut be-
ati Petri famulos decet oboedire studete atque ea quae pro ecclesiasticae utilitate
vobis praecipiuntur implere; Visum autem nobis est ut consuetudinaria

excepta eius utilitate de[be]atis inferre. Pensiones vero fideliter cum omni
collecte diligentia apud unumquemque vestrum quem communi consensu
elegeritis relaceant. A quo cum venerit is quem a latere nostro transmiserimus
eas possit accipere. Non enim sumus dubii quod per eum qui vobis visus fuerit pos
sint fideliter conservari. Ita ergo vos omnibus inreprehensibiles atque oboedientes
exhibete quatenus veniens ad vos is qui patrimonium ipsum recturus est
sciat quemadmodum uniuscuiusque vestrum in privata debeat strenuitate vel [mendare] prachen
VII dere; DATA DIE XV MENSIS APRIL INDICTIONE III. GREGO
RIUS CYPRIANO DIACONO;

Vir sanctissimus Maximianus episcopus noster ecclesiam Dei a pravis hominibus
purgare desiderans laudabiliter erga ecclesiasticorum vitam sicut
sicut nos sollicitus, qui de eorum actibus vigilanter cura pastorali in
tenderet maleficio quod vulgo arte magica dicitur quosdam didicit maculatos
quos etiam sicut et dilectioni tuae nuntiavit episcopus illi dedit in custodienda
retinendos. Sed quia peccatis nostris facientibus morte praeventus est tamen
ipsum ulcisci non valuit. Necesse est ut dilectio tua cum omni hoc
subtilitate indagare festinet atque tali in eos secundum inmanitatem
studeat facinoris vindicare qualiter et supra scriptum episcopum zelo correc
tionis ac iustitiae in hac ultione pro Deo movere potuisse se sciunt com
moveri. Omni ergo virtute omnique instantia tua dilectio in hac causa
zelum suum erga omnipotentem Dominum curet ostendere et inimicis illius
adversitatem dignam inflictis ultionibus exhibere. Impleatur quod scrip
tum est: Nonne qui te oderunt Deus oderam illos et super inimicos tuos tabescebam;
Si igitur hoc zelo dilectio tua accenditur in eorum quidem reliquerit et con
tra eum [aliquid] maleficus exerceat poena monstratur. Quod si recte illic exequi

Non tales nobis qui tales sunt transmitti debent. Et tamen hic mons-
trari poterint unde illuc possunt absque dificultate conuinci. Sed
quia hoc inposibile esse existimo, illic per te debet districta atque fortis cor-
rectio peruenire. Virum autem gloriosum dominum Libertinum praetorem
in tali loco per conplacationem omnipotentis dei adiutorem te habere
confido; In hac tamen causa miscere minime debuisti, et iam si tibi quis-
libet saecularis iudex aduersari potuisset existere. Possessiones praeterea
Archelli medici dilectio tua rationabiliter tueatur. Tabul(as)
quibus iniuste eum minime grauare permittatis;

VIII DATA DIE XX MENSIS APRIL INDIC II
CONSTANTINE AUGUSTE

Cum serenissimam dominam sciam de caelesti patria atque animae
suae uita cogitare, culpam me committere uehementer existimo si ea quae
pro timore omnipotentis domini sunt suggerenda siluero. Dum in Sardinia
insula multos esse gentiles cognouissem, eosque adhuc prauae gen-
tilitatis more idolorum sacrificiis deseruire, et eiusdem insulae sacer-
dotes ad praedicandum redemptorem nostrum torpentes existere,
Unum illic ex Italia episcopum misi, qui multos gentilium ad fidem domino co-
operante perduxit. Sed quidem rem mihi sacrilegam nuntiauit,
quia hii qui in ea idolis immolant iudici praemium persoluunt
ut hoc eis facere liceat. Quorum dum quidam baptizati essent, et iam
immolare idolis desiissent, adhuc ab eodem insulae iudice
et iam post baptismum illud praemium exigitur quod dari prius pro
idolorum immolatione consueuerant. Quem cum praedictus
episcopus increparet, tantum se suffragium promisisse respondit

et nisi de causis ecclesiae talibus impleri non possit. Corsica vero insula tan
ta nimietate exactorum et gravamine premitur exactionum, ut ipsi qui
in illa sunt eadem quae exiguntur conplere vix filios suos vendendo suffi
ciant. Unde fit ut derelicta pia re publica possessores eiusdem insulae
ad nefandissimam Langobardorum gentem cogantur effugere; Quid enim
gravius, quid crudelius a barbaris pati possint quam ut constricti atque
vel vendere
conpressi suos venderent filios conpellantur; In Sicilia autem insula Ste
phanus quidam marinarum cartularius tanta praeiudicia tantasque
opressiones operari dicitur invadendo loca singulorum atque sine
dictione causarum per possessiones hac domos titulos ponendo ut si velim
acta eius singula quae ad me pervenerunt dicere in magno volumine hac ex
plere non possim; quae omnia serenissima domina solerter aspiciat et oppres
sorum gemitus conpescat; Haec enim ego ad piissimas aures vestras
pervenisse non suspicor. Nam si pervenire potuissent usque nunc non perman
sissent; Quae piissimo domino apto sunt tempore suggerenda ut
ab anima atque ab imperio atque a filiis suis tale hoc tamen peccati pondus
amoveat. Quia scio quoniam dicturus est quia nobis in Italiae in expensis trans
mittitur quicquid de predictis insulis aggregatur. Suggero ut etsi
minus expensae in Italia tribuatur, a suo tamen imperio oppressorum
Nam idcirco fortasse tantae expensae in hac terra minus ad utilitatem
proficiunt quia cum peccati aliqua admixtione colliguntur. Praecipiant
ergo serenissimi domini nihil cum peccato colligi. Et scio quia si parum
rei publicae utilitatibus tribuitur, ex eo ipsa res publica multum adiuvatur
quam etsi fortasse contingat expensis minoribus minus adiuvari. Melius z
est enim temporaliter nos non vivere, quam vos ad aeternam vitam obstaculum.

aliquid invenire; Quae enim mentis qualia viscera parentum esse possunt
perpendite, quando filios suos distrahunt ne torqueantur; qualiter autem miseren
dum sit filiis aliorum hoc bene scivit qui habet proprios. Unde mihi haec brevi
ter suggessisse sufficiat, ne si ea quae in his partibus aguntur pietas vestra non
cognosceret, me apud districtum iudicem silentium mei culpa multaret;

VIIII. DATA DIE KL. IANUAR. INDIC. III. GREGORIUS CONSTANTINE AUG.

Omnipotens deus qui pietatis vestrae cor sua dextera maiestatis tenet, et nos ex
vobis protegit, et vobis pro temporalibus actibus aeterna prae
mia remunerationis parat. Nam Sabiniano diacono responsali meo
scribente cognovi in causis beati Petri apostolorum principis contra quos
dam superbe humiles ficte blandos quanta se iustitia vestra serenitas in
pendat. Et in redemptoris nostri largitate confido quia bonum hoc in
serenissimo domino et piissimis filiis in caelestis quoque patriae retribu
tione recipiatis. Nec dubium est peccatorum vinculis solutum in aeterna
vos bona recipere quae in causis eius ecclesiae ipsum vobis cui potestas
ligandi et solvendi data est debitorem fecistis. Unde adhuc peto ut nul
lius praevalere contra veritatem hypocrisin permittatis. Quia sunt qui
dam qui iuxta egregii praedicatoris vocem per dulces sermo
nes et benedictiones seducunt corda innocentium. qui
veste quidem despecti sunt sed corde tamen sunt. et quasi in
hoc mundo cuncta despiciunt sed tamen ea quae mundi sunt
cuncta simul adipisci quaerunt; qui indignos se omnibus
hominibus fatentur. sed privatis vocabulis contenti esse
non possunt. quia illud appetunt unde omnibus digniores

esse uideantur. Uestra itaque pietas quam omnipotens deus cum
serenissimo domino uniuerso mundo preesse constituit
illi per fauorem iustitiae suum famulatum reddat a quo ius tante
potestatis accepit. ut quanto uerius in executione ueritatis
auctori omnium seruit. tanto securius commisso sibi mundo do
minetur. praeterea indico quia piissimi domini scripta susce
pi ut cum fratre et consacerdote meo iohanne debeam esse
pacificus. Et quidem sic religiosum dominum decuit ut sacer
dotibus ista praeciperet. sed cum se nouae presumptione atque
superbiae isdem frater meus uniuersalem episcopum appellet. ita ut sanctae
memoriae decessores meo tempore adscribi se in synodo tali
hoc superbo uocabulo faceret. quamuis cuncta acta illius synodi
sede apostolica contradicente soluta sint. Tristem mihi aliquid
serenissimus dominus innuit quod non eum corripuit qui superbit.
sed me magis ab intentione mea declinare studuit. qui in hac
causa euangeliorum et canonum statuta humilitatis atque
rectitudinis ueritatem defendo. Qua in re a predicto fra
tre et consacerdote meo contra euangelicam sententiam.
contra quoque beatum petrum apostolum et contra omnes ecclesias
canonumque statuta agitur. sed et omnipotens deus in cuius manum
sunt omnia de quo scriptum est. Non est sapientia non est pruden
tia non est consilium contra dominum. Et quidem se prefatus
sanctissimus frater serenissimo domino multa suadere co
natur. sed bene noui quia tante ille orationes eius et la
crime nihil ei a quoquam contra rationem aut animam

suam subripi permittunt. Triste tamen valde est ut
patienter feratur quatenus despectis omnibus praedictus frater
et coepiscopus meus solus conetur appellari episcopus. Sed in hac eius
superbia quid aliud nisi propinqua iam antichristi esse tem
pora designantur. Qui a illum videlicet imitatur qui
spretis in sociali gaudio angelorum legionibus ad culmen cona
tus est singularitatis erumpere dicens: super astra caeli
exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti in la
teribus aquilonis ascendam super altitudinem nubium similis
ero altissimo. Unde per omnipotentem rogo ne pietatis vestrae
tempora permittatis unius hominis elatione maculari. Ne
que tam perverso vocabulo ullum quoquomodo praebeatis adsen
sum. Atque hoc in causa nequaquam me pietas vestra despiciat
quia et si peccata gregorii tanta sunt ut pati talia debeat
petri apostoli peccata nulla sunt ut vestris temporibus pati ista me
reatur. Unde iterum atque iterum per omnipotentem dominum rogo
ut sicut parentes vestri priores principes sancti petri apostoli gra
tiam quaesiverunt. vos quoque hanc vobis et quaerere et ser
vare curetis et propter peccata nostra. qui ei indigni servimus
eius apud vos honor nullatenus minuetur. Qui et mo
do vobis adiutor esse in omnibus et postmodum valeat pecca
ta dimittere. XX iam et octo annos ducimus quod in hac
urbe inter langobardorum gladios vivimus quibus quam
multa ab hac ecclesia cotidianis diebus erogantur ut inter
eos vivere possimus. Suggerenda non sunt

sed breuiter indico quia sicut in rauenna pastib; dominorum
pietatis apud primum in exercitu italiae sacellarius hab& quia causis
superuenientibus cotidianas expensas faciat. Ita & in hac ur
be in causis talib; eorum sacellarius ego sum & tamen haec eccle
sia quae uno eodemq; tempore clericis monasteriis pau
perib; populo. atq; insuper langobardis tam multa inde
sinenter expendit. Ecce adhuc & omnium ecclesiarum afflic
tione praemitur quae de hac unius hominis superbia mul
tum gemunt & si dicere nihil presumunt; Salonitanae ue
ro ciuitatis eps hac responsali meo nesciente ordinatus est
& facta res est quae sub nullis anterioribus principibus aeue
nit; Quod ego audiens ad eundem praeuaricatorem qui
inordinate ~~est~~ ordinatus est protinus misi ut omnino missarum
solemnia celebrare nullo modo praesumer&. nisi prius
a serenissimis dominis cognoscerem si hoc fieri iussissent
ipsi. Qui de sub interpositione excommunicationis man
datum & contemptione atq; dispecto mandati inaudita a quorum
saecularium hominum quib; denudata sua ecclesia pre
mia multa prebere dicitur. Nunc usq; missas facere pre
sumit. atq; ad me uenire secundum iussionem dominorum
noluit. Ego autem preceptioni pietatis eius obediens
eidem maximo qui me nesciente ordinatus est. hoc quod
in ordinatione sua me uel responsalem meum praeter
mittere praesumpsit. ita ex corde laxaui ac si me auctore
fuerit ordinatus. Alia uero peruersa illius scilic&.

mala corporalia quę cognoui · uel quia cū pecuniis ē electus.
uel quod ex communicatus missas facere praesumpsit · Propt(er)
dm̄ inrequisita praeterire non possum · sed deo b(ea)to & dm̄ deprae
cor · quatenus nihil in eo de his quae dicta sunt ualeat inue
niri · Et sine periculo animę meae causa ipsius terminetur ·
prius tamen quam haec cognoscantur serenissimus dominus
discurrentem iussione praecepit ut eū uenientē cū honore sus
cipiā · Et ualde graue est · ut uir de quo tanta & talia nun
tiantur cū ante requiri & discuti debeat honoretur
Et si episcoporum causę mihi cōmissorū apud piissimos domi
nos aliorum patrociniis disponuntur · Infelix ego in eccle
sia ista quid facio · sed ut ep̄i mei me dispiciant · & contra
me refugium ad saeculares iudices habeant · Omnipoten
ti dō gratias ago peccatis meis deputo · hoc tamen breuit(er)
suggero quia aliquantulum expecto · Et si ad me uenire distu
lerit exercere in eo districtionē canonicā nullo modo
cessabo ; In omnip(oten)tem aut̄ confido quia longā piissimis do
minis uitā tribuet · & nobis sub manu ur̄a non secundum pec
cata n(ost)ra · sed secundum suae gratiae dona disponet ;
Haec ergo tranquillissime domine suggero quia integerrima
serenitatis eius conscientiam quantū moueatur zelo rec
titudinis atq; iustitiae non ignorat ;

IX OCTAVA DIE KALENDARUM
GREGORIUS · SEBASTIANO
EPO RIMIENSI ;

Dulcissima atq; suauissima fraternitatis tuae scripta
suscepi quae mihi quã uis umquã desint a corde. scita
te tamen urãm uẽ quasi corporaliter praesentem fecer-
Sed omĩpm rogo. ut sua uos dextera ptegat. uobisq; & hic
tranquillã uitam. & quando ei placuerit premia aeterna
concedat. sed p̃ eo si illo. me amore diligitis. quo qđ presentẽ
semp amastis. ut p me enixius exoretis. quatenus omĩpr
drã peccatorũ meorũ nexib; me citius soluat. & corrupti
onis pondere bui? exutũ suo conspectui liberũ existere faciat
Quã uis enim inestimabilis sit caelestis patriae dulcedo
quae trahat. Multi tamen in hac uita dolores sunt qui
amore caelestiũ cottidie inpellant qui mihi in hoc solũ
uehementer placent quia placere in hoc mundo aliquid
non pmittunt. Quae enim frãt scissime de amici uri
domni romani psona in hac terra patimur loqui mini
me ualẽmus. Breuiter tamen dico quia eius in nos ma
litiae gladios langobardorũ uicit ita ut benigni uide
antur hostes qui nos interimunt. Quã rei publicae iudi
ces qui nos malitia sua rapinis atq; fallaciis incogitatione
consumunt & uno tempore curã ẽpiscorũ adq; clericorũ mo
nasteriorũ quoq; & populi gerere contra hostiũ insidias sollici
tũ uigilare. Contra ducũ fallacias atq; malitias suspec
tam semp existere. Cuius laboris cuius doloris sint. ura
fraternitas tanto uerius pensat quanto me qui haec
patior purius amat; ppt ea debitũ salutationis

alloquium soluens indico quia tamen bonifacio defensore ferente
peruenerit quia uir sanctissimus frater uester domnus anastasius patri
archa in una suarum ciuitatum regendam uobis ecclesiam committere
uoluit, et consentire noluistis quem sensum atque sapientiam
uestram ualde ego libenter amplexus sum. laudaui uehementer
et uos felices. me infelicem esse deputaui qui tali hoc tempore regimen
ecclesiae suscipere consensi. Si tamen animus uester fortius se
fratribus condescendendo et misericordiae operibus intentus
ad hoc cumque consentire decreuerit. Puto ut amori meo
alium minime praeponatis. Sunt enim in sicilia insula eccle
siae uacantes;

XI;

GREGORIUS EULOGIO EPISCOPO ALEXANDRINO
ET ANASTASIO EPISCOPO ANTIOCHENO;

Cum praedicator egregius dicat quamdiu quidem sum gentium
apostolus ministerium meum honorificabo qui rursus alias dixit;
Facti sumus paruuli in medio uestrum. exemplum procul dubio nobis sese sequen
tibus ostendit. ut et humilitatem teneamus in mente. et tamen
ordinis nostri dignitatem seruemus in honore quatenus in
nobis nec humilitas timida nec erectio sit superba; Ante os siqui
dem annos octo sanctae memoriae decessoris mei pelagii tem
pore frater et coepiscopus noster iohannes in constantinopolitana urbe
ex causa alia occasionem quaerens synodum fecit; In qua se uni
uersalem appellare conatus est. Quod mox isdem decessor meus
cognouit directis epistolis ex auctoritate sancti petri apostoli
eiusdem synodi acta cassauit quarum uidelicet

fol. 14.

epistolarum sanctitatis vestrae studui exemplaria destinare. Diaco
nem vero qui iuxta morem pro responsis ecclesiae faciendis piissi
morum dominorum nostrorum vestigiis adherebat. Cum praefato sacerdo
te nostro missarum sollemnia caelebrare prohibui. Cuius ego praesen
tiam sequens similia praedicto consacerdoti scripta transmisi
quorum exemplaria vestrae beatitudini censui transmittenda.
Hoc praecipue intendentes ut hac de re quae ex novo superbia tota uni
versalis ecclesiae vires corrumpebat. Prius saepe praefati fratris nostri
animum modesta intentione pulsemus. qui si nequaquam
a suae elationis rigore voluerit inclinari. Tunc quid fieri
debeat cum omnipotentis dei solatio subtilius pertractatur. Sicut
enim novit veneranda mihi vestra sanctitas. per sanctam calcedo
nensem sinodum pontifici sedis apostolicae cui deo disponen
te in te deservio hoc universitatis nomen oblatum est
sed nullus numquam decessorum meorum hoc tam profano vo
cabulo uti consensit quia videlicet. et si unus patriarcha
universalis dicitur patriarcharum nomen ceteris derogatur.
Sed absit hoc absit a christiana mente id sibi velle quempiam arri
pere unde honorem fratrum suorum inminuere ex quantulacumque
parte videatur. Cum ergo nos hunc honorem nolumus oblatum sus
cipere. pensate quam ignominiosum sit hunc sibi quempiam violenter
usurpare voluisse. Propterea sanctitas vestra in suis epistulis nemi
nem umquam universalem nominet. ne sibi debitum detrahat cum
alteri honorem offert indebitum. nec hac in re deserviens similis
dominis animum nostrum mordeat sinistra suspitio quia omni

potestatem dominam ducit et contra euangelica contra sacratissi-
mos cannones agere aliquid nullo modo consentiat. Ego uero
quamuis a uobis per longa terrarum atque maris interuallum disi-
unctus sim, sed tamen omnino uobis corde coniungor; idque
de uestra beatitudine erga me modis omnibus confido quia cum
me uicissim diligitis, a me longe non estis. Unde magis grati-
as referimus illi grano sinapis quod ex modici despicabilisque
seminis specie ita se ramis ex eadem radice surgentibus atque
sedes tendentibus usquequaque diffusus est ut in eis uolatilia caeli
cuncta nidificent. Grata que sit frumentum illi quod tribus fa-
rine satis humani generis massam in unitate conspersit
atque paruo lapidi qui abscisus est de monte sine manibus occu-
pauit uniuersam faciem orbis terre quia hoc se usquequaque
distendit ut ex omni humani generi in unitate redacta tota
ut corpus perficeretur ecclesie. Atque ita ut totius compagis
permaneret cum modum membrorum particularis ista distinctio
unde nos quoque nobis longe non sumus quia in illo qui ubique est
unum sumus. Agamus ergo et gratias qui solutis inimicitiis
in carne sua fecit ut in omni orbe terrarum unus esset grex et
unum ouile sub se uno pastore semper memores quid nos ueri-
tatis praedicator ammonet dicens. Solliciti seruare uni-
tatem spiritus in uinculo pacis. Et pacem sectamini cum omnibus
et sanctimoniam sine qua nemo deum uidebit umquam. Qui alias quoque
discipulis dicit. Si fieri potest quod ex uobis est cum omnibus homi-
nibus pacem habentes. Uidetis enim pace bonos cum aliis

habere non posse. Et idcirco sicut nos fas premisit si fieri potest. scilicet
quia pax nisi duabus partibus firmari non ualet. cum hanc ma
li fugiunt boni tenere medullitus debent. Unde et in re dicitur
quod ex uobis est. ut uidelicet in nobis maneat et uita cum prauorum homi
num mente repellitur. Quam uidelicet pacem tunc ueraciter tene
mus cum superborum culpas caritate et iustitia simul insistente persequi
mur. cum eos diligimus et eorum uitia odio habemus. Opus quippe
dei homo est. sed opus hominis uitium. Nos ergo discernamus quid
deus fecerit. quid autem homo fecerit. Et neque propter errorem odio habeamus
hominem. neque propter hominem diligamus errorem. Unita igitur men
te insequamur in homine malum superbiae. ut ab hoste suo uidelicet errore
prius ipse homo liberetur. Praestauit uires omnipotens redemptor
noster caritatis atque iustitiae. praestauit nobis longe a nobis posi
tis unitatem spiritus sui ipse cuius artificio. quasi in arce modum quat
tuor mundi constructa lateribus. atque inputribilium lignorum
conpagem et bitumine caritatis adstricta nullius aduersi
tatem spiritus nullius aduenientis extrinsecus tumore fluctus per
turbetur ecclesia. Sed quemadmodum illius gubernante gra
tia pauendum est. Nullus nos superueniens exterius unda contur
bet. ita ex totis orandum est uisceribus fratres karissimi. Ut sue
prouidentiae dextera cumulum sentinae nobis interioribus ex
hauriat. Aduersarius quippe diabolus qui contra humiles
seuiens sicut leo rugiens circuit querens quem deuoret. Non
iam ut cernimus caulas circuit sed ita ualide in quibusdam
ecclesiae necessariis membris dentem figit. ut nullis it

dubium quia nisi sub unanimiter fauente domino cunctorum pariter
pastorum turba concurrat, Omnino quod absit citius oui le di
laniat. Perpendis frater carissime quid e uicino subsequitur
cuius et in sacerdotibus erumpunt tam peruersa primor
dia. Quoniam iuxta est ille de quo scriptum est, Ipse est super uniuer
sos filios superbiae quod non sine graui dolore dicere compellor
frater et coepiscopus noster Iohannes mandata dominica aposto
lica. regulas patrum despiciens eum per elationem praecurre
re conatur in nomine. Uestrae autem beatitudini indica
omni praeterquam graui considerationis huius gemitu torqueor
quod ille quondam mihi notissimus ille omnibus dilectus ille qui
in elymosinis orationibus atque ieiuniis uidebatur occupatus
ex ea qua sedebat cinere et ex qua praetendebat humilitate iac
tantiam sumpsit ita ut uniuersa sibi temptet adscribere et
omnia quae soli unici capiti coherent uidelicet Christo; per elationem
pompatici sermonis eiusdem Christi sibi studeat membra subiu
gare. Nec mirum quod ille temptator qui initium omnis pec
cati scit esse superbiam et tunc in primo homine ante omnia
iussus est et nunc ea quibusdam hominibus ponit in fine uir
tutum. Et qui aliquatenus boni uitae studiis eius uidebantur
crudelissimas manus eius effugere eos in ipsis metas boni
operis et in ipsa quodam modo adponat perfectionis conclu
sione tendiculum; Unde magnopere orandum est et omnipotens
deus adsiduis precibus inplorandus ut hunc a mente illius
auertat errorem. hoc ab unitate atque humilitate ecclesiae.

malum superbiae & confusionis amoueat. & fauente deo omnib;
uiribus concurrendum atq; prouidendum. Ne in unius ue
no sermonis uniuersitas in xpo corpore membra moriantur.
Si enim hoc dici licenter permittitur honor patriarcharum omnium
negatur. Et cum fortasse his in errore perit qui uniuersalis dicitur
Nullus iam eps remansisse in statu ueritatis inuenitur. Oppor
tet ergo ut constanter ac sine praeiudicio seruetis sicut acce
pistis ecclesias. & nihil sibi in uobis haec temptatio diabolicae
usurpationis adscribat. State fortes. state securi. scriptaq;
uniuersalis nominis falsitate uestrae subiectos ab huius adola
tionis inquinatione prohibete & uniuersa uos ecclesia patriar
chas non solum in bonis operibus sed etiam in ueritatis auctori
tate cognoscat. Si qua autem forsitan aduersa subsequantur
unanimiter persistentes etiam moriendo debemus ostende
re. quia in dampno generalitatis nostrum specialiter aliquid non ama
mus. Dicamus cum paulo mihi uiuere xps est & mori lucrum.
Audiamus quod primus omnium pastor dicit. Si quid patimini propter
iustitiam beati eritis. Mihi enim credite quia honorem quem pro praedican
da ueritate suscipimus. si necessitatis causa exigat securius
pro eadem ueritate relinquimus quam tenemus. Pro hoc sicut uestram
carissimam beatitudinem decet orate. ut hoc quod uobis loquor a deo
operibus ostendam.

II. GREGORIUS ANASTASIO ANTIOCHENO.

Gloria in excelsis deo & in terra pax hominib; boneuolun
tatis. Quam magnus ille fluuius qui condam arenti

antiociae saxis reliquerat tandem ad proprium alueum reuersus
subiectas et iuxtapositas ualles rigat. ut unum tricesimum. aliud sexa
gesimum. aliud uero centesimum fructum ferat. Iam nunc du
bium non est multos in eius uallibus animarum flores. excrescere
eosque usque ad maturos fructus per linguae uestrae fluenta peruenire.
Unde omnipotenti deo debitam laudem cordis atque oris uocibus et omnibus
medullis reddimus et in uestra beatitudine non uobis tantummodo
sed omnibus qui uobis subiacent congaudemus. Suscepi uero
epistolas dulcissimae mihi atque suauissimae sanctitatis uestrae.
Ipsum ut dicam laborem sustinentes et quidem scio quod post illa mon
tis culmina in quibus secrete caelestia cordis tangebas ma
nu. Ualde graue sit austeriore. sed memento quia apostolicam
sedem regis et dolorem citius temperas qui omnibus factus es.
In libro regum sicut perfecta uestra sanctitas nouit quidam describitur
qui utraque manu pro dextera utebatur. In qua re ego dulcissimo
atque suauissimo dudum patrono domino meo anestasio dubius non sum
quod dum terrena opera ad caelestem utilitatem pertrahit in usu dexterae
uertit sinistram. Cum et caelestis intentio opus suum uidelicet dextera
peragit et curam temporalium dum ad iustitiae utilitatem ducit ad
fortitudinem dexterae sinistra permutat. Et quidem haec esse sine graui
dolore ac taedio nequaquam possunt. sed recordemur per
cellaboris praecedentium et dura aspera quae toleremus. per mul
tas enim tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. et supra
modum grauati sumus supra uirtutem ita ut taederet
nos etiam uiuere. Sed ipsi in nobis responsum mortis habuimus.

ti non simus fidentes in nobis quomodo igitur sine labore transi
sire possumus aestum huius saeculi infirmi nos oves. In quo ego iste
uiuere sudasse nouimus et arietes. Quantas uero in hac terra tri
bulationes de langobardorum gladiis de iniquitatib; iudicum
de insolentia atq; inportunitate causarum de cura subiectorum
de molestiis corporis (alia) patior explere haec calamus nec lingua
sufficit de quibus et si qua breuiter possum loqui debito uram sci
tati caritati dum de suis tribulationibus adfligitur et iam meas au
geam. Sed omnipotentem dm et sua largitate pietatis scissime ure beati
tudinis mentem omni consolatione repleat et indignum me aliquan
do ab his que patior malis quiescere pura intercessione conce
dat amen. Gratia q; uidelicet uerba de scriptis uris accepta
Idcirco in meis epistolis pono ut de sco ignatio ura beatitudo
cognoscat quia non solum uester est sed etiam nr. Sicut enim magistrum
eius apostolorum principem habemus communem ita quoq;
eiusdem principis discipulum nullus (nrm) habeat priuatum; Bene
dictionem autem uram qua debuimus mente suscepimus bene
redolentem bene sapientem. et omnipotenti do gratias agimus
quia et odoratum et saporem quae agitur quae dicitur quae datur. De uita
igitur ura dicamus pariter dicamus omnes gloria in excelsis do et
in terra pax hominibus bone uoluntatis. XIII DATA DIE
KL. IANR. INDIC. III. GREGORIUS
DATIANO EPO METROPOLITANO
Scripta dulcissimae et cordis ulnis omnib; amplectende ure
beatitudinis tristis accepi legi relegi. Quis enim in hac terra

non lugeat que barbarorum gladiis tradita pene iã nobi
b& qui ne aliquis uiuat & tamen hab& cotidie qui moriantur
Sed in quanta lib& tristitia. que ũ urãe epistole in gaudium
exultationis excitarent in quib; cũ omi efficacia cũ p̄s depol
lentis sapientiae ingenio mihi me dulcitas loquebantur.
Non carnis linguae sed caritatis quã uero ego de fonte urẽ
securitatis hauriens ex aliquanto laetificatus sum. Uos quo
q; rogo n̄re tristitiae lutum tangite. & afflictionẽ n̄ram
in uob met ipsis magis de caritate p̄trahite. Neq; n̄ri memo
ris sordes mundabitis. nisi ipsi quoq; p compassionẽ manũ
n̄ri cordis inquinetis. Nã sordida uascula ut inquinatione
terrae careant cum terra mundari solent. & uos si parũ
p ad curam n̄rae animus ducatis ut nobis opitulari ualeatis
quasi cum luto mundatis lutum. Sed quia hoc operando simul
& orando agitis si quid p nobis in uob terrena actio inqui
nat statim aqua orationis lauat. Quia eni si quid patitur
unum membrũ. conpatiuntur om̄ia mẽbra. Conpatien
do laborib; n̄ris ostenditis qui unũ sumus. Narrare de ũ
mala quae extrinsecus & intrinsecus patior epistolarĩ bre
uitate phibeor. Sed cõmunis filius sabinianus diaconus
urãe dulcissime scitati curanda urã uulnera aperuit
sed ex ope supne gratiae subsequente salute cognoscit
q medicus est qui uulnus uidet. pueros uero epo simul
ñ transmitto. nisi prius eũ omnipotentis & beatitudinis
urãe solatio a terrenis implicationibus exutus ipse epi.

fuero tunc foris nisi simules videlicet deformes quero

DATA DIE KL IANR INDIC III GREGO XIIII
RIUS IOHANNI EPO CONSTANTINOPOLI

IN ISTO tempore quo fraternitas vestra in sacerdotali honore provecta est quantam ecclesiarum pacem adque concordiam invenerit recolas. sed quo ausu quove tumore nescio. novum sibi conata est nomen arripere. unde omnium fratrum corda potuissent ad scandalum pervenire. qua in re vehementer ammiror quia ne ad episcopatum venire potuisses fugisse te memini velle quem tamen adeptum ita exercere desideres ac si ad eum ambitioso concurrisses. Qui enim indignum te .i. desiderio fatebaris esse ut episcopus dici potuisses. ad hoc quandoque perductus es ut despectis fratribus episcopus appetas solus vocari. Et quidem hac de re sanctae memoriae decessoris mei pelagii gravia ad sanctitatem vestram scripta transmissa sunt. In quibus sinodi quae apud vos de fratris et consacerdotis nostri gregorii causa congregata est propter nefandam elationis vocabulo acta dissolvere. et archidiaconem quem iuxta morem ad vestigia dominorum transmiserat missarum nobiscum sollemnia celebrare prohibuit. Post vero eius obitum cum indignus ego ad ecclesiae regimen adductus sum. et ante per alios responsales meos. et nunc per communem filium sabinianum diaconem alloqui fraternitatem vestram ut a tali praesumptione conpesceret. Non quidem per scriptum sed nudo sermone curavi. Et si emendare nolle seu missarum solemnia cum fraternitate

quando enim in me apud me ipsum invenero

ura celebrare prohibui, Ut scitatem uram prius sub quadam
uerecundie reuerentia pulsarē quatenus si emendari nefan
dus ac p[ro]fanus timor uerecundiae n[on] posset. Tunc ad ea que sum[m]
districta atq; cannonica p[er]ueniret. Quia resecanda uulne
ra leni prius manu palpandā. Rogo de praecor et quan
ta dulcedine possum et posco ut fraternitas ura. cunctis si
bi adolantibus atq; erroris nomen deferentibus c[on]tradicat
Nec stulto ac sup[er]bo uocabulo appellari consentiat; Uere enim
infelix dico atq; ex intimo uiscerum dolore peccatis meis
reputo q[uo]d ille meus fr[ater] nunc usque ad humilitatē redu
ci n[on] ualuit qui ad hoc indigne p[ro]peratur gradu constitutus
ut aliorū animas ad humilitatē reducat. Q[uo]d ille qui ue
ritatem docet alios. semetipsū docere nec me quoq; dep[re]
cante consensit; P[er]pende rogo q[uo]d in hac presumptione
temeraria pax totius turbatur ecclesiae et gratia con
tradicitur communiter omnibus effusae In qua nimirum
ipse tantū crescere poteris. quanto penes temetipsum
decreueris. quantoq; maior efficeris. quanto te a sup[er]biae
stultitiae uocabulo restringis. Atq; in tantū p[ro]ficis quan[tum]
tibi n[on] studueris derogando fratrib; arrogare. Humi
litatem ergo fr[ater] caris sime totis uisceribus dilige
p[er] quā cunctorum fratrū concordia et s[an]c[t]ae uniuersalis eccle
siae unitas ualeat custodiri; Certe paulus apostolus cū
audiret quosdā dicere. ego sū pauli. ego apollo. ego uero
caephe. an hec dilaceratione corporis domini ci p[er] quā

membra uentur aliquo quodammodo secum capitibus sociabant uehe
mentissime perterrens et clamauit dicens; Numquid pau
lus pro uobis crucifixus est. aut in nomine pauli baptizati estis.
Si ergo ille membra dominici corporis certis extra Christum
quasi capitibus et ipsis apostolis subici partialiter euitauit
Tu quid Christo uniuersalis scilicet ecclesiae capiti in extremo iudicii es
dicturus examine qui cuncta eius membra tibimet cona
ris uniuersalis appellatione supponere. Quis rogo in hoc
tam peruerso uocabulo nisi ille ad imitandum proponitur.
qui despectis angelorum legionibus secum socialiter consti
tutis ad culmen conatus est singularitatis erumpere. ut et nul
li subesse et solus omnibus praeesse uideretur. qui etiam dixit. In
caelum ascendam super astra caeli exaltabo solium meum sedebo
in monte testamenti in lateribus aquilonis. ascendam super
altitudinem nubium similis ero altissimo. Quid enim fratres
tui omnes ecclesiae uniuersalis episcopi nisi astra caeli sunt quorum
uita simul et lingua. Inter peccata erroresque hominum
quasi inter noctis tenebras lucent; Quibus dum cupis
temet ipsum uocabulo elato praeponere. eorumque momentum
conparatione calcare quid aliud dicis nisi In caelum ascen
dam super astra caeli exaltabo solium meum; An non uniuer
si episcopi nubes sunt qui et uerbis praedicationes pluunt. et bonorum
operum luce coruscant. Quos dum uestra fraternitas des
piciens sub se premere conatur. quid aliud dicit nisi hoc
quod ab antiquo hoste dicitur. Ascendam super altitudinem

nubium quę cuncta ego cum flens conspicio et occulta dei iudi-
cia pertimesco augentur lacrime gemitus se in meo corde
non capiunt quod ille nimirum sanctissimus domnus iohannes tante
abstinentiae atque humilitatis uir familiarum seductione
linguarum ad tantam superbiam erupit ut appetitu peruersi
nominis illi esse conetur similis qui dum superbe esse deo similis
uoluit etiam donatę similitudinis gratiam amisit et ideo
ueram beatitudinem perdidit quia falsam gloriam quesiuit

Certe petrus apostolus primus membrum sanctae et uniuersalis ec-
clesiae. paulus andreas iohannes quid aliud quam singularum
sunt plebium capita et tamen sub uno capite omnes membra

Atque ut cuncta breui cingulo locutionis adstringam sancti
ante legem sancti sub lege sancti sub gratia omnes hi perficientes
corpus domini in membris sunt ecclesiae constituti et nemo se um
quam uniuersalem uocari uoluit. Uestra ergo sanctitas
agnoscat quantum apud se tumeat qui illo nomine uoca-
ri appetit quo uocari nullus praesumpsit qui ueraciter sanctus fuit

Numquidnam non sicut uestra fraternitas nouit per uenerandum
calchedonense concilium huius apostolicę sedis antistites
cui deo disponente deseruio. Uniuersalis oblato ho-
nore uocati sunt. sed tamen nullus umquam tali uo-
cabulo appellari uoluit. Nullus sibi hoc temerarium
nomen arripuit. Ne si sibi in pontificatus gradu gloriam
singularitatis arriperet hanc omnibus fratribus dene-
gasse uideretur. sed haec scio quia uestrae sanctitati ab illis

oriuntur qui uob deceptiosa familiaritate deseruiunt
contra quos peto uestra fraternitas sollerter inuigilet ne se
eorum uerbis fallendum praebeat. Tanto enim maiores hostes cre
dendi sunt quanto magnis laudibus adolantur. Relinque
tales et si omnino deceptiui sunt saltim terrenorum homi
num et non sacerdotum corda decipiant. Sine mortuos sepe
liant mortuos suos. Uos autem cum propheta dicite; Auertantur
statim erubescentes qui dicunt mihi euge euge. Et rur
sum; Oleum autem peccatoris non inpinguet caput meum. Un
de et bene quidem sapiens ammonet. Multi sint pacifici
tibi consiliarius autem sit tibi unus de mille. Corrumpunt autem
mores bonos conloquia mala. Antiquus enim hostis cum cor
robustum inrumpere non ualet subiunctas ei infirmas personas
querit et quasi contra alta moenia scalis appositis ascendit;
Sic adam per subiunctam mulierem decepit. Sic beato iob cum
filios occidit infirmam mulierem reliquid ut qui eius cor per
se minime poterat, si posset per mulieris uerba penetraret.
Quicumque ergo iuxta uos infirmi ac seculares sunt in sua semper
persuasione frangantur. qui inde aeternas dei inimicitias
parant. Unde ipsi peruerse amatores uidentur. Certe olim
clamat per apostolum filioli nouissima hora est. secundum quod ueri
tas per se dixit. Pestilentiae et gladius per mundum seuit gentes
insurgunt gentibus terre concutiuntur orbis cum habitato
ribus suis terra dehiscente sorbentur omnia quae praedictas
fiunt. rex superbiae prope est et quod dici nefas est sacerdo

tui & preparatus exercitus qua ceruice militant elationis qui
positi fuerant ut ducatui praeberent humilitatis. sed hac iure
etiam sine lingua minime contradicat illius iustus inul
tione erigitur qui superbiae uitio per semet ipsum specialiter ad
uersatur. hinc enim scriptum est. Deus superbis resistit humilibus autem
dat gratiam. hinc rursus dicitur. Inmundus est apud dominum qui exal
tat cor. hinc contra superbientem hominem scriptum est. Quid
superbit terra & cinis. hinc per semet ipsam ueritas dicit. Omnis
qui se exaltat humiliabitur. Quae ut nos ad uiam uitae per humi
litatem reduceret in semet ipsa dignata est quod nos ammoneat
demonstrare dicens. Discite a me quia mitis sum & humilis corde.
Ad hoc namque unigenitus dei filius formam infirmitatis nostrae suscepit.
Ad hoc inuisibilis non solum uisibilis sed etiam despectus apparuit.
Ad hoc contumeliarum ludibria inlusionum opprobria passionum tor
menta tolerauit. ut superbum non esse hominem doceret humilis deus.
Quanta ergo humilitatis uirtus est propter quam solam ueraciter edocen
dam hic qui sine aestimatione magnus est usque ad passionem fac
tus est paruus. quia enim originem perditionis nostrae se praebuit
superbia diaboli instrumentum redemptoris nostri inuenta est
humilitas dei. hostis quippe noster inter omnia conditus uide
ri uoluit elatior. Redemptor autem noster magnus manens supra
omnia fieri inter omnia dignatus est paruus. Quid ergo nos
episcopi dicimus qui honoris locum ex redemptoris nostri hu
militate suscepimus & tamen superbiam hostis ipsius
imitamur. Ecce nouimus creatorem nostrum

insuę celsitudinis culmine ut humano generi daret gloriā
descendisse de infimis creati de fratrū minoratione glamur.
Humiliauit se usq; ad terrā puluerē dr̄ & in caelo os suū ponit &
super terrā lingua ptransit. Puluis humanus & non eru
besc&. Nimis ut extolli homo putrido & filius hominis
uermis. Reducamus ad animam fr̄s carissime hoc qđ ipsa
pientissimū salomone dr̄. Ante tonitruū p̄ibit coruscatio
& ante ruinā exaltabit cor; Ubi & diuerso subiungitur.
Ante gloriā humiliat. humiliemur igitur in mente. si cona
mur ad solidā uenire celsitudinē. Nequaquā pelationis fumi
nū oculi cordis obscurent qui quanto magis excreuerit tanto
celerius euanescit; Pensemus quid nos precepta amoneant re
demptoris nr̄i dicentis; Beati pauperes spū quia ipsoꝝ ē regnū
caeloꝝ. Hinc & ap̄p p̄pheta dr̄. Sup quē requiescit sp̄s meus. nisi sup
humilem & quietum & trementem sermones meos; Certe ad dn̄s ad humi
litatis suam adhuc infirmantia discipuloꝝ corda reducere & dix.
Siquis uult primus ee̅. erit omnium minimus. Qua in re aperte cog
noscit̄ q̄m ille ueraciter sublimis ē. qui in suis cogitationib; humiliat̄.
Formidemus ergo in illorū numero adscribi qui primas in sinagogis
cathedras quer̄. & salutationes in foro & uocari ab hominib; rabbi
Quos contra discipulis dn̄s dic̄. Uos aut̄ nolite uocari rabbi. unus
est eni magister ur̄. uos aut̄ om̄s fr̄s estis. & patrem nolite uocare
uob super terrā. unus est eni pater ur̄; Quid ergo fr̄s k̄me. in illo
terribili examine uenientis iudicii dicturus es qui non solū pater
sed & iā generalis pat̄ in mundo uocari appetis. Caueat̄ igitur.

malo et praua sugestio fugiatur omnis instigatio scandali. oportet qui
dem ut ueniant scandala. Uerumtamen uae illi per quem uenit. Ecce
ex hoc nefando elationis uocabulo ecclesia scinditur fratrum omnium
corda ad scandalum prouocantur. Numquidnam menti excedit
quod ueritas dicit. Qui scandalizauerit unum de pusillis
istis qui in me credunt. Expedit ei ut suspendatur mola asinaria
in collo eius et demergatur in profundum maris. Scriptum
uero est. Caritas non querit que sua sunt. Ecce cura fraternitas sibi
arrogat et aliena. Rursum scriptum est. honorem inuicem praeue
nientes. Et tu conaris omnibus tollere quod tibi inlicite desi
deras singulariter usurpare. Ubi est frater carissime quod
scriptum est. pacem habete cum omnibus et sanctimoniam. sine qua
nemo uidebit deum. Ubi quod scriptum est. beati pacifici quoniam filii dei
uocabuntur. Considerare tuos conuenit ne qua radix amari
tudinis sursum germinans inpediat. et per illam quidem inquinen
tur multi. Quod tamen si considerare neglegimus contra
tante elationis tumorem iudicia superna uigilabunt. Et nos qui
dem in quibus talis tantaque praesumptio ne futurum culpa committitur.
Seruamus quod praecepit ueritas dicens. Si peccauerit in te frater tuus
uade et corripe eum inter te et ipsum solum et ipsum solum si
te audierit lucratus eris fratrem tuum. si autem non te audierit adhi
be tecum adhuc unum uel duos ut in ore duorum uel trium stet om
ne uerbum. Quod si non audierit eos. dic ecclesiae. si autem ecclesiae
non audierit. sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Ego itaque
per responsales meos semel et bis uerbis humilibus hoc quod in tota

et tale peccatorem corripere studui per me ipsum scribo quidquid humi
liter facere debui non omisi. sed in mea correptione despicior
restat ut ecclesiam debeam adhibere. haec itaque dicens omnipotentis
dei fraternitati vestrae indico. Quanto circa vos amore constrin
gor. quantumque in hac causa non contra vos sed pro vobis lugeo in qua
tamen praeceptis evangelicis institutionibus canonum utilitatibus
fratrum personam praeponere non possum nec eius quem multum amo.
Scripta autem sanctitatis vestrae dulcissime atque suavissime clericus
sapi.... iohannis et atanasi suscepi. de quibus vobis in subsequen
tibus domino adiuvante respondeo quia sub tantis tribulationibus
circumfusus barbarorum gladiis premor ut non dico multa tractare
sed respirare vix liceat. XV

DAT DIE KL .... IANR INDIC XIII GREGORIUS
CASTORIO EPO ARIMINENSI

Luminosus abbas monasterii. sanctorum andreae et thome in
ariminensi civitate constituti quas nobis lacrimabiliter
preces effuderit indicati textus petitionis informat. per quam
fraternitatem tuam hortamur ut obeunte abbate monasterii
ipsius ecclesia tua in describendis perquirendisque adquisitis ad
quirendis ut eidem monasterii rebus nullo se occasione permisceat.
Abbatem vero eidem monasterii non alium sed quem dignum
moribus atque aptum disciplinae monachicae communi
consensu congregatio tota poposcerit. ordina
ri volumus. Missas autem illic publicas per
episcopum fieri omnimodo prohibemus.

Nec in seruorum dei recessibus popularibus occasio praebeatur illa con
uentibus et simpliciores ex hoc animas plerumque quod absit in scanda
lum trahat frequentior quoque mulieribus introitus. Hanc autem
scriptorum nostrorum paginam omni in futuro tempore a te uel post te
episcopis ordinandis firmam statuimus inlibatamque seruari. Ita ut
tua ecclesia iuuante domino suo tamen modo sit iure contenta et monas
terium illud nulli alterius aliquam generali cannonice iuris
dictione deseruientes remotis uexationibus. Ac cunctis grauaminibus
diuinum opus cum summa animi deuotione persistant. XVI.

DATA DIE VI MENS IUNII INDIC XIII

GREGORIUS FURTUNATO EPO NEAPLI

Theodosius abbas monasterii sci mastani petitorii nobis insi
nuatione suggessit quae habetur in subditis in domo quondam
marini ex eius uoluntate secundum ter miseriae oratorium decessorem
suum andream abbatem in qua monachi habitare debeant construxisse
et quia id in honore beati petri principis apostolorum et sci archan
geli michahelis postulat dedicari. dilectionem tuam praesentibus api
cibus duximus adortandam quatenus ad praedictum locum cum pos
tulauerit ingrauanter accedas uenerande solemnia dedicationis
inpendens et quoties necesse fuerit a presbyteris ecclesiae tuae in sco loco
deseruientibus caelebrentur sacrificia ueneranda missarum.
Ita ut in eodem monasterio neque fraternitas tua neque
presbyteri praeter diligentiam disciplinae aliquid mo
lestiarum inferant. aut si quid illuc pro diuer
sorum deuotione commoditatis acces

sert sibi uestimentu uindicari cu monachis in eodem loco deseruientib;
debeat pficere quidquid a fidelibus offerri contingerit. XIIII

DATA DIE QUO SUPRA AC PRECEPTO RIUS UERGILIO
EPO ARELATENSIS IN gallia MISSA P IOH. PRBRU
ET SABINIANU DIACONEM.

O quam bona est caritas quae sibi absentia p imaginem praesentia
semetipsis exhibent. p amorem diuisa unit confusa ordinat
inaequalia sotiat inperfecta consummat. quam recte egr. pdicator
egregius uinculum pfectionis uocat. quia uirtutes quidem cetere
pfectionem generant. sed tamen eas caritas etiam ligat. ut a bamman
us mente dissolui iam nequeant. Hac itaque uirtute fratern
plenum esse reperio. sicut mihi de ure illi qui ex galligani
partib; ueniunt. et epistulae uae ad me directe uerba testant.
Quod uero in eis iuxta antiquum morem usu pallii a uices sedis apos
tolicae postulasti. Absit ne aut transitoriae potestatis cul
men aut exterioris cultus ornamentum in uicibus nris
ac pallio quaesisse sctas suspicor. sed quia cunctis liquet
unde in galliarum regionibus fides sca pdierit.
Cum priscam consuetudinem sedis apostolice ura frater
nitas repetit. quid aliud quam bona sobolis ad sinu ma
tris recurrit. Libenti ergo animo postulata concedimus.
Ne aut uob quicquam de debito honore subtrahere aut
praecellentissimi filii nri hildeberti regis petitione
contempsisse uideamur. sed iam nunc studio maioris
industriae cui honor crescit et sollicitudo pficiat

et erga cęterarum custodiam uigilantia excrescat. Ut et quoque
merita subiectis in exemplum ueniant dum unusquisque non sua per susceptam
honoris gratiam sed lucra caelestis patriae uita fraternitatis
acquirat; nosti enim quid beatus apostolus gemens dicit.
Omnes quae sua sunt querunt. non quae Iesu Christi. Quibusdam namque narran
tibus agnoui quod in Galliarum uel Germaniae partibus nullus ad
sacrum ordinem sine commodatione perueniat; Quod si ita est flens dico
gemens denuntio. quia cum sacerdotalis ordo intus cecidit
foris quoque diu stare non poterit. Scimus quippe ex euangelio
quidquid redemptor noster per semet ipsum fecerit. Quia ingressus
templum cathedras uendentium columbas euertit; Columbas enim
uendere est de spiritu sancto quem deus omnipotens consubstantialem sibi
per inpositionem manuum hominibus tribuit commodum temporale
percipere. ex quo ut praedixi malum sequitur. quid sequatur.
Qui in templo dei columbas uendere praesumpserunt eorum cathe
drae ceciderunt. Quia uidelicet error in subditis propagatur.
Nam ipse quoque qui ad sacrum ordinem perducitur. iam in ipso pro
uectus sui radice uitiatus paratior est aliis uendere quod
emit. Et ubi est quod scriptum est; Gratis accepistis. gratis date.
Et cum prima contra sanctam ecclesiam symoniaca heresis
sit exorta. cur non perpenditur. cur non uidetur. quia eum quem quis
cum pretio ordinat prouehendo agit ut hereticus fiat. Alia
quoque nobis est res ualde detestabilis nuntiata. quod
quidam ex laico habitu per ambitum glorię temporalis defuncto
episcopo tonsurantur. et fiunt subito sacerdotes qui a-

ipse tamen nouus est qualis ad sacerdotium uenit qui repente
de laico habitu ad sacrum transit ducatum. Et qui nul
lis numquam exstitit ductor religiosorum fieri non pertimescit. Qui
iste suam praedicationem habiturus est qui fortasse sermonem numquam
audiuit alienum. Aut quando aliena mala corriget
qui nec defleuit sua. Et cum sacros ordines paulus apostolus
non neophitum uenire prohibeat. sciendum nobis est quia sicut
tunc neophitus uocabatur qui adhuc nouiter erat planta
tus in fide. ita nunc in eternae ophitos deputamus
Qui adhuc nouus est in sancta conuersatione. scimus autem
quod aedificati parietes non prius tignorum pondus accipiunt
nisi a nouitatis suae humore siccentur. Ne si ante pondera
quam solidentur accipiant cunctam simul fabricam ad terram
deponant. Et cum ad aedificium arbusta succidimus ut prius
uiriditatis humor exsiccari debeat expectamus. Ne si
adhuc recentibus fabricae pondus inponitur ex ipsa sua nouitate
curuentur et confracta citius corruant quae minime in altum
leuata uidebantur. Cur ergo hoc non subtiliter in hominibus custo
ditur quod in lignis quoque ac lapidibus tanta consideratione perpen
ditur. Qua de re necesse est cura fraternitatis praecellentissimum
filium nostrum hildebertum regem ammonere studeat ut huius
peccati maculam a regno suo funditus repellat. Qua
tenus omnipotens deus tanto illi apud se maiora retribuat. quanto
eum conspicit et amare quod diligit et uitare quod odit. Itaque
fraternitati tuae uicem nostram in ecclesiis quae sub regno praecellentissimi
filii nostri hildeberti iuxta antiquum morem deo auctore committimus.
singulis siquidem metropolitis secundum priscam consuetudinem proprio
honore seruato. pallium quoque transmisimus quo fraternitas tua

intra ecclesia ad sola missarum sollemnia utatur. Si cubi autem
longius episcoporum quisquam pergere forte uoluerit sine eius
scientia auctoritatis ei ad loca alia transire non liceat. Si qua
uero inquisitio de fide uel fortasse aliarum rerum inter episcopos causa
emerserit quae difficilius possit discerni. Collectis duodecim episcopis uentila(tur)
adque decidatur. Si autem decidi nequiuerit discussa ueritate ad
nostrum iudicium referatur. Omnipotens autem deus sua uos protectione custodiat
honoremque per preceptis suos in moribus seruare concedat. XVIII.

DATA DIE XII MENSIS AUG. INDIC. XIII. GREGORIUS UNIUERSIS EPISCOPIS QUI SUB REGNO HILDERICI SUNT.

Ad hoc diuinae dispensationis prouisio gradus et diuersos constituit
ordines esse distinctos ut dum reuerentiam minores potioribus exhi
berent et potiores minoribus dilectionem inpenderent una con
cordiae fieret ex diuersitate contextio et recte officiorum gerer(etur)
amministratio singulorum. Neque uniuersitas alia poterat rati
one subsistere nisi huiusmodi magnus eam differentiae ordo
seruaret. Quia uero creatura in una eademque aequalitate guber
nari uel uiuere non potest caelestium militiarum exemplar
nos instruit quia dum sint angeli sint archangeli liquet quia
non aequales sunt sed in potestate et ordine sicut nostis differt
alter ab altero. Si ergo inter hos qui sine peccato sunt ista constat
esse distinctio. Quis hominum abnuat huic se libenter dispo
sitione submittere. Hinc etenim pax et caritas mutua se uice
conplectuntur et manet firma concordiae in alterna et deo pla
cita dilectione sinceritas. Quia igitur unumquoque tunc salu
briter conpletur officium cum fuerit unus adque possit re
curri praepositus. Idcirco opportunum esse perspeximus frater(nitati)

in ecclesiis que sub regno p̄cellentissimi filii n̄ri hildiberti regis
sec̄dm antiquā consuetudine fr̄i n̄ro uirgilio arelatensis ciuitatis
ep̄o uices n̄ras tribuere. Quatenus & catholice fidei integritas id
ē scor̄ quattuor synodorū d̄o p̄tegente sollicita deuotione seruet̄.
& si inter fr̄s consacerdotesq; n̄ros aliqua uenerit forte contentio
auctoritatis suae uigore uicib; n̄ris sedis apostolice functus dis-
cretiua moderatione conpescat. Cui id iniunximus ut si quarū
dam causarū talis fuerit certamen & conflictus in quo aliorū p̄sentia
opus sit congregatis sibi numero conpetenti fr̄ib; & coepis n̄ris sa
lubriter seruata hoc aequalitate discutiat & canonica integritate
difiniat. Si qua uero contentio q̄d longe faciat diuina potentia
de fidei causa euenire contigerit aut negotiū emerserit huius uehe
mens sit forte ut se dubitatione ipsius magnitudinis iudicia apostolicae
sedis indigeat examinata diligentius ueritate relatione ad n̄ram
studeat p̄ducere notionem quatenus a nobis ualeat congrua
sine dubio sententia terminari. Et q̄m necesse ē ita ad eū cui
n̄ras uices indulsimus quoties oportere p̄spexerit p̄ facienda
collatione apte debeant ep̄i temporib; conuenire. Horta
mur ut nullus mandatis eius inoboediens ēē p̄sumat. Nec
a condicta congregatione interēē p̄ponat. Nisi aut corpo
ris infirmitas quaepiā fortasse uetuerit aut cuiusdam cū
causae iuste excusatio minime uenire p̄miserit. Hi tamen
qui p̄hibente aliqua necessitate nequeunt in synodū conuenire
loco suo p̄r̄bm aut diaconē dirigāt. Quatenus
quae a n̄ro uicario d̄o auxiliante fuerint
difinita ad eū qui absens ē p̄ ipsū quē miserit
fida relatione p̄ueniant. Ut inconuulsa firmitate
deseruiant. & nullus seu quaesita cū iuris uideat occasionis

excusatio ualere. Hoc etiam uos praeuenire prouidimus admonendos
ut nullus uestrum ad longinquiora loca sine praecepto fratris et coepiscopi nostri
Uirgilii auctoritate tempore ullo modo proficisci. scientes quae
a praedecessoribus nostris quibus uices suas eius praedecessoribus censuere
sine procul dubio mandata diffiniunt. hortamur praeterea ut
de officio suo sit quisque uestrum sollicitus ut qui promissam cupit mercedem
passionis accipere commissum sibi gregem sollicitudine potius praemu-
nire. Optamus igitur fratres karissimi et uotis omnipotentem dominum precibus exposci-
mus ut dilectionem uestram in unanimitatis consuetudinem faciat magis
magisque feruescere atque in pace ecclesiae in una uos concedat manere
concordia. Nuntiatum uero nobis est quod per symoniacam heresim ad
sacros quidam ordines adducantur. et ideo hoc fratri et coepiscopo nostro Uirgi-
lio per omnia prohibendum mandauimus quod ut fraternitas uestra
cognoscat et studiose custodiat ipsa coram uobis est epistola relegenda.

XVIIII; DATA DIE XII MENSIS AUG INDIC XIII GRE GORIUS HILDERICO REGI FRANCORUM;

Laetos nos excellentiae uestrae uehementer fecit epistola quae pia
uos affectione de honore et reuerentia sacerdotale testatur
esse sollicitos. Hinc enim cunctis ostenditis fideles dei esse cul-
tores dum in sacerdotes ipsius gratia ac debita ueneratio-
ne diligitis et christiana deuotione quidquid ad eorum aug-
mentum pertinet augere festinatis. unde et grataenter quae scrip-
sistis accepimus. et quae uoluistis animo libenti con-
cessimus. Atque ideo fratri nostro Uergilio Are-
latensis ciuitatis episcopo uices nostras iuxta antiqui
morem et excellentiae uestrae desiderium deo fauente
commisimus. Cui etiam et pallii usum sicut prius
habuit consuetudo concessimus. sed quia aliqua ad nos
h... ratione custodiat. Ne lupus insidians oues creditas
inuadendo dilaniet et sit in retributione

perpetrata sunt quae et omnipotentem dominum nimis offendunt.
et quam plurimum sacerdotii honorem reverentiamque confundunt
quia sicut potestatis vestrae amittere censura modis omnibus emen
dentur. Nec dum laudande devotioni vestrae res temeritatiae ac perver
se repugnant. Aliorum quod absit culpa aut regnum vestrum gravat vel
aut anima praevenit aut ad nos abeuntibus episcopis quosdam ex laicis ton
sorari atque ad episcopatum per capitis saltu conscendere. Et qui
discipulus non fuit inconsiderata ambitione magister efficitur
et quoniam quod possit docere non didicit sacerdotium tantummodo ge
rit in nomine. nam in sermone perseverat et opere. Quomodo
ergo pro aliorum peccatis intercessurus est qui sua primitus
non deflevit. Talis enim pastor non munit gregem sed decipit
et quod dum contradicentem verecundia non potest ulciscitur hoc quod ipse
non fecit persuadere. Quid est aliud nisi ut plebs dominica praedo
nibus populanda permaneat et inde sumat interitum unde
salutiferae protectionis magnum debuit habere subsidium. Quod
quam pravum quamve perversum sit ex sua quoque ordinatione
excellentiae vestrae celsitudo perpendit. Certum itaque est
non vos ante exercitum ducem praeponere nisi vobis labor eius fidesque
constiterit nisi eius ante actae vitae virtus et sollicitudo
aptum esse monstraverit. Si vero vilis nisi huiusmodi viris
committitur gubernandus exercitus qualis dux esse debeat ani
marum ex istis bene regi conparatione colligitur. Sed
verecundum nobis est et dicere pudet quod sacerdotes sibi
ducatum arripiunt qui exordium religiosae militiae non
viderunt. Simul autem et illud valde execrandum nobis est nun
tiatum quod sacri ordines per symoniacam heresem id est
accepto praemio conferantur. Et quia pestiferum nimis est.

& scae eclae uniuersali contrarium inse rerum que pia ordi
ne sumeritis sed p(ro)tio colloccari. Hortamur itaq(ue) detesta
bile factinus de regno suo excellentiae urae plibere prae
cipiat. nam ipse se ad hoc offitiu ostendit prorsus indig
nu quod omidi pecunia mertur non metuit. & co(m)modis psu
mit ap(er)ire qd habere p gratia non meretur. Haec igit(ur)
p(rae)cellentissime fili idcirco ammoneo quia animā urā salutari
desidero quae etiā scribere dudū si uoluntatē meam occupati
ones innumere minime p(rae)pedissent. & p(ro) quā congruū se tem
pus ingerit qd facere me oportuit non omisi. Salutantes itaq;
excelentiā urā paternae caritatis affectu. petimus ut cunc
tu quaeso frī & coepō nrō fieri seruari quae mandauimus
fauoris uri p(rae)sidio compleant. Ne usquā elatione aut sup(er)bia
conpelli aliquo modo p(er)mittatis sed sicut a p(rae)decessore eius
anglini patris uri regno seruata sunt. Ita quoque auxilio
urō sollicitu & modo deuotione seruentur. Oportet ergo
ut hoc nobis uicariae rependatur. & sicut nos urā implere
non distulimus uoluntatē ita & uos p(ro)pter dm̄ & beatū p(e)trum
ap(o)stolorū principem nrām faciatis in omnib; statuta seruare
Quatenus uri & laudabilis se & d(e)o placitu circūquaq; pendat opinio.

XX DATA DIE XV MENS XII INDIC XIII. GREGORI
US IOHANNI EPO CORINTIORUM

Post quā dr̄ nr̄ cū nihil occultū ē de ecclesiae suae
gubernatione nefandam pollutionis peste ab iis
uos ad eius uoluit regimen adducere. magna uob opem
tendū ē. ut p(er) uulnera & diuersa prioris mala pastoris
in fraternitatem urā in grex domini curet (con)solutione ac
salubre medicamentū inueniet. Si ergo p(rae)dicentur

contagii maculam manus vestrae actionis abstergat ut nul-
la execrandae pravitatis illius vestigia vel sinat manere in me-
moria. Sit igitur erga subiectos sollicitudo laudabilis, ha-
beat cum mansuetudine disciplina, sit cum discretione correctio iram
benignitas mitiget. Benignitatem zelus exacuat et ita alterum
ex altero condiatur ut nec inmoderata ultio ultra quam oportet affligat
et nec iterum frangat rectitudinem disciplinae remissio. Instructio
commissi populi fraternitatis vestrae sit actio. Videat in vobis quod diligat.
Cernat quod imitari festinet exemplo vestro vivere doceatur. A rec-
to itinere reduci non deviet, ad dominum vos sequendo perveniat. Ut
tunc ab humani generis salvatore retributiones accipias
quot lucra ac operatus fueris animarum. Labora itaque frater karissime
et totis mentis et cordis ad hoc efficaciam dirige quatenus digne
in futuro mearis audire. Euge serve bone et fidelis intra in gau-
dium domini tui. Pallium vero sicut epistula vestra quam per Andream
fratrem nostrum et coepiscopum suscepimus postulastis direximus.
Quo vos ita uti necesse est sicut praedecessores vestri usi conceden-
tibus nostris praedecessoribus adprobantur. Praeterea pervenit ad nos
quod in illis partibus nullus ad sacrum ordinem sine commodi datione
perveniat. Quod si ita est flens dico gemens denuntio. Quia cum
sacerdotalis ordo intus cecidit foris quoque stare diu non po-
terit. Scimus quippe ex evangelio redemptor dominus per semet ip-
sum fecerit quia ingressus templum cathedras vendentium colum-
bas everterit. Columbas enim vendere est de spiritu sancto quem deus omnipotens
consubstantialem sibi per inpositionem manuum hominibus
tribuit commodum temporale percipere. Ex quo ut praedixi malo
iam invenitur quid sequatur. Quia qui in templo dei colum-
bas vendere praesumserint eorum dei iudicio cathedrae corruerint.

qui videlicet error in subditis cum augmento propagatur. Nam
ipse quoque qui ad sacrum honorem producitur, iam in ipsa sue provectionis
radice vitiatus, paratior est aliis vendere quod emit.
Et ubi est quod scriptum est: Quod gratis accepistis gratis date. Et cum
primo contra sanctam ecclesiam symoniaca heresis sit exorta
C ur non perpenditur, cur non videtur, quia eum quem quis cum pretio ordinat
provehendo agit ut hereticus fiat. Quia igitur hanc nefandis
simam pravitatem universalis damnat ecclesia, hortamur
fraternitatem vestram ut tam detestabile et inmane peccatum
de locis omnibus que sub se sunt sollicitudinis sue conpescat
omnibus modis instantia. Nam si quid tale deinceps fieri
senserimus, iam non verbis sed canonica ultione corri
gimus, et de vobis quod non oportet aliud incipiemus habere
iudicium. Novit autem fraternitas vestra quia prius pallium nisi
dato commodo non dabatur. Quod quoniam incongruum erat
facto concilio ante corpus beati Petri apostolorum principis tam
de hoc quam de ordinationibus accipere aliquid sub districta
interdictione vetuimus. Oportet ergo ut neque per commodum
neque per gratiam aut quorundam supplicationem aliquos
ad sacros ordines consentiatis vel permittatis adduci.
Nam et peccatum sicut diximus grave est, et sine correctio
ne hoc patimur remanere. Andream vero fratrem
et coepiscopum nostrum ab Honorio diacono suscepimus, quia renuntiante fratre
et coepiscopo nostro Secundino didicimus epistulas nostras sibi cum
in Iohannis Larissei episcopi exsecutione finxisse, nisi bonam vitam
nobis quam audivimus ut suasissent, nullatenus illum habuimus rati
one recipere. DATA DIE XV MENS AUG INDIC
XI GREGORIUS UNIVERSIS EPISCOPIS PER ELLADAM

PROUINCIAM CONSTITUTIS;

Gratias omnipotenti dō uob cū frs kmi referre quia latentis
uulnus qđ antiquus hostis intulerat ad omnium fecit pue
nire notitiam · & detectae corpore salutifera conpescunt
ex quo & gaudendum nobis ē · & dolendum; Gaudendum quip
pe de correctione facinoris · Dolendum uero de casu fratris · sed
qm plerumq; alterius casus alterius solet ee cautela · hoc
quisquis cadere timeat adtendat aditum hosti non prebeat
Non puta latere qđ agit · Nā ueritas clamat Nihil occul
tum qđ non reuelabit · Haec enim uox actionis nrāe iam
praeco ē · modis omnib; deducit ad publicum · qđ agitur
in secreto · aut quis ante illum actus suos nititur abscondere
qui eorum testis & iudex est · quia non in unum dū aliud osten
dit aliud non celatur · Oportet ut contra omnes hostis
insidias quisq; debeat ee sollicitus · ne dum in unum uincit
superetur in altero · Nā terrenus hostis qui munitum locum
cupit inuadere pugnandi arte sic utitur latenter qui
deponit insidias & unius se loci ad expugnationem totum osten
dit · ut dum ad defensionem loci illius ubi instat periculum
conuenitur · hoc euenit ut qui cognitus resistentis uir
tute repulsus est latenter obtineat qđ certando non potuit
Sed quia in his omnib; diuinae protectionis auxilio opus est
uoce et corde singuli clamemus ad dnm dicentes · Dne
ne longe facias auxilium tuum a me · ad defensionem meā
aspice; Manifestum namq; est quia nisi ipse auxiliatus
fuerit · & ad se clamantes defenderit · hostis nr uinci non po
terit · Praeter ea epistula caritatis urāe pandream fratrem
& coepm nrum suscipientes pallium iohannis fratri
h loca alia de quibus nulla ē suspicio capientur ·

nr̃o corinthiorũ ep̃o transmisisse cognoscite. cuius magno pe
conuenit p̃sertim cũ hoc sibi & antiqui consuetudinis ordo de
fendit & bona eius quib; ipsi testimonium p̃bent innuitent
Quib; dãna narrantib; agnoui qđ in illis partib; Nullus ad sacrũ
ordinẽ sine cõmodi dictione p̃ueniat. Qđ si ita ẽ flens dico
gemens denuntio quia cũ sacerdotalis ordo intus cecidit. foris
quoq; stare diu non poterit; Scimus quippe ex euangelio quid
redemptor nr̃ p̃ semet ipsũ fecerit. quia ingressus in templũ
cathedras uendentiũ colũbas euertit. Colũbas enĩ uendere ẽ
de sp̃u scõ quẽ dr̃o om p̃r consubstantialem sibi p̃ inpositionẽ
manuũ tribuit cõmodũ t̃porale percipere. & quo ut p̃dixi.
malo iam innuitur quia qui in templo dĩ colũbas uendere p̃sumser
eorũ dõ iudice cathedre ceciderunt. qui uidelicet error in subditis
cũ augmento p̃pagatur. Nam ipse quoq; qui ad sacrũ honorẽ
p̃ducitur iam in ipsa p̃uectus sui radice uitiatus paratior est
alius uenundare qđ emit. & ubi ẽ qđ scriptũ ẽ gratis accepis
tis gratis date. Et cũ primo contra scãm ecclam symoniaca
heresis sit exorta. cur non p̃penditur. cur non uidetur. quia
eũ quẽ quis cũ p̃tio ordinat p̃uehendo agit ut hereticus
fiat. Ideoq; hortamur ut nullus ur̃m denuo hoc fieri patiatur
sed neq; gratia alicuius. neq; supplicatione aliquos ad sa
cros ordines audeat p̃mouere. nisi eũ quem uite & ac
tionis qualitas ad hoc dignũ ẽẽ monstrauerit. Nam si aliud
fuctũ denuo senserimus districtu & canonica illud noue
ritis ultione conpesci. DATA INDIC. XIIII. GRE
LXXII GORIUS AUGUSTINO EPO ANGLORUM.
GLta in excelsis dõ. & in terra pax hominib; bone uo
luntatis. Q͞r granũ frumenti mortuũ ẽ cadens

in terra ne solum regnaret et in caelo cuius morte uiuimus cuius
infirmitate roboramur. cuius passione eripimur. cuius
amore in brittania fratres quaerimus quos ignoscemus. cuius
munere quos nesciendo quaerebamus inuenimus. quis autem nar
rare sufficiat. quanta hic laetitia omnium cordi fidelium fuerit ex
orta quod gens anglorum operante omnipotentis dei gratia. et tua fra
ternitate laborante expulsis errorum tenebris sanctae fidei luce
perfusa est. quod mente integerrima iam calcat idola quibus prius ue
sano timore subiacebat. Quod omnipotenti deo puro corde sub
sternitur. quod a prauitate operis lapsibus sanctae praedicationis re
gulis legatur quod praeceptis diuinis animo subiacet et intellec
tu subleuatur. quod usque ad terram se in oratione humiliat
Ne mente iaceat in terra. Cuius hoc opus est nisi eius qui ait Pater
meus usque nunc operatur et ego operor. qui ut mundum ostende
ret. Non sapientia hominum sed sua se uirtute conuertere
Praedicatores suos quos in mundo misit sine litteris elegit. haec
etiam modo faciens quia in anglorum gentem fortia dignatus est
per infirmos operari. sed est in isto caelesti frater karissime quod cum
magno gaudio uehementissime debeat formidari. Scio enim
quod omnipotens deus per dilectionem tuam in gente quam elegi uoluit mag
na miracula ostendit. Unde necesse est ut de eodem dono cae
lesti et timendo gaudeas et gaudendo pertimescas. Gaude
as uidelicet quia anglorum animae per exteriora miracula ad in
teriorem gratiam pertrahuntur. Pertimescas uero inter signa
quae fiunt ne infirmus animus in sui praesumptione se eleuet
et unde foras in honore tollitur inde per inanem gloriam intus cadat
Meminisse etenim debemus quod discipuli cum gaudio a praedicati
one redeuntes dum caelesti magistro dicerent. Domine in tuo

nomine etiam demonia nobis subiecta sunt. protinus audierunt. Noli te gaudere super hoc. sed potius gaudete quia nomina uestra scripta sunt in caelo; In priuatam enim et temporalem laetitiam mentem posuerant qui de miraculis gaudebant. sed de priuata ad communem de temporali ad aeternam laetitiam reuocantur. Quibus dicitur. In hoc gaudete quia nomina uestra scripta sunt in caelo. Non enim omnes electi miracula faciunt. sed tamen eorum omnium nomina in caelo tenentur adscripta. Ueritatis etenim discipulis esse gaudium non debet. nisi de eo bono quod commune cum omnibus habent. et in quo finem laetitiae non habent. Restat itaque frater karissime. ut inter ea quae operante deo exterius facis semper te interius subtiliter iudices hac subtiliter intellegas. et temetipsum quis sis et quanta sit in eadem gente gratia. pro cuius conuersatione. etiam faciendorum signorum dona percepisti. et si quando te creatori nostro seu per linguam seu per opera reminiscaris deliquisse. semper haec ad memoriam reuoces ut surgentem cordis gloriam memoria reatus premat. et quidquid de faciendis signis accipis. uel accepisti haec non tibi. sed illis deputes donata pro quorum tibi salute collecta sunt;

Occurrit autem menti ista cogitanti quid de uno dei famulo actum sit etiam egregiae electo. Certe moyses dum dei populum ex aegypto educeret mira sicut tua fraternitas nouit signa in egypto operatus est. In sina monte xl diebus et noctibus ieiunans legis tabulas accepit. Inter choruscos et tonitruos pauescente omni populo. omnipotentis dei seruitio solus familiari et conlocutione coniunctus est. Rubrum mare aperuit in itinere ducem habuit nubis columnam. esurienti populo manna de caelo posuit carnes desiderantibus

usq; ad senectutem nimiam in heremo p miraculu ministrauit
ſ eduistat tempore ad petram uentum fuisset diffisus est seque
de eadem aqua educere posse dubitauit. quam iubente dño lar-
giter in effluentias aperuit. Quanta autem per haec p XXX
& VIII annos in deserto miracula fecerit, quis enume-
rare. quis inuestigare ualeat. quotiens res dubia ani
mum pulsasset. recurrens ad tabernaculum secreto dnm
requirebat atq; de ea protinus dño loquente docebatur.
] iratum dnm populo placauit sup preces interuentione
surgentes in supbia atq; in discordia dissidentes dehis
centis terre hiatib; absorbebat uicturus premebat hostes
signa monstrabat ciuibus. Sed iam cum ad repromissionis
terram fuisset uentum uocatus in montem e. & quam culpam
ante XXX ut dixi & VIII annos fecerat audiuit. Quia de
educenda aqua dubitauit & ppt hoc quia terram repromis
sionis intrare non possit agnouit. Qua in re consideran
dum nob e quam timendum sit omnipotentis dei iudicium
qui p illum famulum tot signa et signa faciebat. cuius
culpam tam longo tempore adhuc seruabat in cogi
tatione. Si igitur frs kmi & illum agnoscimus p signa
pro culpa mortuorum. quem omps nouimus precipue
electum. quantum nos debemus metu contremescere
qui necdum adhuc nouimus si electi sumus. De reproborum
uero miraculis quid dicere debeo cum uobis bene fraternitas
nouerit quid in euangelio ueritas dicit. Multi uenient in
illa die dicentes mihi dne in tuo nomine prophetauimus
& in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Sed dico
illis. nescio qui estis. recedite a me omnes operarii iniqui

& in tuo nomine demonia eiecimus,

tatis. Valde ergo perpendendum est animus inter signa mira
cula ne forte se extollat, ne in his gloriam propriam quaerat et privato
suo exultationis gaudio exultet. Per signa enim animarum
lucra querenda sunt, et illius gloria cuius virtute
ipsa eadem signa geruntur. Unum vero signum dominus nobis osten
dit, de quo et vehementer gaudere et electionis in nobis gloriam
possumus agnoscere dicens: In hoc scietur quia mei discipu
li estis si dilectionem habueritis ad invicem. Quod signum prophe
ta requirebat qui dicebat: Fac mecum domine signum in bonum
ut videant qui me oderunt et confundantur. Haec autem dico quia
auditoris mei animum in humilitate sternere cupio, sed ipsa tamen
humilitas habeat fiduciam suam. Nam peccator ego spem cer
tissimam teneo quia per omnipotentis creatoris ac redemptoris sui domini Iesu
Christi gratiam iam tua peccata dimissa sunt. Videtur collectus est
predium ... aliena. Nec habebis luctum de quolibet reatu
in posterum quid e multorum conversione gaudium amaris facere
in caelo. Isdem vero conditor et redemptor noster cum de paenitentia
hominis loqueretur ait: Dico vobis magis gaudium erit in cae
lo super uno peccatore paenitentiam agenti quam super nonaginta
novem iustos quibus non opus est paenitentia. Et si de uno paeniten
te grande fit gaudium in caelo, quale gaudium factum credimus
de tanto populo a suo errore converso, qui ad fidem veniens
mala quae egit paenitendo damnavit. In hoc itaque caeli et angelorum
gaudio repetamus ipsas quas superdiximus voces angelorum. Dica
mus igitur dicamus omnes: Gloria in excelsis deo et in terra pax homini
bus bonae voluntatis.

XXIII

DATA DIE K(a)L(endas) IAN(uarias). GREGORIUS
ADILBERTO REGI ANGLORUM.

Propter hoc omnipotens deus bonos quosque ad populorum regimi
na perducit ut per eos omnibus quibus praelati fuerint
dona suae potestatis impendat. quod in anglorum gente factum
cognouimus. cui uestra gloria idcirco est praeposita ut per
bona quae uobis concessa sunt etiam subiectae uobis genti superna
beneficia praestarentur. et ideo gloriose fili eam quam ac
cepisti diuinitus gratiam sollicita mente custodi. christianam
fidem in populis tibi subditis extendere festina. zelum rec
titudinis tuae in eorum conuersione multiplica. idolorum cultus
insequere. fanorum aedificia euerte. subditorum mores in mag
na uitae munditia exortando. terrendo. corrigendo. et bo
ni operis exempla monstrando aedifica. ut illum retribu
torem inuenias in caelo cuius nomen atque cognitionem dila
taueris in terra. Ipse enim uestrae quoque gloriae nomen etiam poste
ris gloriosiorem regnum reddit. Cuius uos honorem quaeritis et
reseruatis in gentibus; sic enim constantinus quondam piissimus im
perator romanam rempublicam a peruersis idolorum cultibus
reuocans. omnipotenti deo domino nostro ihesu christo secum subdidit seque
cum subiectis populis tota ad eum mente conuertit. Unde
factum est ut antiquorum principum nomen suis uir ille laudi
bus uinceret. et tanto in opinione praecessores suos quanto et
in bono opere superaret. Et nunc itaque uestra gloria cognitio
nem. unius dei patris et filii et spiritus sancti regibus ac populis sibi
met subiectis festinet infundere. ut et antiquos gentis suae
reges laudibus ac meritis transeat. et quanto in subiectis suis
etiam aliena peccata deterserit. Tanto etiam de peccatis
propriis ante omnipotentis dei terribile examen securior fiat.
Reuerentissimus autem frater noster augustinus episcopus in monasterii

regula doctus sacre scripture scientiae repletur
bonis auctore deo operibus preditus. que quo uos ammonet
libenter audite. deuote peragite. studiose in memoria
reseruate. quia si uos eum quo pro omnipotente deo loquitur
auditis. isdem omnipotens hunc pro uobis exorantem celerius exaudit.
si enim quod absit uerba eius postponitis quando eum
omnipotens deus poterit audire pro uobis quem uos neglegitis audire
pro deo. tota igitur mente cum eo uos in feruore fidei instringite
ad nisu illius uirtute quam uobis diuinitas tribuit adiuuate
ut regni sui uos ipse faciat esse participes. Cuius uos fidem
in regno uestro recipi facitis custodire. Praeterea scire uestram
gloriam uolumus. quia sicut in scriptura sacra ex uerbis domini
omnipotentis agnoscimus presentis mundi iam terminus iuxta est
et sanctorum regnum uenturum est. quod nullo umquam poterit finem
terminari. Appropinquante autem eadem mundi termina multa
imminent quae antea non fuerant. uidelicet inmutationes
aeris tempestates bella fames pestilentiae terremotus
per loca. que tamen non omnia nostris diebus uentura sunt. sed
post nostros dies subsequentur. Uos itaque si qua ex his euenire
in terra uestra cognoscitis. nullo modo uestrum animum perturbetis
Quia ideo haec signa de fine saeculi premittuntur ut de animabus
nostris debeamus esse solliciti. De mortis hora suspecti et uentu-
ro iudici in bonis actibus inueniamur esse preparati. Haec nunc
gloriose fili paucis locutus sum. et cum christiana fides in regno
uestro excreuerit. nostra quoque apud uos locutio latior excres-
cat. et tanto amplius loqui libeat quanto se in mente nostra
gaudia de gentis uestrae perfecta conuersione multiplicant.
Parua autem exenia transmisi que uobis parua non erunt

cum a uobis & beati petri apostoli fuerint benedictione suscepta·
Omnipotens itaque deus in uobis gratiam suam quam cepit perficiat atque uitam uestram
& hic per multorum annorum curricula extendat· & post longa tempora
in caelestis uos patriae congregatione suscipiat; XXIIII
DATA IDS KL IANR · INDIC · IIII · GREGORI
US · UERGILIO · EPO · ARELAT·

Cum diuinae lectionis testimonio idolorum seruitus auaritia
nuncupetur quo studio de templo dei sit debellanda cognos
citur· & a quibusdam sacerdotibus quod gementes dicimus non
cauetur· tenet enim captiuum cor, secum cupiditas & licitum sibi
docet esse malum quod imperat atque id agit ut unum eundemque gladio
& dantem & accipientem interimat· Quia si igitur pro hoc locus
contra auaritiam totus esse praeualeat si etiam illi a prauis sa
cerdotibus aperiatur ecclesiae quando ouium septa inuiolata
custodiat qui intrare lupum inuitat· pro nefas in licito munus
munere polluit & ulior se benedictione credit erigere cum sit
iam per pretia iniquitate substratus· & suum nihilominus am
bitione captiuus huius ergo rapacitas quia arcem num
quam mentis uestrae intrauerit & innoxius habere uos ma
nus de ordinationibus probatur, omnipotenti deo gratias agite
& tanto ei uos debitores esse cognoscite quanto inlesi ab huius
morbi contagione eo custodiente mansistis· Sed hi qui uobis
minus quam poterant bona perficiunt· si hoc & aliis sollicite non
uetastis· sicut autem istud intente tibi malum displicuit ita hoc &
in fratrum redarguere debueras· Nam cum diuina moneant proximos
nostros sicut nos met ipsos debere diligere non parcere culpe dispi
cere & quod sibi quis metuit aliis non timere. Uel nunc ergo
dilectissime frater da opera ut quodam correctione quiescendo in aliis

per didisti. et ab hoc quos poteris pravitate conpescas. Atque si synodus
ad eruendam ipsam heresim congregari possit insiste. Quatenus et tu di
lectionis tuae mercedem melius ab omnibus acquiratur. Quia auctore deo
omnium fuerit constitutione divinatum. Praeterea pervenit ad nos fratrem
et coepiscopum nostrum Serenum pravae omnino homines in societatem suam recipe
re. Itidemque et presbyterum quendam qui post lapsum in sua adhuc dicitur iniquitati
bus volutari familiarem habeat. Quod a vobis subtiliter requirendum est.
Et si ita constiterit curae vobis sit nostra hoc sollicite corrigere. Ut et qui talem
receptis familiaritate te fovere sed districta potius ultione comprimere
et qui receptus est. ideo districte lacrimis peccata diluere, sine iniquitate
inmunditiis cumulare. Monachos vero quos ad reverentissimum
fratrem et coepiscopum nostrum Augustinum transmisimus fraternitas tua ha
beat in omnibus commendatos. Et ita eis adiuvandi solatium
studeat atque concurrere ut vobis sibi opitulantibus celere de opere
gente quo directi sunt valeant pervenire; XV;

DATA X KL IVN INDIC IIII. GREGORIUS
AUGUSTINO EPO ANGLORUM;

Cum certum sit pro omnipotenti deo laborantibus ineffabilia aeterni regni
praemia reservari. Nobis tamen eis necesse est honorum beneficia tri
buere ut in spiritalis operis studio ex remuneratione valeant multi
plicius insudare. Et quia nova Anglorum ecclesia ad omnipotentis dei gratiam
eodem domino largiente et te laborante perducta est. Usum tibi pallii in
ea ad sola missarum sollemnia agenda concedimus. Ita ut per loca
singula XII episcopos ordines qui tuae subiaceant ditioni quatenus
Lundoniensis civitatis episcopus semper in posterum a sinodo propria debeat
consecrari. Atque honoris pallium ab hac sancta et apostolica cui deo
auctore deservio sede percipiat. Ad Eboracum vero civitatem
te volumus episcopum mittere quem ipse iudicaveris ordinandum;

I ta ut si eadem ciuitas cũ finitimis locis uerbũ dĩ receperit

ipse quoq; xii epõs ordinet & metropolitani honore pfruatur q;

& ipsi quoq; si uita comis fuerit pallium tribuere dño disponimus · Quẽ

tamen tuae fraternitatis uolumus dispositione subiacere · Post

obitũ uero tuũ ita epĩs quos ordinauerit presit ut lundoniensis epi

nullo modo ditioni subiaceat · Sit uero inter lundonie & eburacæ

ciuitatis epõs in posterum honoris ista distinctio · ut ipse prius

habeat qui prius fuerit ordinatus · Cõmuni autẽ consilio & con

cordi actione quaeque sunt p xp̃i zelo agenda disponant · unani

unanimiter recta sentiant & ea quae senserint n̄ sibi m& discrepando

pficiant · Tua uero fraternitas n̄ solũ eos epõs quos ordinauerit

neq; hos tantũmodo qui p eburache epm̃ fuerint ordinati sed & etiã

omnis brittanie sacerdotes habeat dõ dño nr̃o ihu xp̃o auctore

subiectos quatenus & lingua & uita tuae scitatis & recte creden

di & bene uiuendi formã pcipiant · Atq; offitiũ suũ fide ac morib;

& sequentes ad caelestia cũ dñs uoluerit regna ptingant, XXVI ·

DATA DIE · X · KL IULIAS · INDIC · IIII

GREGORIUS ETHERIO EPO GALL

Epistulam urãm plenã uenerabili grauitate locutio · Ita sibi cordis nr̃i finxit affectũ ut mutuũ semp libe& miscere sermonem · quatenus & si corporale fuim uobis presentia nõ ualemus · nihil sibi contra nos absentia hoc inter currente ualeat commercio uindicare · quantus itaq; in uobis ecclesiastici ordinis amor eniteat quanta sit dilectio disciplinae quantũ obseruantiae studiũ salubriũ decretorum & illo qd nr̃am submisse & omnino libenter exhortatione accipitis & seruandã inuiolabiliter pre dicatis ostenditur · Quia igit̃ ad aliorum emendatione promp tam cor ger[tir h]e clamationis · postquã & alias fratrib; coepis ·

h & uetustatis malum libera sicut dec & uoce

que nostris ipsa voluntas est. Oportet ut unanimiter contra domi
nicos hostes insurgere. Et quarta iam de eo quomodo synodo dudum de
beatis definitione perficere. Nihil in dandis ecclesiasticis ordi
nibus seu venalitas inveniat. Nihil blandimenta subripiant.
Nihil gratia conferat honoris premium vita suscipiat provehatur incre
menti modestia. Nam tepescente huiusmodi observantia et in
dignus qui primus quaerit ascendere iudicatur. Et digne vivendo bo
num testimonium aetatis probata honoretur. Haec vobis dilectis
sime frater cura sit haec animis vestris sollicitudo semper invigi
let ut zelum quem litteris ostendistis cordis vestri teste esse opere de
monstretis. Itaque adsidue instanterque ad congregandum syno
dum inminete et ita vos exhibete ut nominis dignitatem
in officii administratione compleatis. De eo vero quod ecclesiae
vestrae ex antiqua consuetudine concedendum deposcitis requiri
in scriptionibus fecimus ut nihil inventum est. Unde ipsas nobis epistu
las quas vos dicitis habere transmittite ut ex earum quod concedendum
est colligamus. Gesta vero vel scripta beati Herenei iam diu quidem
[illegible] sollicite quesivimus sed actenus ex eis aliquid inveniri non
valuit. Praeterea fraternitati curam monachos quos ad reve
rentissimum fratrem et coepiscopum nostrum Augustinum direximus ha
bere studeat in omnibus commendatos suosque illis propter deum cari
tatem exhibeat. Atque ita illis studio sacerdotali obnoxe concurrat
et eius solatio ad agendum iter adiuti festinent. Ut dum nulla eis illic
res remorandi causam intulerit. Et ut celerius pretexire et vos mer
cedem de profectibus invenire possitis. DAT MENS SEPT INDIC IIII

XXVII GREGORIUS PALLADIO PRESBITERO

Epistulis dilectionis tuae ac susceptas filium meum simplicium requi
rere curavi et quia temptatione vita carnis urguetur

inueni. De qua tamen mihi uerbi consolatione non indiges, cum ipsa ue
ritas dicat: Si patrem familias Belzebub uocauerunt, quanto ma
gis domesticos eius. Qui iterum dicit: Si de hoc mundo essetis, mundus
quod suum erat diligeret. Sed quia de hoc mundo non estis, sed ego elegi uos
de mundo, propterea odit uos mundus. Mundum uidelicet corda
carnalium designans, quae diligunt mundum. Haec ergo cum perfecte
scire te audiam, miror dilectionem tuam uerbis hominum contris
tatam. Inter uerba enim laudantium siue uituperantium ad men
tem semper recurrendum est. Et si in ea non inuenitur bonum quod de nobis
dicitur, magnam tristitiam generare debet. Et rursum si in ea non
inuenitur malum quod de nobis loquuntur homines, in magna debemus laetitia
prosilire. Quid enim si omnes laudant et conscientia accusat?
Aut quaelibet tristitia, si omnes accusent, sola conscientia nos libe
ros demonstrat? Habemus Paulum dicentem: Gloria nostra haec est, testi
monium conscientiae nostrae. Iob quoque dicit: Ecce in caelo testis meus.
Si ergo est nobis in caelo testis in corde, dimitte stultos foris loqui
quod uolunt. Quid aliud detrahentes faciunt nisi in puluerem
sufflant atque in oculos suos terram excitant? Ut unde plus de
tractiones perflauerint, inde magis nihil ueritatis uideant.
Uocandi tamen sunt etiam ipsi tranquille ammonendi et quaesitur
fieri modis omnibus debet. Scientes quod de iudaeis ueritas dicit:
Ne forte scandalizemus eos. Sed tamen si tanti fieri sibi ex ueritate no
luerint, habere consolationem quam in sancto euangelio aspicimus, quod
cum domino dictum fuisset: Scis quia audito hoc uerbo scandalizati sunt?
Respondit: Sinite illos, caeci sunt duces caecorum. Paulus quoque
apostolus ammonet dicens: Si fieri potest quod ex uobis est cum omnibus
hominibus pacem habentes. Dicturus cum omnibus
pacem habeamus, quia hoc difficile esse prospexit, praemisit: Si fieri potest.

sed tamen adiuro quod fieri possit audite quod ex voto est. quia si nos in men
te caritatem erga deum et proximum servare cupimus et nulli nobiscum pacem non
habent. nos tamen cum illis sine dubio habemus in omnibus; ergo fili dilec
tissime cor custodi sicut scriptum est; Omni custodia serva cor tuum quia ex
ipso vita procedit. haec breviter pro commonitione caritatis rescripsi.
Sed pro nobis ... orare debetis. Quatenus omnipotens deus et a malignis spi
ritibus et a perversis hominibus custodire dignetur. Quia in hac vi
tae peregrinatione mala simul et multa circumdant. Ita
ut cum psalmista dicam. In me transierunt irae tuae. et terrores tui
conturbaverunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die circumdederunt
me simul; Caelestis gratia et nos in urbibus et vos in heremo protegat
Quia utrique hostis antiqui loco temptatione non excluditur.
Qui a simplici paradiso hominem stravit. quis locus esse extra paradisum
potest in quo mentes hominum penetrare non valeat. In solo ergo creato
ris nostri protectione fidendum est cui et intimo corde clamemus; esto mihi
in deum protectorem et in locum munitum ut salvum me facias. Transmisi
mus vobis de benedictione sancti petri apostoli cucullam et tunicam quae pe
timus caritate suscipe quia a nobis transmissa sunt. XXIIII

DATA DIE KAL. SEPT. INDIC. IIII. GREGO
RIUS IOHANNI ABBATI MONTIS SINAE

Sinceritatem vitae vestrae humilitatis vestrae testatur epistola. unde
omnipotenti deo magnas gratias agimus. quia adhuc esse cognos
cimus qui a peccatis nostris valeant exorare. Nos enim sub colore
ecclesiastici regiminis mundi huius fluctibus volvimur. qui frequenter
nos obruunt. sed caelestis gratiae manu protegente de profundo rele
vamur. Vos ergo qui in secreta quietis vestrae serenitate tranquillam
vitam ducitis. et securi quasi in litore stetis. nobis navigantibus aut
potius naufragantibus orationis vestrae manum tendite et conantes

ad orationem uestram nos pergere quantum potestis precibus adiuuate. Ut non
solum de uita uestra sed etiam de receptione nostra mercedem in perpetuo uos habere
uideatis. Sed et hortamur dilectionem tuam ut expectationis dextera protegente
Deique ubi commissum gregem orando ammonendo exemplum bo
ni operis ostendendo in suo conspectu recte pascere ita ad aeternae
uitae pascua uideas cum ipso quem pascis grege peruenire. Scriptum
quippe est: Oues meae ueniunt et pascua inuenient. Quae uidelicet
pascua tunc inuenimus quando huius uitae iam securi de aeter
nitate quasi de uiuentis ueritate satiamur. Filio nostro simpli
ciore nuntiante cognouimus uel lectisternia in xenodochio quod
a quondam illicio constructum est deesse; Propterea transmisimus
lectos xv. saga xxx. lectos xv. pretium quoque de emendis culci
tris uel naulo dedimus quae dilectionem tuam petimus non indigne suscipere
xviiii. et in loco quo transmissa sunt praeberi. GREGORIUS CONON
ABBATI CELLAE MONTIS LIRINENSIS;

Praepositorum sollicitudo subiectorum cautela est. quia sub primi
et crediti uigilia hostis insidias declinantur. Quam autem solers ingenii
dis fratribus; quantaque studio in eorum uos custodia uigilans reueren
tissimo fratre et coepiscopo nostro metiare referente cognouimus. Et sicut nos
audita decessoris tui in cautela remissio saepius contristauit. ita et
prouisionis tuae sollicitudo laetificat. Quod studii tui cautelam et tibi ad remu
nerationem et aliis ad utilitatem exemplum prodesse non dubium est. Sed quia
quantum se aduersarius noster ex omni parte praeualere cognoscit
tanto per occultum quaerit disrumpere. et repugnantem sibi callidamente
tentat decipere. Dilectionis tuae uigilantiam ardentior semper cura
succendat. ut circumcinctu eo aduersum eum praemuniat. ut lupus saeuiens
huc illucque discurrens in oues dominicas ingrediendi locum non ha
beat. Eos ergo qui tibi commissi sunt a gula ac superbia auaritia

amaliloquio & ab omni in mundicia · redemptore nro suffra
gante phibere · Ac studiosus sit p omnia custodire · ut et d̄no tibi
melior de commissa gubernatione mercis adcrescat · Quanto
subiecti tui contra aduersarium nequitiae se fuerint uigilante
uictores · Itaq; boni dulcem prauis sentiant correctorem · In qua
uidelicet correctione hunc ee ordinem noueris obseruandum · ut p
sonam diligas & uitia psequaris · Ne si aliter agere forte uolueris
transeat in crudelitate correctio · & pdas quos emendare desi
deras · Sic enim uulnus debes abscidere · ut non possis ulcerare
qd sanandum e · Ne si plus quam res exigit ferrum inpresseris noce
as cui pdesse festinas · ipsa enim lenitatis dulcedo cauta sit · non remissa
Correctio uero diligens sit non seuera · sed sic alterutrum condiatur
ex altero · ut & boni habeant amando qd caueant · & praui metu
endo qd diligant; Haec dilectissime fili sollicite adtende studi
ose custodi ut de tali moderatione dño nro incolomes quos susce
pisti reddideris in die aeternae retributionis eo dicente audire
merearis · Euge serue bone & fidelis qui in pauca fidelis fuisti supra
multa te constituam · intra in gaudium dni tui · Filium pterea
nrm columbum prbm quia certitate in uestra se fuisse meritis commen
datur in tua dilectione pficere optamus; XXX

DAT IN DIE KL NOUEBR INDIC IIII GREGO
RIUS ASCLEPIODOTO PATRICIO GALLIAR

Prudentis uiros sicut est a regibus adherere multas solu
men est · Nam dum prestandi sibi locum ad animg dicant utili
tatem intellegunt certum e quia mercedes cursus ubi inue
niunt non pponunt · Quanto igitur affectu quantaq; deuo
tione gloriosa et cura in causis pauperum studio pietas
inpenderit dilectissimo filio nro candido prbro

renuntiantem conperimus. Sed quoniam hunc sibi quodammodo no-
bilitas legem inponit ut debere, sed quod sponte tribuit aestima-
et nisi in beneficiis usus creverit nihil praestitisse se reputat. Pater-
na dilectione salutantes gloriam vestram, scm presbyterum et patrimoniolum
ecclesiae vestrae fiducialiter commendamus, ut opis vestrae gratiae
promunitum molestias et onera nullus sustineat. Si ergo studii
in vestra cura proficiat utilitates pauperum vobis adnitentibus nutri-
antur, sentiamus quod de caritate vestra praesumimus. Augete fiduciae
vestrae praesidia, quia apud nobilium mentes semi-
plenum bonum videtur quod sine adiectione relinquitur. Et quia ab ex-
cellentissimis filiis nostris regibus poposcimus ut ipsum patrimoni-
olum sub sua tuitione habere et curare dignentur, vobis adminiculantibus imple-
atur, ut vis inpossit esse quod poscimus. Quatenus et nos gratias re-
ferentes pro gloriae vestrae incolomitate orare enixius valeamus et bonorum
vestrorum vicissitudinem deus vobis omnipotens et hic et in futuro conpenset. Clavem
vero a sacratissimo beati Petri corpore in qua de catenis eius bene-
dictione continetur transmisimus, quae collo vestro suspensa contra
omnia adversa vos muniat. DATA DIE X KL. IUL. INDIC. IIII

XXI GREGORIUS BRUNIHILDE REGINE FRANCORUM

Cum scriptum sit: Iustitia elevat gentem, miseros autem populos facit
peccatum, tunc regnum stabile creditur cum culpa quae cognoscitur citius
emendatur. Multorum igitur ad nos relatione pervenit quod dicere sine ad-
flictione cordis nimia non valemus, ita quosdam sacerdotes in illis partibus
inpudice ac nequiter conversari, ut et audire nobis obprobrium et lamen-
tabile sit referre. Ne ergo postquam huius nequitiae hucusque se exten-
dit oppinio aliena pravitas aut nostram animam aut regnum vestrum
peccatis suis vinculo feriat, ardenter ad haec debemus ulciscenda con-
surgere, ne paucorum facinus multorum esse possit perditio. Nec causa

sunt ruine populi sacerdotes mali. Quis enim pro populi peccatis in
tercessor obtinet si sacerdos qui exorare debuerat graviora commi
ttatur. Sed quoniam eos quorum haec locutio est insequi nec sollicitudo ad re
quisitionem nec zelus excitatur ad vindictam. Scripta ad nos usurarum discursum
et personam sibi exceptis cum ira auctoritatis ad sensum transmittimus quę
una cum dus sacerdotibus haec et subtiliter quęrere et secundum deum debeat
emendare. Nec enim dissimulandum quę dicimus quia qui emendare po
test et neglegit participem se procul dubio delicti constituit. Pude
at ergo animę vestrę pudeat et nepotibus quos cupitis
regnare feliciter. Pudeat et puniatur et priusquam creator noster manum
suam ad feriendum exerceat de correctione huius sceleris studiosis
sime cogitate. Ne tanto post modum acrius feriat quanto modo diutius
et clementer expectat. Scitote autem quia magnum domino nostro sacrificium
placationis offertis si stantem labem facinoris de vestris citius fi
nibus amputetis. DAT. DIE. XV KL. IUL. INDIC. IIII. GRE

F XXXI. GORIUS DEO THEORICO REGI FRANCORUM

Excellentiae vestrae in dictis epistola quam in vobis fulgeat cum regia
potestate prudentia. Ita luculenta copia sermonis edocuit ut du
bium esse non valeat. Quidquid laudabile de vobis fama narraverit
et quam ad orationem nostram adeo regis animus plaudis praedicamenta
placuisse significastis. Ut quidquid ad dei nostri cultum quidquid ad ecclesi
asticam reverentiam quidquid ad honorem pertinere cognoscitis sacerdo
tum et studiose fieri velletis in omnibus custodire. Iterata vos
pura mercede adoratione pulsamus ut congregari sinodum
iubeatis et sicut dudum scripsimus corporalia sacerdotibus vitia et
simoniace heresis pravitatem omnium episcoporum difinitione damna
ri atque regni vestri amputare finibus faciatis. Nec plus illis pecuniam
optinere quam praecepta dominica permittatis. Nam dum omnis avaritia

idolorum sit servitus quisquis haec et maxime in dandis ecclesiasticis
honoribus vigilanter non praecavet infidelitatis perditione subditur
etiam si tenere fidem quam neglegit videtur. Sicut ergo contra ex
teriores hostes, ita quoque contra interiores animarum adver
sarios studete esse solliciti. Ut per hoc quod divina inimicis fidelitate re
pugnatur, et hic fideli ipsius protectione regnetis, et ad aeternum
postmodum gaudia eius duce gratia veniatis. Quanta praeterea
bona reverentissimo fratri et coepiscopo nostro Augustino ad Anglorum gen
tem proficiscenti excellentia vestra praebuerit, reverenter ab eo quidam
monachi retulerunt. Unde uberes gratias referentes petimus ut his
quoque monachis qui ad eundem directi sunt suffragium vestra copiosius praebere
atque eos ad proficiscendum iuvare dignemini. Ut quanto beneficia
vestra eis amplius exhibetis, tanto maiorem vicissitudinem ab om
nipotente deo cui servitium expectetis. XXXIII.

DATA DIE X KL IUL INDIC IIII GREGORIUS
BRUNIHILDE REGINAE FRANCORUM

Gratias omnipotenti deo referimus qui inter cetera pietatis suae donum
quae excellentiae vestrae largitur, ita vos amore christianae re
ligionis implevit ut quicquid animarum lucrum quicquid ad pro
pagationem fidei pertinere cognoscitis, devota mente et pio operari
studio non cessetis. Quanto autem favore quantoque opitulatio
ne excellentia vestra reverentissimum fratrem et coepiscopum nostrum Augustinum
proficiscentem ad Anglorum gentem adiuverit, nec ante silentio
fama contacuit, et postea quidam ab eo ad nos monachi redeuntes
subtiliter retulerunt. Et quidem haec de christianitate vestra mirentur
alii quibus beneficia vestra adhuc minus sunt cognita
nam nobis quibus experimento iam nota sunt
non mirandum est sed gaudendum, quia per hoc quod aliis impenditis vos

iuuat. Quae laetitia quantaque in conuersione suae gentis redemp-
tor noster fuerit operatus miracula excellentiae uestrae iam notum est.
Et quia rem magnam uos oportet habere laetitiam quia maiorem sibi par-
tem huius rei praedicatorum uestrorum sollicitudo uindicauit. Cuius post deum
auxilii uestri illic praedicationis innotuit. Nam qui alterius bonum ad-
iuuat suum facit. Sed ut merces excellentiae uestrae magis magisque sit ube-
rior, petimus ut monachis praesentium portitoribus quorum dilectis-
simis filiis nostris Laurentio presbytero et Mellito abbate ad praedictum reue-
rentissimum fratrem nostrum episcopum eo quod illos qui secum sunt sufficere sibi dicit
non posse transmisimus patrocinium suffragii benignius minis-
tretis. Atque in factis in omnibus adesse dignemini quatenus dum bo-
nis excellentiae uestrae in eius meliora successerint et nullus illic
moras uel difficultates inuenerint. Tanto ergo uobis et dul-
cissimos nobis nepotes uestros dominus noster misericordia sua prouexit. Quan-
to eius uos amore in huiusmodi uos causis misericordiam exhibetis.

XXXIIII DAT DIE X KL IUL INDIC IIII GREGORIUS
BRUNIHILDE REGINE FRANCORUM

Quanta in uobis bona diuino munere sint collecta quantaque uos
superna gratia pietate impleuerit inter cetera uestrae testimonia
mentis illud etiam patenter cunctis insinuat quia et efferas corda
gentium uestra prudenti gubernatis arte consilii et regiam quod maioris adhuc
laudis est ornatis sapientia potestatem et quam sicut multis in utroque
gentibus imminatis ita quoque earum fidei sinceritate praecellitis.
Magna de uobis in emendandis inlicitis fiducia capimus et non
qualiter adorationem nostram excellentia uestra amplexa sit
quanta [illegible] que eam deuotione gestiat adimplere scripta
uestra [illegible] enim iam dudum paginae testare. Sed quia
ipse bonorum meritorum est consueuit adiutor quia etiam largitur

ecclesiarum confidimus quod tanto propensius causas futuras sine praeiudicio
disponet quanto ipse devotiores esse vos viderit cura sollicitos fa-
cere quod dicit. et vestra faciat quod iubet. Itaque synodum congregari prae-
cipite et peccatum symoniacae haereseos de regno vestro inter alia
sicut ante scripsimus definitione concilii studiosius prohibete
sacrificium deo devicto interiore hoste offerte ut exteriores ad-
versarios ipso adiuvante vincatis. Et qualiter vos contra inimi-
cos ipsius studium geritis talem et illum in vestro iuvamine sentiatis
Mihi autem credite quia sicut multorum iam experimento didicimus
in damno expenditur quicquid cum peccato congregatur. Si igitur
vultis nihil iniuste perdere, summopere studete de iniustitia ni-
hil habere. Inter terrenis vestris rebus sit praecipua cura [illegible] origo pec-
cati. Vos itaque si timere adversantibus gentibus vultis sicut
auctore deo victrices existere festinatis eiusdem omnipotentis domini
cum timore praecepta suscipite ut ipse pro vobis contra adversarios
pugnare dignetur. qui per sacrum eloquium pollicitus est dicens:
Dominus pugnavit pro vobis et vos tacebitis. XXXV.

Dat. die X kl. iul. indic. IIII. Gregorius Qui-
rico epis. et ceteris in Hiberia cathol. epis.

Quia caritati nihil longe est quos dividunt loca iungat
epistula. Itaque praesentium portitor ad beati Petri apostoli princi-
pis ecclesiam veniens fraternitatis vestrae se asseruit
ad nos epistulas accepisse eas quae in Hierosolymorum urbe cum
rebus quoque aliis perdidisse in quibus sicut ipse asserit, studuistis
inquirere sacerdotes ac plebes qui Nestorianae haereseos
errore confusae sunt. Cum ad matrem electorum omnium
catholicam ecclesiam revertuntur utrum baptizari debe-
ant an ei solius verae fidei confessione eiusdem matris

ecclesiae uiscerib; adiungi & quidē ab antiqua patrū institutio
ne didicimus. ut quib; apud heresim in trinitatis nomine bap
tizantur cū ad scām ecclesiā redeunt. aut unctionē crismatis
aut inpositione manus. aut sola pfessione fidei ad sinum matris
ecclesiae reuocetur. Unde arrianus p inpositionem manus occidens
p unctionē uero sci crismatis ad ingressum scae catholicae oriens refor
mat. Monophysitas uero & alios & sola uera confessione recipit
quia scm̄ baptisma quod apud hereticos consecuti. Tunc in eis uires
emundationis accepit cū uel illi p inpositionē manus spm scm
acceperint. uel isti p pfessionē uere fidei scāe & uniuersali ecclesiae
uiscerib; fuerint uniti. Hi uero heretici qui in trinitatis nomine
minime baptizant. sicut bonosiaci & cataphrige. quia & illi xpm
dnm n̄ credunt & isti scm spm puerso sensu sequendā prauū
hominē montanū credunt quor similes multi sunt. Alii cū
ad scām eclām ueniunt baptizantur. quia baptismū n̄ fuit qd in
errore posita in scāe trinitatis nomine baptizantur. Sed eorū
dat cae pfidiae similes in incarnatione unigeniti sui heresis
error obscurat. ad scām eclām catholicā uenientes de uere fidei
firmitate & confessione docendi sunt. ut unū eundēq; di & hominis
filiū dnm ihm xpm credant ipsum existentem in diuinitate
ante scla & ipsū factū hominē in finem sclor. Quia uerbū
caro factū ē & habitauit in nob. Uerbū uero carnem dicimus
factū. Non inmutando qd erat. sed suscipiendo qd non erat;
Incarnationis enī suae mysterio unigenitus patris increatae
suae n̄ minuit. unusq; psona ē uerbū & caro. sicut ipse ait
Nemo ascendit in caelū nisi qui de caelo descendit filius homi
nis. qui filius di in caelo erat. filius hominis qui loquebatur
in terra. hinc iohannes ait. scimus quia filius di uenit & dedit

nobis sensum qui nob(is) sensum dederit illico subiungit ut cog
noscamus uerū dm̄ quē hoc loco uerū dm̄ insinuat. nisi patrē omnipotentem
sed quia dū deo omnipotenti filio sentiat adiungat. Et simus in uero filio
eius ihū xpō· ž quē uerū filiū quid e(ss)e sentiat apostolus ostendat. hic
uerus dr̄ & uita aeterna. Fugit iuxta errorem nestorii. alius
uerbū atq; alius ē homo ihs xps qui uerus ē homo. utiq; ue
rus dr̄ sū ē & uita aeternae sed unigenitus filius uerbum an
te saecula factus ē homo hic ē ergo uerus ds & uita aeterna. Certe
cū hunc scā uirgo conceptura ē & loquentē ad se angelum
audiret ait Ecce ancilla dn̄i fiat sicut dicis. Quę cū eū con
cepisset & ad helisabeth cognatā suā pgeret. ab eadē helisabeth
p(ro)ph(e)tantis audiuit. unde ego digna ut mater dn̄i mei ueniat ad me
Ecce eadē uirgo & ancilla dn̄i dicitur & mater. Ancilla enī dn̄i quia
uerbū ante saecula unigenitus aequalis patri. Mater uero quia
in eius uisceribus ex scō spū quia eius carne factus ē homo. Nec alterius
ancilla nec alterius mater. quia dū unigenitus di existens
ante saecula ex eius utero natus ē homo. In inuestigabili factus
miraculo; Facta ē & ancilla hominis p diuinitatem & mater
uerbi p carnē. Non autem prius in utero uirginis caro concep
ta ē & postmodū diuinitas uenit in carne. sed mox uerbū uenit
in utero mox uerbū seruata ppriae ueritate naturae factū est
caro & pfectus homo. id est in ueritate carnis & animae rationa
lis naturae. p(ro)inde uerū uirginis filius di. unde & unctus p partici
pibus dr̄ sicut psalmista ait. Unxit te ds ds tuus oleo laetitiae
p consortibus tuis. Unctus quippe ē oleo dono uidelic& spūs scī.
sed p consortib; unctus ē. quia omnes nos prius peccatores homi
nes existimus. & postmodū p unctionē scī spūs scificamur. Ipse autē qui
qui existens ds ante saecula p scm̄ spm̄ in utero uirginis homo;

ž ecce ait. uerū dm̄ patrē. uerū filiū eius ihm̄ xpm̄.

conceptus ē in fine saeculor. Ibi iubeo de spū unctus ē ubi conceptus

N et antea conceptus. & p̄ modū unctus ē. sed hoc ipsum de spū sc̄o

& carne uirginis concepi a spū sc̄o inguentus fuit. hanc igitur

ueritatem ... quicūq; a puersa errore nestorii

reuestuntur. Cor̄ fraternitatis [scam] urae congregatione fi...

...itur eundē nestoriū cū omnib; suis sequacib; ac reliquas

hereses anathematizantes. Uenerandos quosq; sinodos quas

uniuersale ecla recipit. recipere & uenerare p̄mittant &

absq; ulla dubitatione sc̄as eorum a seruauis. Cis p̄prios or

dinib; in suo coetu recipiat ut dū p sollicitudine [di] occulta men

tre eorum discutias atq; eos puera scientiā recte quae tenere de

beant doceas. Cum p̄ in tua sollicitudine nulla eis contraria tam

uel difficultate de p̄prius suis ordinib; fuerit eos. ab antiqui

hostis ore rapueris & tanta uob apud omp̄tem dnm & aeternae

glae crescat retributio quanto multos collegeris qui uob cū

in dno sine fine glorient. Sc̄a itaq; trinitas uos sua

sua uos ptectione custodiat uobq; in amore suo donū ad

huc multiplicior a concedat. DAT DIE X KL ... INDIC

XXVI; IIII GREGORIUS ANTENIO SUBDI CAPANIAE;

Cum fortius puniendasint crimina quae in sonatib; ... crime

sacratis ordinib; ingeruntur. quaesitis culpabiles omis quilu

causa ioh. diaconis p̄sidistis attendite ut hilariū criminato

rem ipsius nulla & diuinitate urae poena uenientis custigatur

nec illud ad accusationē uram. et crederis idoneū q duob

quaesi iudicare ualentib; solus fu... & coepr̄ ... p secusius di

deuilisse. Nos si zelus in uobis recti tudinis uigiussa facili

ut unitati multis rationabili suadeo. quam multi ab uno poterant

sine causa differri. Quia ergo tantae nequitiae malum

sine digna non debet ultione transire. Suprascriptum fratrem
nostrum Paschasium volumus admoneri ut eundem Hilarum prius
subdiaconum quod indignus fungitur priuet ab officio atque uer-
beribus publice castigatum faciat in exilio deportari ut eius
poena multorum possit esse correctio. Cuius si forte lenitatem duc-
is tui adhuc opinio lucerat non commouet uel in hoc quod non credi-
mus torpens extiterit experientia tua haec quae diximus faci-
at et de illo nobis hac lecta denuntiet et ostendis praeterea isdem
frater et noster commendato est ut se in omnibus uigilantem debeat et
ecclesiae amplius disciplinam non neglegat. Nec patiatur
dehinc qui ei sunt commissi sub[…]neat et hoc contra se uehementer si-
mul et si in officii sui cura quod non obtamus incautus fuerit uel lentus ex-
titerit. Uolumus autem ut memoratus frater noster Paschasius uicedominum
sibi ordinet et maiorem domus per quatenus possit uel hospitalibus
superuenientibus uel causis quae eueniunt idoneus et paratus exis-
tere. Si uero et neglegentem eum perspicis et ea quae diximus imple-
re differentem omnis clerus eius adhibere debet ut communi consi-
lio ipsi eligant quas personas ad ea quae praediximus uideant ordinari.

XXVII. DAT DIE VIII ID IUL INDIC IIII GREGO-
RIUS THEOCTISTE PATRITIAE.

Magna omnipotenti deo gratias agere debemus quod piissimi et be-
nignissimi imperatores nostri tales de suo genere iuxta se pro-
pinquos habent de quorum conuersatione nobis omnibus grande sit
gaudium. Unde et pro eisdem dominis continue nobis orandum est ut eorum
uita cum suis omnibus protegente caelesti gratia per longa tempora et tranquilla
seruetur. Indico autem quod Leuiticae populi tumultum contra uos de-
tractionis ex ore aliquibus denuntiantibus agnoui. Quae ex-
cellentiam uestram audio fuisse non modice contristatam.

quod si ita est ualde miror cur uos quorum fixa stat in caelo uerba ho
minum agitant in terra. Beatus enim Iob cum amici eius qui ad con
solandum uenerant in increpationem prosilissent ait. Ecce enim in cae
lo testis meus. et conscius meus in excelsis. Qui enim uitae suae in caelo tes
tem habet iudicium hominum in terra pertimescere non debet. Dux quoque
bonorum paulus dicit. Gloria nostra haec est testimonium conscientiae
nostrae. Qui iterum dicit. Opus suum probet unusquisque. et sic in semet ipso
gloriam habebit et non in altero. Si enim laudibus extollimur uitupera
tionibus frangimur. Gloriam nostram non in nobis sed in aliorum ore po
nimus. Et fatuae uirgines in uasis suis oleum non sumpserunt. Sapien
tes autem sumpserunt oleum in uasis suis cum lampadibus. Lampades quippe
nostrae bona sunt opera de quibus scriptum est. Lux uestra luceat coram
hominibus ut uideant opera uestra bona et glorificent patrem uestrum
qui in caelis est. Tunc autem oleum in uasis cum lampadibus sumimus
quando de bonis actibus nitorem gloriae non a laudantibus
proximis quaerimus. sed hunc in testimonio conscientiae seruamus.
In omne autem quod de nobis extra dicitur recurrere ad interna men
tis debemus. Et si omnes uituperent. liber est quem conscientia
non accusat. quia et si omnes laudant liber esse non potest si hunc
conscientia accusat. De Iohanne uero dicitur. Quid existis in deser
tum uidere harundinem uento agitatam. Quod uidelicet per negationem
dicitur non per confirmationem cum subditur. Sed quid existis uidere ho
minem mollibus uestitum. Ecce qui mollibus uestiuntur in domibus
regum sunt. Quia uero iuxta ueritatem euangelii Iohannes uestimen
to aspero fuerit indutus. Per significationem tamen mollibus ues
titi sunt qui adulationibus ac laudibus delectantur. Negatur autem
quia Iohannes harundo uento agitata fuerit. quia in mentis suae forti
tudine nulla humani oris aura flectebat. Nos enim si laudibus

erigimur uituperationib; humiliemur. harundo uento agitata
sumus. sed absit hoc absit a corde uestrae excellentiae scio quia magis
trum gentium studiose legitis qui ait. Si adhuc hominib; placerē
xpi seruus n̄ essem. Si quid tamen uel parua tristitia ex lacrimentis
uestrae exorta ē. Credo quod hoc fieri omps dr benigne pmisit. Neq; enim
electis suis in hac uita pmisit gaudium delectationis sed amaritudi
nes tribulationes ut medicinae more pamarū poculū ad dulcedinē
aeternae redeuntis salutis. Quid itaq; dicit. Mundus gaudebit uos
uos lugebitis quae spe quia pmissione paulo post additur. Iterū
uidebo uos. & gaudebit cor urm. & gaudium urm nemo auferet a uob.
Hinc iterū discipulis dicit. In patientia ura possidebitis animas uras.
Pensate queso ubi erit patientia si deest quod tolerare debeatur. Non sus
picor ego abel ee. quicumq; non habuerit. bonum enim si sine ma
lis fuerit. perfecte ee bonū n̄ possunt quia minime pur
gantur. Ipsa autē malorū societas purgatio bonorū ē. Tres in
arca filii fuer. unus irrisor patris extitit qui & si in se benedictus
fuit. maledictionis tamen sententiam in filios suscepit. Duos abra
ham priusquā cethuram uxorem acciperet filios habuit sed ta
men carnalis eius filius repmissionis est filium psequitur quod magn
num doctor exponit dicens. sicut is qui secundum carnē ē psequeba
bat eū qui secundum spm. ita & nunc. Duos isaac filios habuit
sed unus qui spiritalis extitit a fratre minatus fr̄r carnalis fugit
duodecim iacob filios habuit. sed unum qui recte uiuebat un
decim in egyptum uendiderunt. Inde ipse & qui fuit quod purgare
debuisset actū ē ut persecutorem filiū pateretur. Beatus iob
de socialitate rep(ro)borū dicit. Frater fui draconū & socius strutionū.
Ad ezechielē aūr ait. Fili hominis increduli & subuersores sunt tecū
& cū scorpionib; habitas. In xii aplis unus reprobus mixtus est

ut etiam eius persecutione Christi temptarentur. Apostolorum princeps
discipulis loquitur dicens: Iustum Loth oppressum a nefandorum iniuria
conversatione eripuit. aspectu enim et auditu iustus erat habitans
cum his qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant.
Paulus quoque apostolus discipulis scribit dicens: In medio nationis pravae
et perversae inter quos lucetis sicut luminaria in mundo verbum vitae
continentes. Quia ergo scriptura teste cognoscimus in hac vita
bonos sine malis esse non posse; de stultorum vocibus excellentia vestra
turbari nullatenus debet. maxime cum non modica certitudinis
fiducia est quando pro bono opere adversitatis aliquid in hoc
mundo recipitur. unde in sancto evangelio veritas dicit. Beati
eritis cum adversum vos omne malum dixerint homines mentien-
tes propter nomen meum. Qui in consolatione nostra sua in exemplum ad-
ducere opprobria dignatus est dicens. Si patremfamilias Beelze-
bub vocaverunt quanto magis domesticos eius; Sunt autem plurimi
quorum bonorum fortasse amplius quam debent laudant. et neque
laudatio de laude subripiat. permittit omnipotens Deus malos in obtrec-
tatione et obiurgatione prorumpere. ut si qua culpa ab ore lau-
dantium in corde nascitur. ab ore vituperantium suffocetur.
Hinc est quod doctor gentium se in praedicatione currere fatetur. per in-
famiam et bonam famam. qui etiam dicit. ut seductores et veraces. Si
igitur fuerunt qui malam famam Paulo imponerent qui illum seductorem
vocarent; Quis ergo Christianus debet indignum ducere pro Christo oblo-
quia audire; Quantae autem iustitiae praecursor nostri redemptoris
fuit. Novimus quia per sacrum eloquium non solum plus quam propheta. sed
etiam angelus vocatur. Et tamen sicut mortis eius historia testatur
post mortem a persecutoribus corpus eius incensum est. Sed quid
ista de certis hominibus dicimus de pretiosis. id est de domino qui pro nobis

homo factus est loquamur. quanta enim post hęc iniuria quia de-
monium haberet audiuit. post mortem uero a suis persecutoribus seduc-
tor appellatus est cum dicerent. scimus quia seductor ille dixit post
tres dies resurgam. quanta ergo nos peccatores a linguis uel
manibus iniquorum hominum postferre necesse est qui in aduentu ad ęter-
ni iudicii iudicandi sumus si et ipse tanta etiam post mortem pertulit
qui iudex uenit. Haec dulcissimi et excellentissimi filii breuiter
dixi. ne quotiens stultos homines derogari cognoscitis qualibet
uel paruula mentis fortitudine tangamini. sed quia scire debetis hoc ipsum
stultorum hominum murmur tranquilla ratione potestis percu-
tum credo si bonum quod uult et fieri neglegit curat ut fiat. Nam cum pla-
cere in summis mentes atque ad salutem reducere possumus scan-
dalizari eos minime debemus. Sunt enim quedam scandala que
omnino dispicienda sunt quedam uero cum uitare sine culpa possumus
dispicienda non sunt. Nec enim ad plus seruientur quod sacro euangelio predicante
cognouimus quia cum ueritas diceret. Non quod intrat in os coinquinat
hominem sed quod procedit de ore hoc coinquinat hominem.
Et discipuli responderent dicentes. Scis quia pharisaei audito
hoc uerbo scandalizati sunt. Dominus respondit. Omnis
plantatio quam non plantauit pater meus caelestis eradicabitur
sinite illos caeci sunt duces caecorum. Et tamen cum tributum pe-
teretur prius rationem reddit pro qua tributum soluere non deberet.
atque illico subiunxit. Ut autem non scandalizemus eos. uade
ad mare et mitte hamum. et eum piscem qui primus ascenderit
tolle et aperto ore eius inuenies staterem illum sumens da illis
pro me et te. Quid est autem quod de scandalo alias dicitur sinite illos
caeci sunt duces caecorum. Et alias ne scandalizentur a domino
tributum soluitur et ita quod non debebatur. Quid est aliud scanda

lum tempus misit. Aliud vero venire prohibuit nisi ut nos doceret et illu-
scandalum quae nos implicant in patientia contemnere et ea quae pla-
care sine peccato possumus modis omnibus mitigare. Ista itaque
excellentia potestatis pro regente domino pravorum hominum scandala cum mag-
na tranquillitate declinare. Priori tenenti spiritu deque vobis scire et louo [?]
cunctis atque ipsis ratio reddenda. Et perversa quaedam capitula
quae tenere existimant coram ipsis anathematizanda. Quos etiam
sicut dicitur dari anathema sic te suscipiunt etiam iure iurando firman-
dum est vos eadem capitula numquam tenere numquam tenuisse. Nec
vobis indignum debeatur taliter modo sicut satisfacere. Nec de impe-
riali genere sic contra vos aliquod iniuriam mente fastigium. Omnes
enim fratres [?] sumus unius imperatoris potestate conditi. Et unius sangui-
ne redempti. Et videte ut fratres nostros qualibet paupertate abiectos
in nullo despicere debemur. Certe et enim petrus potestatem regni cae-
lestis acceperat. et quod in terra ligaret vel solveret. esset in caelo ligatum
vel solutum. Super mare ambulabat. aegrotantes umbra curabat.
peccantes verbo occidebat. mortuos oratione suscitabat. Et quia ex ad-
monitione spiritus ad cornelium gentilem fuerat ingressus. contra eum
questio a fidelibus facta est. Cur ad gentiles intrasti et comedisti
cum eis. cur eos in baptismate recepisti. Et tamen isdem apostolus primus
tanta dona gratiae repletus. tanta miraculorum potestate
suffultus querelae fidelium non ex potestate sed ex ratione respon-
dit causam per ordinem exposuit quomodo vas quoddam velud lin-
teum in quo quadrupedia terrae et bestiae reptiliae
atque volatilia inerant de caelo submissum viderit. vocemque audierit
surge petre occide et manduca. Qualiter tres viri venerint
ad cornelium vocantes qualiter spiritus sanctus hunc eis ire praeceperat
qualiter isdem spiritus sanctus qui venire in baptizatis in iudea per baptismum

consueverat in gentibus ante baptismum venientem cum gentilibus culpa
ravit auctoritatem quam in sancta ecclesia acceperat attendisset. Respon
dere poterat ut pastorem suum oves quae ei commissae fuerant reprehendere
non auderent. sed si in querela fidelium aliquid de sua potestate dicere[t]
profecto doctor mansuetudinis non fuisset. humili ergo eos ratione
placavit atque in causa reprehensionis suae etiam testes adhibuit dicens;
Venerant autem mecum et sex fratres isti. Si igitur pastor ecclesiae apostolorum prin
ceps signa et miracula singulariter faciens non dedignatus est in cau
sa reprehensionis suae rationem humiliter reddere, Quanto magis
nos peccatores cum de re aliqua deprehendimur reprehensores
nostros ratione humili placare debemus. Ad me etenim sicut nostis
cum apud vestigia dominorum in regia urbe demorarer. multi
ex eis venire consueverant quid de praedictis capitulis accusabantur
sed teste conscientia fateor numquam in eis aliquid pravitatis aliquid
erroris aliquid de his quae contra eos dicebant inveni. Unde
et eorum opinionem contemnere ·familiaritatem· suscipere et magis ab insequentibus defen
dere curabam. Dicebantur namque contra eos quia sub obtentu religi
onis coniugia solverent et quia dicerent quod baptisma peccata poe
nitus non auferret. et si de iniquitatibus suis quis poenitentiam intra
triennium ageret postmodum perversae vivere liceret. et quia si conpul
si aliquid de quibus reprehendebantur anathematizaret se dicerent
anathematis vinculo nullo modo teneri, Et si qui certissime talia
s[...]entiunt vel tenent quia christiani non sunt dubium non est. Eosque et ego et
omnes catholici episcopi atque universa ecclesia anathematizamus. quia
veritati contraria sentiunt et contraria loquuntur. Sunt enim qui dicunt
religionis causa coniugia debere dis[...] solui sciendum est quia etsi hoc
lex humana concessit lex tamen divina prohibuit. Per se enim veritas
dicit quod deus iunxit homo non separet. Quae etiam ait non licet dimittere

uxorem excepta causa fornicationis. Qui ergo hunc caelesti legislatori contradicat? Scimus quia scriptum est: Erunt duo in carne una. Si igitur uir et uxor una caro sunt, et religionis causa uir dimittit uxorem, uel mulier uirum in hoc mundo remanentem, uel fortasse ad inlicita migrantem, quae est ista conuersatio in qua una eademque caro et ex parte transit ad continentiam et ex parte remanet in pollutione? Si uero utrisque conuenit continentem uitam ducere, hoc quis audeat accusare, quando certum est quia omnipotens deus qui minora concessit maiora non prohibuit? Et multos sanctorum nouimus cum suis coniugibus et prius continentem uitam duxisse, et post modum sanctae ecclesiae regimina migrasse. Duobus etenim modis sciunt et a licitis abstinere solent: aliquando ut meritum sibi apud omnipotentem dominum augeant, aliquando uero ut anteactae uitae culpas deleant. Tres enim pueri in regis babilonici obsequio adducti leguminum aduescendum praeberi cibi regis uti noluerunt, non quia culpa esset si ea quae dari censuerat ederent. Noluerunt ergo ea sumere quae licebant, ut per continentiam uirtus excresceret. Dauid uero qui alienam coniugem tulerat et uulnere de prae sua culpa fuerat flagellatus, aquam bibere longe post de bethleemitica cisterna uoluit. Quam cum eius fortissimi milites detulissent, bibere recusauit, eamque fundendo domino libauit. Licebat enim ei bibere si uoluisset, sed qui inlicita se fecisse meminerat, laudabiliter et a licitis abstinebat. Et qui per culpam suam mortem unius militum sanguinem fuderat, tamen post modum si aquam biberet, diu uiuentium militum se sanguinem fudisse iudicauit, dicens: Num sanguinem hominum istorum qui profecti sunt et animarum periculum bibam? Proinde cum boni coniuges aut meritum augere desiderant, aut anteactae uitae culpas delere, ut se ad continentiam adstringant et ...

licitum appetant licita. Si vero continentiam quam vir appetit
uxor non sequitur, aut quam uxor appetit vir recusat, dividi coniugium
non licet. Quia scriptum est: Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir;
et vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier. Si qui vero sunt
qui dicunt peccata in baptismate superficietenus dimitti,
quid est hac praedicatione infidelius? In qua ipsum fidei sacramentum
festinant solvere, in quo principaliter ad caelestis munditiae
mysterium anima ligatur, ut absoluta radicitus a peccatis omnibus
soli illi inhaereat, de quo scriptum est: Mihi autem adhaerere deo bonum est.
Certe rubri maris transitus figura sancti baptismatis fuit, in quo hostes
a tergo mortui, sed alii contra faciem in heremo inventi.
Sic quippe omnes qui in sancto baptismate tinguuntur, eorum peccata praeterita
omnia laxantur, quia eorum velut Egyptii hostes a tergo moriuntur. Sed
in heremo alios hostes invenimus, quia dum in hac vita vivimus,
priusquam ad promissionis patriam pertingamus, multae nos tempta
tiones fatigant, et ad terram viventium tendentibus iter intercludere
festinant. Qui ergo dicit peccata in baptismate funditus non dimitti,
dicat in mari rubro Aegyptios non veraciter mortuos ·/· mori, quia nimi
rum plus valet in absolutione nostra veritas quam umbra veritatis.
In evangelio dominus dicit: Qui lotus est non indiget ut lavet, sed est mundus totus.
Si ergo peccata in baptismate funditus minime dimittuntur,
quomodo is qui lotus est mundus est totus? Totus enim mundus dici non
potest cui de peccato aliquid remansit. Sed nemo resistit voci ve
ritatis: Qui lotus est mundus est totus. Nihil ergo ei de peccati sui
contagione remanet, quem totum fatetur mundum ipse qui re
demit. Si qui autem qui dicunt de peccato quolibet triennio
poenitentiam agendum est, et post triennium in voluptatibus
vivendum, isti adhuc nec praedicamenta vere

·/· Si vero autem fatetur egyptios veraciter mortuos

fidei nec sacrae scripturae praecepta cognouerunt. Contra hos praedicator
egregius paulus dicit: Qui seminat in carne sua de carne metet et cor-
ruptionem. Contra hos iterum dicit: Qui in carne sunt deo placere non possunt.
Ubi discipulis subiungit: uos autem non estis in carne sed in spiritu.
Hi quippe in carne sunt qui in carnalibus uoluptatibus uiuunt. Contra
hos dictum est: Neque corruptio incorruptelam possidebit. Si autem dicunt
paucis temporis poenitentiam contra peccatum debere sufficere. Iterum
liceat ad peccatum redire. per hoc pastoris permissionem ad p
eccatum quiescit. contingit illis illud ueri prouerbii: canis reuersus ad
suum uomitum, et sus lota in uolutabro luti. Magna est enim con-
tra peccata uirtus poenitentiae. sed qui in ea de poenitentia perseuerat.
Nam scriptum est: Qui perseuerauerit usque in finem hic saluus erit. Hinc scrip-
tum est: Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit eum, quid proficit lauatio
illius. Mortuum quippe est omne opus peruersum quod pertrahit ad mor-
tem quod uita iustitiae priuat. baptizatur ergo a mortuo et iterum
tangit eum qui praua opera quae se egisse meminit deplorat. sed
in eadem se iterum per lacrimas implicat. Animaque quaelibet eiusdem
mortui lauationem non proficit. Qui hoc iterum faciendo quod planxit
nec per lamentum poenitentiae ad rectitudinem iustitiae resurgit.
Poenitentiam agere non uere agere est commissa plangere sed iterum plangen-
da declinare. Si qui uero sunt qui dicunt quia compulsus quispiam neces-
sitate si anathematizauerit anathematis uinculo tenetur.
ipsi sibi testes sunt quia christiani non sunt. qui aliquem ira zeli et ut
uinci se estimant coniurationibus soluere. hanc per hoc nec absolutione
sanctae ecclesiae quam praestat fidelibus uera putant si ligatur
eius uel ere non estimant. Contra quos dicitur disputandum non est
quia post omnia despiciendi et anathematizandi sunt. Et unde
fallere ueritatem credunt. Inde in peccatis suis

ueraciter legentur. Si quis igitur qui sub nomine christiano haec quae prae
diximus errorum capitula aut praedicare audent aut tacite apud
semet ipsos tenere hos procul dubio anathematizamus. Ex omnibus
tamen capitulis his sicut praedixi quae ad me in regia urbe veni
re consueverant nullum omnino errorem cuiuslibet praedicatio capituli
agnovi. sed neque fuisse existimo. nam si fuisset cognovissem. Quia vero
multi fidelium qui imperito zelo succenduntur et saepe dum quosdam quasi
hereticos insequuntur hereses faciunt eorum infirmitati consolendum est.
et sicut praedixi ratione ac mansuetudine sunt placandi illi quippe
similes de quibus scriptum est; Testimonium perhibeo illis quod aemulationem
dei habent. sed non secundum scientiam. Vestra itaque excellentia quae in lectione
in lucernis atque in eloquentiis mostiur incessabiliter vivit sicut pro illo imperi
tiam placare mansuescit ex orationibus ac responsionibus debet
ut non salutem de semet ipsa sed etiam de illis gratiae aeternae retributi
onis inveniat. Haec me vobis dicere nimius amor suasit. quia et in vestra
laetitia me crescere et in vestra tristitia me existimo minorari. Omnipotens
deus gratia vos caelesti custodiat et salute domini nostri pietate piissi
me domine tranquillitate pro parvulorum dominorum nutrimen
to vitam vestram longius extendat. XXVIII

GREGORIUS BACAUDAE ET AGNELLO EPISCOPIS DE EBREIS.

Supplicaverunt nobis Ebrei de Terracina degentes ut locum quem sub si
nagoga hactenus habuerunt illis nostra quoque auctoritate
habendi licentia. sed quia pervenit ad nos eo quod locus ipse sic
vicinus esset ecclesiae ut ad eam vox psallentium perveniret. scripsi
mus fratri et coepiscopo nostro Petro et si ita esset ut vox de eodem loco in
ecclesia resonaret iudeorum celebrationibus privaretur. Ideoque
fraternitas vestra cum suprascripto Petro fratre et coepiscopo nostro
locum ipsum diligenter inspiciat et si ita est aut aliquid vobis

ecclesia fuerit in usum officii eius aliud locum intra ipsum castellum providere, ubi praefati Hebrei convenire debeant, quo sibi possint sine impedimento caeremonias celebrare. Talem vero fraternitas tua rursus provideat, ut si hoc fuerit et loco privato, ut nulla exinde in futuro querela nascatur. Praedictos vero Hebreos gravari vel affligi contra rationis ordinem prohibemus, sed sicut Romanis vivere legibus permittuntur, annuente iustitia actiones suas ut noverint nullo impediente disponant; christianum tamen mancipium eis habere non liceat. XXXVIIII.

Greg(orius) Felici ep(iscop)o Messanensi de ecclesia construenda

Ianuarius diac(onus) ecclesiae Messanensis pastori nobis insinuatione suggessit quae habetur in subditis, intra civitatem Messanensem basilicam se pro sua devotione fundasse, quam in honorem sanctorum Stephani et Pancratii et Euplii desiderat consecrari. Et ideo fr(ater) k(arissi)me, si in tuae dioecesis civitatis iure consistit et nullum corpus ibidem constat humatum, percepta primitus donatione legitima, id est ... annuis attribuatur liberos fiscalibus solid(os) x et de reliqua substantia sua sibi tantummodo usumfructum retineat, quae omni diligentia inquire ut sciatur quae offerentur reditus vel qui erant vel quae tempore mortis reliquerit sartis tectis et luminaribus, nec non alimoniis servientium annui possunt pro statione sufficere, ipsa munificentia gestis municipalibus alligata. Quod si haec quae diximus pro sollicitudine tua impleta non fuerint, opportuna substantia quanti interfuerit utilitati ecclesiasticae vel heredes tuos sciat futurum esse non dubites. His igitur procuratis benedictio optata perveniat. Nec ante dedicationis munus impertias quam superius comprehensus fuerit ordo donationis impletus, enuntiaturus eidem ex more nihil illic conditoris iuri ulterius ... ia deberi nisi processionis gratia quae christianis omnibus

in comune debetur. sed aprilis uero susceptas sui curae reuerentia collocabis; DATA DI. III NON OCTB. INDIC X. GRE

XL. GORS SABINO SUBD DE PRD MONAST. TRADENDO

Officio pietatis inpellimur monasteriis prouida consideratione ferre consultum. ne hii qui diuino seruitio deputati esse noscuntur. necessitatem aliquam possint quod absit adu(ersi)tatis sustinere. Ideoque experientiae tuae hac auctoritate praecipimus ut hortum feliciani quod prope te positum in regione prima intra gradus sancti sabinae excusatione proposita monasterio eius propriae in quo ancillarum dei congregatio esse cognoscitur iure proprietario possidendum tradere sine ambiguitate festines quatenus nostrae uice beneficio largitatis in diuino seruitio proquoque suffragante securi mentibus perseuerent. XLI.

GREG. EUSEBIO ABB. DE SUBIECTIONE EPI SUI.

Credat mihi caritas tua quia uel de contristatione tua sum de tristitia tua ac si in me ipse iniuriam pertulisse. sed eo quo modo agnoui quod ei amarum reddente reuerentissimo uiro fratre et coepiscopo nostro maximiano gratiam atque communionem tuam dilectio ab eo communicari noluerit. Cognoui et illud prius iustum fuisse quod ut factum est seruorum dei humilitas in afflictionis tempore debet apparere. Qui uero se contra praepositos suos erigunt. profecto ostendunt quod esse serui dei hostem contemnunt. et quidem ab illo hoc quod factum est fieri minime debuit. At tamen debuit omnia humiliter suscipi. atrursum cum gratiam reddebat. ad eum cum gratiarum actione debuit occurri. quod quia factum non est. ad hoc cognosco quia nobis omnino lucri minus quam opus est. Neminem grande est. hiis non esse humiles a quibus honoramur. Quia hoc et saeculares quibus libet faciunt. sed illis maxime esse debemus a quibus aliquid patimur per ud minis tradit. Uide humilitatem meam de inimicis meis. non cuius uita assumus qui humiles esse et patribus nolumus;

Proinde dilectissime fili rogo ut omnis amaritudo de corde tuo transeat ne
fortasse si fomes suscitatus sit et antiquus hostis propinquitatis discordia
uitam regni caelestis intercludat. Praeterea centum solidos per praesentium subdia
conem dilectioni tuae direximus quod peto ut absque iniuria sui susci
piat.

XLII GREGORIUS AD IUSTINIANUM DE LEO
NE EPISCOPO SUSCIPIENDO DE IURAMENTO.

Habet hoc proprium antiquus hostis inuidiae ut quos in prauitate actuum
perpetratione decipere non ualet opinionem eorum fal
sa ad praesens simulando dilaceret. Quoniam igitur quaedam contra sacer
dotalem propositum de Leone fratre et coepiscopo nostro sinister rumor asper
serat utrum uera essent districtu diu curauimus inquisitione
perquirere. Nullam in eo quidem de his quae dicta fuerant culpam inuenimus.
Sed ne quid uideretur omissum aut nostro potuisset cordi dubium rema
nere ad beati Petri sacratissimum corpus cautelae exhubundanti
fecimus sacramenta praebere quibus praestitis magna sumus exulta
tione gauisi quod huiuscemodi innocentia eius euidenter enituit.
Proinde gloria uestra praedictum uirum cum omni caritate suscipiat et reue
rentiam ei qualem sacerdoti decet exhibeat. Nec quaedam cordibus remu
neat de his quae iam sunt purgata dubietas. Sed tamen uos episcopo deuotissi
me oportet in omnibus adhaerere ut congrue detegatur quod dominum in eius per
sonam uideamini cuius minister est honorare. XLIII

DATA DIE III NON IUL INDICTIONE X GREGORIUS UELO
CI MAGISTRO MILITUM DE PERSECUTIONE LARIULFI

Et pridem gloriae uestrae quod milites illuc erant parati uenire. Sed
quia inimicos congregatos illuc discurrere epistula uestra significa
uerat hic eos retinui. Nunc uero utile uisum est ut aliquan
ti illuc milites transmittantur. Quos gloria uestra ammonere et hortari
ut parati sint ad laborem studeat et occasione inuenta cum gloriosis

filii nostri sunt Martio et Uitaliano loquere et quaecumque uobiscum dō adiu
tore pro utilitate rei publicae fieri debuerint facite. Et si huc uel ad rauenna tr
pastir. nedicendum Ariulfum cognoueritis excurrere uos a dorso eius
ita sicut uiros fortes condecet laborare. Quatenus opinio uestra et la
boris uestri qualitate amplius in re publica dō auxiliante proficiat.
Illud tamen prae omnibus ammonemus ut familiam Aloin et Uadobin
atque Uigildi Grusingi quae cum glorioso Mauritio magistro militum
esse noscuntur sine aliqua uel excusatione relaxes. Quatenus uenientes
illic homines praedicti uiri cum eis sine aliquo impedimento debeat ambulare.

IIII · DAT. DIE NON. KL. OCT. INDIC. X. GREG. AD
MAURICIUM ET UITALIANUM MAG. MIL.

Gloriae uestrae suscipientes epistulas dō gratias agimus quia de salute
uestra cognouimus et de sollicitudine uestra multum gauisi sumus et maxime
ea quae scripsistis peracta fuer. Sed aldio uir magnificus per aduentum hominum
uestrorum nobis scripsit quia in proximo iam Ariulfus eē. Et amiramur. nimiliter
quia duos dirigentes in manus eius inciderent. Tamen et hic inquan
tum dr aduiuere contra eum filius nr glorioso mag. mil. parauit se. Sed et
gloria uestra si huc perrexerit ipsius hostis quomodo consueuistis cum auxilio
dī a dorso eius per quod potestis proficite. Speramus enim in omnipotentis dī uirtute
et in ipsius beati petri principis apostolorum cuius iste nec tale sanguinem effun
di desiderauit quia ipsum sibi contrarium sine mora inueniet. XLV

GREG. AD STEFANUM CARTARIUM SICILIAE
DE MONACHIS RESTITUENDIS.

Scientes magnitudinem caritatis uestrae toto dnm corde diligere
ob hoc etiamque in mercis deiure quod peccatum recordationis illi contra
praecepta dominica contraque canonum regulam commissa ēē didicimus
ad aures necesse duximus referre notitiam. Quatenus haec quae perpetratur
corrigi debeant. Aliud de Incepro temptare praesumunt insinuatum

Igitur nobis est in massa quae nuncupatur muratodis ab abbate
monasterii sancti georgii quod in ea dicitur situm esse. duos monachos refugisse
se. & unum quidem ex eis iam coniugem accepisse. Alium autem laicum
effectum in secularitate uiuere. cum nec ex familia eius esse homines ipsi
sed esse liberi asserantur. & uel si condicionem debuissent contra dominum
ut post adeptum diuini officii cultum ad secularem uitam atque habitum
munerent. Unde hortor ut habita iudicii aeterni consideratione
monachos ipsos retradi sine dilatione facias. ut in eorum exemplo
cautum sit quod absit peccato ceterorum monasterio et districtio dissipetur
et ne magis ut in magnitudine uestrae soluatur. alius monachus spes gerere
dictus [illegible] adseruit. & nec per dictus abbas per [illegible] supradictae massae
nouas monasterio ipsi consuetudines uelle ponere. quia ex tempore
condita [illegible] monasterii per centum tempus [illegible] fuer-
si quidem illic munificentiae gratia a fidelibus uiris ablata fuerat
possessione se debere percipere quod magnitudo uestra studeat diligenter
agnoscere. & si hoc ab initio non fuit & iam liberis temporibus ali
quid nostris imponi non condecet. quam maxime cum exiguae substantiae
et monasterium pauperum esse didicimus. & abbatem ipsum hospitalem
omnino [illegible] multorum adtestatione didicimus. XLVI

r̄

DATA XVII KL IUN INDIC X GREG MAURICIO ET UITALIANO MAG MIL DE DEPRECATIONE

Supplicem gloriae uestrae pro filium nostrum uitalianum cum quo & tracta-
statis & uerbo & scripto mandauimus. Unde [illegible] autem
clementissimi [illegible] anulus hac epistola quam [illegible] transmisit.
misit. [illegible] legentes [illegible] fide [illegible] quarum
publice [illegible] obsides dignos. De quibus postea consid-
erabitis [illegible] & insuper denuo sacramentis obstringite [illegible]
[illegible] quod loco pignoris substulistis & sermonibus uestris [illegible]

f

Sicut manifestissime cognouerimus uos cum tumultu de sua sub
ditione locutos fuisse uel certe obsides dedisse sicut nos
Arulfi epistolae quam uobis direximus dubios reddidit salu
bri consilio pertractantes ne in aliquo animus uester uel noster
de sacramentis grauetur quid utile reipublicae iudicaue
ritis peragite sed ita facientes cautius ut neque sit aliquid unde
possimus ab aduersariis reprehendi. Neque in quo utilitas
reipublicae exigit quod auertat dominus neglegatis. Pariter gloriosi
filii estote solliciti quia quantum comperi hostem collectum ha
bet et in mare dicitur residere ut si hic cursum dederit ibi se iam mittere
uoluerit uos locum ipsius quantum uos dominus adiuuauerit depre
dare. Aut certe sculcas quas mittatis sollicite requirant
ne dolens factum ad uos discurrat. XLVII.

GREG. UNIUERSIS MILITIB; IN NEAPOLI;

Summa militiae laus inter alia bona merita haec est obedien
tiam sanctae reipublicae utilitatibus exhibere quodque sibi utiliter impera
tum fuerit obtemperare. sicut et nunc deuotionem uestram fecisse didi
cimus quae epistulis nostris quibus magnificum uirum Constantium tri
bunum custodiae ciuitatis deputauimus praeesse paruit et congru
am militaris deuotionis obedientiam demonstrauit unde scriptis
uos praesentibus curauimus ammonendos ut praedicto magnifico
uiro tribuno sicut et fecistis omnem debeatis pro serenissimorum do
minorum utilitate uel conseruanda ciuitate oboedientiam exhi
bere quatenus quicquid a uobis actenus bene gestum
agnoscitur per praesentis temporis uigilantiam ac sol
licitudinem augmentetur. XLVIII

GREGORIUS MAXIMIANO EPISCOPO DE
ABBATE SUO REMOUENDO

Frequenter me ammonuisse uos recolo et in proferenda senten
tia esse praecipites nullatenus deberetis. Et nunc ecce ego cog
noui quia reuerentissimum uirum abbatem eusebium commota furore
uestra fraternitas excommunicauit. quod ego ualde miratus sum ut
non attaqui eius conuersatione tempus longa non aegritudo diutur
na ab ira uestrum animum flecteret. quilibet enim in eo fuisset excessus ipsa
aegritudinis eius afflictio ei debuit pro flagello sufficere. quem enim di
uina disciplina conterit ei humanum flagellum addi superfluum fuit
sed fortasse ideo excedere in talibus persona permissus est ut cautior in
uilioribus fiat. et dum iterum minus cum aliquem pro praesentia ferire dispo
nis. Eundem tamen praefatum uirum quanto furore exasperasti tan
ta nunc dulcedine consolare. quia ualde iniquum est ut qui te
plus amauerit ipse sibi se necessarie totiorem contra se sentiat. XLVIII.

GREG. HONORATO DIAC. DE UENANTIO HONORANDO.

Filius meus dominus uenantius nepos quondam opilionis patricii ad beatum
petrum apostolum uenit hoc a me summopere petens ut eius causam dilec
tioni tuae commendare debuissem. honores et uenit habet et necessitas ex
consulatu peruit pro quibus triginta auri libras transmisit ut ei debeant
comparari. In qua re uolo ut dilectio tua se summopere inpendat
quia talis uir est cui honor etiam sine pretio debeatur. et quia eas de cau
sa tenere ut dixi paratus est ualde necesse est ut ex me aliquid serenis
simis principibus dicatur. sed magis exsequatur dilectio tua quatenus
oblatis in sua cella consuetudinibus honoribus mereatur accipere. Si quid
tamen potueris minuas agere maximam a deo mercedem habebis. sed ita
fac ut labor eius quod hic ad nos fatigatus est uacuus non sit. si uero in eadem
causa difficile aliquid esse perspexeris aliquatenus per me hoc postulet
indicare debebis. et cuius nouitatis cuius modestiae atque sapientiae
serenissimis dominis intimare. XL

Greg. Squillacino de ordinibus sacris.

Pastoralis officii cura nos ammonet destitutis ecclesiis proprios constituere
sacerdotes qui gregem dominicum pastorali debeant sollicitudine
gubernare. Propterea te Iohannem ab hostibus captivitate Lissitanae civita-
tis episcopum in Squillacina ecclesia cardinalem necesse duximus constituere sacer-
dotem ut susceptam semel animarum curam intuitu futurae retributionis imple-
as. Et licet a tuo hoste imminente depulsus sis, aliam quae a pastore vacat debe-
as etiam gubernare. Ita tamen ut si civitatem illam ab hostibus liberam
effici domino protegente ad priorem statum contigerit revocari in ea in qua
prius ordinatus es ecclesiam revertaris. Si autem praedicta civitas con-
tinua captivitatis calamitate premitur in hac in qua a nobis incar-
dinatus es debeas ecclesia permanere. Praecipimus autem ne umquam inlici-
tas ordinationes facias, nec bigamum aut qui virginem non est sortitus uxorem
aut ignorantem litteras vel in qualibet parte corporis vitiatum vel paeni-
tentem vel curiae aut cuilibet condicioni obnoxium ad sacros ordines
permittas accedere. Sed si quos huiusmodi reppereris non audeas promovere.
a Afros passim vel incognitos peregrinos ad ecclesiasticos ordines tenden-
tes nulla ratione suscipias. Quia Afri quidem aliqui Manichei aliqui
rebaptizati, peregrini vero plurimi etiam in minoribus ordinibus
constituti fortiores se praetendisse honoris saepe probati sunt. Ad-
monemus etiam fraternitatem tuam ut in commissis sibi animabus sollerter
invigiles. Nec animarum magis lucris quam commodis utaris praesentibus inten-
dere. In continendis ac disponendis ecclesiae rebus diligens existat, ut nom-
inis ex parte susceptum digne te gessisse pastoralis officii invenitur, ut iudex
cum ad iudicandum venerit debeat approbare. LI.

Greg. Petro subdiacono Siciliae de universis causis.

Iudicante Romano defensore cognovimus quia monasterium ancilla-
rum dei quod est in fundo Monotheo ab ecclesia nostra de villa nova fundo

iuris sui violentiam pertulit quia eidem monasterio deest dimis-
sus quod experientia tua certum esse fundum restituat et eiusdem fundi
de duabus indictionibus quas exegisti pensiones reddat. Quia autem
multi iudaeorum in massis ecclesiae commanent, volo ut si qui de eis
christiani voluerint fieri aliquantulum eis pensio relaxetur. Quate-
nus isto beneficio provocati tali desiderio et alii adsurgant.
Vaccas autem quae iam aetate steriles sunt vel boves masculi quorum
non esse utiles videntur vendi debent ut saltim eorum pretium ad aliquam
utilitatem crescat. Greges vero equarum quos valde inuti-
liter habemus omnes volo distrahi et tantummodo quadringentos
iuniores servari ad fetum ex quibus quadringentas singulis con-
ductoribus singulas commendari debent. Quatenus ex ipsis aliquid
singulis annis reddant. Quia durum valde est ut LX solidos
pastoribus expendamus et LX denarios ex eisdem gregibus non habemus.
Ita ergo tua experientia faciat ut illuc per conductores omnes sic
dimissas pascuantur. Alias distrahat et in numerum reducat. Pastores
vero ipsos per possessiones ordinet ut ex cultura terrae servire aliquid
utilitatis possint. Aeramenta vero quae sive in Siracusis sive in Pa-
normo iuris ecclesiastici extant possunt distrahi priusquam ipsa
vetustate funditus pereant. Veniente autem fratre Cyriaco servo Dei
de Roma de illo subtiliter requisivi si cum tua conscientia fuerit
de accipiendo premio in causa mulieris cuiusdam Locratis quod isdem
frater ita se dixit te referente cognovisse quia acceptum inmissus est in quis
eam ad conferendum primum inmissor ibi haberet. Quem ergo venientem moxque ad eum
in gratia familiaritatis recepi coram clero polyptacum deduxi et probavi
eiusque in loco tui superiori inter defensores posui. Conlaudans
coram omnibus fidem eius qualiter se in obsequio tuo fideliter gesserit.
Quem idcirco ad te celeriter retransmisi qui vero multas festinant

& ego quamuis egrotus. te uidere desidero quem ipse in omnibus
probatum habes loco tuo in sicilia curam patrimonii relinque & ipse
ad me uenire festina ut si omnipotenti deo placuerit communi consilio
pertractemus utrum ipse illic reuertaris an alter in loco tuo illuc debe
at ordinari. Benenatum uero notarium praesentium portitorem in
panormitana parte loco tuo in patrimonio quousque omnipotens
deus ordinet quod ei placuerit praeposui. Conseruum romanum de crudelitate
sua uehementer increpaui. quia sicut nunc reperi in conduc
toribus quod tenuit solis magis utilitatibus quam mercedibus occupa
tus fuit. Et ideo si forte uisum fuerit tibi loco tuo ipsum relinquere.
Uide quemadmodum eum admonendo & terrendo per magnam distric
tionem circa rusticos pie & sollicite agere & circa extraneas &
urbanos se munditare in omnibus & liberare. Ego tamen haec loquens
personam illam eligo sed tuo hoc iudicio derelinquo. In syracusana autem
parte loci seruitatem tuum me sufficit elegisse. Uidere tu ueloquod ip
se in syracusana parte prouideris. Ueniens autem pecunias & orna
menta de antonini substantia tecum defer. pensiones quoque no
nae & decimae indictionum quas exegisti & rationes partium deposita.
Stude si domino placuerit ut in mense martio ante natale beati cypriani
transeas. Nec & signo quod diebus ipsis semper meministi quod dubitet aliquid
periculum possit euenire. Praeterea cognoscas quia pro eo quod pretiosum
seruorum dei non pro graui culpa grauiter aduersatus es tuum cuique amantis
te amaritudinemque repuli non leuiter in mea cogitatione mordeat
& scripsi domno episcopo ut eum transmittere debuisset si uellet. sed
omnino noluit quem non contristare ego nec debeo nec possum
qui in dictis suis occupatus consolatione fulcire debeat non ama
ritudine reprimi. Pretiosus uero sicut audio omnimodo contris
tatur. quia ad me non reuersus est. Ego uero ut dixi domnum episcopum.

contristari non possum quia aci non uult dimittere et in utroque acceptor
maneo. Tu ergo siquidem paruo corpusculo maioris sapientiae haberis
eius de causam ita dispone ut et mea uoluntas fiat et domnus episcopus non
contristetur. Quem tamen si leuiter contristari uideris omnino exinde
nihil loquaris. Ego autem tali quia domnum eusebium excommunicauit
uirum tantae aetatis et tantae aegritudinis. Unde necesse est ut ea
de domno episcopo secrete dicas quatenus in proferendis sententiis
praeceps non sit. qui a uilium spetierum more aucusque per sententiam de
cadendes. Necesse est ut prius sollicita et frequentissima consideratione
mensuretur. Uenientibus scribonibus quia sicut audio tam illic barones col
ligunt loci seruatario deputati ut parum aliquid exenium offerant.
Quatenus eos sibi placabiles reddant. sed et officio praetoris priusquam ue
niat aliquid secundum consuetudinem antiquam tribue per manus tamen
illius quem dimittis ut et gratiam eorum conciliet. Ne et nos omnino eis in
humani esse uideamur ea quae danda per praeceptum singulis quibusque personis
uel monasteriis tuae experientiae iniunxi loci seruatoribus tuis praecipe
ut promissa impleant. trecentos uero solidos quos pro pauperibus
dixi eorum arbitrio non arbitror committendos. Ille ergo de singulis
locis et personis impleant haec uero auxiliante domino cum ueneris qua
liter deponenda sint pertractemus. Ante hoc uero tempore iam scripsisse
me memini ut legata quae ex tamore antonini defensoris a nobis de
bentur monasteriis uel aliis soluerent. Et quia re nescio tua experien
tia hoc implere tardauerit. Proinde uolumus ut ex portione nostra
experientius ecclesiae eadem legata impleas ut cum ad me ueneris illic
contra te gemitum pauperum non relinquas. Cautiones uero quae in eius
de antonini subst… tia si inuente partem defer. Cognoui autem
romano referente quia mo?enis uxor redempti unam concam argen
team nudis uerbis dixerit uenundari. Et libertas suis dare. scutellam

quoque argentea in monasterio civitatis reliquerit. In quibus utrisque
voluntatem eius perficere volumus implere. Nec ex rebus minimis maio-
ra per caritatem cupimus. Fratre autem Mariniano abbate indicante cognovi
quia fabrica in Portuano monasterio nec ad medietatem quidem
adhuc perducta est. Et quare quid aliud quam fervore tuae experientiae
conludimus. Sed vel nunc ammonitus excitare et quantum potes
in eiusdem monasterii constructionem te exhibe. Ego enim illi ex diariis in ex-
pensis dixi. Non autem monasterii de rebus plurimis fabricare. sed tu fac ut et quae loco
tuo praeerunt modo dimiseris iniungas. Quatenus expensis annonae eccle-
siae sufficienter hoc idem monasterium construat. Ad me pervenit abbatissam quere-
lam reddere. Praeterea cognovi quia quis sedecim vel plures fundorum alien
iuris esse cognoscit. sed pro quorundam obstinatione vel metu hominum suis re-
stituere formidet. Qui si vere se christianus esse plus dei iudicium quam vo-
cem hominum timere satagit. Quia ego quoque te haec de re indesinenter quod
si implere neglexeris. deum ac meas voces contra te in testimonium ha-
bebis. Si vero de laicis diversarum amentes. invenerit ut tonsorari debe-
ant. Ex actionarii sub rectore fieri omnino liberi isto. quibus necesse est
ut dumtaxat epistolae transmittantur. De causa autem filii sui in filii sui Colutaces
consuluisti. a nostris legibus iusta quere petitio. utilitatem pauperum gra-
vari nolumus. sed pro quo se hic fatigavit quinquaginta solidos
dare volumus. quod tamen certum est rationibus imputari. In cautione vero
prothisi quas expensas de rebus ecclesiae fecisti. aut illi de pensione ratio-
num eius tibi satisfaciet. aut si certe ipsi reditus minime ad recompen-
sandum sufficiunt. hic necesse est ut hoc diacono re putat. De Gelu-
sio autem subdiacono loqui aliquid non praesumimus. quia scelus illius usque ad gra-
vissimam finem vitae poenitentiam indiget. Praeterea unum nobis ecce
caballum miserum et quinque bonos asinos transmisisti. Caballum illum
sedere non possum quia miser est. Illos autem bonos sedere non possum.

quia usi nus· sed petimus ut si nos continere disponitis aliquid uo
bis dignum deferatur· Eusebio autem abb(ati) duodecim uolumus auri solid(os) c·
quos tuis certum est rationib(us) imputari; Cognouimus autem sisinnium
quondam sanctis fuit graui inopia in sicilia laborare· cuius uo
lumus· xl· decimatorum unum et quattuor solidos annuos debeas
ministrare· Anastasius enim religiosus iuxta panormitana
ciuitate d(icitu)r habitare in oratorio s(an)c(t)ae agnae cui dari quo(que) uolum(us)
auri solid(os) sex· Matri autem urbici praeposita dari uolumus solid(os) sex·
quia tuis rationib(us) imputantur· De honorata ancilla dei causa hoc
mihi uidetur ut omnem substantiam quo consistit quam ante episcopatus
tempus ioh(annis) ep(iscop)i laurinensis fuit uenientis tecum deferas· Eadem uero
ancilla dei cum filio suo ueniat· ut nos cum ea loqui et quod placitum fuerit
facere debeamus· Codicem autem epactici de substantia antonini
defuncti uolumus in monasterio praetentiano reliquos tecum deferri; LII

GREG(ORIUS) SECUNDINO SERUO DI INCLUSO

Dilectissimo filio secundino seruo dei incluso· gregorius seruus
seruorum dei· Dilectionis tuae litteras suscepi quia in ipso sensu amoris
melle condita sapuerunt· o quanta adspiratione uitae plena sunt
quae per gratiam spiritus protulerunt· non in arte cultus eloquentiae· non uerborum typus ap
parebant· sed sola ueritatis atque caritatis radicem tenentia per
omne quod loquitur caelestis patriae amorem flabant· In eis uero
tua a me dilectio poscere studuit ut ad hunc libellum exhortatorium
scribere deberem· sed scire te necesse est fili carissime quia tantis
podagrici doloribus tantisque curarum tumultibus premor· ut quiuis
numquam me aliquid fuisse miretur· Ualde tamen me uideam
non esse quod fuerim quod autem se tua caritas ultra adiecit quam
quingentum adhuc iuuenculis desiderium adserit subiacere
In hoc quoque diuini oraculi imples praeceptum quod scriptum est· Iustus

in principio accusator est sui. nec tamen dubito maiori iste hostis
callidi insidias perpendi quia maiora contra eum bella preparet. tan-
to quippe ille deceptionis molimina ardentius exquirit quanto
te de caelestibus certius ferventem in luce cognoscit. Nos quidem
quivis cum pluribus ducimur. et si formidolosi ac timidi tamen quia
contra antiquum hostem bellum posuimus quasi in acie stamus.
Uos autem qui solitariam vitam ducitis quid aliud quam monachos dixerim
fervore vivitis et viam ante aciem exire festinastis. Cum ergo eum
singulariter hostis inpetit a quo se inpeti singulariter expec-
tat. Et nos quidem qui inter homines vivimus sepe per hominem
a callido hoste temptamur. Vos autem quia uestra presentia extra ho-
minum frequentiam ducitis tanto maiori a cautela munita peti neces-
se est quanto acrior magister ipse temptationum accedit. Neque
enim vacare orationibus ac laudibus dei sine aliqua interruptione
temporis potestis. Quia et si intentio continua prompta est ipsa
tamen humanitatis infirmitas ad semetipsam redibunt ut ali-
quando fessa iaceat quae ab studiis sui exercitatione torpescat.
Antiquus vero hostis mox ut otiosam mentem invenerit ad eam sub
quibus dam occasionibus loquuturus inruerit. et quaedam et de ges-
tis preteritis ad memoriam reducit. audita quondam verba inde
centes cogitationi resonat. et si qua dudum turpiter acta sunt
eorum speciem cordis oculis opponit et quaedam de presentibus futuris vel et in
quinare de malis transactis uolet. et decepta mentem sepe
in delectatione reparat unde de eam sepe penitentiam
adflixit. Ita ut uere cum psalmista dicat Conputruerunt et
deteriorate sunt cicatrices meae a facie insipientiae
meae. Cicatrix quippe figura est vulneris sed sanati.
Cicatrix ergo ad putridinem redit quando peccati

uulnus quod iam per paenitentiam sanatum est inde delectationem suam animus
concitat saepe ergo et numquam quae fecimus per hostis callidi insidias cordis oculis
uidentur. Cumque insensibiliter in hoc delectatio subripit quia cuius tam plan
git quae fecerit redit tamen infelicem animum quae delectat fecisse quae
plangit. Haec sunt cordis nostri tenebrae quas in hac uita uolentes nolen
tesque sustinemus. Quis contra haec querende. nisi adiutor in opportunitatibus in tribula
tione. Ualde autem libenter accepi quod tanta me cura de sua dubitatione
requisiuit a nobis utrum recte fidem atque doctrinam sanctae memoriae Leonis
sequantur ne fortasse eorum sensus iterasse ipsius per trium capitulorum
defensionem dq[ui] sussit. Unde certam dilectionem tuam esse desidero quia
praedictae scissimae orientales ecclesiae uno sensu unam doctrinam fidem eius
dem sanctae memoriae Leonis tenent sanctamque Calcedonensem synodum sicut nobiscum
custodiunt atque uenerantur. ut nullus eorum episcopus reputetur qui eiusdem
synodi defensor sectatorque non fuerit. Mos est enim ut quotiens in qua
tuor praecipuis sedibus antistites ordinantur. synodales sibi epistolas inui
cissim emittant in quibus se sanctam Calcedonensem synodum. cum aliis ge
neralibus synodis custodire fateantur. sicut et nos aduersamur atque ana
thematizare plectendos ducimus si quis de fide eiusdem synodi aliquid in
minuere uel aliquid ei nouum addere praesumit. Et ea synodus per totam genera
liter facta est. idcirco a nobis recipitur quia eiusdem synodi sequax hominibus
illius honorem auctoritatemque custodit. Unde necesse est ut dulcissima
mutua dilectio in id quod praecipuae est in bonis moribus uiuit quod saepe ab
stinentiam adfligit quod doctrina ecclesiae uehementius insistit hoc studi
osius cogitet ne contra ore scismaticorum sequentur a sancta uniuersali ecclesia
diuisa possit inueniri. Et qui tot laboris pro deo sine unitate fidei
inuenta non fuerit. quae ante omnipotentis dei oculos in bonis actibus animum
praecipuae custodiunt. Hinc enim dicitur. una est columba mea perfecta mea.
Hinc ei uidetur ad Moysen dicitur. est locus penes me et stabis supra petram.

quis est locus qui non sit in deo dum cuncta in ipso per quem creata sunt continentur

sed tamen est locus apud eum videlicet sanctae ecclesiae unitas in qua supra

petram statuitur dum confessionis eius soliditas humiliter tenetur. De quo loco sub

iungitur. Tunc videbis posteriora mea. In petra enim idem in sancta ecclesia stantes

dei posteriora videbimus. quando iam ea quae in fine promissa sunt caelestis

patriae gaudia contemplabimur. Pueri sicut homines qui trium capitu

lorum occasione reperta a caelesti ecclesiastica disciplina fugiunt de vitiis carnalibus

actibus reprehendi pertimescunt sub ea apostolicae nolunt. Et nos quasi de

fide reprehendunt quam ipsi nesciunt. Et dum neque in fide recti sint neque in

bonis operibus intenti student ut ex fide recti esse videantur sicque fit ut coti

die deteriores fiant dum in eis culpa grossescit. quae quasi de zelo

fervoris videri laudabilis apparet. Sed iuxta hoc quod scriptum est

ex operibus eorum cognoscetis eos. unusquisque vitae actionis attendat et meritum

intentionis aspiciat. Venit dilectioni tuae decedere breviter loquar

sancta calcedonensis synodus usque ad definitionem fidei et probationem cano

num de generalibus causis locuta est. Nam post applicationem canonum specialia

episcoporum certamina sopire curavit. Epistula vero quam Ibae re

verentissimus ibas denegat suam in extremum post synodi iacet ag

noscitur. Neque videlicet epistolam istorum inauditam et inquisitione fuis

se damnatam asserit. Cyrillum vero in apollinaris dogma cecidisse sus

picatur. Et sicut superius textus praedictae synodi legitur. quantum haec epistula

eidem synodi adversetur invenitur. quia scilicet sancta synodus et nestorium

sicut est hereticum denuntiat et beatum cyrillum patrem catholicum veneratur.

Epistula ergo quae illum defendit quem synodus damnavit et eum accusat

quem synodus veneratus est procul dubio definitionis sanctae synodi probatur

adversa quia enim intantum patrum diffinitis reducitur sententiam

procul dubio adversa ecclesiae. Non autem recipitur.

Inde nobis requisivit tua de sacerdotali

officio ꝑlapsũ resurgendi dũ dicit de hoc canonis diuersas te legisse
diuersasq; senten- tias alias resurgendi alias neque quã
posse; Ideo nos generalissima quã in ceno incipiente se cũre
liquit quattuor ueneramur quia ipsũ sequentes incunctas
sententias unanimis concordant. ꝗa ẽ nos ꝑcedentes nos
patres sequimur quia auctore dõ ꝗ sicut doctrinulla ẽ ñ dis
cordamus. Accipite itaq; incipiente usq; in quartũ ulti
mũ in istrũ hoc formã seruandã cognoscimus ut qui minorẽ
maior ꝑcedit. scilicet honore itaq; & in crimine & cũ maior sequi
tur culpa maior inplicatur uindicta. & si ꝑ poenitentiã credit
fructuosã quidẽ ꝓdest. triticũ seminare & fructũ illius
ñ colligere aut domũ construere & in illa habitare. post dig
nã satisfactionẽ credimus posse redire ad honorẽ ꝓpheta
dicente. Nũquid qui cecidit ñ adiciet ut resurgat. & qui auer
sus ẽ ñ reuertetur. & peccatoris iniquitas in quacũq; die conuer
sus ingemuerit tunc saluus erit. Unde & psalmista ait.
Cor mundũ crea in me ds̃. & spm̃ rectũ innoua in uisceribus meis. Ne
proicias me a facie tua & spm̃ scm̃ tuũ ne auferas a me; Dũ enim
post ꝑ dauid nõ ꝑ ceteris ꝑ lapsus sicut ꝑ alienã rex a ꝓpheta si
mul ꝑ pauperis uxorẽ tremefactus expauit ꝓpheta iudicante
flagitiũ suũ poenitentiã agens addidit. Redde mihi laetitiã salu
taris tui & spu principali confirma me. Sicut dignũ dõ poenitentiã non
fecisse neququã aliis ꝑdicaret & Docebo iniquos uias tu
as. & impii ad te conuertentur. Dũ enim peccata sua ꝑ spm̃ & ꝓphe
ta mundata ꝑ poenitentiã. non dubitauit ꝑdicando ceteris aliena
& sacrificiũ de se ipso offerre dõ studuit cũ diceret. Sacrifi
ciũ dõ spc̃ contribulatus. ad haec studui
fecerant. sed omnis sententiã quas plus

sacris scripturis testimoniis confirmatur facilius creditur. De hoc
enim propheta dicit: Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur et
vivat. De hoc peccantibus dicit: Peccator in quacumque die conversus in-
gemuerit, omnes iniquitates suas in oblivione tradunt. Sicut enim redemp-
tor noster, qui peccatores non perdere sed iustificare venit, in oblivione
peccantium delicta dereliquid, quis hominum condemnandum reser-
vat? Cum apostolus dicat: Si deus iustificat, quis est qui condemnet? Ad fontem
misericordiae recurrentes, evangelicam proferamus sententiam: Gaude-
bo inquid super uno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta
novem iustis qui non indigent poenitentiam. Et ove perdita xcviiii non er-
rantibus relictis, humero ad ovile reportandam, sic ovis errans per in-
ventionem ad ovile humeris reportatur. Cur per poenitentiam ad ecclesiae minis-
terium non revocatur? Quid est enim quod gravius sit carnale delictum ad-
mittat, quod sine quo multi periculum invenimus? Aut dei filium mendo
negare? In quo vero adhaeret ipsum beatum principem apostolorum Petrum,
ad cuius nunc corpus indigni sedemus, lapsum esse cognoscimus. Sed
per negationem poenitentia sanatus est, et per poenitentiam misericordia
data, quia illum ab apostolicatu non dimisit, quia antea se ipsum negare praedixit.

Tibi haec fili carissime dicta sufficiant, ut illum quem conspicis
delicta flendo delere in conspectu divinitatis non dubitas misericor-
diam consequi, qui nullum peccantem reversum non dispicit, qui pecca-
tores sanguine suo redimere venit. Imaginem vero quam nobis adiri-
gendam per dulcissimam dilectionem tuam rogasti, valde nobis tua postula-
tio placuit, quia illum in corde tota intentione quaeris, cuius ima-
ginem speculum habere desideras, ut visio corporalis cottidianum red-
dat aspectum, ut dum picturam videris, ad illum animo inardescas, cu-
ius imaginem videre consideras. Abrenuntiamus si per visibilia in-
visibilia demonstramur. Sic homo qui dilectionem videre desiderat

aut sponsam amando desiderat quum videre conatur si contingit ut ad
balneum ire aut ad ecclesiam procedere festinat in via se praeparat ut de visione
hilaris recedat. Scimus quia tu imaginem salvatoris nostri ideo non
petis ut quasi deum colas, sed ob recordationem filii dei in eius amore
recalescas cuius imaginem videre considerás. Et nos quidem non quasi
ante divinitatem ante ipsam prosternimur, sed illum adoramus quem
per imaginem aut natum aut passum sed et in throno sedentem recordamur.
Et dum nos ipsa pictura quasi scriptura ad memoriam filium dei reducimus
animum nostrum aut de resurrectione laetificat aut de passione emulcat.
Ideoque direximus tibi surtarias duas imagines salvatoris et sanctae Ma
riae dei genetricis beatorum Petri et Pauli per supradictum filium nostrum diaconem
et unam crucem clavem etiam pro benedictione ab ipsa maligno defensus cuius signo
signum te esse munitum credis. ut et eo te protegat quia unileus sertione te suggerit
Pro recordare ut bonis factis actibus perseverans alios in eius accendas amore pro
quem solitariam vitam fecisti habitare et vitae eius mittatur quae te in corde suggerit
retroacta alius mentibus quasi sufficibus inardescas penitus amore vitam
divinam velis finire ipse te protegat usque in finem quia unctum mandum est dig
natus redimere. Ihesus Christus dominus noster. qui est in saecula. LIII;

Gregorius Sereno episcopo Massiliensi;

Litterarum tuarum primordia ita sacerdotalem in te esse benivo
lentiam demonstrabant ut maior nobis fieret de fraternitate tua laetitia
sed tantum eorum finis a suis discrepavit initiis ut non unius sed diversarum
esse mentium tuae crederentur epistulae. Ex illo autem quod de scriptis nostris quae
ad te misimus dubitasti quam sis incautus apparuit. Quae si diligenti
et quae fraterno amore monuimus attendisses non solum minime dubi
tasses immo quid de sacerdotali gravitate agere cognovisses. Neque
enim citavit quidam abbas qui scripta nostra portavit et tanti sis disci
plinae vel eruditionis fuit ut vel ipse aliud facere sicut putas

uidit et studio eius ab ipso sono tuae superstitionis falsitatis assume-
re. Sed dum monita salutaria pensare postponit contigit ut iam non solum
actu uerum etiam esses interrogatione culpabilis. Perlatum siquidem
ad nos fuerat quod inconsiderato zelo succensus sanctorum imagines sub hac
quasi excusatione ne adorari debuissent confringeres. Et quidem quia eas ad-
orare uetuisses omnino laudauimus. fregisse uero reprehendimus.
Dic frater a quo factum sacerdote aliquando auditum est quod fecisti. si non aliud
uel illud te non debuit reuocare ut despectis aliis fratribus solum te sanctum
credens
et esse sapientem. Aliud est enim picturam adorare aliud per picture historiam
quid sit adorandum addiscere. Nam quod legentibus scriptura hoc idio-
tis praestat pictura. pictura cernentibus quia in ipsa ignorantes
uident quod sequi debeant in ipsa legunt qui litteras nesciunt
Unde praecipue gentibus pro lectione pictura est quod magnopere a te qui
inter gentes habitas attendi decuerat. Ne dum recto zelo in-
caute succenderis ferocibus animis scandalum generares frangi
ergo non debuit quod non adorandum in ecclesiis sed ad instruendas
solummodo mentes fuit nescientium collocatum. Et quia in locis uene-
rabilibus sanctorum depingi historias non sine ratione uetustas
admisit. si zelum discretione condisses sine dubio et ea quae in-
tendebas salubriter obtinere et collectum gregem non dispergere. sed
potius poteras congregare. ut pastoris intemeratum nomen ex-
celleret. non culpa dispersoris incumberet. Hinc autem dum in hoc animi tui
incaute nimis motu exsequeris ita tuos scandalizasse filios
perhibueris ut maxima eorum pars a tua se communione suspenderet.
Quando ergo ad ouile dominicum errantes oues adducas qui quas
habes detinere non praeuales. Proinde hortamur ut uel nunc
studeas esse sollicitus atque ab hac te praesumptione compescas et eorum
cis
animos quos a tua disiunctos unitate cognos paterna adte-

dulcedine omni adnisu omnique studio revocare festi-
net. Convocandi enim sunt diversi ecclesiae filii eisque scrip-
turae sacrae testimoniis ostendendum quia omne manufac-
tum adorare non liceat, quia scriptum est: Dominum Deum tuum
adorabis et illi soli servies. Ac deinde subiungendum quia
picturae imaginum quae ad aedificationem imperiti populi
factae fuerant ut nescientes litteras ipsam historiam intenden-
tes quid dictum sit discerent, quia transisse in adorationem videras idcir-
co commotus es ut eas imagines frangi praeciperes. Atque eis dicen-
dum: Si ad hanc instructionem ad quam imagines antiquitus fac-
tae sunt habere vultis in ecclesia, eas modis omnibus et fieri et ha-
beri permittitur. Atque indica quod non tibi ipsa visio historiae
quae pictura teste pandebatur displicuerit, sed illa adoratio
quae picturis fuerat incompetenter exhibita. Atque in his
verbis eorum mentes demulcens eos ad concordiam tuam revoca.
Et si quis imagines facere voluerit minime prohibe. Adorare
vero imagines omnimodis devita. Sed hoc sollicite fraternitas
tua ammoneat ut ex visione rei gestae ardorem compunctionis
percipiant et in adoratione solius omnipotentis sanctae trinitatis hu-
militer prosternantur. Cuncta vero haec ex amore sanctae ecclesiae et vestrae fra-
ternitatis loquimur. Nemo ex mea correptione frangi te
a zelo rectitudinis sed magis adiuvari in studio pietatis dispensa-
tionis. Praeterea pervenit ad nos quod dilectio vestra
malos homines in societatem suam recipiat, adeo ut presbyterum quendam
qui post quam lapsus est dimissum adhuc dicitur iniquitatis pollutione
versari, familiare contubernium habeat. Quod quidem nos ex toto non
credimus, quia qui talem recipit scelera non corrigit, sed magis
aliis talia perpetrare videtur dare licentiam. Sed ne forte

aliquis tibi subreptione uel dissimulatione ita te recipere
atque adhuc haberet ad gratiam adserat. non solum hunc a te
longius expellere uerum etiam ex censura ipsius sacerdotali zelo
modis conuenit restare. Alios uero qui praue ut memorantur
paterna adhortatione a sua prauitate conpesce et ad diuinam
studere rectitudinem reuocare. quod si quod absit salubri monitione
eos uideris in nullo proficere. et hos quoque curabis a te peculiariter abicere
Ne prauitates eorum ex eo quod te recipiunt displicere minime uideantur
et non solum ipsi inemendati remaneant. sed etiam eorum receptione
alii corrumpantur. et considera quam et hominibus execrabile et peri
culosum ante dei oculos sit per aliquos pro latendis criminibus nutriri
uitia uideantur. Hanc igitur dilectissime frater aurem curam diligenti
adtende et ita agere stude ut et praui mores salubriter corrigantur et scan
dalum de mulierum societate filiorum tuorum animis non inducas. LIIII.

GREG PALLADIO PRBRO MENS SEPTIMO INDIC IIII.

Epistulu dilectionis tuae suscepi. per filium meum simplicium requirere
curaui et quae temptatione tua cunctas surgeretur. Inueni-
o de qua temptatione mei uerbi consolatione non indiges. cum ueritas
dicat. si patrem familias belzebub uocauerunt. quanto magis do
mesticos eius. Quae ueritas dicit. si de hoc mundo essetis mundus
quod suum erat diligeret. sed quia de hoc mundo non estis sed ego elegi uos
de mundo. propterea odit uos mundus. mundum uidelicet cordium
delectationes carnalium designans qui diligunt mundum. hac ergo occasione
scire te audiam miror dilectionem tuam uerbo omnium contristatum.
Inter uerba enim laudantium siue uituperantium ad mentem semper re
currendum est. et si in ea non inuenitur bonum quod de nobis magna tristitia
generari debet. et rursus ~~si in ea~~ si in ea non inuenitur malum quod de nobis
homines loquuntur in magna debemus laetitia prosilire. Quid enim

si omnes laudant et conscientia accusat. Aut quid debes? Est contraria si omnes
accusent et sola conscientia nos liberos demonstret. Habemus paulum dicen
tem: Gloria nostra haec est testimonium conscientiae nostrae. Iob quoque dicit: Ecce in
caelo testis meus. Si ergo est nobis testis in caelo, testis in corde, dimitte
stultos foris loqui quod volunt. Quid aliud detrahentes faciunt nisi
in pulverem sufflant atque in oculos suos terram excitant? Unde
plus detractionibus perfluant, inde magis nihil veritatis videant.
Uacuentur tamen sunt etiam ipse tranquille ammonendi, eisque satis
fieri modis omnibus debet, sciens quod de iudaeis veritas dicit: Ne forte
scandalizemus eos. Si hoc sic ut fieri sibi contigerit noverint, habet
consolationem quam in sancto evangelio aspiciat, quia cum domino dictum fuisset:
Scis quia audito hoc verbo scandalizati sunt? Respondit: Sinite illos;
caeci sunt duces caecorum. Paulus quoque apertissime ammonendo dicens: Si fieri
potest quod ex vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes. Dicturus
cum omnibus pacem habeamus, hoc difficile esse prospexit, praemisit: si fieri
potest; sed tamen adiunxit quod si fieri non potest, quod est ex vobis. Quasi non
in mente caritatem ergo diligenter servare cupimus et nulli
nobiscum pacem habent, nos tamen cum illis sine dubio habemus in
omnibus. Ergo fili dilectissime cor custodi sicut scriptum est: Omni
custodia serva cor tuum quia ex ipso vita procedit. Haec libenter
pro securitatis commemorationem rescripsi. Sed pro eo ut pro me orare
debeas quatenus semper et a malignis spiritibus et a perversis
hominibus custodire digneris, qui in hac vitae meae peregrinatio
ne multum me simul et multa circumdant. Ita ut cum psalmista
iure dicam: In me pertransierunt irae tuae et terrores tui conturbaverunt
me. Circumdederunt me sicut aqua tota die, circumdederunt me
simul. Caelestis gratia et nos in urbibus et vos in heremo protegat,
quia antiquus hostis terrarum locis a temptatione non excludit.

quia sine paradiso hominē stāuit qui locus ē. & extra paradisū potest
in quo mentes hominū penetrare n̄ ualeat. In sola ergo creatoris
n̄ri protectione fidendū ē. cui & intimo corde clamemus. Esto mihi
in dm̄ protectorē & in locū munitū ut saluū me facias. Transmisimus
uob de benedictione sci petri apti. cucullā & tonicā quae eu
petimus caritate suscipe. qua a nob transmissus. LVI

GREG. VENANTIO EPO LUNENSI

Fraternitatē urā ad nos sollicitudine placuisse rescribimus
ut studium n̄ri eē & ea que uoluntas affectu conplere. Et ergo si inp
sistis ut psonā transmittere deberemus. quae in monasterio qd
in ciuitate ura situ ē. abbatis regere possit officiū quā diuina
misericordia suffragante regimine. eiusdē monasterii strenue
nuo posse arbitramur & sistere. illic puidimus dirigendū ut
a nob do ptegente abbatissa debeat ordinari. nā nos ea hic ora
tione tantūmodo uenimus. quia igit memoratā ancillā di
ad urā uoluntatē cū scripta transmisimus. hortamur
ut circa eū monasteriū quem ipsius fraternitas ura sollici
tudinē gerat adq; degentē illic congregatione in ihū di & re
demptoris nri. seruitio adortationis suae bona corroborat
V ita se ubicūq; necesse fuerit & uiā erga actiones utilitatis eius ex
hibeat. ut conuersantes ibidē magnū in uobis subsidiū sicut
decet inueniant. & nullius rei eos necessitas deprimat.
Q uatenus dū uobis puidentib; omnis eis fuerit amota necessi
tas in oratione & di laudib; assiduae securi ualeant men
te psistere. sic & enī agit ut & illis electa conuersio ad salutē
& uob pficiat ad mercedē. Nā gratia prae ceteris maior adquiritur
S i de cōmissis uob lucrē offeratur do sollicitudo pastoris. LVII

GREGORIUS CIRIDANO

Gloriae u(est)rae dudu(m) scripta suscepimus in quib(us) indi-
castis sollicitudini u(est)rae serenissimorumq(ue) principu(m) iussio-
ne curam sitonici fuisse mandatu(m) atq(ue) p(rae)ceptu(m) e(ss)e. ut omnis
tritici quantitas q(uae) i(n) horreis ecl(esi)ae n(ost)rae suscepta fue-
rat uobis tradi ponderata debuisse. & scripsistis. ut hoc ipsud
pari in specie faceremus. Q(uo)d quide(m) quia uir in causa ad nos-
tram quippe bonu(m) placitatur si fuerit in nouib(us); & quid quam
durum in acerao omnino difficile utrisq(ue) nec seruari nec co(n)tempore
ad emendu(m) poterat inueniri in specie ex tritico p(rae)paratur. Uerum
tamen ut & sua ab illius rei sollicitudine uideremur studiu(m)
n(ost)ri fuit & sicut maiori omnino dispendio frumenta ipsa sicut
uoluistis in specie faceres p(re)parari. Post uero p(er) lectore(m) praesen-
tium uitachu(m) uiri magnifici qui se illustre(m) p(ro)fiteburi ex memorat
alia nob(is) ep(isto)la u(est)ra transmissa est ut quae summa eius de sitonici ab hor-
reariis aeclae sit suscepta p(er) dil. i(n)tra acta publica debuisse. & uideo
ne p(er) occasione(m) ecl(esi)ae quedu(m) cuiquam nasci excusatio potuisse & quantita-
te(m) sic scripsistis defensores ecl(esi)ae p(ro)diderunt. & q(uae) p(er)tinuerunt utilia p(os)si-
uerunt q(uo)d g(loria) u(est)ra diligent(er) sollicitaq(ue) p(er)tractans & uerbu(m) eius n(on) ne-
glegit. Nam quicquid p(ro) hoc in s(upra)dicta sitonici specie da(m)ni contigerit
amplius iam ad ecl(esi)ae dispendiu(m). Sciat nullo modo panem p(er)
nec habitor(ibus) ciuitatis illius afflictu(m) reuera homines ap(ud) dicti
sitonicum ipsu(m) in silicose esse d(e) detrimentu(m) posse suscipere. Haec igitur
om(n)ia g(loria) u(est)ra cognoscens ita debet quae sibi sunt co(m)missa studeat
cogitare. ut & utilitate(m) publica(m) faciant & illius honeris
pura ecclae n(ost)rae denuo ad grauamen pauperu(m) n(on) incubant.

lviii GREG(ORIUS) THEODORO CURATORI,

Quam uir gl(ori)ae u(est)rae bonitas semel sibi co(m)mendi ... nescit
obliuioni mandare. Uerum tam(en) scienter haec eude(m) ...

carissimū filiū nr honorose suscipere scriberemus quę tu du
dū semp fimus nō pigri. quia ergo gloriosissimus filius nr ioh
pfectus urbis ad deducendā hic coniugē suā labore psentiū ioh
uirū clarissimū illic nos ecce transmisisse patna dulcedine salu
tantes petimus ut quia memoratus gloriosissimus filius nr diu
sus hic consistere n potest. Ueniente coniuge ipsius gloria uestrae
sinceritatis patrocinium suū opē ferat et ut securius iter suū do custo
diente pagere ualeat. iure ad pusinā ciuitatē militarem eū solacio
di ful cor dispanat. Quatenus et antedictus gloriosissimus amplius
pacreuit ut unt debitores et nos dulcissime glorię uestrae gratias referamus;

LVIIII GREG MARINIANO EPO RAUENNA;

Gloriosissimus filius nr ioh pfectus urbis ad hoc illic lectorē
psentiū ioh uirū clarissimū destinauit. Ut gloriosā con
iugē ipsius hic do debeat pagente deducere. quā cū Dō et nos
hic Romā uolumus aduenire. Ut pdictū gloriosissimū filiū nrm
nondum suū secū tenere possimus fraternitas uestra sollicitudinē
gerat. neque aduenientē dū impedimentū sustineat atque ut hic
cituis ad ēē ualeat studiose concurrere. Ita et circa eam
quoque exigente usus exibeat ut nec suā abē coniugē sentiat
et nos in uobis modis omnib; psentes ēē cognoscat; LX

GREGORIUS ROMANO DEFENSORI

Uita presentiū portitorē experientia uestra olim nrm fuisse cognoscat
Cuius qm bene fide et solertiā nouimus in defensorū illū scolā dicta et
sollempniter epistulam in tradendū ēē puidimus et ideo siquidē ei per
ecclesiasticas utilitatib; iniungere forte uolueritis nullā de eo dubi
etatē habeas sed omnino de puritate ipsius certus esto. Nec
eū fraudulenter quid uel dupliciter acturū existimes. Tali
etiam circa eū caritatē quę fidelib; debet impendas; LXI

GREG. FANTINO DEFENSORI DE PERIURAMENTO;

Gloriosissimus filius nr̄ mauritius magister militū causam,
Q de massa genxina contra panormitanā ecl̄am habere querit
& ad hoc lectorem presentium facto mandato
trans misit quod debeat sine excusatione aliqua
terminari. Ideoq; experientia tua reuerentissimū
fratrē & coep̄m nr̄m uictorem seru& honore com
moneat. Ut aut pacifice causam ipsam sine dilatione
studeat terminare. Aut certe si utilius sibi ēē crediderit eā
iudicio definiri omni mora cessante uice sua ꝑsonā legalē
instituat que de eadem massa apud gloriosissimū filium nr̄m
dominū uenantiū patriciū & experientiā tuā debeat subire iudi
ciū. Ut causa ipsa possit cognita ueritate distingui. Aut certe alios
sibi si pacti soluerit tel inminente eligant cognitores. & quid
quid medius sacrosc̄is euglis habeis fuerit statutū ita lege seruata
te uolumus ad affectum executione ꝑduci. Ut nihil interpositum
remaneat unde ꝑ hoc sere tadiuo uideant litigio fatigare; LXII

GREGORIUS SAUINO SUBDIACONO;

Quare uenerabilis frater nr̄ ꝑroculus eps abbecta sua diu
Q adfuerit experientia tua n̄ ignorat adquā quidē oppi
nohabita nunc eū oportuit satisfactionis purificatione reuer sus ē.
N e forte ꝑ eius absentiā in aliquo eccl̄e ipsius sit nec
lecta utilitas. Aut aliqua de iuris sit iure subtracta
reparare ea uel corrigere cupienti illi in omnib; ea que
aequitati seruetur. Solicitudinē te uolumus atq; concur
rere. Ut uo ptali actione suffultus in his quae ab eo agendas
N e difficultatē aliquā quoq; dā inpedimento sustineat
Nec diutius debeat laborare; LXIII; ; ;

GREGORIUS ANTHEMIO SUBDIACONO;

Peruenit ad nos benenatu quendā in mesenate ecclā p con
feruendo illic triginta solidos accepisse. Et quia pars eorundē
solidorum apud eū dr̄ remansisse experientia tua subtili
indagatione pquirat. Et siquidem manifeste de ipsis solidis
cognoueris remansisse contestatū comite p̄dicte ciuitatis
sub die p̄scepta illud pagina contradicta atq; immineat ut in
constructione eiusdē loci sicut dati sunt dn̄o adiuuante pficiant
Qua ratione nulla pmittat ut priuatis cuiusquā usib; applicet̄
Quod p communi utilitate datū ee cognoscitur. LXIIII

GRĒG SCAUINO SUBDIACē REGIONARIO;

Peruenit ad nos reuerentissimum paulinū fratrē & co
episcopum nrm̄. ita qd dici graue ē. ecclesiae suae uel parochi
arū curas et utilitatesq; neglegere. Ita sola ut si aliqua sunt
mancipia earū & sedilia & ministeria apud diuersos ē.
in caute patiatur. Quod ita ēē. hoc etiā nobis ex parte
aliqua innuit ac confirmat. Quod gregorius lator
praesentium quiuit se emolumenta ecclā quae in eius ē dio
cese constituta ee phibat. Abuliose indebite eo p̄sente quae
ritur inseruitio subiugari. Ideoq; experientiae tuae
p̄dictu fratrē nrm̄. studeat commonere. ut et ecclaesiae
uel parochiarū suarū suae ministeria rationabilit iundicet
atq; defendat. Et abulire eu desineret nullamodo p̄mittat
Inquirere nequā forte excusatione ualeat inueniri ita
enim uolumus saluua aequitate adēē sollicitia. Quē si forte
ita actenus ee uideris neglegentē. ei quem eum
facere oportuerat te uolumus agere & in omnib; adimplere
Quatenus ecclarū utilitas nullo occasione depereat

sed et nobis quaeque acta fuerint renuntiare festina ut
a nobis quid pro hoc facere debeas instruaris; LXV.

GREG. UITALI DEFENSORI;

Bonifacium uictorum praesentium portitorem. ad hoc nos ex
perientia tua illuc transmisisse cognoscat ut in utili
tatem parrochiae burburitanae debeat mancipia
comparare. Et ideo experientia tua omnino et studiose solli
citeque concurrat ut et bono pretio et talia debeat comparare
uel quae in ministerio utilia uideantur inueniri atque emptis eis huc cum
praesente isdem ipse possit celerius remeare. Ita ergo te in hac re
exhibere festina ut et quia sis erga gerenda amicitur quorum
usibus emuntur. Ostendans a nobis te de tua uelocitate
sollicitudine commendare; LXVI;

GREG. MAURENTIO MAGISTRO MILITUM

Propter quod in ecclesiis beatorum petri et pauli trabes sunt
necessariae. Omnino sauino subdiacono iniunximus
ut aliquantas de partibus brittanorum incidere et ad locum unde
huc per mare possint adduci trahere debeat. Sed quia solum hoc
facere non adsurgit, arogis scripsimus homines qui ab eo sunt cum bobus
suis in eius deputari solacio, permittentes qui ad curam praefata
fuerit dignum ei exenium transmittamus. Gloria ergo
uestra epistulam nostram ad eum suburbana persona studeat
sub celeritate transmittere. Quae ei hoc quod scrip
simus uel dum ante dictus subdiaconus ad hunc uo
luntate ipsius possit agnoscere. Si uero nulli gi pro
speritate inuenta discesserit. Cuncta ergo gloria uestra
subtiliter per suas epistulas in notescat. Uel sciat quid age
re debeat. Sed et nobis similiter quae acta fuerint indicate

GREḠ GREGORIO EXP̄FECTO LXVII

Scientes quanta erga beator petri ac pauli eptas inglę urę maneat inte
dilectio. ut in nob p̄ dn̄i adiutoriū scriptis discurrentib; adhibere
necessario p̄uocam̄ ē fident̄ facile uos ⁊ deuote quicq̄d pearū utili
tate cognoscitis inplere. q̄sib; gl̄a urā & iasponte n̄dubitam̄ uelle p̄s
stare. & ideo q̄a inp̄dictis ecclesiis trabes omnino s̄ necessarię atq;
sauino subdiacono ut interim usq; ad xx incidere festinet ad mare
trahere iniunxim̄. patno solicitanter affectu. pet̄im ut gl̄a urā
deposses nomb; quas illic in emfeteusin habet. hac in re homines
cū bob; suis faciat p̄bere solacia. quaten̄ & ipse urā opitulatione suf
fultus ad explenda ea q̄ sibi iniuncta s̄ ee possit idoneus. & uos mer
cedem ualeatis acquirere. Ita ergo sicut diximus uob ē fidim̄ ut glori
osi filii ut & nos uob grā referam̄ & beatos ap̄tos principes p̄ amore
& deuotione urā quā eor ecc̄tis exhibetis habeatis adiutores in om
nibus GREḠ AROGI DUCI LXVIII

Quia sic degl̄a urā sicut reuera de filio nr̄o ēfidim̄ petere a uob
aliqua fiducialit̄ p̄uocam̄. Arbitrantes q̄d minime nos patiamini
ēcristari. maxime in tali re unde urā anima multū poterit adiu
uari. Indicam̄ aut̄ p̄p̄t ·ecclesiar· beator petri ac pauli aliquantas nob trabes
necessarias ēē & ideo sauino subdiacono nr̄o ī iunxim̄ ut de pastib;
britior aliquantas incidere & usq; ad mare ī locū aptū trahere
debeat. Et q̄a in hac re solacii indiget. salutantes gl̄am urām
patna caritate. pet̄im ut actionarius uris q̄i ī illo loco s̄ deputetis
ut homines q̄i subest cū bob; suis inei transmittere solatium
debeant. quaten̄ uob ē currentib; melius q̄d ei ī iunximus
possit p̄ficere. Nos eni pmittim̄ q̄a dū res p̄fecta fuerit
dignū uob exeniū q̄d n̄ sit iniuriosū transmittim̄. Nā scim̄
nos ēsiderare & filius nr̄is q̄i bonā nob uoluntatē exhibent

respondere. Unde iterum petimus gloriosissimum filium ut ita facere debeatis ut et nos uobis possimus esse pro praestito beneficio debitores et uos mercedem pro ecclesiis habeatis.

GREG STEPHANO LXVIIII

Quamuis fraternitatem uestram officii sui qualitas pro ecclesiarum utilitatibus ultro solaciari commoneat, non tamen ab re esse si illud et habundanti nostra hortetur epistola quod facere uos propria conuenit uoluntate. Proinde in ecclesiis beatorum petri et pauli trabes esse ualde necessarias fraternitati uestrae duximus indagandum et cp sauino subdiacono ut aliquantas incidere et usque ad mare debeat trahere unde huc adduci ualeant iniunximus. Atque in hac re eum manifestum est opus habere solacium. Sciat ergo uestra ei ut potuerit toto studio totaque intentione opem ferre studeat ac in ei solatio boues homines que transmittat ut nullam excusationem inueniat. Sed quae ei praecepimus uobis opitulantibus explere sufficiat. Ita ergo fraternitas uestra faciat ut eius in quantum ualet impendat. Nam quantum praedicti subdiaconi culpa est si uobis concurrentibus piger extiterit. Tanto culpabilior erit et grauius si quare ~~occasione~~ occasione fraternitas uestra aut excusare aut inde uota quod non credimus se monstrare uoluerit. Addendum uenerio episcopo debes autem scire hunc fraternitati tuae curam uehementer incumbere cui ecclesiae trabes ipsas olim cultu proprio creuerat procurare.

GREG ROMANO DEFENSORI LXX

Petrum quem defensorem fecimus ex demassa lusis ecclesiae nostrae quae in telardi oriundus sit experientiae tuae bene est cognitum et ideo quamuis ita circa eum benigni debeamus existere ut tamen ecclesiae utilitas non ledatur. Hac tibi praeceptione mandamus ut eum stricte debeas commonere ne filios suos quolibet ingenio uel excusatione foris alicubi in coniugio sociare praesumat sed in ea massa qua lege et conditione ligati sunt socientur. In qua re etiam ex tua omnino necesse est experientiam esse sollicitam atque eos terreri ut qualibet occasione de possessione cui oriundo subiecti sunt exire non debeant.

nae si quis eorum ex hinc eos quod non credimus exire praesumpserit certum illis sit quia nos numquam
concessuri erimus ut foris demorentur in qua nati sunt habitare aut debeant soci
ari. Sed et super scripta terra eorum atque te sciatis vos non leve periculum sustinere
si vobis neglegentibus quisquam ipsorum quicquam de his quae prohibuimus facere qualibet
forte temptaverit. DE TURACINO. Clerus ecclesiae Terracinae multa
contra reverentissimum fratrem nostrum Bonifacium episcopum suum data nobis petitione
conquestus est. petens ut ad nos debuisset habere veniendi licentiam quatenus
causae ipse hic subtiliter probarentur. Sed quia nos interim praedictum fratrem nostrum
hic modo non praevidimus deducendum. visum nobis est illic deputare causam
eandem cognoscendam. Et ideo medius sacrosanctis evangeliis experi
entia tua una cum Paulino periculo Palumbo vel Venerio atque Marciano
reverentissimis fratribus coepiscopisque nostris sine cuiusquam personae respectu. tam
clericorum querelam quam adversus suum sicut diximus habet episcopum. vel si
quam forte contra eos ille habuerit cum omni aequitate ac sollicitudine
perscrutetur. Et quicquid in veritate cognoverit nobis una cum praedictis
nostris subtiliter diligenterque significet. ut renuntiatione vestra red
diti certiores quid fieri debeat decernamus. G. ROMANO DEF SOL

XXI Experientiam relatis in rationibus quae Bonifacii numerarii nostri sedem
aliquid inesse propter quod aliquam partem substantiae suae xenodochio quod
ad beatum Petrum apostolorum principem constitutum est dereliquid et suam nobis
coniugem commendavit. Et ideo quia Laurentius vir clarissimus praesentium
portitor prationibus ipsis idem nonae ac decimae in defaciendis trans
missurus est. huius tibi seriae praeceptione iungimus. ut ei hac in causa quo
cumque necesse fuerit praebere solatia. adque eum aequitate servata iuvare
festines. quatenus tante sollicito rationes ipse salubriter fuerint
terminate. et pauperes eum fiat utilitas. et mulieris quae commendata est
quies procuretur atque securitas. Si vero nostri quemadmodum causae
et maxime tales agantur. si forsitan videris quia rationes ipse finiri

sine dispendio n̄ possunt. Ad gloriosissimū leontium una cū reuerentissi
mo frē & coepō nr̄o iohanne tē ire necesse ē & comuni cū eo c̄silio agere
& ad quantū potueritis de loqui eiq; p̄mittere quicqid t ipsi t diuersis
dandū suffragatorib; fuerat dūmodo p̄ p̄ aster n̄ eat sed celerius finē
accipiat. Illud aūt p̄ omib; tractare uos c̄uenit utrū cū p̄dicto glorio
sissimo uiro antequā rationes ipse incipiantur aut certe loqui p̄p̄ea
debeatis ne forte causa in examinatione missa uob p̄ea ad decidendā
difficultatē adducat. sed qr melius in p̄senti qid oporteat poteris ad
uertere. qd utilius uisū fuerit agite. In hac tam̄ p̄missione solli
citos uos ēē necesse ē. ut om̄ia inibi c̄phensa p̄ totius causę decisi
one plura solidis nullomodo p̄mittatis. Indicante ei si causa exigerit
qr paup omnino defunctus ē. qd ut ita ēē cognoscat. exemplar
rerū inuentarii de substantia ipsius tibi p̄ uidim̄ dirigendum
qd si forte ad p̄dictā solidoȝ quantitatē c̄sentire noluerit. eligim̄
hoc qd p̄uenit ad xenodochiū reddere quā inanē inuidia sustinere
si uero consenserit. studiose agendū ē ut ex inde securitas emittat
quaten̄ p̄ datā pecuniā ut decisione causę rescidiua exinde alte
rius nullomodo ualeat questio suscitari. qd aūt dederis tuis
noueris rationib; inputandū. LXXXII.

GREGORIUS MARINIANO EP̄O RAUENNA

Postquam gloriosissimo filio nostro maurentio hoc apud
uos solum potest sufficere quod eum nr̄m ēē proprium
n̄o nescitis. qualit ei a uobis sit concurrendum scribere
non debemus. sed ne data occasione fraternitatē urām
in causam ipsius p̄ termittere uideamur latores p̄sentiū
c̄omendantes hortamur. ut quia eos pro percipiendo p̄ cari
suo illic nosc̄itur transmisisse ura ope in omnib; fulciat.
Cui ut melius prestare possitis quia uos in multis esse

Non ē dubium occupatos. menam notarium qui a bene
nouit ēē sollicitus deputare. ut ipse eos urō nomine in cunctis
ubi necesse fuerit studeat adiuuare. quam quid agere de
beant. data sibi capitulare ut phibent sunt instructi. cumq;
ego scitatem urām sua in p̄senti relatione informauerim.
ita uos in eius causis inpendite. ut sicut & nos de fraternitate
urā certi sumus. & ille omnino confidit uobis suffragantib;
utilitas ipsius adiutori dō salubriter pagatur.

GREG. HILARO NOTARIO. LXXIII.

Nauem in qua uitalis p̄sentium portitor nauigat. dilec
tissimā filiā nostram adeodatā abbatissam p sustent
tatione monasterii sui emissa cognoscas. quia illic ueni
ente hac tibi auctoritate p̄cipimus. ut ita eam in cunctis
tuearis atq; ab omni angaria uel onere exuere excusareq;
festines. ac si specialiter nostra sit. Nā sicut nr̄i tanta
in eodem monasterio dō propicio degere congregatio
conprobatur. ut plus illis solaciari atq; concurrere
quam nr̄e in omnibus festinemus ecclē. & ideo p̄ quā
uoluntatem nr̄ām experientia tua circa p̄dictū monas
terium talem ēē cognoscit. ita intuitione sepedicte
sicut diximus nauis inpendat. ut te illic posito nullū
illic moram uel inpedimentum ab aliquo ualeat
sustinere. Nā sicut non credimus in aliquo neglegens
ēē temptaueris uehementer. te nr̄ām noueris offen
sam incurrere GREG. THEODORO CURATORI. LXXIIII.

Quia de gl̄a urā sicut de carissimo reuera filio omnino
p̄sumimus. certi uobis eos qui nr̄i sunt com damus.
ob quam rem paterno salutantes affectu qs ut p̄sentium

postitorib: quos gloriosissimus maurentius magister milit
ad pcarius suu accipiendu transmisit uram tuitione in ptre
dignemini quatenus uob patrocinantib: nec moram illic
contra ratione nec laborem debeant sustinere. sed quicquid
pdicto gloriosissimo uiro conp&it gloriae urae opitulatione
sine difficultate pcipiant. ut & ipse uris amplius sit deuotus
obsequiis & nos pro eo referre gratias sicut dignu e ualeam.

GREGOR PAULINO EPO TAURENSI PROCULO EPO
NICOTENA PALUMBO EPO CONSENCIAS UENERIO
LXXV EPO UINONENSI MARCIANO EPO LOCRIS DE IURAMTO

Clerus eccle regitane contra reuerentissimu fratre nrm
bonifacium epm suu data nob p&itione conquestus est
p&ens ut ad nos debuissent habere ueniendi licentia quaten
causę ipsę hic subtiliter probarentur. sed quia nos interim
pdictum fratrem nrm hic modo nō puidimus deducendu.
Uisum e nobis illic deputare causa eadem cognoscendam.
& ideo sacroscis euangeliis fraternitas ura una cu sauino
subdiac resideat. & sicut e officio sacerdotali conueniens sine
cuiusquam psonae respectu tam clericoru querela qua
aduersus suum ut diximus hab epm uel siquam forte ille
contra eos habuerit. cum omni aequitate ac sollicitudine
pscrut&ur & quicquid in ueritate cognouerit nob subtilit
diligentiq: significet. Ut renunciatione fraternitatis urę
reddidi certiores quid fieri debeat decernamus. LXXVI

GREGORIUS ANASTASIO ANTIOCHENO

Fraternitatis tuae scripta suscepimus pfessione fidei
recte seruandam. magnasq: omnipotenti dō gratias
retuli. qui & inmutatis gregis sui pastorib: fide quam

semel scis patrib: tradidit & iā post eos inmutabilem custodit
Predicator autē egregius dicit. fundamentū aliud nemo potest
ponere p̄ter id quod positum ē qui ē xp̄s ihs. Quisquis ergo dilec
tione di & proximi fideique in xp̄o ē firmitate ten& eundē
ihm xp̄m di & hominis filium apud se posuit fundamentum.
Sperandum ergo ē quia ubi xp̄s fundamentum ē bonorū quoq:
operum sequantur aedificium. Ipsa quoq: per se ueritas dic.
Qui non intrat p ostium in ouile ouium sed ascendit aliunde
ille fur ē & latro. qui autē intrat p ostiū pastor ē ouium
Quae paulo post subiecit dicens. Ego sum ostiū. Ille ergo ad ouilē
ouium intrat p ostiū qui intrat p xp̄m. Ipse autē p xp̄m ingredit
qui de eodem creatore ac redemptore humani generis uera
sentit & p̄dicat & p̄dicata custodit. Cui nim̄ regiminis ad
officiū hostandi honeris suscipit. nō ad p&itum gloriae
transitorii honeris. cure quoq: suscepti oculis sollerter in
uigilat. Ne oues di aut peruersi homines praua loquentes
dilanient aut maligni sp̄s oblectamenta uitiorū sua
dentes deuastent. Certe beatū iacob qui pro uxorib: diu
seruierat dixisse meminimus. Uiginti annis fui tecum
oues tuae & caprę steriles nō fuerunt. Arietes gregis tui
Non comedi. Nec captum a bestia ostendi tibi. ego damnū
omnem reddebam quicquid furto perierat a me exigebas.
Die noctuq: aestu urebar & gelu fugiebat somnus ab oculis
meis. Si igitur sic laborat & uigilat qui pascit oues laban.
quanto labori quantisq: uigiliis deb& intendere qui pas
cit oues di. sed in his omnib: ipse nos instruat qui p̄p
nos homo factus ē qui dignatus ē fieri quod fec.
Ipse & infirmitati meę & tuae caritati sp̄m

sui amoris infundat · atq: in omne sollicitudine custodiat
circumspectionis oculū nr̄i cordis aperiat · q̄d uero ut sacros
ordines recte fidei uiri producuntur eidem omnipotenti dī
gratiae sine cessatione soluendae sunt · & prout ut piissimi
& xp̄ianissimi domni nr̄i imperatoris & tranquillissime
eius coniuge & mansuetissima sobole semp orandum ē quoz
tēporib: hereticorum ora conticiscunt · quia & si eorum
corda insania peruersi sensus ebulliunt · catholici tamen
imperatoris tēpr̄ praua q: sentiunt eloquī p̄sumunt ·
Praeterea dum de sup scriptorum conciliorū custodia tua
fraternitas loqueretur · scam ephesinā primā sinodū
se custodire professa ē · sed quia ex annotatione heretici
codices qui ad me ex regia urbe transmissus ē agnoui ·
hoc q̄d quedam catholica capitula cum hereticis fuerunt
reprehensa · qui a quadam illam ephesinā illā primam
sinodum in eadem urbe existimant q̄ q̄d ab hereticis
tractum ēē cōposita · omnino necesse ē ut caritas urā
eandem sinodum apud scam alexandrinā atq: antioche
na ecclam requirat · & quod ibi in ueritate habeatur
inueniat · uel si placet hinc dirigimus quae ab antiqui
tate seruata in scriniis habemus · Illa enī sinod quae
sub prime ephesine imagine facta ē quaedam in re
oblata capitula tua asserit ad probata quae sunt celes
tini · atq: pelagii p̄dicamenta · & cum caelestinus atq:
pelagius in eā sinodum sunt damnati quomodo pote
rant illa capitula quorum damnabantur auctores
Qui uero peruenit ad nos in orientis ecclesiis ·
nullū ad sacrum ordinē nisi ex p̄miorū ·

dationeperuenire. Siita est ura fraternitas agnoscit.
hanc prima oblatione omnipotenti dno offerat ut a sub
iectis sibi ecclesiis errorē simoniache hereseos conpescat
Nam ut alia taceā qualis eē in sacris ordinib: poterunt. qui
adhoc non merito sed p̄mii seuehuntur. Omips dilec
tionem tuam gratia caelesti custodiat. & de his qui sibi cō
missi sunt fructū multiplicem. ac mensurā sup afflu
entem ad aeterna gaudia repostare concedat LXXVII

GREGOR ANTHEMIO SUBDIAC CAMPANIAE.

Quoties digna consideratione sustentationis causa aliqua
merentur conceduntur. & dm laudificant & ipsum
ditant sine dubio largientem. Ideo experientiae
tuae hac auctoritate pcipimus. quatenus matheo uiro
clarissimo scolastico xii solidos dare non differas. quod
tuis sit orationibus proculdubio inputandos. Tu ergo
cū gratiarū actione iussionem nrām festinans implere.
Ut nullū accipientem possit fatigare dilatio LXXVIII

GREGORIUS BONAE ABBATISSAE

Ecclesiastica damnum non sentit utilitas si res alius con
p&entibus cognita ueritate restituat. Cognouim'
itaq: iohannem quendam pbr̄m scāe romanę cui do auc
tore deseruimus ecclę in dominio iuris sui possessione
in hac urbe roma iuxta thermas agripinianas oratoriū
construxisse atq: illic quosdam redditus legati titulo re
liquisse. In quo & iā oratorio seruorum dī congregati
onem eē constituit. & haec omnia ut debuissent impleri
testamenti sui paginā scāe memoriae pelagio decessori
nr̄o mandauerat. sed quia morte occupatus hoc nō occurrit

implere & domus ipsa cũ horto suo ab actorib: nrãe ecclę deling(uatur)

Iustitiae nos ratio uehementer inuitat · cuĩ modi piae dispositionis arbitrio adimplere · sed q̃m illic pro difficultate temporis noua seruorum dĩ congregatio adhiberi ñ potuit · feminarum saltim ibi congregationem construendam ee decreuimus · atq: ideo & locum ipsum sollemnit̃ dedicari · & quia monasterium tuũ ubi prius fuist in ruinae ẽ periculo constitutũ · te illic cũ congregatione tua constituere dõ annuente prospeximus · quatenus & in nrae dominationis monasterium iuxta uoluntatem defuncti dño redemptori nro seruiens habitare congregatio debuiss& · & inminens potuisses periculum euitare · Propterea considerantes antedicti pbri uoluntate pp & uo illic tempr monasterium ee · atq: ad id eandem domũ in agro cũ horto suo & reb: inferius designatis quae a testatore relictae sunt propri&atis iure constituim̃ ptinere · id ẽ massam magilianensem cũ apendicib: uia numentana miliario plus minus undecimo · Tabernam in hac urbe quae ẽ posita iuxta palatinis · & salgamũ positum ante domũ nri monasterii · his igitur ita concessis atq: dispositis dilectio diligent̃ inuigil& · ut & dĩ illic laudes salubri studio deuotissime ut moris ẽ celebr&ur · & nrãs res ad ius ipsius ptinentes nulla te neglegente occasione depereant · hanc enim sollicitudine ñ solum te sed & iam eas quae loco tuo successerint · In p̃dicto monasterio & reb: superius designatis constituimus nihilominus exhibere · LXXVIIII

GREGOR VENANTIO EPO LUNENSE

Quid p&itio agripino pbro uel seruiendo diac eccl(esia)e fesulane contineat subiecta uobis eius pagina patefac · & ideo ·

sicut quae illic continentē ueritatem subsistunt atq: tales p̄sonę
ad uos uenerint quib: credi aliquid debeat usq: ad xx solidos.
Aut si plus uobis uisum fuerit in reparatione ecclarum quae in
ruinis eē phibentur sub die sustenti paginam dare uos conue
nit quatenus & illic remedium & curam eē monitio. De ceteris.
uero reb: quae apud uos sunt pro memoria futuris temporis.
eisdem susceptum emittite. ut dum dr̄ pacem donauerit
res ipsae iuri ecclę cuius sunt sine aliqua ualeant dilatione
uel controuersia reparari **GREG ANTEMIO SUBD CAPAN**
Lator p̄sentiū gallus nauderius oblata nob p&itione noscit. LXXX.
intimasse. asserens puerum sequendo de siciliae pastibus
ueniens orationis gratia ad campanię pastib: pduxisse
quid in messinati porco coniungens illic in monasterio con
uersationis sese causa r&inuit. Quem cum hic de conditione
sua pro sui periculo diligenter inquirer&. quantū astruit
iuris iurandi interueniente uinculo liberum se. nulliq: condi
tioni obnoxium publica uoce professus ē. pro quo abactio
narius publicis se remeans quaeritur eē constrictū inp&en
tibus cur seruū iuris publici furtim de illis pastib: auferre
p̄sumpserit. qui post in latu sibi damna cautionis se quoq:
ostendit obstrictum eundem se puerum ad pasterillos quib:
uideret uiribus reuocare. Unde pi&latis causa pmoti hoc ex
perientia tua nos decreuisse cognoscat. ut ad panormitanos
pastes ubi res agitur ipsum mancipium lic& iam monachi
habitum sumpserit debeat reuocare eumq: fantino defen
sori nr̄o contrader&. ut ipse quid de eo fieri debeat secundū
pceptionis nr̄ę seriem cuius & te quoq: textus poterit infor
mare salubriter exsequatur. Ad latore ergo p̄sentium.

experientia tua uolumus fideiussorem accipere qui man-
cipium ipsum in sua a te manu suscipiens illic tibi in neapolitana
ciuitate pro eo scriptis euidenter spondeat. quod illum prae-
dictum fantino defensori nostro sine aliqua excusatione
contradat. ut hac prouenienti cautela & peccator libera
cautionis suae reddatur uinculo & causa mancipii sicut
constitutum auxiliante domino disponatur. LXXXI.

GREGORIUS ROMANO DEFENSORI

Gloriosissimus filius noster faustus epistola directa nos petiit
asserens ab actionariis siracusanae ecclesiae fines possessionis
suae illic infra siciliam positos nuper uiolenter ablatos.
Unde quia cognitione fratris & coepiscopi nostri iohannis hoc omnino
credimus alienum eum uidere te uolumus. & siquidem
res nuper ut asseritur a possidente sublata est & hoc mani-
festa apud te satisfactione claruerit eius cui subtracta
est domino reformetur. & tunc si quid actores praedictae
ecclesiae rationabiliter sibi in finibus ipsis credunt posse
conpetere electorum subeant sine dilatione iudicium.
Ut cuius sit proprietas iudicantum sententia decernat.
quatenus per hoc episcopalis de inlicita quae praetenditur
inuasione auferatur inuidia & causa regali uideat ordine
definiri. GREGORIUS IOHANNI EPISCOPO SYRACUSANO. LXXXII

Gloriosissimus filius noster faustus directa petitione nos
adiit adserens fines possessionis suae illic intra sicilia
positos a uiris nuper hominibus occupatos atque ob hoc romam
uiolenter ablatos sibi per praeceptionis nostrae seriem debere
petiit reformari. quod quia si ita ut asserit factum
a fraternitatis uestrae cognitione omnino credimus.

alienum diligenter inquirite. & si ut asserunt contra
iuris ordinem fines ipsius a possidente sublati sunt in
possessoris sedeat res per sua causa dominio. tunc quaesi est
quod aut a ecclesia proprietatis iure utiliter opponatur elec
torum debet iudicium prouenire. eorumque iudicio
terminari. dummodo in decenti possessoris ius minime
perturbetur. sed causa iudiciali termino definita sine
sacerdotali inuidia dominum res manifesta cognoscat.

LXXXIII GREGORIUS SECUNDINO SERUO DEI RECLUSO

Dilectionis tuae scripta suscepi quae in meo sensu amoris
melle condita rapuerunt. o quanta adspiratione
uitae plena sunt quae per gratia spiritus proferuntur. non in
eis cultus eloquentiae. non uerborum typus apparebat
sed sola ueritatis atque caritatis radicem tenentia p omne
quod locuta sunt caelestis patriae amorem flabant.
In eis uero tua a me dilectio petere studuit. ut ad hanc
libellum exhortatorium scriberem. Sed scire te necesse
est fili carissime quia tantis podagrae doloribus tantisque
curarum tumultibus premor. ut quamuis numquam me
aliquid fuisse reminiscar. Ualde tamen me uideam
non esse qui fuerim. quod autem se tua caritas & ultra aetatem
quinquagenariam adhuc iuuenalibus desideriis asserit
subiacere. In hoc quoque diuini oraculi implet praeceptum
quod scriptum est. Iustus in principio accusator est sui.
Nec tamen dubito maioris te hostis callidi insidias perpeti
qui maiora contra eum bella praeparasti. tanto quippe
ille deceptionis molimina ardentes exquirit. quanto
caelesti patriae feruentius inhiare cognoscit.

Nos enim qui uitā cum pluribus ducimus &si formidolosi
ac tumidi tamen quia contra antiquum hostem bellum
proposuimus· quasi in acie stamus· Uos autē qui solitariam
uitam ducitis quid aliud quā monachus dixerit qui feruore
uirtutis & iam ante aciem exire festinastis· Cur ergo eum
n̄ singularit̄ hostis impediat· a quo se: imp&di singularit̄
spectat· & nos quidem qui inter homines uiuimus sepe p̄
homines a callido hoste temptamur· Uos autē qui uitam
uitā e p̄sentis extra hominū frequentiā ducitis· tanto ma
iora certamina pati necesse ē· quanto ad uos ipse temptati
onum magister accedit· Neq: enim uacare orationibus
ac laudibus dī sine aliqua interruptione torpescat antiq
uero hostis· mox ut otiosam mentem inuenerit ad eam sibi·
quibusdam occasionibus locuturus uenit· & quaedam ei
de gestis p̄teritis ad memoriam reducit· aut itaq̄ uerbu
cogitationi resonat· & si qua dudum turpit̄ acta sunt
eorum speciem cordis oculis opponit· & quā de p̄sentib:
n̄ ual& inquinare de medis transactis uol&· & decepta
mens sepe inde delectatione reparat unde deuiā se p̄ paeni
tentiam afflix· Ita ut uere cum psalmista dicat· Conpu
truerunt & d&eriorate sunt cicatrices meę a facie insipi
entiae meae· Cicatrix quippe figura ē uulneris sed sanati·
Cicatrix ergo ad putredinem redit· quando peccati uuln̄
quod iam p̄ paenitentiam sanatum ē in delectationem
sui animus concutit· sepe quam numquā fecimus p̄ hostis
callidi insidias cordis oculis uidemus· Cumq: insensibilit̄
in hoc delectatio subripit· quamuis iam plangat quae
fecerit tedel& tam infelicem animo quę dū n̄ fecisse sequitur
plangit·

haec sunt cordis nostri tenebrae quas in hac uita uolentes nolentesque sustinemus. Quis contra haec quaerendus est nisi adiutor in opportunitatibus in tribulatione. Ualde autem libenter accepi quod tua me caritas de sua recitatione requisiuit an orientalis ecclesiae fidem atque doctrinam sanctae memoriae leonis sequantur. Ne fortasse earum sensus inter semet ipsos pro triu capitulorum defensione diuisus sit. Unde certam dilectionem tuam esse desidero quia ut praedixi certissime orientales ecclesiae uno sensu una doctrina fidem eiusdem sanctae memoriae leonis tenent sanctamque calcidonensem sinodum ita nobiscum custodiunt atque uenerantur ut nullus ex eis episcopus deputetur qui eiusdem sinodi defensor sectatorque non fuerit. Hinc est enim ut quoties in quattuor praecipuis sedibus antistites ordinantur sinodales sibi epistolas uicissim mittant in quibus se sanctam calcidonensem sinodum cum aliis generalibus sinodis custodire fateantur. sicut et nos auersamur atque anathemate plectendos ducimus. si quis de fide eiusdem sinodi quid inminuere uel aliquid in ea addere praesumet. Nam sinodus quae postea generaliter est facta idcirco a nobis recipitur quia eiusdem sinodi in omnibus sequax honorem illius auctoritatemque custodit. Unde necesse est ut dulcissima mihi tua dilectio in hoc quod praecipue in bonis moribus uiuit quod se per abstinentiam affligit quid doctrine dei uehementius insistit hoc studiosius cogitet ne errores scismaticorum sequens a sancta uniuersali ecclesia diuisa possit inueniri. Et quid tot labores proderunt si in unitate fidei inuenta non fuerit quae ante dei omnipotentis oculos in bonis actibus animam praecipue custodit. hinc enim dicitur Una est columba mea perfecta mea. hinc ad moysen dominus dicit.

E locus penes me & stabis supra petram. quis locus qui non
sit in deo dum cuncta ab ipso per quem creata sunt continentur
Sed tamen est locus apud eum uidelicet sanctae ecclesiae unitas
in qua super petram statur. Dum confessionis eius soliditas
humiliter tenetur. De quo loco subiungitur. Tunc uidebis
posteriora mea. In petra enim id est in sancta ecclesia stantes dei poste
riora uidebimus. quando iam ea quae in fine promissa sunt
caelestis patriae gaudia contemplantur. Peruersi autem
homines qui trium capitulorum occasione se a recta ecclesi
astica disciplinam fugiunt de suis carnalib; actib; reprehendi
pertimescunt. subesse sedis apostolicae praeceptis nolunt & nos
quasi de fide inreprehendunt quam ipsi nesciunt. & dum
neq; in fide recti sunt neq; in bonis operib; intenti student
ut certare pro fide uideantur. sicq; fit ut cotidie deterio
res fiant. dum in eis culpa grossescit. quae quasi de zelo
feruoris uideri etiam laudabilis appetit. Sed iuxta hoc quod
scriptum est ex operib; eorum cognoscetis eos. Uitam eorum
tua caritas adtendat & meritum intentionis aspiciat. Ut
& in dilectione uestrae de eadem re breuiter loquar. Sancta
calcidonensis sinodus usq; ad difinitionem fidei et probationem
canonum de generalib; causis locuta est.
Nam post actionem canonum speciale episcoporum certamina sopire
curauit. Epistulam uero quam in ea reuerentissimus
ibas denegat suam. quam in extrema parte sinodi iacere
agnoscit quae uidelicet epistula nestorium inauditum & inqui
sitione non facta damnatum asserit. Cyrillum uero in apol
lenaris dogmate cecidisse suspicatur. & sicut superius
textus praedictae sinodi legitur. Quamuis haec epistula eidem

sinodo aduersa est inuenitur. Quam scilicet sancta sinodus de nesto
rium sicut et hereticum denuntiat. Et beatum cyrillum patrem ca
tholicum ueneratur. Epistola eius quae illum defendit quia sinodo damnatus
est. et istum accusat quia sinodo ueneratus est. procul dubio
definitioni sanctae sinodi probatur aduersari. Sed quia eius defensores
solent dicere quod hanc ibas eo tempore scripsit quo adhuc
cyrillus pater XII capitula quae ei edidit exposuerat dubius habe
batur. In ipsa hac epistola perpende quia legitur quod inter orientales
episcopos et beatum cyrillum pax fuerit celebrata. Si ergo post concor
diam pacis post satisfactionem omnem motae dubitationis haec eius
de epistola scripta est. Constat quia non est catholica quae pa
trem catholicum atque in toto sinodi uolumine laudatum here
ticum appellat. Haec pauca dixi quia ex quibus praecipuae causis
hac in re dubitationem tua caritas habuit inspicere inueni.

De ordinationibus uero apostolicae sedis pontificum. Utrum post be
atissimum hormisdam aliqua sint addita uestra caritas re
quirit. Sed usque ad uigilii papae tempora expositas ordi
nationes persolutum esse cognoscat. Alii uero dum ita mu
storacem et balsamum sanctorum martyrum corporibus offerenda
transmisimus. In extremum uero epistolae requisisti. Quid
eis respondendum sit qui dilectionem tuam de paruulorum animabus
requirunt. qui sine baptismatis gratia moriuntur dicens. Si corpus
originali tenetur culpa. Unde anima quae a deo datur re
us erit. Quae adhuc in hac actuali delicto non consensit cor
pori. Sed hac de re dulcissima mihi tua caritas sciat quia
de origine animae inter sanctos patres requisitio non parua
uersata est. Sed utrum ipsa ab adam descenderit an certe
singulis detur incertum remansit. Eamque in hac uita insolu-

bile fuisse sunt et questionem. Grauis enim est quaestio nec ualde
ab homine comprachendi, quasi de adam substantia ani-
ma cum carne nascitur. Cur non anima cum carne moritur. Si uero
cum carne non nascitur, cur in ea carne quae de adam prolata est
obligata peccatis tenetur. Sed cum hoc sit incertum, illud in-
certum non est, quia nisi sacri baptismatis gratia fuerit
renatus homo, omnis anima originalis peccati uinculis
est obstricta. Hinc enim scriptum est: Non est mundus in conspectu
eius nec unius diei infans super terram. Hinc dauid ait: In iniqui-
tatibus conceptus sum et in delictis peperit me mater mea. Hinc
ipsa ueritas dicit: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
non intrabit in regnum caelorum. Hinc paulus apostolus ait: Sicut
in adam omnes moriuntur, ita et in christo omnes uiuificabuntur.
Cur ergo infans qui nihil egit in conspectu omnipotentis dei esse non ualet
mundus? Cur psalmista ex legitimo coniugio procreatus in
iniquitate conceptus est? Cur nisi quis mundicatus aqua bap-
tismatis fuerit mundus non est? Cur in adam omnis homo mo-
ritur, si originalis peccati uinculis non tenetur? Sed quia
genus humanum in parente primo cum peccato nascitur, uelut
in radice putruit, ariditatem traximus in ramis. Unde omnis
homo cum peccato nascitur. Unde primus homo permanere no-
luit sine peccato. Debui autem subtilius huiusmodi loqui, de-
bueram, sed dum me accusatorum tumultus premunt et horum
postior ut laxari debuisset in posterius reseruatur. Unde multa
debui pauca locutus sum. Rogo autem omnipotentem dominum ut sua te gra-
tia protegat et beati petri apostolorum principis intercessione ama-
li omnibus in iesu seruet. Quatenus seruor caelestis desiderii
in tua mente cotidie ardentius excrescat ut semper nob

& sep̄ seipso robustior ad ea q̄ lecta p̄ te iam multiplicius p̄cipi
enda p̄tingat. Transmisi aūt duos omeliarū codices quas
dixi in ecta dū adhuc loqui p̄ualeremus. Ut qui ipse
te uidere tibiq; sedule conloqui n̄ possū. Caritati tuae uel
per ea que scribere ualui absens n̄ sim. Exiguū quoq; uestimentū
transmittere studui. P quo tua caritas qua australi in uen
in calore ardes forti a corpore astatis frigus repellat.

P ro nob aūt ut p̄ in eo orare enixius debeas ut tuae intercessionis
ope & a malis p̄sentib; eripi & aeternis mereatur gaudiis
XXXIIII p̄sentari. GREG. ROMANO DEFENSORI SICILIAE

Praesentium portitores in eadem istius partib; uenientes
ab ep̄o suo qui nunc in Siciliae degit partibus cum eo
se prexisse solatio poposcerunt. Quos h̄ unc ordinauim
fecimus ambulare. Suscipiens ergo eos experientia tua
ordine qualitate ad p̄dictū ep̄m suū uel locū ualeant p
uenire. Ne sicut asseruunt seruientes illarum partium eorum
ad psuadendū p̄uenerunt. Quantum enim indicant ipse ep̄s
p̄ unitate fidei ad nos hab desiderium ueniendi. Concurrendū
ergo illis ē. ut bona que cupiunt dn̄o adiuuante ualeant
p̄ficere. Sed experientia tua ut ipse si in uicino ē. aut suis
ep̄tis eundē ep̄m adhortetur. Ut pp̄iciante dn̄o ad apostolorum
limina pperare festinet. Scituri quia a nobis omni suscipi
et affectu. Cui expensū itineris qualitate ad nos ueniat p̄bere te
uolumus. Si in uero onerosū illi ē huc uenire & Siciliā habi
tare disponit atq; huiu ecclae sē ptura p̄uenientes
cautelā p̄ munere consentit. & hoc nobis tua suggestio indi
care n̄ differas. Ut qualiter illic consolatū habere ualeat
expensū et auxiliū te dn̄o disponemus. Sed et harū latores

quemadmodum ad eundem episcopum suum peruenit. Tunc
concursionis sit atque sollicitus ut uenientes a nobis nihil minus
lxxv sentiant; GREG. ANDREAE SCOLASTICO
Qualiter de gloriae uestrae debeamus sinceritate praesumere
cognitae deuotionis qualitas quam beato petro apostolorum
principe olim exhibuistis ostendit cuius loci et causis
mente uos adesse promptissimum confidimus nos. Tamen
ab re est si ea quae sponte agitis nostra ex habundanti epistola
deposcamus. Atque ideo salutantes paternae caritatis
affectu petimus ut quia latorem praesentium custodum
cartularium nostrum pro necessariis illic causis transmisimus
uestra in eum ope in omnibus adiuuetur. Atque illi bonitatis uestrae
consilio quocumque necesse fuerit concurratur; quatenus
fultus christianitatis uestrae solatio ad explendum quae sibi
adiuncta sunt. sollers possit et idoneus inueniri. Sic
enim et uos quae uestra sunt facitis et nos pro uobis exorare
compellitis. Omnipotens deus gratiae suae uos tuitione protegat ut
et ita actus uestros in suo sicut desideratur pro pio uestro timore
disponat. ut et hic a malis omnibus eruat et ad gaudium
uos aeternum perducat. GREG. HABITATORIBUS
lxxvi INSULAE CAPREAE ISTRIAE PROUINCIAE;
Redemptor noster deus hominumque mediator conditionis hu
manae non inmemor sic animas summae coniungit
ut ipse in aduersitate praemuniat. ita temporalium occulto
in se dispensationis consulens moderatione disponit. Quia et
nunc deceptionum antiquus hostis nullatenus rapiat quos
ante saecula in corporis unum electae quo aduniendos esse praesci
uit. Et si quisquam ex his inter quos corporaliter degitis fratribus,

motus ad tempus ut palmis titubat · radix tamen rectae
fidei quae ex occulto prodit diuino iudicio uirens manet
quae accepto tempore fructum de se ostendere ualeat qui
latebat · quod in uobis nunc ex desiderio uestro gestum
esse superni respectus inlustratione cognoscimus · qui
scismaticorum inter quos habitatis pertinaciam refu
tantes coadunare ouili dominico mente promptissima
ipsa rei operatione monstratis · quibus enim scissura
displicet sanos uelle se esse testatur · et reprobantes
errorem ostendistis uos amare quod rectum est · unitatem
quod diuinum · hinc est quod nos et uestra dudum directa
petitio et latorem presentium responsarium uestrorum
salubria postulantium laetificauit aduentus · per quos
significastis uos et deuios reprobare gressus errantium
et rectum salutis iter quaerere · per quod unitati uos
sanctae ecclesiae reformantes ad retributionem bene operan
tium quae intra eius sinum constitutis est debita
tenderetis · Unde sit laudabile uestraeque in aeternum
animae profuturum uoluntatem uestram cum omni
gaudio sumus libenter amplexi · hoc cum domini auxilio
disponentes · ut siquidem episcopus quem uobis in unitate refor
mari petiueratis ecclesiae ab scismaticorum lapsu se
segregans ecclesiae uoluerit unitati coniungi · fratri et
coepiscopo nostro mariniano euidenter scripsimus · qualiter
petitionem uestram ex nostra auctoritate debeat confir
mare · si uero quod optandum a nobis non est ab illorum
se noluerit scismate separare · idem quomodo uestra
ecclesia proprium habere ualeat sacerdotem predicto fratri ·

·& eo ep̄o nr̄o scripsimus · quatenus in utroq: & pia mōitis
urae deuotio sortiatur effectu · & grex dominicus contra
insidiantis inimici iacula sit securus · LXXXVII

GREGORIUS BASILIO ·

Multum cor nostrum magnitudini urę congaudet ·
Quod sic uos studiosos in uestris actib: inuenimus ut
ꝟ nob & apud homines glam & apud omnipm dnm pr̄mia
mercedis adquirant · Inter alia igitur laudanda
quae agitis quod it uos contra istricorum scisma pro
unitate ecclesiae amoris olim paruos accenderit
& multorum ante relatione & nostrorum modo
plene testificatione cognouimus · Unde redemptoris
nostri misericordiam exoramus · ut sua uobis in omnib:
gratia suffragetur & effectu uos implere tribuat
quod uelle concessit · Qui ergo hoc in re tanto com
moda retributionis adcrescunt · quanto & studiū
laboris augetur paterna dulcedine salutantes · ortam̄
ut opportunitatis occasionis in uestra efficatia uestra
enixius debeatis atq: id modis quibus possibile fuerit ·
omni studio agere contendatis · quatenus predi
cabilem desiderium uestrum de reuersione errantiū
adiuuante dn̄o compleatis · Presentium uero
portitore castorio castulario nostro quem pro
quibusdam causis illic transmisimus magnitudo
uestra ita bona sua multiplicet suis in omnibus stu
deat solaciis adiuuare · Omnipotens ds̄ sua uos
protectione cum filiis & omni domo uestra ab omni
aduersitate tueatur atque custodiat · Uobisque.

& praesentis uitae prospe ritatem & laeticiam futurae
concedat. LXXXVIII. GREGOR DESIDERIO EPO

Pancratius lator presentium ita asserit diaconus
apostolorum se liminibus repraesentans a nobis nos sperasse
sperasse ut eum fraternitati uestrae deberemus
specialiter commendare. Intimauit etiam nobis
quod in clericatus officio uestrae sit ecclesiae militatus.
Unde diuini motus inspiratione conpunctus gratiam
monachicae conuersationis app&it illicque in eodem
quo sumpsit desiderat sic habitu permanere. & quia
diaconem se iam eiusdem monasterii factum esse
commemorat. Decuius loci seruitio auelli nulla
patitur ratione. Nunc uero quantam asserit
fraternitas uestra non quidem inpedientis in
tentum sed affectu beniuolentiae in officio eum
suae uult ecclesiae reuocare. Hortamur ergo.
ut sic promptae deuotionis eius quam in scorum
stud& abesse propositum minime uestra sit
impedimento fraternitas magis autem ualetis
adhortationibus pastorali commonitioni succen
dite. ut feruor huius in eo desiderii non tepescat.
Ut quia turbulento curarum secularium tumultu
se segregans. qui & his desiderio monasterii postum
app&it rursum in ecclesiasticarum curarum non
debeat perturbationibus implicari. sed in dei
laudibus permittatur secure ab his omnibus
ut postulat remanere. LXXXVIIII

GREGOR MARCELLINO PCONSULE DALMAT

Epistolam magnitudinis uestrae suscepimus in qua
uos nostrum incurrisse ingratitudinem indicastis
Atque ob hoc per directam satisfactionem habere
nostram uelle uos gratiam & quidem tantam ad nos
de uestra magnitudine peruenerunt quanta fideli
uiro minime committi debuerunt. Uos enim
tanti mali de causa maximi omnes astruunt auc
tores existere per quos spoliatio illius ecclesiae
uel tantarum animarum perditio atque inaudi
te praesumptionis audaciam sumpsit inicio.
& quidem quod nostram gratiam habere uelle
nos petitis conuenit ut pro his talibus redemptori
nostro satisfacere tota intentione mentis ut dig
num est cum lacrimis debeatis. quia si illis satis
factum non fuerit quid nostra relaxatio
uel gratia poterit ceste conferre. Dum tamen
adhuc in presumturum uis uel errantium de
fensionibus inesse uos cernimur qualis uel do
uel hominibus uestra sit satisfactio non uide
mus. Tunc enim do omnibus se satisfacere
magnitudo uestra pati euidenter que cognoscat
& deuia ad rectitudinem & presumptiua ad humi
litatis normam per hoc & di preceptu rus & ho
minum gratiam cestius agnoscatis. / XC

GREGORIUS MAURENTIO
MAGISTRO MILITUM

Petiit domitius uir magnificus ut uostrae
gloriae scribere deberemus. quatenus

nauigantibus aliis & filio ipsius similiter esse licentia nauigandi & quamuis de gloria uestra certi sumus quia nihil quod indecorum est faciat sed omnia sapienter tendat hortamur tamen ut si alii relaxantur ille non debeat retinere. Ne forsitan non ex ratione sed facti & solius inimicitia uideatur. Uos tamen qui presentes estis aequitatis consideratione generalem etiam utilitatem adtendentes melius quid expediat potestis aduertere. | XCI

GREGOR. GULFARI MAGISTRO MILITUM

Latores praesentium de histriae ad nos partib: uenientes tanta nobis bona uestrae gloriae retulerunt ut in reddendum nos uobis gratiarum actione uehementer accenderent. Cognouimus namque quod inter curas iniunctae uobis gubernationes illarum partium praecipuam de animarum lucris sollicitudine habetis. & ita errantium corda ad unitatem festinare uos ecclesiae reuocare. Ut quantum ad desiderium uestrum pertinet nullum illic ab apostolica segregatum remanere uelitis ecclesia. Tantusq: uos beati petri apostolorum principis amor accenderit ut in ouili ipsius quia omnium creaturae sunt tradite summo redintegrare cum desiderio cupiatis. habe gloriose fili ex tanto taliq: opere fixum de diuina retributione fiduciam. In qua uos non solum nostra

adhortatio sed apostolicus quoque sermo
confirmat· Quia his qui conuerti fecerit pec
catorem ab errore uiae suae saluabit animam
eius a morte & operit multitudinem peccatorum
Quanta lib& enim sit temporalis affluentia
uel certe prosperitas hab& finem suum terminum
mortis· hoc uero quod de animarum lucris ad
prehendistis studium tenet fixam spei suae
certitudinem aeternae felicit& uitae retribu
tionem premisso· quapropter paternae saluta
tionis affectu ortamur gloriam uestram ut
pro unitate scae fidei zelum quo uobis ipse
unitatis auctor tribuit studiosius peragatis.
& quosque ualueritis in sinu matris ecclesiae
a bscismaticis sui reuocantes errorem adoratio
nem continuo foueatis· hoc etiam peragentes
ut & quos per uos suo dnis ouili redintegrari con
cesserit ita defensionis uestrae solatiis pro
tegatis· Ut non sit quod hii qui adhuc in errore
sunt positi reuertentes ad salubre consilium
uideantur adplicare· Dum enim uos causas di in
terra agitis ipse & hic actus uestros protectionis
suae feliciter disponit ope & in aeterna uobis
uita quam cupitis pro tanto bono uestro retri
butor existit· XCII

GREGORIUS MASTALONI

Responsalium nostrorum relatione conperim
quod pro amore unitatis ecclesiae tantus uos

diuini zeli ardor accenderit ut quoscumque
ualueritis non desinatis in sinum matris ecclesiae
reuocare. Atque ut bonus fidelisque famulus
lucrum cotidie de accepto dono tuo domino redemp
tori nostro cum summa mentis intentione facere
non desistas. Et quidem uenientem ad nos ut
potuimus ex corporalis uisus ostensione didicimus.
Bonum uero quod ex diuina inspiratione in mentis
tuae caritate manebat occultum desiderabilius
nunc operis uttestatione cognoscimus. ut de diuinę
misericordiae gratias ineffabili laudae reddamus.
Hortamur dilectionem tuam atque quibus uale
amus ammonitionibus confortamus. ut quantum
de accepti talenti occultantis poena perturbat
tantum lucrum facientium. atque per hoc de cae
lestis regni perceptione laetantium. dominicae
uocis inuitatio te desiderabiliter appetendam
corroboret. Scire namque te conuenit dilectissime
fili quod fructus huius quem adprehendisti studii
retributionis suae careat fine. Et idcirco prępedien
tium te nullae uel si est debet contrarietas pertur
bare. Quia quantum ex difficultate causae bonum
perfici domino cooperante ualuerit. tanto tibi erit et glo
riosa retributionis spes. extollentior numque
nascitur ex disperatione uictoria quaecumque la
boris nimii fuerit adepta sudoribus. Cognouimus
etiam quod uir theodosius filius noster tuus sequax bonique
operator studii pariter tecum in sollicitudine.

lucrandarum animarum sollerter inuigilet.
Cui omnipotentem dominum intercessione beati petri
apostolorum principis retributorem certius
esse confidimus GREGOR MAURENTO XCIIII

Filius noster theudosius abbas monasterii
quod a liberio quondam patrocinio in campaniae
partibus noscitur esse constructum. a nobis
precibus expetiit ut eum cum congregatione sua
curae deberemus gloriae commendare. Asserit
enim in murorum se uigiliis ultra uires suas
uehementer affligi. Petimus ergo gloriam
uestram ut si quidem est possibile de eodem per uos
onere releuetur. si uero hoc ut ex toto non fiat
est omnino difficile uel ita illi ex nostra commendatione
ipsum leuigantes pondus sollicitudinis tempere
tis ut dum in dei laudibus liberior uacare uolue
rit pro uobis cuius opere ut leuationem aliquam
habeat factum est securior dominum ualeat exorare
sed et nostram sibi apud gloriam uestram sentiat
epistolam profuisse GREG ANTHONIO SUBD CAPAN

XCIIII Comperimus benenatum in irenatum fuisse quod de se per scrip
turam manus prius professus est adnegare. Et ideo quia
huius sceleris negatio sicut maiori discussione ita et maiore
indiget ultione, experientiae uestrae praesenti auctoritate praecipimus
ut eundem benenatum accusatoremque ipsius simul et personas de
quibus accusatus est atque omnes qui in accusatoris capitulare leguntur
sub omni hac cautela et celeritate transmittat quatenus
causae huius ueritas districta ut dignum est inquisitione examinari
ualeat et agnosci.

GR̄ ROMANO DEFENSORI XCV

Filius nr̄ theodosius abbas monastu a liberio quondā
patricio In cāpaniae partib; cstructū nob nositur Intimauit
rusticā qdam inlustris femina ante hos fere xx unū annos
ēdito testam̄to felicē iugalē suū heredē instituisse. eiq; decon
struendo illic In sicilia monasto. hac ēditione interposita de
ligasse ut si Intra anni spaciū om̄a libertis dimissa ligata
n̄ solueret. t pdictū monasteriū Ita ut uolust minime ordi
naret. Tunc scā romana eccla portionē quā in fundo comas
habere uisa ē. sibi deberet sine dubio uindicare. & ipsa ad
psoluenda eadē legata t cstructionē ipsius monastu sola
cia comodaret. Unde qr quantū dr̄ demissa res ac tam̄
minime ipso monasto ē copleta. ut q ab ei nc usq; heredi
b; possessiones pars aliqua detinetur. cū omi subtilitate
experientia tua causā exquirat atq; discutiat. & primū
qdem si i ēditionē testam̄ti heres Incedit pqd nr̄am ha
beat causas eccla. Inuestigare te uolum̄. Itaq; euidenter
addiscere & utilitatē pauperū sicut ei ordo poposcerit
exsequi. & te p ordinatione eccle illius t reintegratione
dimissae rei Instant ēe sollicitū. quaten pia testatricis uo
luntas In utroq; ualeat adimpleri. & detentatores In
iusti culpā retentionis i debite ex iusta comissione cog
noscant. Cū omi ergo uiuacitate causā hanc & exqui
rere. & de affectu te uolum̄ dn̄o auxiliante pduicere
Ut pia ordinantis deuotio tantā sortiatur effectu. sed in
monasterio ipso In omib; salua iustitia solatia ste uolu
mus ut laice psone quas ex ēditores nom̄ qi iubamini de
buerunt ferre solatiū ledendi n̄ habeat sicut asseritur
facultatem.

GR FORTUNATO EPO NEAPL . XCVI

Fraternitati urę ēē n̄ putam̄ Incognitū qđ romanꝰ claris
sime memorię uir p̄ultime suę uoluntatis arbitrio Indomo
iuris sui q̄ i ciuitate ur̄a sita ē ędificari n̄ deputauit. & q̄a
dō miserante defunctio nostri uoluntas impl&a. fr̄at ur̄a
illic Ingrauant̄ accedat & si nullū ibidē corp̄ cōstat hu
matū. locū ipsū i honore scōꝝ hermes sebastiani. ciriaci
atq; pancrati. sollēpnit̄ studeat absq; missis publicis
cū ueneratione debita c̄secrari. Ita ut In eodem loco nū
quā baptisteriū c̄secrat̄ cōstruat̄. Nec p̄rbm c̄stituas
cardinalē. sed quoties missas ibi degentes. illic monachi
fieri uoluerint a dilectione ur̄a p̄rbm nouerit postu
landū. quaten̄ nihil tale a quolib& alio sacerdote
ullaten̄ p̄sumatur GR chrisanto epo spoliti

XCVII Ante hoc biennium fratr̄nitati tuę uiuamentis eccłę
uisitationis dispitaueram officiū In quo dū more
scriniī nr̄i nihil uos de puectionib; facere uolumus
clericoꝝ. Nc uero uementer hic p̄sentiū portitores
p̄dictę eccłę clerici dixer̄ sacerdotes se neq; in eadem
eccłā neq; in ei parrochiis habere. Hortam̄ ergo
fratr̄nitatē tuā. ut siquidem talem potuerint reppe
rire p̄sona qui dign̄ ad episcopalis officii apicem uale
at p̄mouer i ut eū cū sollēpnitate decr&a ur̄as c̄testi
monio litterarū celerius dirigatis. Sin uero si inue
niri hic n̄ potest. cū omi studio ac uiuacitate p̄sonas
exq̄rite. q̄ illic i presbiterii ordine ualeant c̄secrari
quoꝝ uitā actusq; ita subtili p̄mittitur i q̄sitione
discutite. ut In nullo eis: sacri canones: t ecclesiasticę

regule ualeant obuiare · ut hac presumptione populus illic degens
communione quare priuatur ob sacerdotum necessitate flebiliter
conqueruntur · recepisse se gaudeant & in ecclesiis illis sacra
missarum sollempnia deesse non debeant. sed & per signatis infantibus
fraternitas tua illuc curet accedere. ut nihil sit quod pastoralis
sollicitudine neglecta uos cura remordeat

GR CASTORIO NOTARIO NOS XCVIII

Experientie tue in presenti nos recolis precepisse ut de possessi
one que monasterio sanctorum marci marcelliani & feliculę quod ra
uenne situm est largitatis titulo dicitur esse concessa. quia causam bene
nosti debuisse quod iustum est facere. Pro qua re lecto iterum precepti
one duximus commonendum. ut in re ipsa uigilans esse debeas atque
sollicitus. Et si manifeste donatum esse cognoueris. & nihil est quod
a partibus nostre obici possit ecclesie in pedimentum aliquid monasterio
ad tenendam ipsam possessionem non faciat. Si uero quia sicut diximus
causa tibi bene est cognita habeas quod iuste pro ecclesie nostre possit partibus
alligare. electorum tecum parte altera necesse est subire iudicium.
ut & ueritas cognosci. & quod equitatis ordo suaserit ualeant
definiri

GR SERGIO DEFENSORI SIPONT. XCVIIII

Reuerentissimus frater noster petrus ydrontine ciuitatis episcopus ques
tus nobis est pucentium diaconum suum frunircendum ecclesie sue
eidem ecclesie in multis existere debitorem. & non solum nolle eum
satis facere debitis quibus tenetur obstrictus. sed & iam contemp
nere subire iudicio. Inde experientie tue presenti auctoritate
precipimus. ut eum commonere studeat quatenus si quid se obstrictum
ecclesie redibere cognosci satis facere dilatione postposita non
desistat. Alioquin mora cessante ad electorum accedat te
compellente iudicium. & quicquid ueritate cognita sacrosanctis
euangeliis fuerit statutum. Ita ad effectum executionis tue

Instantiā pducatur · ut huius rei ad nos denuo querela
n̄ reddat GR ROMANO DEFENS̄ SICILIE · C

Fuscus abbas monasterii scōr · herasmi · maximi atq; iuliani
qd neapolim ab alexandriā clarissime memorie femina
sicut nosti fundatū ē · q̄ etiam & heredē instituit massā
papiriānensem q̄ illic in sicilia sitaē · cū xenodochio scī theodori
supscriptū monasteriū suū asserit habere cōmune · Sed ut ad
diuidendā eā cū his quor int̄ ē dilationē n̄ debeat sustinere
experientie tue sibi p&it adēē solaciū · pinde huiꝰ tibi seriem
pceptionis iniungim̄ · ut ei ccurrere atq; in omnib; solaciare
festin& · quaten̄ massa ipsa scdm possessiones ēp&enter sine
mora aliqua diuidatur · Sed ne forte dicat̄ qr pdicto monaste
rio possessiones q̄ hic cōmunes s̄ d&inent̄ ēē ex hoc excusatio
n̄ deb& · qr & ipsas paratū ē sine difficultate diuidere · qr uero
legatū qd pdicte alexandrie a pompeio relictū dr̄ ab eodem
xenodochio q̄ippe qd ei incerto uincit iure pmb&ur · ac ditorio
succerssisse memoratur abba suo in quid monasterio
redibert · & hoc quoq; experientia tua cur& addiscere · &
sitaē agere studeat ut qd relictū ē modis omib; exsoluat̄
Ita sollicitudo tua in hac se re exhibeat · ut suffragante
iustitia pdicti abbatis labor quē ad ueniendū adrumpsit
uacuus ēē n̄ debeat GR FORTUNATO EPO NEAPOLIT̄

CI Quāuis & ratio & loci sui qualitas fraternitatem urām
cōmoneat tuitionē monasterii & maxime sub te
constitutis inpendere · Uerūtam̄ qr lator pseniū fuscus
abbas suū a nob uoluit ex habundanti monasteriū com
dari · his uos hortam̄ affectib; ut nequa frustra monaste
rium ipsū inquietudinem asserit laborare · scitatis
illud ur̄ē defensio tueatur & ab aliquo id grauari

contra rationis ordine n̄ p̄mittat · quaten̄ d̄ũ nullũ
illud iniuste rei oñ adflixerit · & uos uideamini quod
sacerdotis ē salubrit̄ inpendisse · & degens illic congrega
tio · quę indi laudibus occupari nullis inrationabiliter
ualeat molestiis subiacere GR̄ FANTINO DEF̄ PAN̄ · CII

FLuscus abba monasterioꝝ s̄ci archangeli q̄d machariis d̄r
atq; s̄coꝝ maximi · herasmi & iuliane asserens constan
tium celbęrię p̄b̄r̄m obtemporis qualitate se in sicilia
transmigrasse & codices monasterii sui atque uela secu
pariter deportasse · quę q̄m defunctũ p̄hib& & ea quę
cellęsię ēē cõmemorat sibi postulat debere restitui · ex
perientia tua ueritatē cur& addiscere & si ita ē om̄a quę
monasterii ip̄i̇us sunt sine aliqua faciat dilatione restitui
Nã contra rationē ē · ut q̄d de monasterio p̄temporis sicut
dictũ ē qualitate sublatũ ē ab eĩ iure debeat separari Ita
ergo experientia tua agat ut ueritatem addiscens p̄dictũ
illic abbatem ł quem uice sua transmiserit dilationem
frustra sustinere minime patiatur

GR̄ DOMNELLO EROGATORI CIII

Innrã m̄te · urã magnitudo quante sit dulcedinis ex urã
ut suspicoꝝ m̄te pensatis · q̄ ut sicut scriptũ ē · amat anima
amantem se Ideo q̄d me diligitis · uos quoq; a me diligi
scitis · q̄d prius illuc castorio castulario n̄ro ueniente
Nob minime scripsim̃ N̄ torporis fuisse credite · sed egri
tudinis & occupationis · Nam nos & p̄senter uos uidere
cupim̃ & absentib; conloqui saltim p̄ ep̄lam desideram̃
Unde & optamus ut uos beatus p&rus ap̄toꝝ princeps
ad sua limina felicit̄ p̄ducat quaten̄ in omp̄tis d̄i
gratia p̄frui p̄sentia urã mereamur

GR. IOHANNI TRIBUNO SIPONTI. CIIII

Lator p̄sentium de statu sui conditione sępius nob iā questus ē
a bonifatio notario nr̄o sibi uiolentiā inrigari cuius rei cognitio
nem infrīs & coepi nri uitaliani p̄sidiū p̄ducendū. Cui causę
meritū sē examinasse p̄ferturē. Sed quia ad p̄ferendū ē
iudicatū se adsurgere. nullatenū dicit. hortamur magni
tudinē urām ut p causa mercedis cū p̄dicto resideatis epo
& rei meritum euidentius p̄scrutantes. quicquid uobis
suadente iustitia uisum fuerit. scripto decernite.
& si de eius uobis certius libertate constiterit. Nullus
deinceps quorum lib& inquiętudinibus ad rei decise
meritum prouoc&ur. sed in ea qua uobis fuerit
libertate declaratur securę p̄maneat

CV. GR. EULOGIO PATRIARCHI ALEXANDRINO

Scripta dulcissime urę scitatis latorem p̄sentiū
deferente suscepi. quę mihi de eius causa citius
terminanda locuta sunt. sed mox ut uenit
qualiter possessio quā quęrebat ab eccla urā
tenebatur agnouit. sibiq; ipsi citius rationem
reddidit. ea autem quę cum aliis habuit sine
strepitu decidit. de causa uero de qua mihi
omnino fuerat scribendam. Nihil uestra
scitas scripsit in qua me & tardum ēē
iudicauit

quæme fortasse Inscandalo diuisionis erūpere
eiusdem diuisionis uoluit auctorē existere
Elegi enim ut ea quæ secutura sunt p alios exirent
sed sub sequenti tempr̄ dō auctore pbabitur
Et q̄r causa Inqua dō placere conspicio homines
n̄ formido. De qua uobis iam & iam Inconstanti
nopolitana urbe uenientibus scribere curauit
Ligna uero sicut ur̄a beatitudo scripserat maiora
parauerant. reddita. parua nauis huc transmis
sa est. Ut nisi secta esset ferre non posset
Quae secidi nolui sed ur̄o iudicio quid debis fieri
debeat reseruari. Si autē n̄ sunt necessaria
hic ea In aliis usibus aptamus. P&o autem
ut p me enixius ur̄a sc̄itas orare debeat
q̄r & podagrae doloribus & barbarorū gladiis
& curarū afflictionibus inter sunt p̄moꝛ
Sit mihi orationis uræ opem In pendit.
Credo q̄d me ē̄tra aduersa om̄a fortit̄ iuu&is:

GREḠ CLAUDIO ABBATE CVI

Ueniente uiro reuerentissimo seuero epō. tuam
quoq; dilectionem credidi adbeati p&ri ap̄li limina
parit̄ uenire q̄r & ita mihi fuerat nunciatum
& ualde exeodem nuntio l&abar. Sed credo te occu
pationib; monasterii p̄peditū & idcirco adme mini
me uenisse. Ep̄tas uero quas dilectio tua ante
hoc temp⁹ transmiserat. accipiens sicut uoluistis

secret&o legi. redd&rib; p̄sonis de quib; scripseras
nihil uidisse possibile. de ea maxime p̄sona q̄ hic
apud me fuit ñ suspicor posse aliquid tale utiliter
fieri. q̄ aut naturę simplicitate aut neglegentia
torpore mihi uisa ē. & ideo dilectio tua siq̄d ual& illic
requirat & sollicite disponat atq; ad me ueniat. Si
autē inuenire ñ ual&. t̄ aliquantū t̄poris uenire
deb&. ut usq; ad quinq; t̄ sex m̄siū spatiū si iuxta comis
fuerit mecū faciat & p̄ea ad p̄pria reuertat̄. Omnip̄s d̄s
grā ab omni te aduersitate custodiat. G. Benenato ep̄

Ianuaria religiosa femina p&itoris nobis. TUNDARIT. C
insinuatione suggessit. q̄d habe&ᵃ in subditis in massa furiana
iuris sui oratoriū se p̄ sua deuotione fundasse. q̄d in honore s̄cor
seuerini c̄fessoris & iulianę martiris desiderat c̄secrari
& ideo fr̄ k̄me si in tuę parrochię memorata c̄structio iure
consistit. & nullū corp̄ ibidē c̄stat humatū. p̄cepta primitus
donatione legitima. id ē in reditu prestanter liberos. atribu
tis fiscalib; solidos d&egistis. c̄ municipalib; allegata p̄dictū
absq; missas publicas sollēpnit̄ c̄secrabis. Ita ut in eodē loco
nec futuris temporib; baptisteriū c̄stituat̄ cardinalē. sed si
missas sibi fieri sup̄scripta c̄ditrix forte maluerit. a dilecti
one tua p̄b̄m nouerit postulandū. quaten̄ nihil talia quolib&
alio sacerdote ulla ten̄ p̄sumat̄. sed uariauero suscepta sui cure
uerentia collocabis. GR FURTUNATO EPO NEAPOLI

CVIII Ianuaria religiosa femina s̄cūaria beator̄ seuerini c̄fessoris
& iulianę martiris oblata p&itione sibi postulat debere con
cedi. quaten̄ in ei nomine oratoriū p̄prius c̄structū sumptib;
possit sollēpnit̄ c̄secrari. & ideo fr̄ k̄me p̄fatis desideriis
ex nr̄ā te p̄ceptione c̄uenit oboedire. ut deuotionis suę in c̄secra
tione cū postulat potiat̄ effectu. G IOH EPO SIRACUS̄N

CVIIII Dum lator praesentium Crescentius vicarius noster quem ad se filius
noster gloriosissimus dominus Leontius ex consulatu praecepit oc-
currere exire de septis venerabilibus dubitaret. Ne qua per eum
aliis fortasse excusatio nasceretur. aut publica diceretur
utilitas inpediri ei. ut egredi debuisset et aequitatem servari
permitti fecimus. Et ideo quia haec illis res sicut iussus fuerat illic sua
sit occurrere. fraternitas vestra ei salvatione concurrat. atque apud
praedictum gloriosissimum filium nostrum agere cum ea qua consuevit caritate
studeat. ut in nullo eum contra leges aut rationem patiatur aliquomodo
praegravari. sed iustitiam ei. sicut christianitati ipsius convenit in
omnibus faciat custodiri. quatenus et ipse ad mercedem suam quod digni-
tatis ordo exigit videatur salubriter servavisse. Et hic se contra haec quae
permitti fecimus gravari non sentiat. **Gregorius Gaudioso episcopo. egaino. CX**

Cognoscentes ecclesiam Tudinatem diu sacerdotis proprii regimi-
ne destitutam. fraternitati tuae eidem ecclesiae visitationis operam
sollemniter delegamus. quam ita te convenit exhibere. ut nihil de pro-
vectionibus clericorum reditu ornatu ministeriis quoque et quicquid illud est
in patrimonio eiusdem a quoquam praesumatur ecclesiae. Et ideo fraternitas tua
ad praedictam ecclesiam ire properavit. et assiduis adhortationibus
clerum plebemque eiusdem ecclesiae ammonere festinet. ut remoto studio
uno eodemque consensu talem sibi praeficiendum expetant sacerdotem
qui et tanto ministerio dignus valeat repperiri. et a venerandis
canonibus nullatenus respuatur. qui dum fuerit postulatus cum sollem-
nitate decreti et omnium subscriptionibus roborati et dilectio-
nis tuae testimonio litterarum ad nos sacrandus occurrat. Com-
monentes etiam fraternitatem tuam ut nullum de altera eligi permitta-
tis ecclesiam. nisi forte inter clericos ipsius civitatis in qua
visitationis inpendis officium

nullus ad episcopatū dignus quod euenire non cre-
dibus potuerit inueniri. puisurus ante om̄a ne
ad cuius lib& conuersationis meritum laice psonae
ut aspirare p̄sumat. & tu periculū ordinis tui quod
absit incurras GR clero ordini. CXI
& plebis consiliarius tudinas

Agnoscentes ecclam urām diu sacerdotali regimine
destitutā. Cure nob fuit eidem ecclę uisitationem
frī & coepō nr̄o gaudioso eguuinę ecclę sollepniter
delegare. cui dedim̄ in mandatis. ut nihil puectionibus
clericoꝝ reditu ornatu ministeriis q̄a quoquam
usurpari patiatur. cui uos assiduis adhortationib;
conuenit oboedire. & remoto strepitu. eodemque
c̄ sensu talem uob pficiendum exp&ite sacerdotem
qui & ad uenerandis canonib; nulla discrep& ratione
& tanto ministerio dign̄ ualeat repperiri. quidū
fuerat postulatus cū sollēpnitate decr&i. omnium
subscriptionibus roborati. & uisitatoris paginam
presequente ad nos ueniat ordinandus. puisuri ante
om̄a ne ad cuiꝰ lib& uitę t meriti laicā psonā p̄sumatis
eligere. & n̄ solū ille ad episcopatus apice nulla rati
one puehitur. uerū &iā uos nullis int̄cessionibus
ueniam pmereri posse cognoscite. sed om̄s quod ex
uobis de laica psona adspirarse constituerit. ad of
ficio & a communione alienus faciendos pcul
dubio noueritis CXII

GR ANATOLIO DIACONO CONSTANTINPL

Reuerentissimus fr̄ & coeps nr̄ constantin̄ homi
nes suos illic p ecclae suae utilitatib; festinans trans
mittere. tuae eos dilectioni uoluit comndari. p indeIn
quantū dō iuuante uolueris ei salua ratione. ubi neces
se fuerit ē currat ac ferat solatiū. quaten dū tua fue
rit sicut dignū ē opitulatione suffultur. & ipsi illic
min ualeant laborare & p̄dictus fr̄ nr̄ eccle
suae utilitatis u&uste suffragante cognoscat

GR CASTORIO NOTARIO CXIII

Dum florentius rauennatis ecclę diaconus
apud nos preuerentissimo fr̄e & coepiscopo nr̄o
marimiano deusu pallei ager&. requisitus
anobis quae ess& antiqua consu&udo
Respondit quod inomnibus la&aniis pallium
rauenensis episcopus uter&ur.
quod ita non ess& & abalus didicimus
&ex epistolis iohannis quidem
episcopi. quas ei ostendi
fecimus euidenter apparuit
quam tempore quo ate
isdem iohannes
quidem episcopus ē
inhibitur

ne pallio inordinate ac temere uti p̄sumer&
scripsit nob hanc fuisse priscā consu&udinem
ut ciuitatis ipsius ep̄s pallio in l&aniis sollēpnib;
uter&ur. quarū tibi litterarum exemplaria
p̄ tua informatione transmisim̄. Adeodatus
uero p̄dicte eccl̄e diaconus. dū apud nos temp̄r
qđ hic fuit. similit̄ de eiusdē usu pallii ager&
enixius studer&. uolentes cognoscere ueritatē
eū similit̄ q̄ e& consu&udo curauim̄ requirendū
q̄ ut credi sibi m& suader&. a nob ualer&
qđ p&ebat exigere sub iure iurandū testatus ē
antiquā ēsu&udinē fecisse. ut in quattuor aut
quinq; sollēpnib; l&aniis pallio ciuitatis suę ep̄s
uter&ur. Experientia ergo tua diligent̄ inuigil&
& cū omī sollicitudine. qđ l&aniae sollemnes ab
antiquitate fuerint requirat. Nec eas sollemnes no
minando requirere studeat sed maiores ut ꝑ hoc
qđ nob p̄fatus adeodatus diacon̄ testatus est
ut p̄dicti iohannis epi fat&ur ep̄la. dū constitute
rit quante l&aniae sollemnes fuerint. quoties in
dui solebat in l&aniis palliū. cognoscentes libentis
sime ē cedam̄. sed hoc n̄ ab illis ꝑquirat qui ab ec
clesiasticis exhibent̄. sed ab aliis quos sine pauore
pastere ēē cognoscit. & quicq; sollicita indagatione
reppererit. nob subtilit̄ indic&. ut ueritate sicut
diximꝰ cognita fris & coepi nostri reuerentissi
mi mariniani. animus releuemus

CXIIII GREG MARINIANO EPO RAUENNA :-

Fraternitatis uestrae scripta suscepimus in quibus
indicastis Florentinum diaconum uestrum nos pro qui
busdam utilitatibus ecclesiae ab urbe in uos regiam
uelle transmittere & quia uoluistis ut eum dilectissimo
filio nostro Anatolio diacono suprascriptis debuissemus
apicibus commendare. Scribere enim ei curabimus
ut illum in quibus ualuerit & necesse fuerit adesse non
differat. Ipsaque scripta ad uos transmisimus ut
secum ea quem dirrexeritis debeat deportare.

De persona uero quam in sacro uos dicitis uelle ordine pro
mouere. Uidetur nobis ut si nihil est quod uitae eius
obsist& & ei a nullo res quam indicastis obicitur
quod uobis uisum fuerit faciatis. De aliis uero causis
uolumus uobis ut sollicitudinem gereretis scribere.
Sed postquam unam uobis commisimus quae per neglectum
uestrum deperiit de aliis tacere eligimus ne & ipsas simi
liter perderemus. CXV GREG ANATOLIO DIACO
& APOCRISIARIO CONSTANTINOPOLITANO.

Frater & coepiscopus noster Marinianus ad urbem regiam
pro aecclesiae suae utilitatibus diaconem suum se scripsit
uelle dirigere. & quia eum dilectioni tuae magno
pere uoluit commendari. Scriptis praesentibus
adhortamur ut ubicumque necesse fuerit salua
ei ratione concurras. & ita iniunctis illi opitulari

festines ut caritatem tuam de qua predictus frater nr̄ ualde
confidit cognoscat in opere. **GREG ANTHEMIO SUBDIAC̄**

CXVI Indicabit nobis adeodatus p̄sentium portitor ante multos
annos in solo sc̄i iuris aecclesiae nr̄ae a conditione edifitium posuis-
se ut duos solidos annis singulis ecclesiastice rationi persoluere.
& post obitum solum ipsum cum inposita aedifitia
ad ius ecclesiae sine dubitatione aliqua remanere. sed quia
in tantam se asserit pauperiem peruenisse. ut eosdem duos
solidos sicut promiserat singulis non possit annis inpendere
& ob hoc unam sibi petiit relaxari. Experientia tua cur&
addiscere. & si paupertas ut asserit manifeste eccl̄ae
prestationis partem mediam relaxare uolumus.
Ut annis singulis non amplius quam solidum unum exsoluat
qui & aetatis senium & pauperies eius indicat. ut onus
ei quod postulat debeat releuari. Ita ergo hoc seruare
studiu tuu sit. ut tamen propria aetate m soli atque inpo-
siti aedifitii post obitum ipsius aeccl̄ae sollicitudine
omnino uigilantia cuncta conseru&.

GREḠ BONINO DEFENSORI. CXVII

Filius noster furtunatus abbas monasterii scifimetru
quod in hac urbe romana situm est latores presentium
monachos suos illic pro se colligendis mancipiis iuris sui
monasterii quae illic latitare dicuntur dirigens petiit
Ut ex presentię tuę eis debeant adesse solatia. Ea p̄p̄ pre-
senti tibi auctoritate precipimus ut eis in omnibus

saluatione concurrere ac opitulari festines. Quatenus
te illic coram posito atque in hac causa suferente solatia
salubriter haec citius ualeant quę sibi iniuncta sunt ad
effectum dō adiutore perducere. CXVIII

GREG IANUARIO EPO CARALIS:

Predicator omnipotentis dni paulus apostolus dicens.
Seniorem ne increpaueris. Sed haec eius regulę
in ea reseruanda est cum culpa senioris exemplo suo
non tradat ad interitum corda iuniorum. Ubi autem
senior iuuenibus exemplum ad interitum praebet ibi
districta increpatione feriendus est. quam scriptum est
Laqueus iuuenum omnis uos. Et rursum propheta dicit.
Et peccator centum annorum maledictus est. Tanta autem
nequitia ad aures meas de tua senectute peruenit. ut ea
nisi adhuc humanitus pensaremus fixa iam maledic
tione feriremus. Dictum quippe mihi est. Quod domi
nicorum diem prius quam missarum solempnia cele
brares ad exarandam messem latoris praesentium praecessisti
Et post exarationem eius missarum solempnia celebrasti.
Post missarum solempnia etiam terminos possessionum
illius eradicare minime timuisti. Quod factum quę
poena debuit insequi omnes qui audiunt sciunt. Dubii aut
de tanta hac peruersitate fueramus. sed filius nr quiria
cus abba a nobis requisitus dum eas caralis ita se cognouisse
phibuit. Et quia adhuc canis tuis parcimus. hortamur

aliquando resipisce senex atque ad tanta leuitate horum
& operum puersitate conpesce. Quanto mostiuicinior
efficeris. tanto fieri sollicitior atque timidior debes.
& quidem poene sententia in te fuerat iaculanda. Sed
quia simplicitatem tuam cum senectute nouimus interim
tacemus. Ceteros uero quorum consiliis haec egisti in duobus
mensibus excomunicatos eē decernimus. Ita ut si quid
eis infra duorum mensuum spatium hui infirmitatis euenerit
benedictionem uiatici non priuentur. Deinceps aut
ab eorum consiliis auditus existe. Te quoque sollicite custod
ne si eis in malo discipulus fueris quibus magister in bo
no debuisti. Ne simplicitati tue nec senectuti ulterius
parcamus. GREḠ UITALI DEFENS̄ CARALIS:

CXVIIII Quid de frē ianuario epo agnouimus & lator pr̄e
sentium & exemplaria scriptorum nostrorum
te poterunt informare. Adque ideo excomunicatione
quam supper uerso reius consiliarios dare decreuim̄
tua experientia solerter exsequamur. ut cadentes
discant quatenus in caute ambulare non amb debeant.

P reterea pcium tritici quod nobis exenii nomine fuerat
transmissum per latorem p̄sentium redemptum defen
sorem transmisimus. Uideat experientia tua. ne uel tu
uel ipse quide tulit alibi ex eo in precio commodi pastici
pari pr̄esumat. Sed totum singulis ut simul omnibus
inlibatum restituat. eorumque mihi scripta de eodē

p̄tio

transmittat Quia si aliter quam animo meo factum
cognouero in uindictam ex eadem causa non immedi
ocriter exercebo **GREG SECUNDINO EPISC** cxx
TAUROMENIUM :· Praesentium portitor
Leothus tharius ad nos ueniens indicabit uxori suae que
relicto eo pro fornicationis crimine quo se uehementius
stimulatam agebat atque ob hoc religioso se ueste indu
erat seu se nullatenus extitisse ·· Habeo ut sicut ait requi
rente fraternitate uestra Cui huius rei cognitione ante
fere triennium mandauimus in nulla claruerit post
initium coniugium fornicationis culpam conlapsum ·,
Adiciens quoque quod eidem uxoris suae districtissima
sacramenta praebuerit insontem se cadere unde illa
mordebat suspitio permansisse et idcirco propria eam
sponte ad se reuersam ·, Sed quia communione illam
cum familia sua pro hoc solummodo a fraternitate uestra
priuatam manserit quoad eundem postpositi uobis redi
erit ·, Volumus familiam quidem ipsius sacram commu
nionem recipiat · et dominae ea culpa in huius afflictionis
poena diu non teneat ·, De ipsa uero hoc est de uxore prae
dicti portitoris hoc uos obseruare necesse est · ut si mani
feste constat quia contra coniugem suam dicere nihil
potuit · sed insuper suspitio ipsius praestito ut edocti sumus
sacramento amputata est Atque post hoc sua ad eum
sponte reuersa est · et mea quoque temperanda est.

censura iudicii. Ut longo iam tempore communione priuet.
Si autem aliter seueritas quam nobis insinua
tum est fortasis habuerit fraternitatis
urae subtiliter scripta nos instruant ut quid
fiendum sit nris iterum discurrentibus epistolis agnoscatis.

CXXI GREG DOMICIANO EPO METROPOLO :

Quia magne caritatis sit in mente ura sinceritas et iam
re ipsa testatur quod dilectionis affectu quae coram
positis exhibetis seruare absentibus non cessatis. proinde
multum nos ad diligendum gloriosum leontium communem
filium epistularum urarum testificatio prouocauit. Qui a
dum illum scitati urae in amicitiis indicastis esse coniunctum
qualis iam sit ostenditur. scilicet quia bono iam uiro nisi bonis
homo latere non potuit. Et ideo non inmerito diligendus est
quo uiuis inuenitur familiariter coniunctus. hisdem autem
gloriosus uir in sicilia fere tenuit et ad romanam urbem
necdum uenit. in his tamen quae ei pro publica utilitatem
serenissimorum dominorum iussione mandata sunt.
In quantum ratio fuit minime suffragari distulimus
Gloriosum etenim gregorium expfecto et alios qui in septis
aecclesiasticis residebant. hortari studiose curabimus
ut exire et rationes suas debuissent exponere quie gre
dientes cum marco uiro magnifico scribo ne qui ad eorum
exhibitionem uenerat. Accepto uerbo ad siciliam ire
parati sunt. praeterea de substantia quod theodorus epo

quam ẽ ecclesię eius rẽ iuris scripsistis fuisse subpositum
pluram pluris aliud quod fieri non fuit · quam ut ante facto
gloriosissimo leontio · de quo tanta testificamini · Cui
& causam ipsam assertitis commendatam atque iohanni frĩ
& coep̃o nr̃o de cuius scitate & sollicitudine cestisumus
huius negotii audientia mandaremus · hortantes ut &
ueritatem cum omni studeant subtilitate ꝑquirere
& ita contentionibus paruum secundum iustitiam
citius finem inponere · Quatenus nec homines scaẽ
fraternitatis uṝe longa illic ualeat dilectio retinére
Nec pars altera inauditam se pati ꝑ iudicium conquerat
Quidquid enim alteri hac dere fuerit statutum certi estote
quia sine mora conplebitur · Nam sicut sine iudicio quẽ
quam uolumus condempnari Itaque definita fuerint
nulla patimur excusatione differri · Omps autem dš
sua uos propitiatione circumtegat · Gressusque ur̃os
intimoris sui tramite conseruet · 7 Uosque pro me
adorandum excitet · ut & ur̃is intercessionibus mea
studia in uia mutę dirigantur · GREG̃ AMANDINO ·

CXXII Ea que ꝑ paulum latorem p̃sentium & timarcum
excubitorem gloria ura transmisit · & quod uoluistis
modo suscepta sunt · sed & excellentissimo filio nr̃o ex
arcob p̃sup scriptum excubitorem qui ad eum profectus est ·
Scripsimus ut cautiones agentium uices iohannis ꝑfecti
simul & palatini hinc transmittere debeat · indicantes

quam si illas direxerit usque ad aduentus uestros. ea quae a gloria
ura transmissa fuerint non tangantur. sed uobis remeantibus
conseruentur. De persona autem gloriosi libertini quedam ad nos
ante peruenerant. & necesse fuit ut ea uobis sicut re uera filiis
quos diligimus minime taceremus. & quantam in gloriae
urae epistula inuenimus moleste illa quod non decuit suscepistis.
Dumquando nobilia asperum scripsisse meminimus. sed hortati
sumus ut cum eo caritatem & gratiam haberetis. sed quia
ad haec aspera a uobis rescribentibus ne ipsam ad nos epistolam
mitteretis pro omnium nos scripsistis esse prohibitor.
Omnipotenti deo gratias agimus qui sic uos uigilanter custodit
& iam dormientes ammoneat. sed quia me eadem somnio
& a me uos eadem causa reprehensos scribitis qualis uobis sim
uel ex hoc colligite & quando uos paterna adhortatione
conuentio moleste suscipere non debetis. Quia quidormi
entibus purus sum uigilantibus dublex non esse patior.

CXXII GREG QUERTINO EX PERFECTO:

Epistolam gloriae urae suscepimus in qua scripsistis ut pro glorioso
filio nostro bonito agere debeamus. Quatenus praeturae illi
administratio committatur. & quidem nos eundem fili
um nostrum non modo sed multi sunt anni quod nouimus
& idcirco concurrere illi (Roma) festinamus. sed non in illa re de qua
amaritudines possit & tribulationes incurrere. Nam
administratio ista ipsa uni priori ipsius & aluminora
oblata est. & misceere se nullo modo uoluerunt

Scientes omnino graue ēē & p̄sertim hoc tempore hanc
administrationem accipere · si ergo illis graue fuit quan
to magis gr̄ [illegible] isti deb& ēē difficile qui nobis in hac actione
est additur · Quia & inutile & ualde laboriosum est homi
nem literatum ratio c̄r nouum in causas assumere · & eu
eius se quod non expedit obligare · Sup̄ haec autem res illa
nos reuocat · quia nullum de hac actione bene exisse recolim̄
nisi gloriamur am̄ de qua omnipotentem dn̄m petimus ·
ut eam usque ad finem continua profectione custodiat ·
& ideo considerantes ne eius lesione misceri nos nolumus ·
Nam quod modo putatur utile · certum est quia postmodū
plenum laboris est atque dispendii Si autem sic utilita
tibus suis estimat oportere & uult agere · ut sibi haec
administratio committatur · nos contrarii non sumus
Sed iam modo futuris tribulationibus ipsius condolem̄
quia quid passurus sit exemplo p̄cedentiū non nescim̄ ·

CXXIIII GREG̃ MAIORIANO ABBATE:

Quia aecclesiam sc̄i georgii positam in loco qui ad sedem dicit̄
Minorem quam oport& diligentiam habere cognouim̄
utile mee prospeximus · Ut qui monasterium tuum eidē
aeccl̄e noscitur ēē coniunctum eius tibi curam commit
tere hostantes ut & sollicitudinem illic congruam
studeas adhibere & psalmodie officium sollempniter
facias exhibere · Quia aeccl̄am ipsam reparatione cestuest
indigere · Uolumus ut quicquid illic accedere potuerit ·

Ipse accipere atque in eius ratione & prout preuideris debeas erogare.
Hanc uero sollicitudinis curam quam tibi huius paginam pre-
ceptum mandauimus. Tam te quam etiam successores tuos
qui monasterii uestri regimen deo auctore susceperint exhibere.
& que constituimus per omnia uolumus obseruare.

CXXV. GREG. FANTINO DEFENSORI.

Experientiam tuam iam credimus cognouisse dilectissime quod
filium nostrum seruumdei diaconum heredem sanctam romanam
cui deo auctore deseruimus, ecclesiam reliquisse. & quia legati
titulo quattuor aequas capita a luminose ancille dei proxi
me sue dari constituit. Atque nos petente dilectissimo filio nostro
Florentio diacono xenodoxio anichiorum cui praeesse dinoscitur
Decima aequarum capita cum emissario suo prouidimus largi
enda. Idcirco hac tibi praeceptione mandamus ut latori praesentium
qui ad hoc illic ex opere missus est. tam quattuor que leuatas
quam decime quae ix capita quas xenodochio concessimus
de que quibus praefati quidem diaconi simul & emissarium sine
aliqua debeas excusatione ut mora contradicere.

CXXVI GREG. GENNADIO EXARCHO AFFRICI:

Droctulfus praesentium portitor de hostibus ad rempublicam
ueniens oppinionis sue quod longe lateque diffusum est
bono succensus est ad excellentie uestre obsequia summo de
siderio festinauit occurrere. & quoniam nostras se apud uos
poposcit epistola commendari paterna dulcedine salutantes
Petimus ut eum sicut dominus uobis in corda dederit hac utile fuerit

excellentia uestra ordinare dignetur. Quatenus et ipse bona de quae
uobis etiam positus adhuc in hostes audiuit in se ualeat experiri
et excellentiae uestrae eius ante omnipotentis dei oculos inter cetera
merces adcrescat. CXXVII FANTINO DEFENSORE.

Mancipia uiri romani et spectabilis memoriae uiri qui in domo
sua quae in neapolim sita est monasterium ordinari constituit
habitare in sicilia perhibentur. Et quia monasterium ipsum
iuxta eius uoluntatem deo auctore esse poscitur ordinatum.
Experientia tua praesentium portitoribus qui ad recolligenda man
cipia ipsa illuc directi sunt. Omni studio solatiari festinet et recol
lectis eis possessionem illis ubi laborare debeant. Te sollicitante
conducat et quidquid de eorum labore accesserit reseruato unde
ipsi possint subsistere reliquum ad praedictum monasterium
experientiae tuae cura annis singulis auxiliante domino transmittat.

CXXVIII GREG FORTUNATO EPISCOPO NEAPOLITANO.

Quia seruorum dei pater quos in neapolitana ciuitate transmisimus
domino sicut ei placuit disponente defunctus est. Uisum mihi est
latorem praesentium barbatianum monachum pro eorundem
monachorum gubernatione transmittere. Quem ad praesens prae
positum esse decernimus ut si eius uita tuae fraternitati placuerit
hunc post aliquantum temporis eorum patrem debeas ordinare.
Sunt enim bona quae in eo placeant. sed hoc est in illo uehemens
uitium quia ualde sibi esse sapiens uidetur. Ex qua radice quam
multi rami peccati ualeant prodire fauente agnoscitur.
Tua itaque sanctitas circa eum sollicite inuigilet. sed si hunc et cautum

in regimine et humilem in suo sensu fieri cognouerit. Tunc eum
ad abbatis honorem deo auctore perducat. Si uero minus in humilitate
proficit eius ordinationem differat mihique renuntiet.

CXXVIIII. GREG. UENANTIO PATRICIO DE PANORMA

Desiderantissime uestrae excellentiae scripta suscepi. In qui-
bus tantum de absentis conloquutione gauisus sum, quantum
et ipsum qui locutus est semper mihi cupio esse praesentem.
Uultis uero ut quaedam uobis de Samuhelis factis alligorice disserantur.
Sed tanta me corporis debilitas accedit, ut si qua sub breui ualu-
erint exercere animus non adsurgat. Bono autem deside-
rio uestro congaudeo, quia dum expositionem sacrorum uerborum
cupitis quam stricte ipsum auctorem eorundem uerborum
queritis demonstratis. Si igitur uires salutis recipero, auctore
omnipotenti deo uestris desideriis parebo. Oro autem ut in cunctis
actibus uestris gratia uos superna custodiat. Quatenus in bono opere
et aspirando uos repleat et adiuuando confortet.

CXXX. GREG. IOHANNI DE PANOR. MA.

Amorem circa nos uestrum in que corporali nobis uisione uoluimus
exhibere scriptis et operibus assidue demonstratis. Sed quid
aliud haec exibendo agitis nisi ut plus queramus uidere quem
docemur amplius amare. Et paulo minus iam etiam mur-
mur accepimus, quia non possumus uidere quem amamus.
Sed adfuit qui iam qui mihi in possibilitate nauigii de uestra
gloria narrare. Atque ideo quod amaui retinui, et quod
iratus fueram peperci. Omnipotens deus sua uos protectione

custodiat et a malis omnibus gratia continua defendat

illo

CXXXI GREG IUUINO DE CATENA ::

Dilectissimus filius noster cyprianus diaconus reuestens
in bitualo placuerat · si ad me tutus redisset · et postquam
uiri gloriae in siciliam sese retinuit · Certissime scio qui a pre
dictus filius noster ad me quidem corpore redit · sed mente in si
ciliam ~~reuestit~~ mansit · Haec tamen dicens in tantum uestre
quieti congaudio · quantum de meis occupationibus ingemisco
Atque hoc summopere exhortor · ut si palatum cordis dulcedo
tetigit intima suauitatis · ita introrsus rapiatur animus ·
ut tristes sit omne quod foris sonet · omne quod foris delectet ·
Laudo autem quod humana conuenticula cauetis quia saepe animum
qui renouari in deo per conpunctionis gratiam coeperit · per huma
ne confabulationis iterum ueterascit · Quesiui autem
quo uobiscum adhereant in lectionis sacre collegio · et neminem
repperi · et uehementer ingemui paupertatem boni · Et quam
uis peccator ego ualde occupatus sum · Tamen si ad beati
petri apostoli limina uenire uolueris in sacro eloquio stricti
poteris me habere collegam · Omnipotens deus caelesti uos protectione
custodiat atque ab antiqui hostis insidiis munitos permanere
concedat · CXXXII · GREG IOHANNI EPISCOPO SIRACUSANI:
Quam gloriosissimo appollonio magistro militum cum nonnis filio pater
na uos nouerimus inpendere · Quia tamen eundem dilec
tionis modum quem circa eum sacerdotaliter exhibetis
nostris credidit apicibus augmentandam · Idcirco hi suum

fraternitati urae epistol commendamus. hos tamen ita paternam
in uos sicut dec& consolationem inueniat & solatiis uris quocumq;
usus exegerit comitante iustitia potiatur. Quatenus dum uram erga
amplius fuerit dilectionem expertus & ipse quod de uobis confidit
agnoscat & nram sibi sentiat epistol profuisse. CXXXIII.

GREG MAURENTIO MAGISTRO MILITIE:

Cognoscat gloria urā Anthemium nos subdiacono scripsisse ut ali
quantas sellas plicatiles nobis dirigere studeat. Aut si factas non
inuenerit ipsum ad se artificem tollat ut in domo eius debeat
laborare & uel uiginti quattuor sellas omnino bonas faciat ./. nece
ssarie gloria urā ut hoc fieri possit prouideat. & si forte uos iam
aliquas conquisistis nobis eas transmittite. Sed & Iuliano uiro
clarissimo maiori excellentie. aut si quis aliter habuerit. eas
nobis dirigere procuretis. Ita ergo gloria urā faciat ut haec que
scripsimus sollicitudinis urae debeat modis omnibus instantia
procurari.

GREG UICTORI EPS PANOR MITAM:

CXXXIIII Desiderium quod ad religiosum propositum & animarum
salutem ptinere monstratur. Sine aliqua est dō auctore dilatione
complecta. & ideo quia monachorum congregatio que in monas
terio ptoritanum consistit. pro sacris missarum sollempnibus
pagendis presbyteri qui indigere probantur officio:
Atque de sua sibi congregatione in hoc ordine postulant conse
crandum fraternitatem urām scriptis psentibus adhortam
ut eum quem sibi de congregatione sua unianimes dixerint
.eligendum in pdicto monasterio sine mora et excusatione ali

./. & ideo quia omnino nostri

presbiterum debeat ordinare atq; eum nec in ecclesia nec in loco
alio observare. Sed illic iugiter permanere. extra quoque
auctoritate constituat quatenus & ille dum ibi non fu
erit occupatus in officio suo assiduus possit & utilis inveniri.
Congregatio quoque si sibi eum postulat ordinari quotiens necesse fuerit
sacrificiis solemnitatem in veneratione debita celebrantes va
leat refoveri. CXXXV GREG PANTALEONI NOTARIO

Expectabamus ut nos experientia tua de argento ecclesiarum
ut aliis rebus quas invenit omnino subtiliter reddere certiores
ut ex eius remuneratione quid fieri debuisset deliberare
minutius potuissemus. Sed non nos ita renuntiatio tua ut
oportebat instruxit. Curae ergo tuae sit ut argentum ecclesiarum
quae clerum & populum habent apud quos provideris in cimiliarchio
eccl(esia)e sub omni sollicitudine & cautela deponas atq; de eodem
deposito desusceptum accipias. Argentum vero ecclesiarum
quae pro peccatis a clero & populo destitutae sunt tecum huc
deferre. Si forte tres aut quattuor clerici de ipsis ecclesiis
parum argentum tecum deferre cognoveris remansisse
facta notitia quis quomodo est ut ubi habite nobis defer. ut eis
si necessarium viderimus quid singulis annis accipere debe
ant statuere valeamus. Res vero quae vetustate perire
possunt tecum similiter defer. ut ex eis quod utile visum
fuerit disponatur. Tu autem protegente d(omi)no in ventura
navigii prosperitate revestere GREG URBICO ABBATI

CXXXVI Valde contristatum tua dilectio cognoscat quod tantum

in congregatione monasterii nostri confusionem euenisse
cognoui. Dum de ordinando abbate aliquid in monasterio
locus sano disponeris. Non unum sed pene duo abbates fecisses
mane sicut audio domicium presbiterū. uesper et uero latorem
p̄sentium bonum seruum dī. ex qua re aspitio quo modo disso
lu ta sit regula monasterii tibi ad oboedientiam parati exti
terunt. Nec tu constanter aliquid disponere potuisti.
Unde uehementer ingemesco quia aliter ēē monasterium
nr̄m quam putabam inuenio. quod ex nulla aliare euenire
potuerit ualuit. Nisi quia tua dilectio in regimine sic non
ordinata est. Nec grauitate aliquid ualet disponere. Sed
modo studet peccantibus leuiter blandiri quomodo inordi
nate et extra modum nimie irasci. Nam si semet ipsam
tenere in mentis qua ratione potuisset. ipsa eius maturitas
haberi in reuerentiam potuerit. et disciplinē in monasterio
ordo seruari. Hoc autem deterius factum puto quod pre
dictum bonum monachum de monasterio ut construxit
sine mea iussione tollere p̄sumpsisti. Maxime quia nec
aetati eius expedire suspico. ut possit in regimine p̄ēē
Ideoque uolumus ut domitius presbiter abbas ēē lucusani
monasterio debeat. eique prepositus lucifer monachis fiat
in cuius requiescere solatio ualeat. Ex nr̄a itaque auctoritate
haec te disponere dō adiuuante precipimus. cui dispositi
oni si quis p̄sumpserit ingratus existere ad nos sine dubio
transmittatur. Accepti sergo scriptis nr̄is fr̄m et coepiscopū
nostrum uictorem

ad lucusanum monasterium tua dilectio mittat. et quatenus
ipse illic missarum solempnia celebrare et praedictum do
mitium auctore deo abbatem debeat. dum tuum consilium
sequimur. In errore uelut caeci ducebamur. Nam eutellus
monachus in lucusano monasterio praepositum fieri dilec
tio tua uoluerat postquam fieri mandauimus qualis monachus
non sit agnouimus. Ex parte enim eulogia quam bonus
monachus accepit partem petendo contentionem facere
in itinere minime timuit quod ex quanta amaritudine
cordis descenderit tua poterit dilectio scire. Si regulam
monachorum nosse uoluisses et ex discipulo aut tuo cogno
uisses qualis tu qui abbas diceris esse adhuc monachus
nescis. et credo quod non disparis mentis sit in hac diui
sione cellarum. etiam lucifer quem praepositum fieri diximus.
Sed tollerabilius est antiquiorem fratrem quam nouicium et puerum
tolerare. CXXXVII GREG URBICO ABBATE.

Dilectio tua praesentia scripta suscipiens de solidos monas
terii lucusani quos apud eam silerius notarius noster
ese renuntiauit. Sine mora et excusatione aliqua alta
solidos fratri nostro petro troecaliano episcopo dare studeat.
Sed et monachis quos apud se de eodem monasterio praefatus
frater noster pro eorum salute abstulit. studii tui sit
abbatem ante fati lucusani monasterii distructius
imminere. ut alia non in aeuestiarum annis singulis
exinde praebere modis omnibus debeat. CXXXVIII

GREGORIUS ROMANO DEFENSORI.

Peruenit ad nos quod tonsorator in sicilia prabasib
presumptione defensorum sumere. Atque eos nos solum

utilitatibus ecclesiasticis esse utiles sed etiam ac occasione
multa indisciplinata committere. proinde experien
tiae tuae p̄sentia auctoritate praecipimus ut hoc diligenter
inquirat & si quos sibi praeter eos quibus huius rei epistolas
habent hoc denuo nomen usurpare reperit districta
illud emendatione conpescat. Si vero quosdam strenuos
ac fideles in ecclesiasticis negotiis esse probaveris. Sub
tiliter nobis de his te renuntiare necesse est. ut utru
digni sint ep̄ta iudicemus. p̄terea a sar tunato de his
que gessit rationes subtiliter p̄scrutari te volumus
& satis factis omnibus quae reddere constiterit eum
per patrimonium ut actionem aliquam eccl̄e nr̄e
transire ulterius non permittas. Qui ita se quantum
ad nos pervenit exhibuit ut commune aliquid deinceps
cum nr̄is habere non debeat. p̄terea nuntiatum nobis ē
marcianum quendam qui nomen sibi defensoris adsum
sit fr̄i & coep̄o nr̄o iohanni cui patrimonii nr̄i curam
commiseramus exhibere oboedientia distulisse
Require ergo si verum est exilio transmittatur ut
ex cuius eccl̄e honorem sibi falsum nomen arripuit tam mi
nistranti utilitatis ipsius minime oboedisse inpuni
tum sibi ēē. sed & si quis sunt aliqui ordinationi me
moratis fratris nr̄i inoboedientes forsitan extiterunt
districtam in eis ultionem modis omnibus vindicat.

GREGORIUS IOHANNI EP̄O SIRACUSANI CXXXVIIII

Que adversus lucillum melitae civitatis epm querela
commota sit ex ep̄tarum virorum & gestorum
que ad nos direxistis pagina declaratum est

& ideo quia tantis facinoribus ultio nulla debet dilatione
differri fraternitas tua tres uel quattuor de fratribus
ac consacerdotibus sibi iunctis exhibeat ut ipsis quoque
p̄sentibus p̄dicta ac satis facta ueritate p̄dictum lucillū
de episcopatus ordine quem huius sceleris contagio
maculauit studeat sine ambiguitate deponere.
Quia uero presbiteri quidam et diaconi proditae iniqui
tatis fuisse conscii ac participes memorantur scita sura
subtili indagatione discutiat & si ita repperit ab hone
ris sui & ipsos militer gradu deiciat & in monasterius
ubi digne ualeant agere poenitentiam deputent
Sed quia per hos multi in huius labe peccati p̄hibentur ee
conlapsi cunctos quirei ee claruerint dn̄i corporis ac
sā̄guinis participatione priuare uos conuenit atque
eos ur̄is epistolis strictius ammonere ut laetaniis
& orationibus operam dent & peccati quam contraxe
rint maculam flendo detergant. quibus quando sit
secundum modum poenitentiȩ reddenda comunio
iudicio ur̄o committimur. Hoc tamen sollicite uos
prouidere necesse est. ut his qui mortis urguentur
periculo uiaticum non negetur. Cure propterea uobis sit
clerum & populum meliatae ciuitatis hortari ut quia
sine proprio pastore ee non poterunt. Ordinandum sibi
eligant d̄o propitio sacerdotem. Causam uero presbite
rorum ac diaconorum qui in lapsi accusati sunt sollicite
omnino rimamini & si rei criminis ee potuerint seuerā
in eis ultionem & canonicam exhibite. Ut quantum
illorum iniquitas d̄m potuit ad iracundiam prouocare

tantum meum ... placare emendatione districtius mereatur

CXL. GREGORIUS LIBERTINO EX PRAEFECTO.

Gloriae vestrae cognita et experta in nos devotio provocat
ut partibus illis alloquio casis adhibere ecclesiasticis adiutores
Et ideo quia Romanum defensorem praesentium portitorem
curam patrimonii ecclesiae nostrae quod in Syracusano atque
Catanense tractu situm est deo auctore commissum est
Salutantes gloriam vestram petimus ut concurrere illi
ac ferre solatium in omnibus debeatis et ne forsitan de
novitate minus aliqua quae sunt utilia conprehendat
Viris eum subtiliter consiliis informate atque ad agenda ea
ut illis sicut consuetis operam adhibete. Quatenus
dum vobis opitulantibus utiliter quae ei sunt iniuncta
peregerit et vos de bono vestro mercedem recipere valeatis
Et nos pro gloriae vestrae vita omnipotentis dei misericordiam
exorare enixius invitemur. De capitulo autem de quo
mihi lator praesentium est locutus reverentissimus
frater noster Iohannes episcopus scripsit interim ut temptari
vel agi potuit quia persona apud quam agi poterat
necdum est in potestate aliqua confirmata.

CXLI. GREGORIUS ROMANO DEFENSORI.

Praepositi nostri cura nos ammonet ecclesiasticas utilitates
strenuis agendas mandare personis. Et ideo quia te Ro-
manum defensorem fidelem sollicitumque saepe proba-
vimus exstitisse. patrimonium sanctae Romanae cui deo
miserante deservimus ecclesiae in partibus Syracusanis
Cathenensibus Agrigentinis ut Milensibus constitutum
a praesenti secunda indictione gubernationi tuae providimus

committendum. unde necesse est te illic indifferenter
accedere. ut diuini consideratione iudicii nostrae quoque
ammonitionis memor ac efficaciter ac fideliter
studeas exhibere ut nullius neglectus uel fraudis
quod absit inueniaris sustinere periculum. Magis
autem id agas quatenus de fide & industria tua diuinae
possis gratia commendari. Ad familiam uero eius de
patrimonii secundum morem praecepta direximus
ut nihil sit quod te ad peragenda ea quae tibi iniuncta sunt
in aliqua ualeat inpedire. COLONIS & FAMILIE
SIUE FUNDO IN SIRACUSANA & CATENENSI TERRITORII
LII Cognoscatis quod ad sollicitudinem uos CONSTITUTIS
defensoris nostri dispositionem pertinere constituit.
& ideo praecepimus ut ea quae uobis pro utilitatibus eccle-
siasticis prouiderit iniungenda sine aliqua debeatis dif-
ficultate oboedientiam. cui talem dedimus potestatem
ut eos qui inoboedientes uel temptauerint contumaces
existere districta ultione coerceat. pariterque illi
demandauimus ut mancipia quae foris latitant uel
a quoquam aliquis fines inuasi sunt sollicitudinis suae
instantia in iure eclesiastica reuocare non differat.
Noueritis & enim me eum periculoso fuisse commotum
ut nulla aliquando uiolentia rebus alienis uel raptu
qualibet excusatione facere praesumatis. CXLIII
Gloriae uestrae bonitas nuntio ueraci GRE ERIDANO
diffusa tantam nobis de se certitudinem praebet ut in
nullo de ea diffidere sed magis sicut re uera sapienti
filio ecclesiae nostrae debeamus specialiter commendare

&ideoqueromanumdefensoris nrm psentiumporti
toremadgubnationempatrimoniiecclesiae inchate
nensibus hacinsiracusanispartibusconstituti dopro
tegentetransmisimus. Salutantespaternadulce
dinegloriamurampetimus utincunctisaffectumuree
caritat. inueniat &fauorisuisolatiisquocumque
necessefueritpatiatur. utuobispsentibusnosabsentes
eenonsentiat. quatenusduminiunctasibisalubrit
uraope expleuerit. &nosuobisgratiarumpossimus
existeredebitores. &beatuspetrusapostolorumprin
ceps incuiussuoscausisinpenditis. hicuobis&inrotu
conpens&. CXLIIII GREG IOHANNI EPO SIRACUSANO
Filiusnr gloriosusuirleontiusexconsolatudefris
&coepinrileonisgrauiterestquestus. Nosq; eiusque
relaomnimodoptuirbabit. Quiatapraecipitanter
&leuiterabepoaginedebuit quamcausamsubtilit
exequendam uenientiromanodefensoricomissus
De curaautemfraternitatisquiabeodirecturestquerit
quodinarchelaiuiricarissimimediadefensione
frīs &coepinri domitianimetropolite utilitasgrauet
&quidemtueri iustefiliossuos uel sicutestfortesce
ecclae necotiourafraternitasdeb&&nullamoccasione
dareaduersariis maledictigratia qdtamenuos
peromniacustodire etiamistaloquendo nonambigo
eidemtamenromanouenienteaetiamdehaccausa
iniuncximus utuobiscumdebeatquesunt recta
disponere. PETRO SICILIA CXLV
Scienterdeuotionisaffectum paternis comendationib;

ampliari. Necesse est ut ea que agere uos sponte confidimus
glorie uestre in his fauorem nostris agere epistulis festinemus.
Indigamus itaq; romano defensori latori presentium patri
monium ecclesie nostre quod in siracusanis atq; cathanensib;,
quę uicis locis esse noscitur constitutum. deo protegente
gratia credidisse. & propter salutantes paterno affectu
petimus ut uestra eum fouere prouidentia debeatis
atq; in omnib; ei uestrum sicut de uobis confidimus auxilium commode
tis. ut dum in gloria uestre solatio t fauore subsidium consolationis habu
erit. & uos qualem circa nos caritatem geritis manifestius osten
datis & nos uoluntati uestre respondere dum necesse fuerit proma
festinemus. CXLVI GREG LEONTIO EXCONST

Scientes gratiam paternam uos scripta suscipere si illud peragere studeamus
gloriam uestram ultro non est dubium operari filiorum nostrorum desideria
non patiamur contristari. & ideo quia gloriosus filius noster appollonius
magister militum lator presentium nostris se apud uos uoluit apicib; com
mendari. salutantes gloriam uestram paterna dilectione petimus ut sal
uatione gratiam uestri fauoris inueniat & patrociniorum opem in quo
cumq; necesse fuerit consequatur. quatenus dum gloria uestra ea que sponte
consueuit inpendere. nostra quoq; commendatione prestiterit & ipse se
optatum in uob gaudeat inuenire subsidium & nos uberes sincerissi
me bonitati uestre gratias referamus. CXLVII GREG FANTINO DEFENS

Ea que fienda mandat pia uoluntatis intentio ut affectum uale
ant peruenire. cura deb& sacerdotalis existere. proinde experientie
tue precipimus ut heredib; isidori inlustris memorię uiri assidue
& fortius debeat imminere. ut xenodochium quod auctor eorum pro ultime
uoluntatis arbitrium in panormitana fieri ciuitate constituit. sine
aliqua difficultate que sunt disposita implere festin&. Nesi amplius

adhuc neglegendū putauerint iam thiram de legibus ueni
entē quam in huiusmodi dispositione implere differenter me
rentur incurrant. si uero deputata in eor̄ xenodochia quod fi
endū ē quantitas uid&ur forte n̄ posse sufficere locū in quo
xenodochiū ipsū fuerat constituendū. ł quicqid ibi reductū ē
xenodochio sc̄i theodori qd̄ in p̄dicta ciuitate a p&ro quondam
constitutū ē applic&ur quaten̄ & heredes a sollicitudine uel
labore constituendi xenodochii ualeant exui & uoluntas defunc
ti salubrit̄ sumat effectū. dū & si in ill loco alio ipsi tam rei quic
qid a testatore deputatū ē erogat̄ ita experientia tua sollicitu
dinem gerat ut unū ex duob; sine aliqua debeat tarditate.

CXLVIII GREḠ AD THEONIO SUBDIACONO

Theodora relicta sabini defensoris missso hic homine suo
questo nobis ē a filio suo & aligerno quodam cui filiam ips̄ dē
filius ei in coniugio suo sortitus ē. deceptam se ut omīs res suas
tēpr̄ nuptiarū eidē filio suo donationis titulo ligar&ur
& nunc se ab eis ualde dispiciat contēpnens ab eo ut ablatis
reb; ipsius nihil ei unde possit nutriri remanserit. A quib;
&iam insup tantā se aduersitatem asserit sustinere. ut nec
seruū iuris sui ei seruire uel in aliquo solaciari p̄mittant
& qm̄ si ita se res hab& graue nimis & contra dm̄ ē huius tibi
auctoritatis tenore p̄cipim̄ ut ueritatem cures addiscere
& si ita reppereris ecclesiasticam tuitionem inpendere
atq; ea in omnibus salua ratione adiuuari festines quaten̄
te illic posito. nullū denuo grauamī ł oppressione a p̄dictis
uiris qualib; modo sustineat. sed & p̄uidere studiatus sit
ut id quod se decepta querit̄ & legalit̄ ualeat subuenīri
qm̄ omnino credibile ut mulier que ex filii p̄sona debuit habe
re solatium p̄ eū magis necessitati ł cogatur inopie subiace
re. qd̄ si forte quies ł solaciū ipsius p̄ te p̄curante n̄ potuerit

ordinari a nobis renuntiare festina. ut quid p(ro) hoc facere debe
as nos igitur p(rae)ceptione cognoscas. GRE(GORIUS) ROMAN(O) DEFENS(ORI). CXLVIII

Quia p(rae)sentium portitorē argentium colonū ecclesiae n(ost)rae curā
hospitalitatis habere cognouim(us). necesse ē ut in parte aliqua
eius studium adiuuem(us). Idcirco huius tibi p(rae)ceptionis auctori
tate mandam(us) ut terrolam in modior(um) plus min(us) sicut as
serit decem possessionis clisterianae quātenus reddere
ei sine aliqua mora uel excusatione festines ut eam die
bus uitae suae habeat atq(ue) ex ipsa rationibus ecclesiasticis
nihil inpendat. sed in ea illi quam exib& hospitalitate
p(ro)ficiat. quia dignū ē ut bono laudandoq(ue) operi concurrere
ac ferre consultū modis omnibus debeamus

CL GREG(ORIUS) FANTINO DEFENSORI

Ante aliquantū temp(us) uictori fr(atr)i & coep(iscop)o n(ost)ro scripsimus
ut q(uonia)m quidā iudeor(um) data nob(is) petitione questi fuer(a)nt sinagogas
in ciuitate panormitana positas cū hospitiis suis fuisse ab eo inratio
nabilit(er) occupatas. quousq(ue) causa utrū iuste factū ē(ss)e potuiss& ag
nosci ab eorū se congregatione suspenderet. Ne forte in eor(um) sola
uoluntate uersari p(rae)iudiciū uidere(tur). & quidē nos p(rae)dictū fr(atre)m
n(ost)r(u)m incongrue aliq(ui)d egisse sacerdotii ei respectus facile credere
n(on) p(er)mittit. Sed q(ui)a salerio notario n(ost)ro qui p(ost)ea illic p(rae)sens inuentus ē
renuntiante. conperim(us) nullā extitisse causam p(ro) qua potuissent
rationabilit(er) occupari atq(ue) eas ē(ss)e inconsulte ac temere c(on)secratas
Idcirco experientiae tuae p(rae)cepim(us) ut q(uonia)m q(uo)d semel c(on)secratū ē iudeis
n(on) ual& ultro restitui. quantū a filius glorioso uenantio patricio
& urbitio abbate sinagoge ipse cū hospitiis quae sub ipsis s(un)t uel earū
parietib(us) coherent atq(ue) hortis ibi coniunctis estimatae fuerint
studiu(m) tui sit ut p(rae)fatus fr(ater) & coep(iscopu)s n(oste)r dare p(re)tiū debeat. quaten(us)

et quod occupari fecit in iure ecclesiae ipsius valeat permanere. Et illi op-
timi aut aliquam pati iniustitiam nullomodo videantur. Codices vero
tornamenta pariter ablata queruntur. Si manifeste est ultra, et ipse sine ali-
qua volumus ambiguitate restituat. Et sicut illis quicquam in sina-
gogis suis facere et ut ipsi prius scriptum ultra quam lege de-
cretum est non debet esse licentia. Ita eis contra iustitiam et equitatis ordi-
nem nec praeiudicium nec aliquid debet inferre dispendium. CLI

GREG FANTINO DEFENSORI PANORMI

Ianuaria praesentium latrix maxime se molestiam ab Ingenio Anastasio
atque Bonifacio contra iustitiam pati commemorat. Denique ut de possessione
quam per plurimos annos asserit possedisse et iam sicut ipsa ait nituntur
expellere et contra eos se ecclesiastica petiit debere tuitione defensari.
Experientia tua praedictos viros ad se revocet eosque ammoneat ut manu
facere nihil praesumant. Sed si quid sibi contra suprascriptam mulierem
credunt iuste posse competere iudices cum ea eligant et quae inter eos fue-
rint definita tua per quiete parium solacia compleantur. Si vero eos differre
cognoverit antefatae mulieris salva aequitate tuitionem inpendat et
eam contra rationis ordinem nullomodo gravari permittat. CLII

GREG FANTINO DEFENSORI PANORMI

Indicabit nos tamen Iudeus praesentium portitor Nasas una atque res alias
Candidum defensorem nostrum cum aliis creditoribus occupasse et atque eas pro credita
quam dederant pecunia venundasse et a cunctis debitis cautionibus resti-
tutis. Solum apud se praefatum defensorem obligationis cirographum tenuisse
et saepius se supplicantem ideo reddere contempsisse. Quia ut ait solutis
est debiti satis facta, experientiae tuae praecipimus ut cum omni subtilitate
curet addiscere et si ita reppererit districta conpulsione perurgue
ut quatenus omni mora postposita cautionem praedicti portitoris resti-
tuat. CLIII GREG FELICI SICILIE

Susceptis magnitudinis uestrae epistolis contristati sumus quod ab actoribus ecclesiae
siracusanae quorundam possessionis quas uos tenuisse dicitis occupatus
inrationabiliter indicastis. Sed credimus quod hoc ad fratris et coepiscopi nostri iohannis
notitiam non peruenit. Nam absolute poterat cognita ueritate. siquid
inlicite factum est emendare et ideo quod legali praescriptione decretum est tam
momenti quam proprietatis causa in uno eodemque iudicio debet re
cognosci. Nec nos contra inaudita parte aliquid possumus definiri
praedicto fratri nostro scripsimus ut auctores ecclesiae suae deputare debeat
qui uobiscum sine mora electorum possit subire iudicium. Ne aut uos
res uestras sine cognitione sicut querela facitis amittere. Aut pars
altera uideatur praeiudicium sustinere. Gloria ergo uestra nullas in eligen
dos [i. dif] difficultates interserat aut differat ad causam accedere. Nam
omnino de supra scriptis fratris et coepiscopi nostri moribus confisi sumus quod face
re quicquid rationis ordo exigerit non recuset. CLIIII

GREG IOHANNI EPO SIRACUSANO

Felix uir magnificus suis nobis epistolis questus fraternitatis uestrae actionari
os possessiones quas tenuerat inlicite et contra iuris ordinem pri
uasse. petens ablata sibi restitui et se cum eis si ita causam uoluerint
dicere paratum esse in iudicio sine aliqua dilatione consistere. Quod si ita est
quid legalis ratio habeat non nescitis. Oportet ut omni mora postposita
auctores uestrae ecclesiae deputetis. ut cum eo debeant eligere cognitores
qui tam momenti quam principalis rei quaestionem cognoscere uale
ant et finire. Ne si qualibet occasione dilatatum fuerit et ipse pati prae
iudicium et partes ecclesiae non habere iustitiam uideantur. Ita ergo agite ut
sub omni celeritate iudicium eligantur. Nam nos sic causas ecclesiae uestrae fieri
uolumus ut nec dispendium contra aequitatem sustineat nec aduram pos
sit aliquid mundi iam sustinere. CLV

GREGORIUS SCOLASTICO DEFENSORI

Alexander frigireus p̄sentium portitor colonū eccl̨e nr̄e
questus nob̄ ē in domo idē eccl̨e que cathene a dilecto filio nr̄o
cipriano diacono fabricata ē triennio se tempr̄ laborasse & mer
cedes n̄ ut dignū ē accepisse & quāquā p tempora ipsa dicatur
apud plurimos laborasse. Unde & iam dū hic esses notitiā acce
pisti hac tibi tamē auctoritate p̄cepim̄ ut diligenter inspi
cias & si plus in eadem domo quā mercedes accepit operatus
uolum̄ ut sc̄dm laboris modū. si quid sup xiiii solidos & tremis
ses duo quos a memorato diacono accepit. dignū ē addere
ei qđ iustū uideris tuis rationib; inputatur clvi

GREG̃ IOHANN̄ EPS SURRENTO F̄URĪ

Gloriosus filius nr̄ gregorius ex p̄fecto scuaria beatorū martyrum in diocesis ur̄e locis quiescentium sibi postulat debere
concedi. In quorū honorē basilicā p̄priis sumptib; edificari deside
rat. & ideo frs kmi p̄fatis desideriis ext̄ra uos p̄ceptione
conuenite obedire & deuotionis sue insecratione quam postu
lat patiatur effectū clvii. GREG. IOHANNO DEFENS̄ SICILIE

Peruenit ad nos quod quidam praue uoluntatis studium con
tra seniores & ciues neapolitane ciuitatis de multis iuris eorū
glorioso filio nr̄o leontio mittant subripere ut eos iniuste damnes
possint adfligere. Idcirco hac p̄ceptione iniungim̄ ut debeas
ēē sollicitus quatenus apud eū hac de causa subreptionis locus
nullus inueniat. Ubi si forte aliquid dictū ut ipsū quid p̄iudicia
lit quod non credim̄ facere forte cognoueris ex nr̄o illi man
dato. dicere te uolum̄ ut malorū hominū uerbis assensum
p̄beat. & in hoc se peccato miscere n̄ debeat. qualic& rero
principem iussionibus omnino eiusdem insulis sint moni
ti. Nob tam̄ dū in regia sum̄ suffragantib; ita serenissimi

domini maurici principis elicita iussione eos stricta
iura monitarunt ut n̄ habeant unde iuste debeant formi
dare. ꝑquare ut & tu diligentius informare & antedicto
glorioso filio nr̄o. si causa se dederit liquide satis facere
uel eas earundem tibi iussionem exemplaria ꝑuidimus
transmittenda. sed & si necessariū fuerit ipsas faciemus
authenticas destinari. tantū ē ut sicut diximus studeas ee
sollicitus ut subripiendi cuiquā illic locus n̄ pateat. clviii

GREGORIUS FORTUNATO EPO NEAPL

Quorundam in napolitana ciuitate consistentium
relatione de quibusdam capitulis stephano deferente sus
cepimus de quib; theodorus uir magnificus maior ppli
ante ad nos ueniens questus iam fuerat a fraternitate
tua in eis fuisse ꝑiudicium inrogatum. sed & alteram
quorundā idem relationē in ꝑdicta urbe degentiu qui ꝑ
scriptis maioris ppli parte sequuntur accepimus. Ex quib;
liquide conperimus inductas se pastes ppłum diuisiss&. & qđ
& uobis triste & tibi graue est inter habitatores memorate
ciuitatis ꝑ diis discordiam. quos unitati ac concordie
studere debuerat. Idcirco fraternitatem tuā his hortamur
affectib; ut cessante omni excusatione ꝑsonā hic instruc
tam sub festinatione transmittas. que ut in electorū
aut certe inde putatorū a nobis iudicio & si qua ꝑtinus
partib; sunt agere & aduersariorū intentionibus ac ob
iectis ualeat ꝑ omnia respondere ut ueritate cognita salu
brē hic finē causa suscipiat quatenꝰ rationabilit omnibus
capitulis que in altercatione uenerit terminatis nullas
inhac intentione ingrauido uires accipiat. sed sola intte

et filios tuos pax sicut decet et caritas perseueret. Ergo exorte
contentiones nulla illic possit ratione distingui quippe ubi
tanta inhabitatoribus est nata dissensio. Ut nullus qui possit
in iudicio residere sine diffendente alterne partis studio rema
neret. Ita fraternitas tua faciat ut in transmittenda sicut dixi
mus persona nullam tarditatem qualibet excusatione subiun
gat. CLVIIII. GREG. ROMANO DEFENSORI.

Quatenus ea que ad ecclesie iura perueniunt alienari legis
ratio non permittat. Temperanda tamen interdum censura distinc
tionis est. Ubi misericordie respectus inuitat maxima quanta
tanta est quantitas quae nec dande onera et accipientes pauperi
iuxta aliquid consolatur. Et ideo quia Sthefanico presentium latrix
cum calixeno filio suo paruulo que de petro quondam uiro suo se
suscepisse et nimia asserit paupertate laborare. huc ueniens
assidua obseruatione et lacrimis a nobis exigit. Ut domum pos
sessionis in ciuitate catenensi quam mamonia quondam socrus
ipsius predicti calixeni uiua ecclesie nostre titulo donationis obtule
rat. eidem calixeno restitui faceremus asserens memoratam
mamoniam alienandi eam non habere licentiam. sed ante fati cali
xeni filiis suis per omnia iuris esse. Cui rei dilectissimus filius noster cy
prianus diaconus qui causam cognitam habuit. contradicto ex
stitit inquiens predicte mulieris querimoniam non habere iusti
tiam Nec posse rationabiliter ad filii sui nomen domum ipsam
uindicare. siue repetere. sed ne supra scripte mulieris se
lacrimas inanes relinquere et plus sequi rigoris uiam quam
causas uideamur pietatis amplecti. Hac tibi preceptione
mandamus ut memoratam domum sepe facto calixeno simul et
donatione a mamonia facta de domo ipsa. quae illic inscia esse

cognoscitur reddere debeat: quia sicut diximus melius est indubiis non
distructionem exsequi sed ad benignas potius partes inflecti. p(rae)sen
tis dum ex parvae rei cessione nec ecclesia gravatur et orfano atque pau
peri misericorditer subvenitur. GR. CHRISANTO EPO. CLX

Paulus ecclesiae reatinae diaconus petitoria nob(is) insinuatione poposcit
ut ad fontes basilicae beatae mariae semper virginis genetricis dei et
domini nostri ihesu christi quae est infra civitatem reatinam posita reliquiae
beatorum martyrum ermetis quinti et maximi debeant collo
cari. Et ideo fr(ater) k(arissi)me si in eodem loco nullum corpus constat huma
tum sanctuaria praedictorum martyrum cum reverentia sine ambiguitate
susceptas indesinenter consecrabis. G. DONO EPO MESSANA. CXLXI

Lucas gloriosus filius noster gregorius ex praefecto magnam de frater
nitate vestra certitudinem habeat ut sacerdotalem sibi a vobis in
pendi affectum non dubitet: quia tam caritatis vestrae est modum
nostra erogare commendatione fidis. Augeri his vos epistulis persuadimus
ad hortandos ut filiationis ipsius concurrere atque in eius vos
iubamen inpendere. quo cumque ratio suaserit debeatis et qui
aliqua apud fraternitatem vestram agere prius utatur cautela
desiderat locum apud vos. Sicut boni revera sacerdotes inve
niat et paternam sibi conpati dilectione vos cognoscat. quatenus
dum sollicitudinis ipsius cura vestrae caritatis studio fuerit reve
lata et ipse confidentia quam de vobis gerit operibus valeat
experiri et fraternitas vestra postulantium desideriis videatur
salubriter inpendisse. SERENO EPO ACONITANO CLXII

Vir reverentissimus frater et coepiscopus noster ad nos veniens indicabit
argentum ecclesiae suae decessore suo fabio apud serenum diaconem
tuum pro temporis qualitate esse depositum. cuius parte aliqua
restituta partem apud eum asserit se iacere et restituere eam

quadā excusationem differre. p̄inde hys fratn̄itatē urām hortamur affatib; ut eū ammonere studeat quatenꝰ que accepit sine contentione restituat. Aut si forte ab eius restitutione aliqua se excusari ratione confidit necesse est ut inter eum atq; rectores firmane eccle̜ unā cū arminio frē. co ep̄o nr̄o cognoscere debeatis & subtilit̄ ueritate discussa. Ita huic causę finē inponere ut nec antedictus diacon̄ pati p̄iudiciū nec p̄fata iniuste dampnū uideat̄ eccła sustinere. G Antemio subd̄.

clxiii Gloriosa filia nr̄a herene p̄suos nob homines indicabit quasdā dēs ab eccle nr̄e auctorib; Irrationabilit̄ detineri & eos quę p&it sibi restitui. Idcirco hac tibi auctoritate p̄cipim̄ ut cū omī diligentia ueritatem studeas perscrutari. & si ita ē nec ē qd̄ ineis adnomen nr̄e possit eccle̜ uindicari omnimoda p̄posita aut ipsos restitue aut si forte mancipiis eccle̜ nr̄e coniunctis dando pensicarios reconpensa. si uero aliquid nr̄s dicunt. fortasse conp&ere sit sine aliqua dilatione iudiciū. & que iudicata fuerint Ita experientia tua ad effectū sine aliqua difficultate p̄ducat ut p̄dicte filie nr̄e denuo de hac re non sit necessitas transmittendi. clxiiii. GR anthemio subdiacono

Donatus lator p̄sentiū diuersis se illic oppressionib; grauari cōmemorans ecclesiastica se p&it tuitione fulciri. ea p̄pt̄ experientię tuę auctoritate mandam̄ ut eundem donatū seruata equitate defender&. Nullis eū grauaminib; t dampnis contra iustitiā subdi p̄mittas quatenꝰ se tibi opitulante nulla ei sit hic remeandi necessitas. G Scolastico defensori

clxv Ante aliquantū temporis experientię tuę nos p̄cepisse recolim̄: ut ep̄s reuerentissimus fr̄ & co ep̄s nr̄ calumniosas necessitatē se desolatus asserit sustinere

N

ynasilli deiure eccle deputare conductoriā debuisses. Sed qui
conductoriam ipsā uineolā paruulā iuris idē eccle suę nrę
tenere dr & ipsā sibi parit uineolam pp&it debere locari
hac tibi auctoritate pcipim̄ ut adscriptis siliquas aureas
factis libellis ei uineolam ipsam locare debeas. quate
nus & ipse exinde aliqd remedium consequat & ius
eccle sine diminutione aliqua conseruet. Praeterea
questus nob ē sups scriptus reuerentissim fr nr quod
& episcopium eccle ipsius retentū d&ineas & occasione
blandiris qd epi patris tui uester tibi uel alia q̄ in episco
pio inuenta sunt applicare res & ideo si ita ē & ab epm
te pcipim̄ sine mora recedere. & quicquid p dictus pater tuus
episcopatus sui tempr eundem pprio constiterit qui &
sacris canonib; legib: ee noscit definito ut in his q an
tistites episcopi adquisierit post alius nisi sola accedat eccla
Asserit &iam ... condicto testamento
heredē nrām instituisse ecclam atq; eccle sci ioh ante
portas ortonensis ciuitatis sitae. Duos casales fundi ca
pos &iam nrān legati titulo relinquisse & aliqua eos nc
eccla d&inere quos sibi scdm uoluntatem defuncti
p&it debere contradi experientia tua lecta serie
testamenti. Si ita ee repperit nec ē quod rationabilit
a parte sua opponi possit eccle pdictos casales tra
dere supra scripto fri nro n differat. Quia dū talib; nos
de
&iam pprio conueniat largire ea quae illis conp&unt
nullo modo ante irrationabilit patim d&ineri CLXVI
GREG IANUARIO EPO CALIST
Iudei de ciuitate urā hic uenientes questi nobis sunt

quod synagogam eorum quae Caralis sita est. Petrus qui ex eorum
superstitione ad christianae fidei cultum deo uolente perductus est. adhibi
tis sibi quibusdam indisciplinatis sequenti de baptismatis
sui hoc est dominica ipsa festiuitate paschalis cum graui
scandalo sine uestra occupauerit uoluntate. atque imaginem
illic genetricis dei dominique nostri. & uenerandam crucem uel bir
rum album quod fonte surgens indutus fuerat adposuisset.
De qua re & filiorum nostrorum eupateri glorioso magistro mili
tum atque magnifici pitzinni praesidis aliorumque nobilium ciuitatis
uestrae ad nos haec eadem scripta adtestantia cucurrerunt
Qui etiam adiecerunt a uobis hoc praeceptum & praedictum birrum
ne hoc audiret fuisse prohibitum. quod cognoscentes omnino
laudauimus. quia sicut reuera bonum decuit sacerdotem. nihil
fieri unde iusta esset reprehensio uoluistis. Sed quia per hoc quod
minime uos illis quae praue acta sunt miscuistis. displi
cere uobis quod factum est demonstrastis. Considerantes hac de re
uestrae uoluntatis intentum. ac magis iudicium his hortamur affec
tibus ut sublata exinde cum ea qua dignum est ueneratione
imaginem atque crucem debeatis quod uiolenter ablatum est refor
mare. quia sicut legalis definitio iudaeos nouas non patitur eri
gere synagogas. ita quoque eos sine inquietudine ueteres
habere permittit. Ne ergo supra scriptus uel alii qui ei in hac indis
ciplinationis prauitate praebuere solatium siue consensum hoc
zelo fidei fecisse respondeat. ut per hoc quaesierit quasi eis
necessitas fieret conuertendi commonendi sunt. atque scire debent
quia haec circa eos temperantia magis utenda est. ut trahantur
habere uelle non ut ducantur inuiti. quia scriptum est uoluntarie
sacrificabo tibi. id est et ex uoluntate mea confitebor illi

Sciat ergo vestra gratia inter civitates suae habitatores adhibitis sibi filiis
suis quibus una vobiscum haec displicent sacerdotali adhortatione sicut
eam decet studeat facere et hoc maxime tempore quando de hoste
formido est diversum habere populum non debetis. EUSEBIO ARCHIEPISCOPO CLXVII

Si quam magna sit firmitate pacis virtus attendimus quo a nobis studio sit colen
da cognoscimus. Hanc quippe dominus et redemptor noster in magno munere discipulis
suis relinquere ac dare dignatus est, ut eos qui firmitate et fidei cohere
bant per hanc sibi pia facere participatione consortes. Scriptum
namque est beati pacifici quoniam filii dei vocabuntur. Quisquis ergo heres esse
patri desiderat filius existere hanc custodiendo non renuat. Nam
qui locum praebet discordiae ipse perfecto tanto se muneris exsortem esse
constituit. Cum igitur fidei tuae sinceritas catholica nobis ut oportuit deo
propitio sit rectitudinis declarata magnanimis ammiratione suspen
dimur ut eos quos bene credere et recte sentire cognoscis frustra
quorundam scandalizari vitio patiaris ut aliorum culpa fraternitatis tuae
fuscetur opinio. Nam quomodo sine erroris suspicione sit qui patien
tiam praestat erranti. Aut quam de se estimationem praebeat si ea quae fer
vor fidei postulat apta purgari satisfactione non providit. Fertur
quidem Lucam presbyterum tuum et Petrum clericum synodum Calcedonensem
nolentes suscipere atque ex hoc filiorum tuorum ortodoxorum corda non levi
scandalo perturbari. Quorum quae zelus non solum laudandus verum
etiam omnino fovendus est. Hos tamen ut cum omni vivacitate ac solli
citudine fraternitatis hoc vestrae rimari cura non desinat. Et si ab hac
eos insonter pravitate reppereris scandalum de filiorum suorum
mentibus habita eorum satisfactione removeat atque inter omnes hereses
specialiter Severum ac Nestorium anathematizent. A quibus sinistra
de eis suspitio dissensionem removeat. Amore fidei genuit
generat purificationem caritatem et salubriter unum concordiae nectat

affectus quos catholica sincera & una tenet confessio ueritatis
Nec satis factio dubitantibus extimetur indigna quae dominica uoce
praecipitur Nec contempnatur unum ex minimis istis qui ergo non
despiciat praecipitantem desiderat praeceptoris uerba non renuat
qui & is quem uas electionis redemptor noster sibi esse testatur est
seruare nos unitatem spiritus in uinculo pacis ammonuit. Unde
quisquis hoc se salutis tenere uinculo non recusat. quaerat pacis
studeat & locum hosti non praebeat ut facta fortius ualeat unitatem
calcari qui in fratrum sede poterat diuisione grassari. Si uero
quod domino optamus errores huius deprehenduntur iaculo uulnerari
ecclesiasticae adhortationis eis est adhibenda curatio. ut &
inter oues dominicas si fuerint sani permaneant. Aut ab
unitate ecclesiastici corporis excidant. quatenus & magnum ex
damno modice lucrum fiat & totum faciat liberum pars amissa
Nam & prouidi sollicitudo pastoris ouem languidam quae curati
onem non recipit. ne alias languoris sui labe contaminet. a grege
consortio non differt eicere. sciens ceterarum se sanitatem non aliter
nisi huius posset electionem seruare. Proinde fraterna iterum cari
tate commoneo ut summa hoc uigilantia perscrutari & summo quae
scripsimus seruare studio debeatis Nec rectam fidem quam
geritis aliorum dubiam consortio faciatis. Nam qui non corrigit
resecanda committit. Itaque magna uobis sollicitudine magna
omnimodo prouisione pensandum est ut nec aliis eorum persona scandalum
nec uobis opinio sit nocua. quatenus tanti fraternitatis uestrae decom
missis ouibus pastoris lucra proficiant quanto uos ad earum custo
diam & sincera dilectio & credita fecerit cura sollicitos

GR. FANTINO DEFENSORI SICILIE CLXVIII

Sauinus uir clarissimus praesentium nobis portitor indicauit hanc

olim illa ibi consuetudinē conuenisse ut diuersis super
uenientib; ciues eiusdem ciuitatis de proprio expensas expen
derent. De qua re dū se quererent affligi hoc illis cū theodoro
quondā epō conuenisse. ut in eccła eius certe possessiones sub
stantie sue donationē conscriberent & hoc ipso onus susci
peret atq; securus eis redditus ipse de eccle quicqd ēē ne
cessariū erogaret. Si vero p tertiā decimā & primā indictio
nes quib; p dicte ciuitatis defensoris officiū absente epō de p
prio expendisse quod de eccle poterat erogari & q sibi qd
expendit postulat debere restitui. Idcirco experientie tue p
cipim ut reuerentissimo fri & coepō nō decio studeat imminе
re quatenus aut pacifica cū eo sinitaē ordinatione decidat. Aut
certe si qua se ratione a restitutione expensarum credit
posse defendere in iudicio tuo pars utraque adsistat exquisita
diligentius ueritate. Ita quicquid tibi equitatis ordo suaserit
mora p posita definito ut & rationabilit causā finem acci
piat. & pars utraque apud te nulla fatiget in obseruatione dilatio
Si aūt donationes de quib; dictū ē eccle sue ēē honerosas existi
mat & reddere eas donatorib; forsitan uoluerit si quis ex eis
quieas recipiunt clericis. a te similit moneantur. ut aut
scdm possessiones suas que erant soliti dare persoluant. Aut
certe si causari uoluerint contentiones partiū tua necesse ē
cognitione dirimi. Ut nulla se pars inaudita queratur
p iudiciū pertulisse. Alias uero causas que cū memorato
reuerentissimo fratre nro supscripto possessor habere
se simul asserit tuo similit uolum modio sacris scis euan
gelis iudicio definiri. G. ROMANO DEFENS SICL. CLXVIIII

Mense nouembrio p̄sentis secunde indictionis experientiae tue

p̄ceptione nr̄a mandam̄ ut calixeno filius sthefanię domum
cathenę possessionē quam ammonia avia eiusdē calixeni ecclę
nr̄ę facta donatione contulerat reddere ei donationem eadem
debuisse qđ hac ut dr̄ excusatione facere distulisti q̄ notitiā
eidem donationis n̄ ee depoli pthr̄ eis caraxata qđ incongrue
te dixisse cognoscas dū admonitionē tuā p̄cepti nr̄i pagina possit
valde sufficere. p inde p̄senti auctoritate suscepta p̄dictā domū
& donationē ante facto calixeno orfano sine mora restitue
Nā qđ iustū & ipse sentias novim̄ & nos tam̄ p̄dicti eidem
orfano sup scripto domū ex benignitate largimur SERGIO
clxx Filius nr̄ vir magnificus occila tribun̄ sirotinę DEFENSORI
civitatis ad nos veniens puerū unū p&rū nomine astis pistoricę
ex iure germani nr̄i ad eum noscit̄ p duxisse quem nunc fuga
lapsū ad partes illas reversi cognovim̄. Experientia ergo tua
antequā ad rident in civitatem valeatis ipsi coniungere. sub qua
valueris celeritate t ab ep̄o hidrenthinę civitatis atq; p̄dictum
tribunū t adquē in loco tuo te habuere cognoscis scripta dirigas
ut uxorē t filios p̄dicti mancipii sub omī debeant habere cau
tela atq; de ipso sollicitudinē gerere. ut p veniens valeat detinere
& mox cū reb; suis omā queq; ad eos ptinent. navi in positis p fide
lem psona huc modis omnib; destinare. Experientia itaq; tua cū
omī hoc studeat efficatia sollertiaq; pficere ne de neglectu t mora
nrōs qđ n̄o optam̄ motas incurras. GRANATOLIO DIAC̄ clxxi
Latores p̄sentium qui de istrico scismate ad unitatē ecclę dō
miserante reversi sunt. multa de pravitate ep̄or qui in illis parti
bis s̄ conquerunt̄. & q eapse constantino polion festinantes tua
sibi p&unt ad ēē debere solatia. dilectionem tuā his hortamur
affectib; ut eis salvaratione solaciari debeat atq; concurrere

quatenus te opitulante & mini illic fatigari & quod iustū ē facilius
ualeant GR̄ UINCENTIO · SP POCENTIO · MARINIANO
LIBERTINO AGATHONI ET UICTORIO EPIS CLXXII

Cognouim̄ q̄d mor uīr sit in side p̄ paschalē festiuitatē uob cunctib:
aut directis responsalib: uīris ad m&ropolitā uīām utrū sciatis
an minime ipsi uob debentur ut pascha scripta debeat denuntiatione
mandare & quantūdā quidam utrū hoc facere sc̄dm consu&udinē
p̄ponentes. Alioz̄ quoq: ad nō oboediendum corda puersa sunt. Addit̄
&iam quod ex uobis aliqui p eccl̄siae emergentib: causis trans
marina p&entes sine p̄dicti m&ropoliti sui cognitione t eplis
sicut canonū ordo constituit · audiant ambulare · hortamur
ergo fraternitatē uīām ut antiquā eccl̄arū uīārū consu&udinē
exsequentes tam de suscipienda paschali denunciatione. quam
&iam si quemquā uīm p causis ppriis. ubicūq: conpulerit ambu
lare necessitas ab eodem m&ropolita uīō sc̄dm indictam uob regu
lam p&ere debeatis. Nec eū p̄ponere in aliquo p̄sumatis excepto
sicut nō optam̄ contra eundē m&ropolitam uīm uos habere aliqid
causae contingat ut ob hoc sedis ap̄lica iudiciū hīr quip&ere festinant
licentiam habeant q̄d sciīt p canones &iam antiquoz̄ patrū institu
tione p̄missum · GR̄ VITALI DEFENSORI SARDINIAE · CLXXIII

Indicatū nobis ē quod quidam caralitanae eccl̄ae clerici disciplinā
sui refugientes epi contra eū solaciū defensionis exquirant. atq; p hoc
illi quod dici graue ē contumaces existant. Quā rem sicut est om
nino durae suscipi iīm. dicuntur &iam quod sue actus deserentes
eccl̄ae in alioz̄ se obsequiis ac laborib: occupantes ubi nom̄ dederint
militiae inueniantur extranei. Experientia itaq: nihil deinceps
tale aliquid facere p̄sumat. sed si cuiuslibet quam clerici ut assol&
culpe casus emerserit In qua te sibi p&ere debeant adiutorem

ad eundem epm reuerenter accede. & sicut causae meritum
cognouerit apud eum n̄ defensor culpe. sed potius intercessor
accede ut haec psuasione & potenti feras auxiliū & iura ppo
siti n̄ turbent. Si qui uero sunt ut iusta poposcerint eis
parte auxiliū sedis aplicae n̄ ē negandū. sed tam̄ ita seruandū
ē. ut nec eiusq; epi reuerentia ut clericoꝝ disciplina p de
fensionis tuae experientiae minime soluant. Dictū & iam nob ē
qd rustici possessionis eiusdem caralitane ecclae iura ppria
deserentes in priuatoꝝ possessionib; culturā labouris adhibeant
ex qua re agitur ut possessiones ecclę pprio in alios occupato
cultore depereant. atq; atributa sua psoluenda idonee n̄ ex
sistant. In qua re experientiā tuā uolum̄ omnino ee̅ solli
citā. nec tale quicquā p hac nrām datā tibi auctoritate pmittere.
Scituris qd si neglexeris nris ex inde minori tua sollicitudine
contra te animos cōmoueri. Cognouim̄ & iā qd monasteriū ser
uoꝝ di t & iā feminarum. p suo quisq; debitu & diuersarū
exsecutione pturbent. qd omnino grate suscepim̄. tuaq;
ex hoc experientiam cōmonem̄. ne quemquā hoc usurpare
denuo accepta nrā auctoritate pmittas seu eps loci ipsius
sub cuī degunt moderamine curesit. causas utilitatesq; dis
ponere Ualde enim ē incongruū ut omnis suo alius quid
lib& illoꝝ se causis admisceat. Sed ille eoꝝ uitam conpetenti
regularisq; debeat moderatione disponere qui p cōmissis eoꝝ
sibi animab; conpellitur reddere rationē. CLXXIIII

GREG ROMANO DEFENSORI SICILIAE

Laminosus p̄sentiū lator uiolentiā se uxoremq; suā a salusio
uiro clarissimo asserens sustinere huc necessitate eadē faciente
uenire conpulsus ē. Unde qa seruū scę mariae qd ē parto

due eccl̄e grumine se ēē asserit. necesse ē ut ecclesiastica
tuitione uall&ur. Experientia itaq; tua p fato supplici
ecclesiastica non desinat Inpstire solacia. eiusq; de quo queritur amo
nere quaten se ab eoz inqui&udine conpescat. Sin uero ē quod sibi
inter dicat rationabilit̄ posse conp&ere electoz iudicio ter
min&ur. tuaq; quicquid definitū fuerit executione modis
omnib; Impleatur. GREḠ CLERO ORDINI & PLEBI CON
SISTENTI ARIMINO P̄BABILIUS CLXXV

Probabilibus desideriis nihil attulimus tarditatis. fr̄em iā
&co epm̄ sim ioh uob ordinauim sacerdotem & c&era sedm morē
GR̄ GUNTILINO ET ARIGIO GALLIS. CLXXVI

Admorem gloriẹ urē laudem adtendit quod hilarius lator
p̄sentiū ualido sefidit p̄sidio releuari. si assequi fauorem
tuitionis urē meruit. quod adeo optinendū sicut & ē. magnū
existimauit. ut ad hoc optinendū &iam nrām sui com̄dati
onem adhibuerit studuerit adiutricē. hunc igit̄ qm̄ ad
urm̄ uidem patrociniū desideranter uelle confugere.
scribere pro nō iudicauim differendū confidentes. tanto uos
defensionē liberi p&entib; inpstire. quanto &eam Intristi
tiam positos cognoscitis suppliciter expectare. eadere gtam
urām patnā dulcedine salutantes. p&im̄ ut q̄ p̄dictus posti
tos aliquos se Inimicitias contra ratione asserit subiacere
patrociniū urm̄ quod magnopere cupit inueniat. & nullam
illū contra equitatē molestiā. nullam uexationem patia
mini sustinere. sed ab omni eū adflictionē quę nō ratio
sed aduersantiū uoluntas Ingresserit patrocinii uri gra
tueatur. ut & hic optatū se Inuob ut sperat l&etur Inuenisse
refugium. & aliquod uob admercede pficere. ur̄ nāquidem
uob similiter q̄ resedissant intribulatione solatium

GR̄ BRUNIHILDE REGINE FRANCOꝜ CLXXVII

Cū in regni regimine uirtus iustitię & potestas egeat ęquitatem
nec ad hoc alterū sine altero possit sufficere. quanto in uob amore hoꝝ
cura ꝑfulgeat. ex h utiq; paterē ostendim̄ q̄d bar gentiū laudabilit̄
gubnatis. quis ergo h cōsiderans de excellentię urę bonitate diffideat
aut de inperatione sit dubius. quando illa a uob quę subiectis uos libent
posse nouit inpendere duxerit postulanda. laet& itaq; p̄sentium
hilarius excellentię urę famulus nr̄e se inuentioni apud potes
tatē urām existimans adiuuari. cōmendationis nr̄e sibi po porc̄ eptas
suffragari. certū tenens uberius sicut cęteris concedat ꝑmereri. si
nrā pro eo intercessio loquat?. ꝑinde patnę caritatis effectu salutationis
proluenter alloq. p&im ut eq quorūdā reptib& nequaquam aduer
sitatib; laborare excellentię urę eū tuitio muniat. & ne contra ratio
nē ualeat ꝑgrauari. sua illū iussione tuū ēē p̄cipiat. ut quaten dum
uob iubentib; atq; ppitis nulla aduersitas iniuste & pro sola tantum
modo uoluntate locū habuerit. & nos de imperatis q; pura magis
mercedē porcem̄ grās referam̄. & excellentię urę beatus p&rus
aptoꝝ princeps quē in nob concedendo q p&im̄ xpiana deuotionē
uenerami recompens&.

G̃ BRUNIHILDE REGĀ FRANCOꝜ

CLXXVIII Postquā excellentię urę sollicitudo regiā ē ubiq; gubnatione lau
dabilis ad augmtū gtę suę uigilatione se deb& & puidam exhibere
& quos consilio regit exterius. perire interius n̄ pmittat. quaten
ꝑ fructū pię sollicitudinis huī q ad geritis temporalis regni fastigium
ad ęternū dō auctore gaudia possitis & regna ꝑtingere. quod quidem
hac uob confidim̄ posse ratione contingere. si inter alia bona de ordi
nandis curā sacerdotib; gesseritis. quoꝝ officiū in tanta illic sicut
didicim̄ ambitione pductū ē. ut sacerdotes subito quod graue
nimis ē ex laicis ordinentur. sed quid isti acturi quod populo

prestaturi sunt qui non ad utilitatem sed fieri ad honorem epi con
cupescunt. Hi igitur qui necdū qd docere debeant didicerunt. quid
aliud agit. nisi ut paucorū puectus inlicitus fiat. multis interitus & in
confusioné ecclesiasticę moderationis. obseruantia deducatur. quippe
ubi nullus regularis ordo seruatur. Nā qui ei regimī inhibitur. & ob
pcipitatus accedit. quam monitionem subiectis edificet. Cuius
exemplū. non ratione docuit. sed errore. pud& pfecto pudic& talis
imperare quod ipse nescit custodire. Nec illud quidem qd similit
emdatione tradendū ē ptermim. sed omnino execrabile hac ee
grauissimū d&estam. qd sacrū illic ordiné p simoniacā heresé
qué primā contra ecclam hostam. & districtā maledictione damp
nata ē conferantur. Incesto agit ut sacerdotis dignitas in dispectū ē
scs sit honor in crimine perit. utriq; reuerentia adimitur disci
plinam qu qui culpas debuit emdare committit & nefaria ambitio
ne honorabilis sacerdocii ducitur in depravatione censura. Nam
quis denuo uener&ur qd uenditur. aut quis nobile put& ee quod
emitur. Unde ualde contristo & terre ille condoleo. qu dū sci sps
quem p manū impositione omps ds hominib; largiri dignatur di
uino munere habere dispiciunt. sed pmiis adsecunt. sacerdotiū illic
subsistere diu ñ arbitror. Nā ubi dona supne grē uenalia iudicant
ad di seruitium. ñ uita querit. sed magis contra dm pecunie uene
rantur. Qu igitur tantū facin͞ ñ solū illis periculū. uerū & iā urō
regno satis ē noxium. salutanter excellentiam urām patno af
fecta p&im ut de hui prauitatis emdatione dm uob placabilem
faciatis & ut nulla deinceps ualeat occasione cōmitti. sinodū fieri
iussio urā constituat. ubi apsenti diltmo filio nrō cyriaco abbate
sub destricta anathematis interpositione debeat intdici. Ne ullus
ex laico habitu ad episcopatus ualeat gradū accedere. Neq;

p ecclesiasticis ordinib: quib& quicquam dare t ausus ac
cipere. Ut dn̄s & redemptor nr̄ sic que uera s̄ facta sicut excellentiā
urām in his que suas pia ēē uiderit deuotionē sollicitā & sollicitu
dinē ei dē synodi quam fiendam decreuim̄ frī coepō nō siagrio
que usq in pprīu nouim̄ specialit̄ deligare curauim̄. quē p&imus
ut& supplicante libent̄ audire & opē iubare dignemini. quaten̄
qd ad mercedē respiciat remotus huī mali contagio in cunctis
finib: iuris urō subiectis pia & dō placita pcedat ordinatio sacer
dotū. Cui s̄ in nr̄o peo qd in ea pdicatione q̄ in anglorū gente auctore
dn̄o factae. deuotū uehement̄ exhibuit palliū ad missarū sollep
nia utendū transmisim̄. ut qui adiuuare spālia studuit aplorū
principis solatio in ipso quoq; inueniat spāli ordine pficisse.
Omnino ṗt ea mirati sum̄ ut in regno urō iudeos xpiana mancipia
possidere pmittitis. Quid enī s̄ xpiani om̄s nisi mēbra xpi. quorū
uidelic& membrorū caput. cuncti nouim̄ qz fidelit̄ honoratis.
sed quā diuersū sit excellentia urā ppendat. Caput honorare
& membra ipsius hostib: calcanda pmittere. atq; ideo p&im̄
ut excellentie urē constitutio de regno suo huī prauitatis
mala remoueat ut in hi uos amplius dignas cultrices omṗi
dn̄o demonstretis. qd fideles illius ab inimicis ei absoluitis

GREḠ SIAGRIO EPO GALL. clxxviiii

Si in reb: saecularib: suū cuiq; ius & pprius ordo seruand' ē. quan
tomagis in ecclesiasticis dispositionib: nulla deb& induci confusio
nem. ubi discordia locū inueniat unde pacis debent bona pcede
re. qd hac ueneratione saluabit̄. si nihil potestati sed totū
equitati tribuitur. platū siquidem ad nos ē dilectissimū
frem nrm ursicinū taurinę ciuitatis epm p captiuitatem
& depdationem quā ptulit graue in parrochiis suis q̄ is fra

francor sit ẽ omnino phibentur p iudicio ptulisse. denique ut alt
illic contra ecclesiastica statuta nullo eius crimine deponente
constitueret antistes & ne leue forsitan uideret hoc hui rei
p iudiciale comissũ & iã aliqid dolori sui ẽ additũ ut res ei ecclę suę
quas habere potuit tollerent. quod si hęc ueritate subsistunt
q crudele nimis ẽ & apte sacris canonib: inimicũ ut ab altari
pprio insontẽ animo uitio remoueret sacerdotẽ qui ñ meret
& crimine successorem suũ. In hui p iudiciũ cuncti causã adten
dant & qd nolunt p p& si nealus inponatur studeant. Nam si
prauitas audit antequã diu pateat ñ clauditur usu fit latic
re terit consuetudine licitũ qd ratione ẽ stat phibitũ. sed p
c&eris fraternitatis ur̃ę sollicitudo p nrã cõmdatione ac diuinę
considerationis intuitu in ei se nexib: defensione inpendat
& agit illũ amplius contra rationẽ remotũ ẽẽ parrochiis ñ p
mittat. sed tam pte quã supplicando p cellentis regib: quos uos
in illo credim ẽ tristare. Id pagat ut & hoc qd male factũ est
corrigatur. & quę uiolent oblectas ueritate patrocinante
reddantur. cp dũ scriptũ sit fr frẽm adiuuans exaltabit
Tanto se ab omipti dõ caritas ur̃ã nouerit pceptura quanto p
cepta ipsius in adiuuando frẽ libent atq; cõstant fuerit executa.

GR̃. THEODERICO & THEODEBTO REGIB: FRANC. CLXXX

Cũ regni uri nomi int c&eras grã olim xpianę religionis ef
fulserit. ualde studendũ ẽ ut unde gloriosiores c&eris gentib;
eminetis. Inde omipti dño qui dat salutẽ regib: pfectius placeatis
& fidẽ quã colitis adiutricẽ in omib: habeatis. optaueram
quidem pcellentissimũ filiũ nrm sola dirigere uisitationẽ
sermonem ut caritatis officio patnũ monstrarem
affectũ. sed qr animu res contristat inlicita.

sic unũ nos conuenit exhibere. ut aliud silentio q̄d emendatione indig& mi
nime relinquam. q̄d si diligent̄ adtenditur p̄ salutis ur̄e nos loqui
prorsus incolomitate cognoscitis. fertur aut̄ simoniacam heresim
q̄ prima contra dr̄ ecclam diabolica plantatione subrepsit. & impro
ortu suo telo apl̄ice ultionis pcussa atq; dampnata ē. in regni ur̄i
finib; dominar&. cũ in sacerdotib; fides sit eligenda cũ uita. si uita
dee fides meritũ nõ hab& beato iacobo adtestante qui ait. fides
sine operib; mortua ē. q̄ eni opera ēē ualeant sacerdotis qui honores
tanti sacramti ē uincit obtinere p p̄miũ. ex quare agit ut ipsi q̄q;
qui sacros ordines app&unt. n̄ uitã corrigere n̄ mores conponere
studeant. sed diuitias quib; honor tanti sacramti emit congregare
hinc fit &iam ut insontes & pauperes a sacris ordinib; p̄hibiti dispec
tiq; resiliant. & dũ innocentia paup dispic. dubiũ n̄ ē q̄d p̄miũ illic
delicta cõmend&. q̄ ubi aurũ plac& & uitiũ. hanc igit̄ n̄ solũ in ordina
tori sed ordinati animũ l̄ƺ alo uulñ infigit. uerũtam excellentie
ur̄e regnũ epo culpa quor magis in interssionib; iuuari debuerat p̄
grauatur. si eni his dign sacerdotio credit cui n̄ actionis merita sed
p̄mior copia suffragat restat ut nihil sibi in honores ecclesiasticos
grauitas nihil defendit industria. sed totũ auri p fan amor obtineat
& dũ uitia honor enumerant in locũ ultoris q̄ fortas se fuerat ulcis
cend adducitur. atq; hinc sacerdotes n̄ p ficere. sed perire ē potius
inritant. uulnerato naq; pastore quis curandis ouib; adhibeant
medicinã aut quando pplm orationis clipeũ tueat. q̄ iaculis se
hostilib; feriendũ exponit. aut qualem dese fructũ p ducturus ē
cui graui peste radix effecta ē. maior ergo m&uenda ē locis
illis fore calamitatis. ubi tales int̄ cessores ad locũ regiminis
adducant. q̄ di in se magis iracundia puocent. quam p
rem & ipsos pplis placare debuerant. audim autem

q ecclesiis sup̄ pdicta tributa n̄ p̄beant & magna sup hi ad̄mmiratione suppendim̄
si habeis Inlicita ē̄rant accipi quib: & iā licita relaxantur. Nec h quoq;
malū sollicitudo nr̄a patitur neglegent̄ ommittere. qd quidā Instinc
tu glę inanis Inlecti ex laico repente habitu sacerdocii honorem
arripiunt & qd dicere pud& & graue tacere ē regendi sectores
& qi docendis doctores nec erubescunt uideri nec m&uunt ducatū
animarū ipudent̄ assumere. quib: uia omnis ignota doctoris est. &
qd ipsi gradiant̄ ignaris. qd quā prauū quā uesit temerariū sctari & iā
ordine & discipłna monstrat̄. Nā dū dux exercitus n̄ nisi labore & solli
citudine exptus eligit̄. quales animarū duces ēē debeant qui episco
patus culm̄ inmatura cupiunt festinatione ēscendere. huius saltim rei
ēparatione ēscenderent & adgredi repente inexptos laudatores absti
neant. Nec h ad honoris ābitio & ipsis In poena sit & aliis pestifera erroris
semina laceant. quippe qi n̄ dicere qd doceant. pinde patn̄o salutan
tes affectu. p&im p̄excellentissimi filii. ut h tā d&estabile malū de reg
nis studeatis finib: phiberi. & nulla apud uos excusatio nulla ētra
animā urām suggestio locū Inueniat. qua facientes pcul dubio cul
pam hab& qui qd potest corrigere neglegit em̄dare. Qua dere
ut magnū inun omp dn̄o. ualeatis offerre. sinodum congregare
p̄cipite. in qua sicut frib: epis q: nr̄is mandauim̄ p̄senti dil̄mo filio
nr̄o abbe sub anathematis debeat obligatione constitui. Nullū pec
deriastico ordine aliqid unquā dare. nullū accipere. Nec quēquā
ex laico ad sacerdociū repente transire. quaten̄ hanc uob mercedē
& hic & in futura uita redēptor nr̄. cui sacerdotes Interius ab hoste
perire n̄ sinitis reconpens&. omnī opera cesta animarū sumus
qd in regno urō iudeos xpiana mancipia possidere pmittitis. quid
enī sxpiani hommes. nisi mēbra xpi. quoz uidelic& mēbroz capud
cuncti nouim̄ qd fideliť honoratis. sed quā diuersū sit excellentia

uitam pependat caput honorare et membra prius hostibus calcanda per
mittere. Atque ideo petimus ut excellentiae uestrae constitutio de regno suo
huius prauitatis mala remoueat ut in his uos amplius dignos culto
res omnipotenti domino demonstretis qui fideles illius ab inimicis eius absoluitis

GREG VIRGILIO EPO ARLATENS CLXXXI

Cum piae desiderium uoluntatis et laudandae deuotionis intentio sacer
dotalibus sit semper studiis adiuuanda cura est sollicitudinis adhibenda
ut ea quae pro quiete religiosae conuersationis fuerint ordinata nec
dissimulatio neglegere nec quaedam ualeat praesumptio perturbare
sed ne cuilibet quod ratio exigebat utilitas oportuit definiri. Itaque quod
definitum est non debet uiolari. Igitur gloriosae memoriae hildibertus
francorum rex catholicae religionis amore succensus intra muros
arelatensis ciuitatis monasterium uirorum ut scripto repperi
mus pro sua mercede constituens quaedam ibidem pro dubitantium
sustentatione concessit. Cuius ne uoluntas umquam duceretur
in irritum et ea quae pro quiete monachorum disposita fuerant turba
rentur quaeque contulit in iure eiusdem monasterii epistulis suis apostolica
petiit auctoritate firmari. Hoc quoque suae petitioni subiungens ut
idem monasterium tam in dispositione rerum quam in ordinatione
abbatis quaedam pariter priuilegia largirentur. Sciens quippe eam
apostolica sede reuerentiam a fidelibus exhiberi. Ut quae ei fuissent
decreto disposita nullius deinceps inlicitae usurpationis mo
lestia quaererentur. Unde quia affectum ex regia uoluntas et res
ualde desiderata poscebat. A praedecessore nostro uirgilio romanae
sedis antistite. A praedecessore uestro aurelianum scripta transmissa sunt.
Ubi omnia quae amplectendae uoluntatis studium deposcebat. Apostolicae
auctoritatis libenter animi subfirmata est ex difficultas pat[et]
non potuit huiusmodi res petita. Sed ut fraternitas uestra quae fuerint

te· per illo decreta cognoscat ante dicti predecessoris nostri scripta
hisque prouidimus scriptis adiungi quibus lectione percursis hostamen ut omnia
sacerdotali sicut decet studio inuiolata conseruet nihilque illic de
uastetis nihil permittat de inlicitis nihil de habeant firmitatis
ex habundantia tamen cuncta quae pro huius rei quiete a predecessore
nostro statuta sunt nostra nostram iterum auctoritate in omnibus robo
ramus. fraternitas ergo uestra ita se in custodiendis eis exhibeat
quatenus et omnem inquietudinis occasionem excludat. et alius
et alios hec operari studeant. dum se in custodienda defuncti piis
sima uoluntate sollicitam ut decet exhibuerit et deuotam

GREG AURELIANO IN FRANCIS CLXXXII

Audito dulcissimi fili mei fratris uestri transitu quo in merore
perculsus epistolaris non ualet explere locutio. sed omnipotentem deum rogo
ut suae uos gratiae aspiratione consoletur. Uosque et a malignis spi
ritibus et peruersis hominibus celesti protectione custodiat. Nam et
si uos per illius obitum tumultus quosdam aduersantium sustinetis
Nolite mirari si uos fratribus bona intra uestra id est intra uiuentium
quantum mala hominum intra aliena portatis. peregrinatio quippe
est uita presens. et qui suspirat ad patriam ei tormentum est peregrinationis
locus etiam si blande euideatur. Uobis autem quia patriam queritis inter suspiria
quae habetis etiam gemitus audio humane oppressionis exsurgere
quod mira omnipotentis dei dispensatione agitur. ut dum ueritas per amorem
uocat mundus presens a se ipsum animum uestrum per tribulationes quas in
gerit repellat tantoque facilius ab amore huius seculi mens exeat
quanto et inpellitur dum uocatur. Itaque quod coepistis hospitalitatis
curam inpendite in oratione et lacrimis instantissime laborate
elemosinas quas semper amastis iam nunc largius atque uberius operam
date. ut tanto percrescat uobis in retributione fructus muneris

quanto hic et ex creuerit studium laboris **GREG SYAGRIO ETHERIO VERGILIO ET DESIDERIO EPIS CLXXXIII**

Caput nostrum quod Christus est ad hoc sua esse membra nos uoluit ut per conpagem cari
tatis et fidei unum nos in se corpus efficeret. Cui ita corde adherere nos con
uenit ut quia sine ipso nihil possumus per ipsum possimus esse quod dicimur. Ab arche capitis
nostri nos res nulla nos diuidat. Ne si eius esse membra refugimus relinquamur et uelut
eiecti de uite palmites arescamus. Ut ergo redemptoris nostri esse habitaculum mere
amur in dilectione ipsius toto mentis studio maneamus. Ipse enim quippe ait. Si quis diligit
me sermonem meum seruabit et pater meus diliget eum & ad eum
ueniemus & mansionem apud eum faciemus. Sed quoniam bonorum auctori herere aliter
non ualemus nisi cupiditatem a nobis quae omnium malorum radix est abscidamus. per scripta
presentia quae alterno ad inuicem desiderate uisitationis sermone nos sociant
fraternitatem uestram instituimus aptius conuenimus ut patrum regulis et preceptis
dominicis innitentes de templo fidei auaritiam quae idolorum seruitus est ex
cludamus ut in domo domini nihil noxium nihilque ad eam est furum. Nuntio siquidem
apud nos diu discurrente uulgatum est quod in galliarum partibus sacri ordines
per simoniacam heresem conferantur & uehementi tedio meroris efficimur
si in ecclesiasticis officiis quemquam habet locum pecunia et fit seculare quod
sacrum est. Quicumque ergo pretio studet dationis mercari dum non officium
sed nomen attendit. sacerdos non esse sed dici tantummodo inaniter concupiscit.
quod scilicet quid per hoc aliud agitur. nisi ut nulla de actu probatio nulla
sollicitudo de moribus nulla sit de uita discussio. sed illa solummodo dignus
qui dare pretium sufficeret estimetur. Ex qua re libraminis examinatione
pensetur. dum in prebenda ad inanem gloriam locum festinat utilitatis arripere. eo
ipso magis quod honore querit indignum est. Sicut autem his qui inuitatus renuit
quesitus refugit sacris est altaribus admouendus. Sic qui ultro ambit. et qui
importunus se ingerit. est procul dubio repellendus. Nam qui sic nititur ad
altiora conscendere. quid agit nisi ut crescendo decrescat & ascendendo

exterius iterum in profundo descendat. Itaque fratres karissimi in sacerdotibus
ordinandis sinceritas vigeat. sit simplex sine venalitate consensus pura
proferatur electio ut ad summa sacerdotii non suffragio venditorum probetur. sed dei credere
datur esse iudicio. Namque grave omnino sit facinus dei donum velle pretio conparare
vel vendere. evangelice testis auctoritas. Templum autem dominus et redemptor ingressus
cathedras vendencium columbas evertit. quid aliud est columbas vendere nisi pretium
de manus inpositione percipere. et spiritum sanctum quem omnipotens deus hominibus tribuit venundare?
quorum sacerdotio ante dei oculos cadere. Cathedrarum utique patenti eversione sig
natum est. et tamen exercet adhuc nequitie pravitas vires suas. nam cogit vendere
quos decepit ut emerent. et dum non adtenditur quod divina voce precipitur. gratis acce
pistis gratis date. Agitur ut crescat et geminata fiat. In uno eodemque
delicto condicio emptoris scilicet et vendentis. et cum liqueat hanc heresim ante
omnes radices pestiferas subrepsisse. atque in ipsa sua origine apostolica esse de
testatione dampnatam. Cur non cavetur. cur non perpenditur quia benedictio illi in
maledictione convertitur. Quid ad hoc ut fiat hereticus promovetur.
plerumque igitur adversarius animarum dum non potest inlicita quae ad faciendum sunt
prava subripere. callide specie quasi pietatis infecta nititur supplan
tare suadetque forsitan debere ab agentibus accipi. ut sit quod possit non ha
bentibus erogari. dummodo vel sic venena mortifera elemosine celata
obumbratione transfundat. Nam nec venator feram aut avem auceps
deciperet. vel piscem piscator caperet. sicut illa laqueum in aperto proponeret
aut ille amum esca absconditum non haberet. Omnino ergo metuenda
incavenda est hostis astutia. ne quos lapsus aperta nequid temptatione
subvertere latente telo saevius trucidaret. Neque enim elemosina repu
tanda est. si pauperibus dispensatur. quod ex inlicitis rebus accipitur. quia qui
hac intentione male accipit. ut quasi bene dispenset. gravatur
potius quam iuvatur. elemosina redemptoris nostri oculis illi placet. quae non
de inlicitis et iniquitate congeritur. sed que de rebus concessis et bene

adquisitur inpenditur. Unde et iam illud certum est quia et si monasterium aut
xenodochia vel quid aliud construatur mercedi non proficit. quamdiu perversus et emp
tor honoris in locum transmittitur et alios ad sui similitudinem sub commodi
tatione constituit. plures male ordinando destruit quam ille potest edificare
qui ab eo pecunias ordinationis accipit. Ne ergo sub obtentu elemosinae
cum peccato aliquid studeamus accipere propter sacra scriptura nos prohibet dicens
hostiae impiorum abhominabiles quia offeruntur ex scelere. Omnipotenti deo non placat
iracundiam sed irritat. hinc rursus scriptum est Honora dominum de tuis iustis
laboribus. Qui ergo male tollit ut quasi bene praebeat constat sine dubio quia
dominum non honorat. hinc quoque per salomonem dicitur. Qui offeret sacrificium
de substantia pauperis. ac si victimet filium in conspectu patris. quantus
autem dolor patris sit perpendamus. si in eius conspectu filius victimetur. et hinc faci
le cognoscimus quantus apud dominum dolor exasperatur. quando ei sacrificium
ex rapina tribuitur. Nimis itaque declinandum est dilectione fratrum sub obtento ele
mosinae ne peccata simoniacae heresis perpetrare. Nam aliud est propter peccata
elemosinas facere aliud propter elemosinas peccata committere. Hoc quoque
ad nos pervenisse nos dissimili digne contestatione complectimur
quod quidam desiderio honoris inflati defunctis episcopis tonsorantur et
fiant repente ex laicis sacerdotes atque inverecunde religiosi propo
siti ducatum arripiant. qui nec esse adhuc milites didicerunt. Quid putamus
quid isti subiectis praestaturi sint. qui antequam discipulatus limina adtin
gant tenere locum magistri non formidant. Quam ob rem necesse est ut et
si quamvis inculpati quisque sit meriti. ante tamen per distinctos ordines
ecclesiasticis exerceatur officiis. Videat quod imitetur. discat quod doceat.
Informetur quod teneat. ut postea non debeat errare qui eligitur viam er
rantibus demonstrare. Diu ergo religiosa meditatione poliatur
ut placeat et sit lucerna super candelabrum posita luceat ut adversa
ventorum vis inruens conceptam eruditionis flammam non extinguat

sed augeat. Nam cum scriptum sit ut prius quis probetur et sic ministret
multo amplius ante probandus est qui populo intercessor assumitur. Ne
fiat causa ruinae populi sacerdos malus. Nulla igitur contra hoc excusatio. Nulla
potest esse defensio cum cunctis liquido notum est quanta sit in huius rei diligentia egregii
sollicitudo doctoris; cum neophitum ad ordines vetat sacros accedere. Sicut
autem tunc neophitus dicebatur qui initio sanctae fidei erat conversatione plan
tatus; sic modo neophitus habendus est qui repente in religionis habitu planta
tur ad ammovendos sacros ordines honores inrepserit. Ordinate ergo
ad ordines accedendum est. Nam casum appetit qui ad summa loci fastigia post
positis gradibus per abrupta quaerit ascensum. Et cum idem apostolus doceat inter alia
sacri ordinis instituta dicens manum non esse cuiquam citius inponendam.
Quid scelerius qui diu praecipitantius quam ut ex oratur assumitate prin
cipium et ante esse incipiat episcopus quam minister. Quisquis igitur sacerdotium non ad
elationis pompam sed ad utilitatem adipisci desiderat. prius vires suas cum eo
quo est subditurus onere metiatur. ut et impar abstineat et ideum et u. etiam
quis se sufficere existimat accedat. Absurdum autem non facimus si ad argumentum
rationabile usum rerum inrationabilium colligimus. Aptanda namque aedificationibus
et silvis ligna succiduntur. Nec tamen viribus aedificii pondera inponuntur
nisi haec viriditatem multorum dierum mora siccaverit et aptas ad necessarium
usum efficerit. quae si observantia forte neglegitur citius super inposita
mole franguntur et gignit ruinam ad auxilium res parata. Hinc enim
et medici qui curam gerunt de corpore quaedam adiutoria recentia adhuc
cum festinatione formata indigenti non offerunt. sed mace
randa temporibus derelinquunt. Nam si inmature quis
dederit dubium non est quod fit causa periculi res salutis
Discant itaque discant in officio suo sacerdotes
quibus animarum credita est cura servare
quod diversarum artium homines docente

ratione custodiant & a p̄cipiti se ambitione & nom&u saltim pudore susti
neant · sed ne forsitan ad li prauere consu&udinis quis quā uelit obiecta
defendere fraternitatis tuę districtio rationis eos freno coerceat & labi
licentia n̄ p̄mittat · et quicquid ultione dignū ē n̄ ad imitationem · sed potius in
exemplū debeat correptionis adduci. Neq; aut̄ li qđ similit̄ corrigendū ē
patiamur neglegent̄ mittere. Nam quid p̄dē cuncta munire · si p unū loca per
uiosus hostis p̄beat̄ accessus. Cū his itaq; qui in sacro s ordine constituti habi
tare mulieres p̄hibentur · de quib; ne antiquus hostis humani generis
inimicus exult& · Omniū defimendū consensii est · ut p̄ter eas quas sacri
canones conplectuntur. Alias secū mulieres habere n̄ debeant. quę inter
dicto & si forte aliquibus ad temp̄ amara ē · certū ē qđ p̄ modū ex ipsa
animę utilitate dulcescit. si unde inimicus superare potuit super&ur
Nec illi quoq; in hac sollicitudinis parte relinquim̄ · qđ de habendis p̄ parro
chias conciliis patrū p̄udentia utilitatis causa sancitū ē. Unde nequa
inter fr̄s dissensio. Nequa int̄ p̄positos & subiectos sint fomita discordię
In unū sacerdotes conuenire necesse ē · ut de incedentib; causis disceptio & sit
salubris de ecclesiastica obseruatione conlatio · quatenus dū p̄li & p̄terita
corrigantur & regulam futurā suscipiant · Omīps ubiq; dn̄s fr̄m concor
dia conlaud&r · cui uob adeē p̄sentia sibi obseruabitur · scitote qđ scrip
tū ē · ubi fuerint congregati duo aut tres in nomine meo ibi sū in medio
eorū · Si ergo :adeē: dignabit̄ ubi duo t iii fuerint · quanto magis n̄ deerit
ubi plures conuenerint sacerdotes · & quidē :sęp: de habendo bis in
anno concilio patrū sint regulis statutū n̄ lat& · sed ne
forte aliqua impleri hꝰ necessitas n̄ p̄mittat
Semel tam̄ sine excusatione aliqua decernim̄
congregari · ut expectatione ccilii nihil prauū
Nihil p̄sumat̄ inlicitū · Nā plerūq; & sin
amor iustitię m&u examinis abstin&.

ab hi qd omniū notū ē posse displicere iudicio. Hanc frm kn̄ce obseruantia a
nr̄is relinquendam posteris teneam̄ & om̄a que ad eruditionē nr̄am sacris
apicib: scriptas meditem̄. Atq: ad eadem quos cūq: possum̄ incitem̄. Certū
quippe ē q si toto corde p̄ceptis nos salutarib: oc cupamur. omnē uitiorū labē
effugim̄. Quia dū in his quib: edificam̄ innotescim̄ locū sine dubio deceptio
nis excludim̄. De his itaq: que superius dictas fratnitatē urām auctore dō
uolum̄ sinodū ēgregare. Atq: in ea reuerentissimo frē nr̄o aregio epō & dil̄mo
filio nr̄o cyriaco abb̄te metientib: om̄a q̄ sc̄is canonib: sicut p̄dixim̄ sunt aduersa
districte sub anathematis interpositione damnentur. id ē ut nullus p adipiscendis
ecclesiasticis ordinib: dare aliquid cōmodū p̄sumat. t pdatis accipere. Neq:
ex laico habitu q̄squā repente audeat ad locū sacri regiminis puenire.
Neq: ut aliae mulieres cū sacerdotib: habitent. nisi aeque sacris ut p̄dictū ē ca
nonib: ē p̄missae. De qb: cuncta reuerentissim̄ frē nr̄ syagrius eps cū omi
sinodo dil̄mo filio nr̄o cyriaco abbate remeante nob q̄ acte fuerint studeat
nuntiare ut subtilit̄ agnoscentes quid & cū qua cautela t qualit̄ sit decr&ū
omp̄s dō de uita urā ac morib: grās incessabilit̄ psoluam. GREG

AREGIO EPO FRANCIS .CLXXXIIII.

Fratnitatis urē afflictio quā de amissione uiror uos hominū habuisse
cognouim̄. tantū ob eā causa meroris intulit ut q̄ nos de duob: caritas unū
fecit cor nr̄m in uris specialit̄ uri tribulationib: sentirem̄. Sed in hoc
dolore multū me consolata ē scitatis uē ad animū reducta quā & pati
ent̄ ferre tristitia & dec& de morte plebis uē alterius longā n̄ habere
mestitiā. Ne tam̄ aliqua adhuc tribulatio in urā m̄te r&ineat. hortor
quiesci dolore sine tristis quā indecens ē de illis tedio afflictionis adduci
quos credendū ē ad uerā uitā moriendo puenire. Habent forsitan illi
iustā longi doloris excusationē qui uitā alterā nesciunt. qui de hi scto
ad melius eē transitū n̄e fidunt. Nos aūt qui nouim̄ qui hi credim̄ & do
cem̄ ē tristari nimiū de obeuntib: n̄ debem̄. Ne qđ apud alios pi&atis

tenus speciem illi magis nobis inculparis. Nam diffidentiae quodammodo gerere
contra legem quisque praedicator noster iustitiam dicente apostolo: Nolumus autem vos igno-
rare fratres de dormientibus ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non
habent. Haec itaque frater karissime ratione perspecta studendum nobis est ut sicut
diximus non de mortuis affligamur sed affectum uiuentibus inpendamus quibus et
prosit ad utilitatem et sit ad fructum dilectio. Proinde obiurgando hortando
suadendo blandiendo consolando prout decet quibus possumus festinemus. Lingua
nostra bonis fomentum sit, prauis aculeus. Tumidos retundat, iratos mitiget,
pigros exacuat, desides hortatus succendat. Refugientibus suadeat, aspe-
ris blandiatur, desperatos consoletur. Ut quoque doctores dicimur uiam salutis
gradientibus ostendamus. Simus in custodia uigilantes, aditus contra
hostis insidias sollicite muniamus. Et si quando perditam ouem de com-
missis gregibus error adduxerit, toto illam adnisu ad caulas reuocare
dominicas contendamus, ut de pastoris nomine quod habemus non suppli-
cium sed praemium consequamur. Quia ergo nihil omnibus diuinae gratiae ad-
iutorium opus est, omnipotentis dei assiduis precibus clementiam exoremus, quatenus
ad haec nobis operanda et uelle tribuat et posse concedat. Atque
in ea nos uia cum fructu boni operis qua se pastor pastorum esse testatus
est dirigat, ut sine qua nihil aspargimus propositum implere omnia ualeamus.
Praeterea communis filius diaconus Petrus nobis innotuit quod fraternitas
uestra tempus quo hic fuit poposcerit ut tibi et archidiacono tuo utendi
dalmaticas licentiam praeberemus. Sed quia ita hominum suorum infirmitate
compulsa festinanter abscessit. Nec ipsa maeror incumbens diutius dignum
erat et res desiderata poscebat sinere imminere. Et nos in multis
implicitos ecclesiasticae rationis consideratio nonnumquam nos inconsulte
et subito non permittere et indulgere. Idcirco postulantes res prolon-
gatur effectus est. Nunc uero caritatis tuae bona reuocantes
ad animum huius auctoritatis nostrae seriem petita concedimus

atque te & archidiaconē tuū dalmaticarū usu decorandos ēē
concessimus. Easdemq; dalmaticas dilmo filio nr̄o cyriaco
abbte deferente transmisim̄. P̄tea & in synodo quā ētra simoniacā
heresim p̄ fr̄m & coepm̄ nr̄m syagriū decreuim̄ ēgregari. scitatē
urām uolum̄ inī ēē. atq; eidem fr̄i. ita palliū qđ transmisim̄ tribui.
siprius se p̄miserit inlicita q̄ phibuim̄ p definitionē sinodi a sc̄a eccl̄a
remouere. De qua sinodo omnē nob subtilit̄ ordinē tuā fratnitatem
uolum̄ scriptis discurrentibus nuntiare. & ipse cui nob scitas ualde ex
pta ē nos reddas certiores. **G̅ DESIDERIO EP̅O FRANC̅ CLXXXV**

Fratnitatis ur̄ę desideriū ioh regionarius relatione cognouim̄
qđ quidem libent̄ paratissim̄ implere si diligent̄ fuerim̄ de his
q̄rit̄ ualit informati. In quid aū aūra sibi relatū dilectione ut eccl̄e
ur̄ę quidam olim priuilegia ab ap̄lica se ēcessa sint atq; sub pallii
ēi sacerdotes antiquitus habuisse. Qđ ex uob magnopere posci
tis reformari in eccl̄e nr̄ę scrinio requiri fecim̄ & inuenire nihil
potuit. Sed quantū studiosius ista cupitis adipisci. tanto uos ar bi
tram̄ ēē sollicitos in requirendis cartis eccl̄e ur̄ę uigilantius
curā inpendite. & si qua ex indē scripta inuenire potuerit
q̄ nos ualeant informare. de cur̄e sit ur̄ę transmittere. N̄ā qui
noua concedim̄. uetera libentissime reparam̄ **GR̄ CANDIDO
P̄R FRANC̄ CLXXXVI** Lator p̄sentiū filius nr̄ aure
lius p̄bt galliarū partib; ueniens p̄ēit ut sic ubi in possessi
onib; beati p̄ēri ap̄li oratorius aut locus. qui p̄bt̄rū t abbatem
indig& inueniri potuerit. ei debeat cōmitti. quaten̄ & ipse
subsidiū uitę p̄sentis inueniat & uitę p̄sentis nos inueniam̄
p̄ēitioni illius paruisse. P inde eū dilectioni tuę cū modis
omnib; cōmdam̄ ut in quo usus exigerit ei tua dilectio con
currat & scriptor̄ nr̄or̄ illic solatiū sentiat

GREGORIUS SUAGRIO EPO AGUSTOD CLXXXVII

Magistra bonor omniū caritas q̄ nihil rapit extraneū nihil asperū
nil ē furiū Itaq; exerci corda conroborat ut nihil graue nihil difficile
sed fiat totū dulce qd agit. huī igitur dū sit ppriū nutrire concordia.
seruare composita dissociata coniungere praua dirigere. & iustu
ter cęteras pfectionis suę munimine solidare. Quisqīs in eā radice
se inserit. Nec auiditate deficit nec a fructib; inanescit. q amore
fecunditatis opꝰ efficax ñ inmittit. Adq; ideo multū tibi d̄ itme
frm in dño ē delector atq; ē gaudeo qd sic eadem caritatē p̄dicta
multor testificatione cperio. ut & ipse sacerdotū decentē exibeas
& aliis laudabilit̄ intundas. Quia igit̄ in p̄dicationis offere&
quā diu cogitans anglor gentes p augustinū quondā monasterii p̄po
sitū nc frm & coepm nrm inpendere studui. Ita sollicitū ac deuo
tū adiutoreq; in omnib; te uto portuit id fuisse cognouim. ut multū
me sibi fraternitas tua hac dere facere debitorē. Tanta ei conside
ratione cogitatione cōmunitas. Ne infructuosus erga te uiteres
& sistere fraternitatis tuę p&itione nulla ptuli ratione p̄ponere
pinde sedo postulationis tuę desiderio pallii te usū quod intra
eccl̄a tua habere debeas. De sacra tantū missarū sollēpnia cele
branda dō auctore p̄uidim honorari. dū qd tam̄ ita tibi datū ē ē
decreuim. si prius p sinodi definitione emdari pmiseris. quę
corrigenda mandauim. Et dignū pfecto eē credim ut eū intus
grauitate quā dō ppitio pollere didicim. habitus quoq; exteri
oris clarit̄ inte cultus adherescere p̄sertim cū id te ñ ad supflue
elationis pōpā. sed p genio & honore tuę arbitrem eccle p&iuisse.
Cui ne indumti munificentiā nudā uideam quodāmodo con
tulisse. hoc & iam parit̄ pspexim concedendū. ut metropoli
tis suo poma loca & honore seruat eccle ciuitatis agustudun.

cui omnipotens praeesse uoluit per lugdunensem & ecclesiam esse debeat. & hanc sibi locum ac ordinem ex nostra auctoritas indulgentia uindicare. Ceteros uero episcopos secundum ordinationis suae tempus sibi ad consedendum in concilio seu ad subscribendum uel in qualibet alia re suadere loca decernimus & suorum sibi prorsus iam ordinum uindicare. Quod omnino rationis ordo nos ammonet. ut cum usu pallii aliqua simul sicut diximus largiri priuilegia debeamus. sed quoniam cum honoris augmento cura quoque sollicitudinis debet excrescere. ut cultui uestium actionis quoque ornamenta ueniant. oportet ut eximius in cunctis studium se uestrae fraternitatis exerceat circa subiectos actuum sit uigilans. ut eius illis exemplum institutio & uita magistra sit linguae uestrae. & hortatione discant quid meditentur. & doceatur quod diligat ut dum talenta credita lucro multiplicat. ad reddendum fuerit inde retributionis audire sit meritus: euge serue bone & fidelis intra in gaudium domini tui. Curam praeterea congregandae sinodi quam uobis atque aliis fratribus nostris pro inlicitarum rerum prohibitione fiendam scripsimus. uestram specialiter sollicitudine noueritis incumbere. Unde quia praecellentissimos filios nostros francorum reges magnam uobis nouimus dilectionem inpendere. omni uos studio omnique adnisu necesse est ut quod de sinodo congreganda mandauimus fraternitatis uestrae uigilantia compleatur. atque omnia illic quae pro animarum salute scripsimus censeantur quatenus per hoc & uos zelum uestrum qualiter uobis inlicita displiceant ostendatis & nos utiliter oboedisse qui uestram ad hoc praeceteris personam eligimus uideamur.

G. asclipiodoto gallus clxxxvii

Qui terrenis rebus adherent quantum eis praestandi locus est conceditur. tanto promtiores in causis debeant mercedis existere. ut fructum boni operis & hic eorum quibus seruiunt gratia perfruantur. ut caelestis regni aula introire postea mereantur. Unde licet & diligere & in his uos esse confidamus intentos. uerumtamen quia paternum alloquium aliquid bonis mentibus semper addit. hortamur ut quotiens congruum iuuandi tempus adstiterit

Nequaquam quod operando uobis est differatis. Nam qui fratrem lecturum rele-
uat a pphensu eripit. mercedem consolatur. ab illo sibi retribui cui
totum inpendit non dubitet qui ait quod uni ex minimis istis fecistis mihi
fecistis. Cum igitur hilarius praesentium portitor pro eo quod frustra contra se
quorundam inimicitias exarsisse narrat, se unioni uestrae petit epistola com-
mendari. Cessit quod patrocinantibus uobis cuiusquam contra rationem aduersitas ei
nocere non ualeat. Idcirco paterno gloriam uestram salutantes affectu petimus
ut fauoris uestri gratia muniatur. et quod ceteris iusta petentibus indulgetis
huic quoque pro nostra intercessione largius inpendatur. atque eum contra aequitatem
opprimi non sinatis. sed manum illi auxilii ubi rationis ordo uocauerit
porrigatis. quatenus ad mercedem gloriae uestrae et ipse in uobis quod omnino
ardue quaesiuit inueniat. et uos afflicto et humiliter supplicanti
uideamini quod ualde gloriosum est subuenisse.

GR. THEODERICO ET THEODOBERTO REGIB. FRANCORUM. CLXXXVIII

Summum in regibus bonum est iustitiam colere ac sua cuique iura seruare
et in subiectos non sinere quod potestatis est fieri. Sed quod aequum est custodiri
quod quia uos et diligere et omnino confidimus studere. Excellentiae
uestrae indicare ea quae emendatione expetunt inuitamur. ut et pressis et oppres-
sis occurrere et uobis mercedem adquirere. Nr̄is eptis ualeamus.
Fratrem itaque et coepiscopum nostrum ursicinum taurinae ciuitatis antistitem
in parrochiis suis quae intra regnum uestrum termino constitutae. graue
omnino dicitur praeiudicium sustinere. adeo ut contra ecclesiasticam
obseruantiam. contra sacerdotalem grauitatem. et contra sacrorum canonum
definita. nullo ei exigente crimine. alter illic non metuerit
episcopus ordinari. et quod parum uisum est si in illicitis non iungerentur
inlicita. etiam res ei ecclesiae ut fertur abstulerunt. Quod si
ita se ueritas habet quam intolerabile nimis est ut iustitute
opprimeretur cui culpa non nocuit. praemisso paterne caritatis

salutationis alloquio postulamus ut quod excellentia uestra amore ecclesiasti
cę reuerentię & equitatis contemplatione sponte potest inpendere
Nostra studeat benigna intercessione concedere & iustitiam illi sicut de equi
tatis ei bono est fidimus faciat in omnibus custodiri. Atque patefacta ue
ritate quod inlicite actum est corrigi & res ei uiolenter ablatas equitate
iubeat fauente restitui. Nequid ad tempus ei ecclesia ab hostibus
detinetur aliquid illi deb& obicere. sed hoc subueniendo christiani
tatis uestrę. magisque deb& animum promouere ut largitatis uestrę mu
nere consolaturque pertulit non possit damna sentire. pro utilitate
ergo animę uestrę hec apud hos uestra exhortatio locum inueniat. ut
ad mercedem uestram dilectionem ipsius porrecta manu iustitię rele
ues. quatenus pro his quod equitatem sacerdotibus ante deum semper oculis flo
reatis **GR LEANDRO EPISCOPO SPANIARUM. CLXXXVIIII**

Sanctitatis tuę suscepi epistolam solius caritatis calamo scriptam.
Ex corde enim lingua tinxerat quod in casta pagina refundebat
boni autem sapientesque uiri cum legeretur adfuerunt. quorum statim
uiscera in conpunctione commota sunt. Coepit quisque amoris manu in
suo corde te rapere. quia in illa epistola tue mitis dulcedinem non
erat audire sed cernere. Accendebantur & mirabantur singuli
atque ipse igitur audientium demonstrabat. qui fuerit ardor
dicentis. Nisi enim prius in se faces ardeant. alium non suc
cendunt. Ibi ergo uidimus quanta caritate tua mens arserit
quae sic & alios incendit. Uitam uero uestram cui ego semper cum magna
ueneratione reminiscor. minime nouerant. sed eis altitudo
uestri cordis patuit ex humilitate sermonis. Uitam autem meam
cunctis esse imitabilem. Illa uestra epistola loquitur. sed quod non est ita
ut dicitur. sit ita quod dicitur. Ne qui non sol& mitiatur. Ad hec autem
breuiter cuidam uanę mulieris uerba loquor. Nolite me

uocare noemi · id est pulchra · sed uocate mara · quia amaritudine plena sum ·
Neque enim bonus uir hodie ego sum ille quem nosti multum fateor exterius profi
ciendo · Interius occidi me · quae de eorum numero esse paene metuo de quibus
dictum est · Deiecisti eos cum alleuarentur · Et enim deicitur qui honoribus
proficit et moribus cadit · Ego enim uiam mei capitis sequens · summopere
esse decreueram obprobrium hominum et abiectio plebis · Atque in eius sorte
currere de quo rursum per psalmistam dicitur · Ascensus in corde eius disposuit
in conualle lacrimarum · Ut uidelicet tanto uberius in ista ascen
derem quanto per conuallem lacrimarum foris humilis iacerem
At nunc multum me deprimit honor onerosus · curae innumerae
perstrepunt · et cum sese ad dominum animus cogit hunc suis inpulsibus
quasi quibusdam gladiis scindunt · Nulla cordi quies · prostratum
iacet · in infimis suae cogitationis pondere depressum · Aut rara
ualde aut nulla hoc in sublimibus pinna contemplationis leuat
Torpet ignauia mens · et circumlatrantibus curis temporalibus iam
poene obstupore deducta cogitur modo terrena agere · modo etiam
quae sunt carnalia dispensare · aliquando uero fastidio exigente conpellitur
quaedam etiam cum culpa disponere · Quid multa loquar uicta suo pondere
sanguinem sudat · Si enim sanguinis nomine culpa censetur et psalmista non
diceret · libera me de sanguinibus · cum uero culpa culpis iungimus · hic quoque
quod per alium prophetam dictum est implemus · sanguis sanguinem tetigit · Sanguis enim
sanguinem tangere dicitur · cum culpa culpae adiungitur ut iniquitatis cu
mulus multiplicetur · Sed inter haec per omnipotentem dominum deprecor in perturbationis
fluctibus elapsum tuae orationis manu me tene · Quasi enim prospero
flatu nauigabam cum tranquillam uitam in monasterio ducerem · Sed pro
cellosis subito motibus tempestas exorta in sua perturbatione me
rapuit et ppri&atē tanerif emiti · quia quietem p dīgāmitir naufragium
pertuli · hinc mundi uersor · et tuae intercessionis tabulam quaero ut qui

naui integra diuersa peruenire non meruit saltim per damna ad litus per tabula reducat.
De podagrae uero molestia sanctitatem uestram ut scribitis affligi cum dolore assiduo. et ipse
uehementer adtritus sum. sed facilis erit consolatio si inter flagella quae patimur quaeque fecimus
ad memoriam delicta reuocamus atque haec nobis non flagella sed dona esse conspicimus.
Si qui carnis delectatione peccauimus. carnis dolore purgamur. Praeterea ex be
nedictione beati petri apostolorum principis pallium uobis transmisimus ad sola
missarum sollempnia utendum. Quod transmittens ualde debui qualiter uobis uiuendum
esset admonere. sed locutionem subprimo quia uerba moribus anteitis. Omnipotens deus
suauitatis protectione custodiat. atque ad caelestis remunerationem patriae cum mul
tiplici animarum fructu perducat. Ego autem quanta occupatione deprimor
et debilitate breuis testatur epistola. In qua et ei quem multum diligo parum loquor

GR RECCAREDO REGI UUISIGOTHORUM CXC

Explere uerbis excellentissime fili non ualeo quantum tuo opere tua uita
delector. Audita quippe nouo in diebus nostris uirtute miraculi quod per excellen
tiam tuam cuncta gothorum gens ab errore hereseos arrianae in fidelitatis
recte soliditate translata est. exclamare cum propheta libet. haec est inmutatio
dexterae excelsi. cuius enim uel saxeum pectus tanto hoc opere cognito non statim
in omnipotentis dei laudibus atque in tua excellentia amore mollescat. haec me fateor
quae per uos acta sunt saepe conuenientibus filiis meis dicere. saepe cum eis pariter admi
rari delectat. haec me plerumque et iam contra me excitant quod piger ego et inutilis
tunc inertia torpeo quando in animarum congregationibus pro lucro caelestis patriae
reges elaborant. Quid itaque ego in illo tremendo examine iudici uenienti
dicturus sum. Si tunc illuc uacuus uenero. ubi tua excellentia greges post se fide
lium ducit. quos modo ad ueri fidei gratiam per studiosam et continuam praedicationem
traxit. sed est mihi bonum hoc excellentissimo munere in magna consolatione quod opus sanctum
quod in me non habeo diligo in te. Cumque de uestris actibus magna exultatione
gaudeo. ea quae per laborem tuum sunt mea per caritatem fiunt. De conuersatione igitur
gothorum in uestro opere et nostra exultatione libet cum angelis exclamare

Gl̄a in excelsis dō & in t̄ra pax hominib; bone uoluntatis. Nos enī ut ex
istimo pro gr̄arū amplius omp̄s dō debitores existim̄. q̄r & in uob cū
nihil legim̄. ur̄o tamē operi c̄gaudendo participes sum̄. Beatus uero
p&rus ap̄tor princeps quā libent̄ munera excellentie ur̄e suscepe
rit. Ipsa cunctis liquido uita ur̄a testatur. Scriptū quippe. uota
iustor̄ placabilia. Neq; enī in omp̄s dī iudicio. sed a quo d&ur
aspicitur. Hinc enim q̄d scriptū ē respex dn̄s ad abel & ad
munera ei. ad cain aūt & ad munera illius n̄ respex. Dicturus
quippe q̄r dn̄s respex ad munera. p̄misit sollicite q̄r respex
ad abel. Ex qua re patent̄ ostenditur q̄r n̄ offeren̄s a munerib;
sed munera ab offerente placuer̄. Ur̄a itaq; oblatio quā
sit grata ostenditur. q̄d auri aurū prius ex conuersione gentis
subdite animarū munera dedisti. Quos u̇ transmisisti abba
tes qui oblationem ur̄am beato p&ro ap̄to deferebant. ui maris
dicitis fatigatos ex ipso itinere ad spanias remeasse. N̄ munera ur̄a
repulsas q̄ quomodū p̄uener̄ sed & eor̄ qui transmissi fuerant con
stantia p̄bata an scirent scō desiderio obiecta pericula uincere & in
fatigatione corporis mente minime lassari. Aduersitas uero
questionis uob obicit̄ p̄batio uirtutis ē. n̄ iudiciū reprobationis
Quis enim nesciat quā p̄sperū fuerat q̄d beatus paulus ap̄ls p̄dica
turus ad italiā ueniebat & tamē ueniens naufragiū p̄tulit
sed nauis cordis in maris fluctib; integra st&it. P̄terea indico
q̄r creuit de ur̄o opere in laudib; dī. hoc q̄d dilectissimo filio meo
p̄uino p̄rbo narrante cognoui. Q̄r cū ur̄a excellentia c̄stitu
tione quandā c̄tra iudeor̄ p̄fidiā dedisse. hi de quib; p̄lata
fuerat ad rectitudinē ur̄e mentis inflectere pecuniarum
summā offerendā mollitisunt. quā excellentia ur̄a c̄tempsit
& omp̄s dī placere iudicio requirens auro innocentiā p̄tulit

Qua in re mihi dd regis factū ad memoriā uenit. Cui dū cupita
aqua de cisterna bethleemitica ꝗ int̄ hostiles cuneos habebatur
ab obsequentib: militib: fuiss& allata p̄tin̄ dix̄. Absit a me
ut sanguinē hominū istoꝝ bibam. quā & effudit & bibere
noluit scriptū ē libauit eā dn̄o. Si ergo ab armato rege in
sacrificiū diuersa ē aqua ꝯtempta. pensem quale sacrificiū
omp̄i dō rex obtulit. qui ꝑ amore illius n̄ aquā sed aurū ac
cipere ꝯtēpsit. Itaq: fili excellentissime fident̄ dicam
libasti aurū dn̄o qđ ꝯtra eū habere noluisti. Magna sr̄ hec
& omp̄i dō laude tribuenda. sed int̄ hec uigilantis studio anti
qui hostis insidie cauende. qui quanto maiora in hominib:
dona ꝯspicit tanto h auferre subtilioꝛib: insidiis exquirit.
Neq: enī latrunculi inania capere uiatores uacuos exp&unt
sed eos qui auri uascula t argenti ferunt. Uia quippe est
uita p̄sens & tanto quisq: necesse ē ut insidiantes spiritus
caueat quanto maiora dona ꝗ portat. Opost& ergo ex
cellentiā urām in tanto hodie ꝯuersione gentis subdite mu
nere qđ accepit sūmopere custodire. prius humilitatē
cordis ac deinde munditiā corporis. Cū enī scriptū sit
Omnis q̄ se exaltat humiliabit̄ & qui se humiliat exaltabit̄
P̄fecto liqu& ꝗ ille ueracit̄ alta amat qui m̄tis sue abhu
militatis radicem n̄ desecat. Sepe namq: malign̄ spiritus
ut bona destruat quib: prius aduersari n̄ ualuit. ad ope
rantis m̄te p̊ pactā operationē uenit. eamq: tacitis cogita
tionib: in quib: dā suis laudib: excutit. Ita ut decepta
mens ā mir&̄ ipsā quā sit magna ꝗ fecit. que dū p oc
cultū tumorem apud semet ipsā extollit̄ ei qui donum
tribuit gr̄a priuatur. Hinc ē enim qđ p pph̄ uocē
contra superbientē animā dr̄. habens fiduciā in pulchri

dine tua fornicata es in nomine tuo. Fiduciam quippe ani-
mae in pulchritudine sua habere est in semetipsa de iusta actione
praesumere. Quae in suo nomine fornicatur. quando in hoc quod recte egit non
conditoris laudem dilatari appetit. sed suae opinionis gloriam requirit.
Hinc rursus per prophetam scriptum est. Quo pulchrior es descende anima. enim
unde est pulchrior inde descendit quando ex uirtutis decore quo exal-
tari apud dominum debuit. ab eius gratia per suam elationem cadit. Quid ergo in his
agendum est. nisi ut maligni spiritus cum nobis ad eleuandam mentem reducit
bona quae egimus. nos semper ad memoriam mala nostra reuocemus. quatenus
& nostra cognoscamus esse quae peccando fecimus. & soli ut omnipotentis dei munera
cum peccata dedimus. Custodienda quoque est mundicia corporis in studio
bone actionis. quia iuxta uocem praedicantis apostoli. templum dei sanctum est quod estis
uos. Qui rursus ait. Haec est uoluntas dei sanctificatio uestra. Quam sanctificatio-
nem quid dixerit ostendens protinus adiunxit. Abstineatis uos a fornica-
tione. ut sciat unusquisque uestrum uas suum possidere in sanctificatione & ho-
nore. non in passionibus desiderii. Ipsa quoque regni gubernacula erga
subiectos magno sunt moderamine temperanda. ne potestas mentem
subripiat. Tunc enim regnum bene regitur. cum regnandi gloria animo
non dominatur. Curandum quoque est ne ira subripiat. ne fiat citius omne
quod licet. Ira quippe & iam cum delinquentium culpas exsequitur. non debet
menti quasi domina praeire. sed post rationis regnum uelut ancilla famulari
ut faciem iussa ueniat. Nam si semel mentem possidens coeperit. iustum esse
deputat & iam quod crudeliter facit. Hinc enim scriptum est. Ira uiri iusti-
tiam dei non operatur. Hinc rursum dicitur. Sit omnis homo uelox ad audiendum
tardus autem ad loquendum & tardus ad iram. Haec autem uos auctore deo omnia re-
seruare non ambigo. sed occasione ammonitionis exorta bonis uestris
actibus me furtiue subiungo. ut quod non ammoniti facitis. quando uobis
& ammonens adicitur. iam non soli facitis. Omnipotens autem deus in cunctis actibus
uestris celestis brachii extensione uos protegat. uobisque in presentis uitae

prospera & per multa annorum curricula gaudia & uita concedat. Clauem uero par-
uulam uobis a sacratissimi beati petri apostoli corpore pro eius benedictione
transmisimus. In qua inest ferrum de catenis eius inclusum. ut quod collum
illius ad martyrium ligauerat. uestrum ab omnibus peccatis soluat.
Crucem quoque latori presentium dedimus uobis offerendam. In qua lignum domi-
nice crucis inest. & capilli beati iohannis baptiste. ex qua semper solatium
nostri saluatoris per intercessionem precursoris eius habeatis. Reuerentissimo
autem uiro fratri & coepiscopo nostro leandro pallium a beati petri apostoli sede trans-
misimus. quod & antique consuetudini & uestris moribus & eius bonitati atque
grauitati debebamus. **GR CLAUDIO IN SPANIIS. CXXII**

Quia unigeniti more bonorum flagrat opinio uestre gloriae de occidentis partibus.
huc usque se odor tetendit. cuius profecto aure suauitate respersus. multum
fateor quem nesciebam dilexi atque intra sinum cordis amoris manu te rapui
& iam eum nesciens diligebam. cuius bona cognoueram. Quem enim mihi
magna intentione notus. sed corporis uisione manet incog-
nitus. Deo procul dubio dicere ueraciter possunt quia personam
illius scio. sed domum nescio. Magna autem uestre laudis datur
adsertio quod excellentissimo gothorum regi uestra gloria sedule adherere
perhibetur. Quia dum boni semper malis displiceant. bonos uos
esse certum est qui bono placuistis. propterea debitum salutationis
alloquium soluens. opto uos in his que concepistis exercere
ut in uobis compleatur uerax dicti salomonis illa sententia
que ait Iustorum semina quasi lux splendens procedit
& crescens usque ad perfectum diem. Nunc enim cum lux
nobis ueritas infulget cum sese regni celestis
suauitas mentis aperit. Iam quidem dies est
sed adhuc perfectus non est

Tunc autem dies pfectus erit quando iam quicquam
de nocte peccati in mente nostra non erit
Vos autem usq; ad pfectū diem crescite ut quousq;
patria aeterna uideatur bonorū hic operum augmta
dilatentur quatenus tanto post in retributione
maior sit fructus muneris quanto nunc studium
creuerit laboris praeterea dilectissimū filium nostrum
r cyriacū monasterii patrem uestrae glae commendamus
ut pactis quae ei iniuncta sunt nulla illum reme
andi mora ppediat. Omnipotens ds caelestis uos brachii
protectione tueatur & nunc gloriosos inter homines
& post longa annorū curricula int angelos ēē
concedat

MAXIMO EPO SALONITANO CXCIII

Quamuis culpabilibus ordinationis tuae primor
dius graue aliam p inoboedientiā culpam addideris
Nos tam sedis apostolicae auctoritate eo quo decuit
moderamine temperanter numquam contra te
ut usq; ad hoc ut causa poscebat exarsimus. sed ut
longius te ingratitudo nrā quā tu tibi excitasti pduce
re credita nos sollicitudo uehemt angebat. Neq;dam
quae d&e audieram neglegent ommittere uideremur
quae si bene consideres ipse poene satis facere differen
do firmabas atq; ex hoc aduersum te zelū nrm
acrius incitabas. At ubi salubri tandem consilio
usus iugo te oboedientiae humilit summisisti hec dilec
tio tua penitentiam agens digna se ut deputauim
satis factio purgauit. redditam tibi grām fraternae
caritatis intellege. atq; in nostre receptū consortio

gratulare. qr sicut preueraritib; inculpa districtus. Ita
resipiscentib; nos ēē benignī aduenīam. P quā ergo fratnī
tas tua aplicę sedis cōmunione se reparasse cognoscit
psonā ad nos transmitte q palliū tibi differendo ex more
pcipiat. Nā quēadmodū inlicita p p&rare n̄ patim̄ sic q̄ sī ē iu&u
dinis n̄ negam̄. Lic& aūt ad h̄ ē cedenda dispensatio nos locī nr̄i
uocauerit. multū tam̄ a nob p&itio dulcissimi atq; excellentis
simi filii nr̄i exarchi ut temperantius erga te erigerem exigit
cui karissimā uoluntatē minime ptulim̄ nec contristauim̄

GR̄ DECIO EPO LILLABITANO. CXCIIII

Adeodata gloriosissima femina p&itori nob insinuatio
ne suggessit qd hab&ur in subditis in domo. Siquidē
iuris sui intra ciuitatē lillabitanā monasteriū ancillarū
di. a solo re pria deuotione fundasse. quod in honore
beati p&ri principis aptor atq; scor xpi martirum
laurentii ermetis pancratii sebastiani & agnes. desiderat
consecrari. & ideo fr̄ kme quippe qr in tua cōmemo
ratione n̄ constitutio iure consistit. & si nullū corpus
ibidem constat humatum p cepta primitus donatione
legitima. Idē in reditu prestantes libero a tributis fiscalib;
solidos x. pueros tres cū boues paria tria. mancipia
alia que seruiant in ipso monasterio numero v.
equas numero. x. uaccas numero x. Iastulas uine
arū numero iiiior. oues numero xl. & c&era sedm
morem.

GR. MAXIMO EPO SALONITANO CXCV

Susceptis fr̄is & coepi nr̄i marimani ep̄lis sed & castorio castulario
nr̄o remeante fratnitatē urām plenissime de his quib: dubi& ar
fuerat satis fecisse cognouim. magnasq: omīpō dō grās soluim
qd̄ de meo corde medullitus omīs rancor sinistre suspici
onis euulsus ē. pquare cōmunē filiū stephanū diaconū urm̄
cursū mauolui celeritate laxare. sed hunc me t paucis dieb: im
morari dolores crebri mearū egritudinū copularunt. At pquā
meliorari t modicū cepi eū ptīn cū gaudio retransmittere curaui.
Itaq: palliū ad sacra missarū sollēpnia utendū ex more trans
misim. Cui uos uolum pomīa genū uindicari. Huī enī indu
mti honor humilitas atq: iustitia ē tota. Ergo fratnitas urā se
exhibere festinē pspersis humilē & in aduersis siquando adue
niunt cū iustitie rectā amicā bonis puersis contraria. nulli
us umquā faciē pueritate loquentē pmens misericor die operib:
iuxta ueritatem uirtutem substantie insensis
& tamen insistere &iam contra uirtutem cupiens
Infirmis conpatiens. beneuolentib: congaudens
aliena dampna ppria deputans. de alienis gaudiis
tāquam de propriis exultans. In corrigendis uitiis seui
ens. In fouendis uirtutib: auditori animū demulcens
In ira iudiciū sine ira tenens. In tranquillitatem autē
seueritatis suae censurā n̄ deserens. Haec frat̄ k̄me
pallii accepti quā si sollicite seruaberis quod foris acce
pis seo stenderis intus habens. Preterea frm̄ & co
epm̄ nr̄m sauinianū fratnitati ure in omnib: cōmdo
& si quę causę interim p ponant. Caritas in uos
fixa pmaneat ut sic de exteriorib: siquando conteptio
uertitur examen ueniat quatenus mentem caritas

non relinquat communem quoq; filium ho
noratum archidiaconem commendam; de quo
scita est sicut per castorium chartolarium nostrum
didicimus. quod per eum iam tres archidiacones
seruare consuetudinem ecclesiasticam quinquen
nio expleto exeundo conpulsi sunt. ut quidem no
lumus. ut caritatem scitas inueniat. parti fla
gitari iudicium non debet de causa quam ipse iudi
cabit. sin uero ita non est omnis intus timore depo
sito omniq; odio post posito debet in caritate recipi
et nullatenus a loco in quo inuentus est amoueri.
Martianum quoq; clericum qui ad nos confugerat.
communi filio sthefano diacono fiducialiter
dedimus. Certi quia quinos urae fraternitatis
transmittamus. uos in eo non odium sed gratiam po
testis ostendere. omnipotens deus sua uos protectione
custodiat. eaq; nobis ita agere ut post huius tem po
ralitatis fluctus ad aeternam ualeamus simul gaudia
peruenire. GREG. IOHANNI EPO SIRACUSANO. CXCIIJ

Filium nostrum pascasius uir magnificus. et blanca
uir clarissimus quae sit in nobis scitate uram red
didit. quis se romane ecclesie deberi. non alibi
nisi aut in suburbano ciuitatis. aut in massa
que dicitur gelor. uelle percipere. quod ego non ita
factum intelligo. sicut loquimur murant.
putant. si enim sapientia fraternitatis ure.

&idcirco uos arbitror talia proposuisse ut per eandem
propositionem quodcumq(ue) in loci redditus utiles potuissetis
accipere. Laudo fr(atern)itatis uestrae intentionem tante carita
tis & uehementer amplector quia sicut ura ecclesie n(ost)re agitur
quae profecto ur(a)e sicut & uestre quae n(ost)rae. Tamen nec in
suburbano nec de massa gelas filii mei excellentissimi
italica & dom(i)nici uenatii eos quos promiser(unt) redditus sum
p(er)endi; Sed siue in syracusana siue in panormitana
parte dare uoluerint. Hoc solum ura sinceritas sit intenta
ut utiles pomina redditus accipiat. secundum promissione
pacti uel cautionis misimus. Ita ergo sinceritas ura prouide
at ut nec p(rae)dicti filii mei dilectis suburbanis sibi neces
sariis contristentur. Nec tua romana ecclesia damnu(m)
aliquod uel minorem utilitatem in eorundem red
dituum perceptione sustineat. GREG(ORIUS) CATHOL(ICO) DIACONO
CONSTANTINOPOL(I) CXCVII

Bonis deuotisq(ue) filiis ita nos oportet dignius respondere
ut quia debitum reddimus id quod ultro nos con
uenit impendere duplicem(us). quia igitur p(rae)sentium
filius n(oste)r magnificus marcellinus sic in causa se
fr(atr)is & coepi maximi atque instricorum exhibuit
se & in eccl(esia)e n(ost)re utilitates festinat impendere & sin
ceritatis sue affectum non solum uerbis sed etiam
opere magis magisq(ue) ualeat demonstrare idcirco
dilectionem tuam his ortamur affectibus ut ei in
urbe regia aduenienti toto studio totaque intentione.

concurras atque ita eum in omnib(us) tuis studeas solatiis ad
iuuare; ut omnipisdi actus dilectionis t(uae) fultus auxilio
minus illuc debeat laborare; quae etiam ita sicut
re uera n(ost)r(u)m proprium adtendere. atque ei affectu
mate caritatum in omnibus studebis impendere.
quatenus et de praeteritis sibi uicem redditam recognos
cat. et magnam de futuro deuotionis sue quam se eccle
siasticis exhibere utilitatibus pollicetur, spem pos
sit retributionis assumere. q(uonia)m uero quantum modo dici
mus potestatem magnificum filium n(ost)r(u)m. serenissimus
dominus imperator ad sua sub festinatione iusserat ues
tigia properare. quaesita oportunitate inferre te
con … uenit. quia non oboedientia culpa sed
… fratris et coepiscopi maximi eum cau
… sa retinuit. quae et si tarde finem
… tamen eo studente percepit. hoc tam
… dilectionem tuam uolumus sollicite ad
… tendere. ne se in quacumq(ue) causa ubi gra
… menet pauperum misceri consentiat. ne
fortasse potentia personarum aliquatenus pressus co
gatur agere; quod animae illius non possit expedire.
cuncta ergo cum dei timore tractate ut etiam maxime
mercedem p(ro)peret; GREG LEONI EPO CATANENSI CXVIII
Filius n(oste)r seuerus uir magnificus praesentium lator ad si
ciliam uenire desiderans. petiit se apud fraternitatem
u(est)ram per nos epistolis commendari. uenientem ergo

eum quadecet · sacerdotali caritate suscipite eique
in quo usus exigerit ura solatia ministrate. Quate
nus uobis coram positis in ullo se contra iustitiam
sentiat laborare sed dni gra auxilii uri ope fusul
tus quietem suam quam studiose diligit securius
ꝑ fruatur, Nosque de eius tranquillitatem q; uestris illi
puossi fuerit procurata letificare possimus;

GREG TALITASIO CXCVIIII

Cum tantanos de uobis oporteat caritatem pri
mere · ut si ecclē nr̄e utilitates apud alios agerent
ura illic · adheremur g̃tiam adiutricem · Satis debe
mus · qm̄ in uobis ex causa gaudere quia uos no
oportet neglegere quod amore beati
petri apostolorum · principis
prestari · Ipsi apud hos poterat
tis Quia igitur conperimus
publici patrimonii curam uram
ex ordinatione com missam Ideirco
patna dulcedine · salutantes patrimo
nium uobis ure eccle secundum iustitiam com
mendamus; quo ne forte fieri ut assolet occasione inuen
ta homines publici quandam ualent inferri mo
lestiam · hoc magnitudinis ure fieri non pmittat ·
sed ab omni illud homines que ip sius inquietu
dine tueatur, Sicq; saluaratione pauperum
partes adtendat · ut elymosina uicem impleat.

seruata iustitia & uobis & hoc ante omnia
ior merces adcrescat. Hortamur ergo gloriosis
simi filii ut ita benignus uos exhibere tam circa
ecte nrae quam militis utilitates quam etiam
in omnibus debeatis. quatenus & iniuncta salubri
ter expleatis & omnipotentem uobis dominum quod summopere studen
dum placabilem faciatis. GREG DOMINELLO PROSATORI

cc Epistulam gloriae urae plenam boni filii caritatis sus
cepimus. ex qua diem de molestia corporis uri
nr̄ e animus contristatus. De diuina tamen mi
seratione confidimus quod qui uos miseram &
deiectam diligere in fecit italiam. Ipse uobis &
corporis salutem restituat & in aeternae retributi
one conpenset. De militari enim roga quam uos
contra uoluntatem uram principali significastis
iussione iterum suscepisse. Omnino sumus
libenti amplexi. scientes quod magnitudo ura
cautiori salubriorique prouisione militari
necessitati concurrat. De sex uero centena
riis qui in camilli archio reuennati ecclesie fuerant
commodati. sicut ura repetitur epistula ab excellen
tissimo exarcho in cottidiana militum pre
fecturiae sunt mutati. qui ut actenus mi
nime restaurentur. cuius sit causa cognos
citis. quid enim scripsistis hoc praedicto filio
nostro exarcho uisum esse, ut quia pax ad conclusio-

nem tenuit de pecuniis hic conpetentibus · primi
rogam · illarum partium · faciatis glā urā caute
prospiciat; Sicut debet fieri ut sit quomodo opsu
mendum · ut si p̄fectura · partium illarum · accep
tas pecunias recuperare neclegit; he partes ob
hoc periculum de militis nuditate sustineant ·
Sed hii quibus mutuare dicuntur · Ipse pecunie
debent a mutuante constringi; quatenus sicut
nouerunt expense centenaria · ipsi restituarint ·
& si pecunie que sunt erogantis · non possunt tangi
periculo · subtracte quibus debentur · admisso
qui nobis imminet periculo minime aliudis p̄gant
in debitae · & hec quidem nos nec cum nouo in
causa auro nec romanorum · partium · igna
ro agimus; Cum quippe constat quod si pax mi
nime fuerit · reparati belli tempore in his lo
cis · Nisi solius diuine potentie maiestati; Na
humanum · n̄ p̄ualet · subuenire remedium;
Sciens ergo magnitudo urā uoluntatem domi
norum principium · quanta cura de romane
ciuitatis · p̄cipue subuentione sit prouida; quod
ex donis eorum · euidenter agnoscitur; Sed et par
tium istarum · imminens periculum · subom
nicur& ue loci ei ciuitatis · cum pecuniis hic uenire;
Nisi obmissum fuerit · & aduersi aliquid quod
non optamus euenerit · Neque apud dm̄ neque

apud rerum dominos cuiuslibet obtentu personę
uos excusare quomodo ualeatis. Romana enim ciui
tas peccatis nostris facientibus diuersis adtrita languo
ribus; ut nec qui in murorum custodia idonei persistant,

GREG DEMETRIASIO ET UALERIANO CLERICIS ROMANIS

CCI Et sacrorum canonum statuta et legalis permittit auc
toritas licere ecclesiasticas in redemptione captiuorum
impendi. Et ideo quia sicut docti a uobis sumus ante annos
fere decim et octo seu quod factum episcopum ecclesie fir
mane pro redemptione uestra ac patris uestri passibi.
fratris et coepiscopi nostri. Tunc uero clerici necnon
in decim matris uestre libras argenti de eadem
ecclesie hostibus inpedisse; atque uos ex hoc quan
dam habere formidinem. Ne hoc quod do
natum a uobis quolibet tempore repetatur.
huius praecepti auctoritate suspitionem uestram
prouidimus auferendam constituentes Nul
lam uos et matre heredes que uestros quolibet tem
pore repetitionis molestiam sustinere. Nec
a quoquam a uobis aliquam obici questionem quae
ratio aequitatis quod impensum est ad redempto
rum omnis et afflictionem non debeat pertinere.

GREG ROMANO DEFENSORI SICILIĘ CCII

Quia Thecla abbatissa monasterii sancte Ma
riae quod in e apollini in domo quod
felicis scolastici constitutum s contra.

q. h. exposcit ut quod studio adiatis.

al&xandrum uirum magnificum generum ip
sius de quibusdam rebus causam habere dinos
citur, & hoc presentium portitorem trans
misit, ut causa ipsa illic cum eo si potest fieri
pacifice decidatur, Hac experientiae uestrae
auctoritate precipimus ut si quod cumque
usus exigerit salua ratione solaciari ac concur
rere non omittat. Sed & predictum uirum mag
nificum hortari studeat, ut omni contenti
one cessante ad decisionem causae ipsius pacis
& ipse intentione perueniat. Ne si neglegendo
putauerit cum strepitu postea & dispendio
cogatur efficere; quod bona uoluntate imple
re postponit; Quia sicut te doctissimus fre
quenter iam predicte abbatissae per epistulas suas cau
sam ipsam promisit decidere & facere hoc
actenus supersedit. Tua ergo experientia ita
agat ut aut causa ipsa sicut diximus decida
tur aut certe si te offerre uoluerit & ui
deris quia facere quae pacis sunt non uolet,
subtiliter nobis ea ipsa renuntia ut quid
pro utilitate memorati monasterii agi
debeat sciamus, GREG LEONTIO EX CONSOL
SICILIE CC.III

Cum iustitiae [illegible] uigor in cognitione uestra
& ueritat[illegible] iubare sufficiat quos tueri

cuius quam apud uos commendatione opus non
fuerat quippe qui ea quae pro equitate pe
tenda sunt & a uobis inpeditur, Sed ne postulanti
um desideria qui bonorum filiorum studiu
patna crescere adoratione considunt post
ponere uideamur. Idcirco illa aput gl̄am urām.
agere que ultro exhibetur omnibus inuitamur.
Eapp patna dilectione salutantes petimus
ut glorioso filio nō gregorio & p̄sbitero carita
tis gratiam quaestis potti largius tribuatis
& seruari illi in omnibus more urō iustitia
faciatis quatenus & ille quidquid equitatis
urē benignitate consideit, seram possit effec
tibus experiri & nos bona quae de uobis p
dicantur multipliciter addiscentes assidue
pro glae urae incolomitate omp̄m ualeamus
dnm deprecari; GREG. AMANDINO DOMESTICO
CCIII Confitentes quod gloriosae urā in amicorum
suorum solatiis deuota semp exhibeat, eoru
uo bis ciuitas commendare quos diligi
tis studemus, atque ideo salutantes peti
mus ut gloriosus filius nr̄ gregorius qua
les uos hic habuit illic tales inueniat. & tam
apud gloriosum filium nrm̄ leontium ut
alibi quocumque necesse fuerit glorię
urę solatia consequatur. Ac magnam in uo

bis consolationem inueniat. & in quantum
possibile ex nec quidam iniuste possit afflictio
ni uel grauamini subiacere. Gloriae uestrae sol
licitudo studio uigilanti prouideat. & tran
quillo maturoque hoc studeat consilio decli
nari; quatenus dum suos uos sicut decet ad
iutores habuerit; & ipse & nos amplius cog
noscere ualeamus. Quia sicut de gloria uestra
praesumimus. Non ad faciem sed quod ex ualde
laudabile putat nostris amicitias exhibere.

GREG. SECUNDINO & IOHANNI EPIS SICILIAE CCV.

Bonorum nos hortatur dilectio filiorum
utilitatibus eorum studiose concurrere
& eos in quantum ratio suppetit adiuuare
& ideo quantum iste gloriosus filius noster gre
gorius ex praefecto benignum cunctis exhi
buit. tanto omnium debet uti solatiis
fraternitatem uestram his hortamur affa
tibus. ut et illic uenienti tam apud leon
tium gloriosum exconsulem in dispo
nendis rationibus suis. Quam apud illos
ubi causam po poscerit opem ferre &
partes ipsius subleuare fauente iustitia
sustineatis. ut uobis sacerdotaliter con
currentibus nullam molestiam uel
dispendium contra ordinem possit equi

tatis incurrere. quem sicut non credimus
grauari frustra. in aliquo senserit is apud
praedictum gloriosum uirum. agere uos
episcopali modestia. seruatam necesse est
ut uerbum quod ei pali. machum uirum
magnificum. sacribonem praebuit. custo
dire debeat obseruare; atque illum inra
cionabiliter affligi ut sustinere dispen
dium minime patiatur. Ita ergo se frat
nitas uestra erga eum sollicita curet ostendere;
et ne eius se causis secundum eum studeant ex
hibere ut et sacerdotale in uobis subsidium
CCVI et paternam inueniat caritatem. GREG. PASSIVO EPO
Ualerianus notarius ecclesiae fraternitatis tuae peti
toria nobis insinuatione suggessit quod habetur
in suburbis in fundo uisiano iuris sui iuxta muros
ciuitatis firmane oratorium. se pro sua deuoti
one fundasse quod in honore beati martyris
sauini desiderat consecrari; et ideo si in tuae
parochiae memorata constructio iure consistit.
Et nullum corpus ibi constat humatum. percep
ta primitus donatione legitima. id est in redditu
sol. IIII. libris atributis. fiscalibus. gestisque
municipalibus alligata; praedictum oratorium
absque missis publicis solempniter consecrabis.
Ita et ne eodem loco nec futuris temporibus bap

usterium construatur, nec presbiterum consti
tuas cardinalem. & si missas sibi fieri forte
maluerit a dilectione tua presbiterum noverit
postulandum. Quatenus nihil tale a quolibet
alio sacerdote ullatenus presumatur, Sed ea
vero suscepta sui cum reverentia conlo
cet. GREG CHRISANTO EPO. CCVII

Ualerianus notarius ecclesiae firmanae sanctua
ria beati martyris savini oblata petiti
one sibi postulat debere concedi, Quate
nus in eius nomine oratorium propriis
constructum sumptibus possit sollemp
niter consecrari. & ideo fraternitatem prefatis de
sideriis ex nostro te mandato convenit oboe
dire, ut devotionis suae in consecratione
quam postulat potiatur effectum.

GREG BONIFATIO EPO REGIO. CCVIII

Sacerdotali procul dubio convenit gra
vitati ut si quas ecclesiae suae causas habu
erit, aut pacifica eas ordinatione si fieri
potest aut certe iudicio interveniente
sine mora definiat. medio contentio
nis materia, sola illic consiliis suis pa
cis possit remanere concordia. Iudicabit
itaque nobis gloriosus filius noster gregori
us ex praefecto, Quod inter se et ecclesiam vestram.

de loci s(upra)s(crip)ti compendio aliqua sit orta conten
tio, ob quam rem hortamur · ut eam aut
censente iurgio finiatis aut certe dila
tione summota ecclae urae actores ad elec
torum iure iudicium faciatis · ut eoru
definitione p̄cedente, nec ille contra
iustitiam grauari · nec cura p̄ iudicium ui
deatur · ecla sustinere · Quia uero homi
nes suos & possessiones · quas illic habet nobis ·
uoluit commdari · o portet ut iura se frat
nitas in eius causis · quocumq; ratio inuita
uerit; non omittat inpendere atq ·
ita eum · in quibus ualuerit iuuare festinet
concurrentibus · absentem se a suis ee utili
tatibus · non cognoscat · GREG · EPO IOHANNI EPO SARREN
TINO FORTUNATO EPO NEOPOLI & ANTHEMIO SUBD · CCVIIII

Ea que filiis nris ultro nos decet inpendere ·
negare eis poscentibus non debemus · & ideo
qm filius nr gloriosus gregorius ex p̄fecto possessio
nes quas illic habet ut homines suos fratnitati ure
a nob studuit commendari · scriptis uos p̄sentib ·
adhortamur · ut utilitatibus eius · salua ratione
concurrere & possessiones · atque homines ipsi
us tueri · sicut desiderat debeatis; nec eos contra
iustitiam a quibus libet uexari · aut patiamini · p̄
grauari; sed ita que in tuitione eorum a p̄dicto filio nr̄o ·

subplice presentiam ualeatis quia tantas e cunctis sicut
nostris exhibuit ut omnium habere solatia mere
atur. GREG. AZI MARCHO SCRIBONI. CCX.

Magnitudinem uestram tempore quo hic in Ro
mana urbe fuit cognouisse recolimus boni
fatium quondam numerarium condito testa
mento partem aliquam hereditatis suae
xenodochio quod ad scm petrum apostolorum
principem situm est reliquisse et quem ge
rere nos sollicitudinem diximus ut ad glori
osum filium nrm leontium pro persona prose
quendi ratiocinii ipsius mitteretur
cuius a te conpleri debuisset. habuimus.
Idcirco quia laurentius uir clarissimus
presentium portitor ad hoc illic noscitur
esse transmissus magnitudinem uestram pater
na dilectione salutantes petimus ut ei hac
in causa concurrere. Atque uestra sicut de uo
bis confidimus salua iustitia inpendere
patrocinia debeatis. quatenus dum since
rissime bonitatis suae fuerit ope sufful
tus et de uoluntate mulieris quondam bo
nifatii et de pauperibus quibus sicut dixi
mus isdem bonifatius hereditatis suae
partem aliquam dereliquid mercede
apud omnipotentem dnm adquiratis.

GREG MAVRILIONI EXPREFECTO · CCXI

Ualde miramur · quod nos diuersis · de sicilia
uenientibus · glaura incolomitatis suae nun
tio reuelare postponit · Et utrum obliuioni
caritatis · hac se occupationi debeat reputari
nescimus · Et ideo salutantes paternae caritatis
effectu · petimus ut quotiens · scribendi
se occasione dederit · de ura nos salute & qua
liter circa uos agatur · refouete · quatenus
dum secundum · desiderium nrm de prosperita
te ura laeti fuerimus · effecti redemptori
nro agere pro uobis · gratias ualeamus ·
Omps ds misericordiae suae uos gratia tue
atur · & ab omni aduersitate seruet inle
CCXII sos atq; custodiat · GREG MAV PETTIO MAGISTRO MILITU
Ueniens dilectissimus · filius nr cyprianus ·
diaconus · laudabile comitatis · nob studium ·
& quam utilitatem · in maniti castro fecerit in
dicauit · Sed multa de eo bona diuersis testifi
cantibus · olicognouimus · Et quia ei apud uos
sicut ante fuit · modo non esse audiuimus · Glam
uram petimus · ut siquid ex · unde iuste irasam
mor · fortassis offendit · Nobis quid qui illud
ex remittatis · eique plenam gram reddere atq;
illum · in ea quia apud uos ex diu fuit · fami
liaritate recipere debeatis · Et ut in illi fauo

rem sicut reuera propriorsaluaratione
quodcumq; usus exigerit impendatis; Ita ergo fa
cite ut de integra ei gratia restituta aut ip
so renuntiante aut aliis referentibus possimus
CCXIII agnoscere GREG AGILULFO REGI LANGOBARDORUM

Gratias excellentiae uestrae referimus quia
petitionem uestram audientes pacem quae utrisq; et
partibus profutura; Sicut de uobis confiden
tiam habuimus ordinastis; Et quare excel
lentiae uestrae prudentiam et bonitatem ualde
laudauimus quia pacem diligendo deum uos qui
auctor ipsius est amare monstrastis. Nam si
quod absit facta non fuisset quid aliud agi ha
buit nisi ut cum peccato et periculo partium
miserorum rusticorum sanguis quorum labor
utrisque proficit funderetur. Sed ut prodece
nobis eandem pacem quemadmodum a uobis fac
ta est sentiamus paterna caritate salutantes
petimus ut quotiens occasio sederit ducibus
uestris per diuersa loca et maxime in his partibus
constitutis uestris praecipiatis epistolis ut hanc pa
cem sicut promissum est pure custodiant et
occasiones sibi aliquas non quaerant unde
aut contentio quaedam aut ingratitudo nascatur
quatenus uoluntati uestrae a plus agere gratias
ualeamus. Latores uero praesentium sicut reuera

R

hominesuror, Ineo qd decuit affectu suscepim;
q iustum sunt uctuir os sapienter & qui pace facta
do propitio nuntiar cu caritate & suscipere & dimit
tere debemus. GREG DOMITIO PBO & ABBAT; CCXIIII

Sicut graue & plenu uituperationis xrm pfonar
omipotenti militantes de secularibus negotiis hor
tandiu cõtra uersiam pmanere, Ita laudabile
& studiox religiosis conueniens tremis gratam bo
pace proferre conpendiis, & ex rebus transitoriis
mansura caritatis semp lucra mercari, & ideo
q de pationib; factam, Nasoniani & leuitano po
sitis in prouincia sicilia territorio panormita
no de qib; int ppositos monasterii sco rum maxi
mi & agate q lucus canum dicitur, ecce diuersis
administratores xenodochii in hac urbe roma
constituti q dualer ji nuncupatur, longa & grauit
contentio, Nunc int te & dilectissimum filium
nrm domitium abbatem atque prsbrm p dicti
monasterii & antonium subdiaconem nrm memo
rati xenodochii ppositum pactis int uenientibus
bus salubris processit do auctore decisio, Ne cesse
x itomis discordie possit occasio puentri, ea que
gesta sunt nra int ueniente auctoritate firmari,
Proinde phuius pcepti seriem hoc de rendum
ee prospeximus, ut omia instrumenta t quodquod
aliud quod partibus qd ab sit ad inuicem contra se
uenire cupientibus, quomodo t ptem por ii
p scriptione seu alit opem de lege aut quo cuque

priuilegio poterat ministrare, Sit sicut et nos poscitis ua
cuum et omni uirtute cessatum et sola pactorum inter uos
Nunc habitorum pagina ualidum perpetuumque robur
obtineat; Cuius si quid forte incuria uel imperitia mi
nus firmitatis insertum; ut ex plenissime muniti
ones et sacra auctoritate suscipiat ne sub prece aliquid ua
leat. Unde quia religioso studio promouebit oportunitate
pacifice terminata sint ʒ Quatenus amota penitus totius
altercationis materia inter eos quos caritas inmutabi
liter decet manere concordiam, Nullaque adde incepr.
litigiose contentionis occasio generari promunttio
ne uero praefati xenodochii suprascripto antonio eius prae
posito praeceptum simile dedicimus, GREG THEUDOLINDE
REGINE LANGOB. CCXV.

Quia excellentia uestra ad faciendum se pacem stu
diosius et benigne sicut solet impenderit re
nuntiante filio nostro probo abbate cognouimus.
Nec enim aliter de xpianitate nostra fuerat confiden
dum; nisi quia in causa pacis labore et bonitate uestram
modis omnibus monstraretis. Unde omnipotenti deo gra
tias agimus qui ita cor uestrum sua pietate regit ut si
cut fidem rectam tribuit. ita quoque placita sibi
uos semper operari concedit. Non enim excellentis
sima filia de sanguine qui ab utraque parte fundendus
fuerat, paruam te credas adquisisse mercedem;
Ex qua re uoluntati uestrae gratias referentes dei nostri
misericordiam deprecamur ut bonorum uobis
uicem in corpore et anima hic et in futuro con

ʒ. quocumque tempore quicquam dubietatis incurrat. sed omnia quae in
eius donationis pactis tenentur ad scriptum firma et inlibata et sine
aliqua refragatione persistant.

conpenset; Salutantes p̄t'ea patna dilectione hor
tamur ut apud excellentissimu coniugem u̅r̅m̅ illa agi
tis quatenus xp̄iane reipublice societate non renuat;
Nam sicut et uos scire credimus multis modis utile sibe
ad eius amicitias conferre uoluerit; Uos ergo more u̅r̅o̅
quae ad gratiam partiu p̄tinent semp̄ studete atque ubi
causa mercedis sedederit laborate ut bona u̅r̅a̅ a p̄lius ante om
nipotentis d̅i̅ oculos commendetis; GREG ANTHEMIO SUB; CCXVI
Petrus clericus lector p̄sentium questus nobis est a quib;
dã sepueris fallacit criminatu et causa sua non ut oportuit
districta examinatione discussa; Nec se in aliquo condemp
natum se d̅i̅ solum ab ep̄o suo nec c̄eo procede re aude
re inhibitum quod audientes omnino egre tulimus
q̄ia ueritate subtilit p̄quisita, Aut reum aut causa ex lige
bat; qualitas condep̄naret, aut certe debuit innocentia ab
soluere; Cum igitur et cause exigit et memoratus p̄sbiter
et magnopere postulat ut hac de re subtilis debeat haberi
discussio; p̄senti tibi auctoritate p̄cipimus, una cũ reue
rentissimo fratre n̅r̅o̅ furtunato coep̄o atq; si iussus tibi
fuerit glorioso filio n̅r̅o̅ maurentio adte p̄ratio criminis
ueritatem subtilimmis indagatione hac discussione stu
deatis addiscere et ita ad cul pam ulcisci aut festinetis in
nocentiam releuare ut nec uos u̅r̅o̅s̅ de animi neglegenter
in aliquo existitisse. Nec hec a p̄lius sine finitione causas
maneat; GREG FURTUNATO EPO NEOPOL; CCXVII
Ualde nos u̅r̅a̅ fecit mirari fraternitas: ut causa clerici sui
a te noluisset aut non adsurgeret definire; Petrus itaq;
p̄sentiũ portitor ad nos ueniens questus est puerorum aqi

aqibus se detemtatione sceleris eis falsare
rit criminatum, Non ut oportuit ee discussos; sed
tantummodo uerbotenus inquisitor & sibi hac solu
ne uobiscum procedere audeat indictum. autem in ue
re fuere que dicta sunt & iusta causa qualitate cano
nice fuit cohercioni subdendus aut falsa & omnino
debuit in crimine remanere. Qua ergo & ratio
indixit & hic pro sui purificatione sollicitaq; ad
uersus se dicta sunt apostolica examinatione
requirit necesse est. Ut una cum anthemio subdia
cono nostro subtili ac districta discussione apud
risillis ueritatem exigere debeatis, & si praedictus
portitor adtemptati facinoris reus esse patue
rit canonica cordis omnibus plectatur ultione.
Si uero insons fuerit declaratus celeri absoluti
one respiret & uobiscum habeat procedendi licen
tiam. Quia sicut districtos rei conpellent exercenda uindicta ex
ita in innocentibus non ex absolutio differenda.
Sic ergo huic causae sollicite fraternitas tua finem stu
deat imponere, Quatenus nullam de neglectu m
ualeat reprehensione incurrere. GREG EUPATE
RIO DUCI SARDINIE C CXVIII

Cum lator presentium ual. darihc. illis nos pro sui
commendatione scribere postulet quem magni
tudine uram aequitatis intentu, Sine cuiusquam
etiam intercessione non dubitemus efficere pe
titione ipsius minime despicienda proximas
quia ergo ut cum uxore sua qua hinc de romana.

ciuitate ee phibet · Reuerti sicut desiderat ualeat ·
uris sepost patrocinius · adiuuanda patna dilectio
ne salutantes; petimus in hac mre magnitudinis
ure ꝯtuitione habeat & a nullos illic contra rationis
inpedire ordine pmittatis; Sed desideriis eorū proura
merce de adee & concurrere debeatis; Quatenus & illi
ura se iustos ope congaudeant & magnitudo ura pos
centib; inpedisse qō pium iustumq; x · uideatur;

GREG PASSIBO EPO DE FIRMO · CC XVIIII

Aniocomes castri aprutensis · firmensi · petitoria
nob insinuatione suggessit · qō habetur insubditis ·
insinu p castro · scriptoor atoriū sesupto proprio ·
prosua deuotione fundasse qō in honore beati petri
apostoloꝝ principis · desiderat consecrari, & ideo fr
tnie sinitue diocesos in qua uisitationis inpendisse ·
officiū memorata constructio · iure consistit & nullu
corpus · ibide constat humatum, pcepta primitus do
natione legitima · Idx fundus cam pulus · cū cordumia
una, boues domitos pariū unum · uaccas duas argen
ti libras quattuor, lectum stratū unū, Inpeculio
capita quindecim, eramita capita duo · ferramita
numero quinq;, psenter liberos · atributis fiscalib,
sot ui · gestisq; municipalibus · allegata · p dictum ora
torium sollempnit consecrabis; presbitm quoq; te illic
construere uolumus cardinalem; ut quotiens pfa
tus conditor · fieri sibi missas fortasse uoluerit ·
uel fidelium · concursus exigerit · nihil sit qō ad
sacramis sarum & hibenda sollemnia ualeat

inpropie, sc̄uariam uero suscepta sine reuerentia.
collocat. GREG IOHANNI EPO SIRACUSANO. CCXV.

Gloriosi filii nri cethegus atq; flora iugales. procertis
causis suis maximū uirū clarissimū palatinū priuata
rū ad siliceē transmittentes. decim libras auri atq; reue
rentissimo filio nro basilio capuane ciuitatis epo. qui illic
iā ee dinoscit. et suis utilitatib; profuturas dari depensio
nibus ecclesiastici patrimonii uoluerunt in quarum re
stitutione ne qua difficultas forte contingeret & quantitate
Ipso dilmo filio nro bonifatio diacono tradiderunt. & ideo
qm nros nos filios & p̄sertim ubi dampnū minime sentit eccle
sia non conuenit constristare. hisfraternitati re man
damus apicibus ut supscripto fr̄i coepoq; nr̄o basilio & maxi
mo uiro clarissimo. secundū uoluntatem p̄dictorum
filiorum nrorum cegithe atq; flore gloriosarum p̄sonarū
decim libras auri. sine tarditate subiecta de suscepto dare
pagina debeatis. Quatenus cū nulla in accipiendo eas
mora prouenerit & illi mandata sibi ut nouerint.
utiliter exequantur. & p̄fecte rationabilū sit munita,

GREG DIS MARCHO SCRIBONI. CCXVI.

Quantum nos cognitis casus tui naufragii contristauit.
tantō subsequens epistola releuauit, quod magnitudine
urām incolomē ad siciliā puenisse cognouimus.
& creatori nro gratias egimus. qui sol ita uos pietate pro
texit & de maris periculo liberauit. unde necesse est
ut omi misericordia quam in uobis. sepe collatam in
spicitis. ita semp in omni hactu urō p̄ oculis habeatis,
ut eius in uobis gratia comulētur [illegible] & sicut ab

exterioribus periculis. ita quoque ab interius eripiat. pa tua
igitur dulcedine salutantes petimus. ut diuturna nos in
colomnitate quotiens se occassio dederit relevetis.

GREG. FANTINO DEFENSORI. CCXXII

Cognoscat experientia tua. primigenium notarium nostrum
de hac proper causa luce transisse. et quia sanctam romanam ecclesiam
deo auctore deseruimus, ecclesiam et coniugem quae se postea
tuitioni ecclesiasticae commendauit heredes. petrum et filium
fratris sui, Iohannem heredem in uncia noscitur reliquisse.
Et propterea statim in hoc praeceptum susceperis. antequam eum
quisquam obisse cognoscat. et in substantia ipsius aliquid
fraudis admittat. ad locum in quo res eius sunt reconditae
sine mora curabis accedere. et cum omni sollicitudine ac dili
gentia studium tuum sit praesente consortio puero. qui rerum ipsa
rum esse custos asseritur. exibi tis testib. sollempniter.
ac subtiliter facere. eadque res in loco tutissimo utile perviderit.
collocare. quatenus apto tempore hic cum eodem puero douia
leant auxiliante transmitti. Sed et cetera in quibus libet reb.
sine corporib. quae de substantia ipsius esse didiceris. cum om
ni strenuitate in unum congregare constituereque festina.
Ut nihil de eius possit qualibet occassione substantia deperi
re. Haec igitur omnia ita sollicita et subtili studio cura
peragere. ut te illic posito nec dispendium in reb. eius eue
niat. et cuilibet fraudis sub qualibet occasione uel exquisi
tione locus aliquis. patere non ualeat. summa uero reddi
tum prius quaesitum nob parte tuis scriptis indicare festina.

GREG. SECUNDINO EPO. CCXXIII

Scripta fraternitatis tuae suscepimus in quib. indicastis

reuerentissimum fratrem nostrum marcianum lucresis ciuitatis
epm altinobis de causa ecce contra monasterium sci christo
fori quod intra diocesem ex constitutum intimasse, non quidē
fallendi uoluntate. sed quia clericis suis non fuerat ueritā
tis natura diligenti instructus. Et quamuis scribitis dulcinii
decessore ipsius. nihil de rebus ecce sue fuisse testatum,
Sed de propriis. ac magis atque inp dicti monasterio fidelium
oblatione collata sunt eulogiū condidisse atque sex uncias ecce
et sex eidem monasterio iure hereditario reliquisse
Necesse ex ita et ia non ex opinione sed absolute in ueritate
recolitis. nulla p dicto monasterio sinatis molestiā inroga
ri. pcipue dū eandem causam iam temporibus reuerende
memorie maximiani epi uos atque fratrem coepm quenrm
rufinū ex eius deputatione audisse. ac decidisse testem:
ni; adeo ut int partes ea quae inuenire poterat partirent,
Et quod extrinsecus fuit ecce redderetur; uolumus ut pars
utraque conticeat. et ea quae a fraternitate tua una cum p dicto
rufino quondā epo statuta sunt inconuulsa psistant.
Quatenus. nec pars ecce denuo iniuste questione inferre
nec monasterium rationabiliter uideatur. posturam.
maxime definitione controuersiā sustinere.

GREG FURTUNATO EPO. CC.XXIIII

Scriptorum nostrorum seriem uoluisses diligenter aduerte
re. aut sponte restituere quae tulisti aut certe psonā instruc
tā secundum amonitione nram in causa transmittere
debuistis. Et uide te modo quoddā excusare contendas.
asserens. in his quae contra firmitate tuā a parte contra
ria quaesita sunt, non uoluntarie sed obstrictum

magiste cō iurationibus miscuisse eaque scripsi nx
quasi intellegere distulisti. Et magnificos uiros faustum
atque domitiū, ꝑdonati se aqi bus cum· filiis suis· indicasti
te transmissos· acq; hic italis litigantibus· ipsedfule·
ras retinere. Pars uero altera· expletis textu ad discens:
crebra nobis· allegatione coepit insistere; utei q; abstu
leras redderentur, paratam se esse inquiens; si quid con
tra eam pdicti magnifici uiri· suo uel aliorum· nomi
ne mouere uoluerint respondere; Quod quia nec nobis·
rationis usus ordine dissentire pserti postquam amo
nitur instructam psona addicenda causam transmitte
re neglexisti. Idcirco fraternitatem tuam hortamur illico
ut psentia scripta susceperit· theodoro uiro magnifico
maiori pplo portas & rustico uiro clarissimo seniori
atq; ducti sine aliqua contentione restituat. Nec hac
in re moram uel aliqua excusationem interserat; Ne cul
pam indiscretionis incurrat, Si quod facere ultro debu
erat amonita differendū qualibet forte putauerit
Hec itaq; memoratis uiris primitus reformata
librum tibi sit. Si quam contra eos postea hic apud
nos causam mouere uoluerit; Si uero nondū ipse seo
filii ita asseris tui causa se habere querant· unde
eos publico debeant pulsare iudicio eis librum in quo
libet loco uoluerint cause suae negotium contra
eos legalit propositum terminare. GREG ZP MARCO
SCRIB· CCXXV Quod psentium portitor glo
riosus filius nr gregorius· tarde ad siciliam ue
nit non uoluntarie distulit· sed ita infirmita

te corporis debilis factus ut vix in multis diebus
reparari potuerit. Cuius debilitatis notitia &iam ipsi
adhuc in eo cognosceretis, mox tam aliquantu convalu
it venire illic sicut magnitudini vre promiserat
non neglexit. Quod ideo his scribendum p vidimus
ne vos distulisse sponte credentes hanc mora eius
forsitan studiose puteretis. GREG ROMANO DEFENSO CCXXV
Quoniam filius nr Gentio vir magni ficus Scribono tan
to dno propitio bonitatis ut valde sit diligendus
& si quid potuissemus ei conferre debuimus, voluerat
enim possessione iuris ecclesiastici sub libellorum
speciem tenere, Sed o pp malos scribones indicavimus
In hac nos causa nec bono committere, proinde exceptа
quae de possessione potuerunt in eius utilitatem verti ea
te volumus. eius magnitudini annis singulis offerre.
Id est porcos XX qualis ipse providerit berbices XX & gal
linas sexaginta et omnia in exceptis volumus reputari.
GREG ROMANO DEFENSORI CCXXVII
Pervenit ad nos quia quidam homines minore omnimodo
discretione tenentes in suis nos periculis implicari
desiderant atque ita volunt ab ecclesiasticis p sonis de
fendi ut ipsi quoque p sone ecclesiastice & eorum culpa
teneantur. Idcirco p senti tibi p ceptione admoneo
& p ter fratrem & coepm nrm domnum Iohannem
vel clericos qui intra ee possunt ut patrocinia ecclesi
astica sive mea suscipiat scripta seu a me minime
fuerint directa sub tanto moderamine debeatis
inpendere quatenus si qui in furtis publicis in

plicati sunt · a nobis non videantur · iniuste offen
di · ne opinione male agentium · ex more sibi debite defensionis
auxilium ei ullo modo transferamus. Sed quantum de ce
lectam admonendo verbum intercessionis adhibendo quibus
valetis succurrite; ut et illis opem fecisse ratis et opinione
sanctae ecclesiae non inquinetis. GREG FORTUNATO EPO NEAPL

CCXXVIII Cognoscentes Misenatem ecclesiam sacerdotis regimine
destitutam, visitationis eiusdem ecclesiae fraternitati tuae
operam sollemniter delegamus; quam ita te convenit exhi
bere ut nihil de provectionibus clericorum, reditu, ornatu,
ministeriisque, vel quicquid illud est, in patrimonio eiusdem a quo
quam praesumatur ecclesiae. Et ideo caritas tua ad praedictam
ecclesiam ire properavit et assiduis adhortationibus cle
rum plebemque eius de ecclesiae admonere festinet, ut re
moto studio uno eodemque consensu talem sibi praeficiendum
expectant sacerdotem qui et tanto ministerio dignus
valeat repperiri et a venerandis canonibus nullatenus
respuatur. Qui cum fuerit postulatus, cum sollemni
tate decreti omnium subscriptionibus roboratus et dilectionis
tuae testimonio litterarum ad nos sacrandus occurrat. Co
monentes etiam fraternitatem tuam ut nullum de altera eligi
permittatis ecclesia, nisi forte inter clericos ipsius civitatis in qua
visitationis impendis officium, nullus ad episcopatum dig
nus quod evenire non credimus potuerit inveniri. Provisurus
ante omnia ne ad cuius libet conversationis meriti laicae personae
adspirare praesumant; et tu periculum ordinis tui quod absit incur
ras. GREG CLERO ORDINI ET PLEBI CONSISTENTI MESENO · CCXXVIIII

Cognoscentes ecclesiam vestram sacerdotis regimine destitutam

curente [fuit] uisitationis eiusdem ecclesie fratri et coepiscopo for
tunato sollempniter deligere. curedimus in man
datis ut nihil de prouectionibus clericorum uel ordinum mi
nisteriis quae a quoquam usurpari patiatur. Cui uos
assiduis adhortationibus conuenit oboedire et remo
to strepitu uno eodemque consensu. Talem uobis pro
ficiendum expetite sacerdotem qui a et uenerandis
canonibus nulla discrepet rationibus et tan
to ministerio dignus ualeat reperiri qui dum
fuerit postulatus cum sollempnitate decretioni
bus subscriptionibus roboratus et uisitatoris
pagina prosequente ad nos ueniat ordinandus.
prouisuri ante omnia ne cuiuslibet uite et meriti
laicam personam presumatis eligere et non solum
ille ad episcopatus apicem nulla ratione prouehetur,
uerum etiam uos nullis intercessionibus ueniam
promereri posse cognoscite. Sed omnes quos et uobis
de laica persona aspirasse constiterit ab officio et a com
munione alienos faciendos procul dubio noueritis.

GREGORIUS IOHANNI EPISCOPO SIRACUSANO CCXX.

Petrus uir clarissimus uicedominus gloriose
filie nostre rusticiane patricie suis nobis epistolis questus est
asserens postquam fraternitas uestra de romana ciuita
te reuersa sit fines cuiusdam possessionis predicte patri
cie ab hominibus ecclesie uestre ui esse peruasas, de qua re
sepius se uobis querelam deposuisse signauit.
Et aliquando etiam ad dicendam uos causam martianum
tabularium deputasse quem manifesterit diuersis

dilationibus distulisse ut nunc usque ad causae
dictionem pariter accedere minime potuissent
Et quia quanto fraternitatem vestram caritate diligimus
tanto audire aliquid quod ad vestram invidiam pertineat con
tristamur. Idcirco scriptis vos praesentibus adhorta
mur ut omni mora vel excusatione cessante de finibus
qui dicuntur invasi, subire omnes vos iudicium
cum parte altera faciatis quatenus et pervasionis
questio et si quem proprietatis contentio finiatur.
Haec igitur fraternitas vestra fieri sine dilatione provide
at, ut nec vos invidia tangere nec vos denuo quamvis inde va
leat querella pulsare. GREG ANTHEMIO SUBD. CCXXI

Stephanus praesentium portitor qui uxorem sive ecclesiae
nostrae ancillam habere perhibetur, octone solidis a Cello
seniore de hostibus comparatam innotuit et quia
ad eorum restitutionem inopem se commemorat
experientia tua diligenter inquirat, et si ita esse cog
noscit nec habere unde suum possit pretium red
dere, cum praedicto seniore ad quantum potuerit
ordina et pretium eius quod tibi steterit restitue sc
iens quia tempore quo rationes tuas positurus
advenerit de captivorum tibi redemptione quod de
deris restitui faciem. GREG CLEMENTINE PATRIC. CCXXII

Abbatem quodam ad nos referente pervenit quod gloriae
vestrae a quibusdam maledicis nuntiatum est aliquid
contra vos quod absit stimulum habeamus, quod si ita est
quicumque hoc fallaciter confinxerunt sub purita
tis vobis specie duplicem exercuerunt: ut et se quasi

fidelero ostenderent & nos de uob; praua se certum
dubitare, ego autem gloriosa filia bona tua olim cog
noscens & pcipue castitatis q; tibi ab adulescentia comes
fuit in magna sep ueneratione & dilectione te habui
sed et nunc aliud cor mm gl̃a tua suspectas sit, nullu
mihi odii iracundie circa uos scripulum inesse signi
fico, sed patnam e uobis dilectione exhibere cognos
cite, unu tamen qd a me platu ex reticere n debeo
Ne minus ee caritatis incipiat si silentio pmatur
quod ad emdatione dicendu est, Nuntiatu siqide
mihi ex quasi quadam uos qis qua offenderit dolorem
irremissibiliter retinetis qd si uerum ẽ qd quanto dili
go tanto contristor pto ut hoc a uobis uitium
nobilit excludatis & secd boni operis segetem inimi
ci semen crescere non sinatis, Dominicae orationis
uerba reducantur ad animum & non apud uos plus
ualeat culpa qua uenia excessi surgat ergo uestra bonitas
super & & magis salubriter ignoscendo reu faciat que
potest pñitens facere asperitas in deuotum relinqua
tur illi unde uerecundia habeat & n seruus quod do
leat, Na plerumq; plus uiriu habet discreta incohær
tione remissio qua inexequenda ultione distric
tio. adeo qia nnusqua hec ti deliorem atq; subiec
tum, illa uero obstinatu faciat & emulum & hec
qi de nõ ad hoc dicimus ita zelo uos rectitudinis
sed n & alessitis in minimis qualis ee debeatis in
maximis, Na si quado seueritate excessus quali
tas exigit agendu ex ut & culpa ultio corrigat

& correctis post gratia non negetur. Hec igitur quia
paterna suadente dilectione pro uestra uos anima commone
mus cum ea que dicuntur caritate suscipite atque ea ad gle
ure utilitatem adsumite. ut bona uestra et apud homines
clariora et apud omnipotentem dominum possint esse purissima. De nob
autem sicut reuera carissimi et filii fiducialiter in cunctis
presumite. Et quod de uestra cupimus prosperitate semper audire
discurrentibus nos saepius epistolis releuate.

GREG. VENANTIO EPO LUNENSI. CCXXXIII

Quesita a deodate ancille dei latricis presentium
ad uersus fidantia matrem suam quae testimonia et pa
gina petitionis oblate que tenetur in subditis frat
ernitas uestra cognoscat. Et quia me equitatis censura ammonet
ut maximum conuersis salua ratione episcopale debeat
adesse solatium. Idcirco hiis fraternitatem uestram epistolis adhor
tamur. ut predictam matrem ipsius ad se faciat conuoca
ri et tranquilla ei adhortatione suadeat. ut facere
sponte non desinat quod legali potest ratione conpelli
quatenus nec illa affligi nec haec iure debeatur praeiudicium
sustinere. Quae sicut non credimus ammonicionem uestram
differre uoluerit, praedicte adeodate religiose contra ea
tuitionem inpendite atque uiris solatiis apud iudice
uel quocumque usus exigerit instanter ad iuuate. Et ita in
exequenda hanc uos causa inpendite. ut legali ratione con
stricta inuita urgeatur facere quod sponte postponit.
Memoratam uero latricem fraternitas uestra ita seruata
equitate habeat in omnibus commendata. ut uobis eius tuitionem
inpendentibus in eum que adsumpsit habitum sine aliqua

do protegente concussione permaneat

GREG. ANTHEMIO SUBDIAC. NEAPL. CCXXIIII

Aequitatis ratio exigit ut hoc quod a prodecesso
ribus nostris cognita veritate redditum, nostra inde
bita de suo ecclesia tenere non debeat, neque quod omnino
contra religiosum constat esse propositum, non vera
sed imaginaria ac magis dolosa fuisse restitu
tio videatur. Et ideo quoniam Stephanus abbas monasterii
sancti Marci quod constitutum iuxta muros Spoletanae
civitatis esse dinoscitur questus nobis est massam ve
neris in provincia Campaniae sita territorio mentur
nensi quae a beatae recordationis decessoris nostri
Benedicti reddita perceptione cognovimus ad ecclesiam
nostram nunc indebite detineri, Idcirco hac tibi
auctoritate praecipimus ut si manifeste ab eccle
siae nostrae hominibus detinetur in iura praedicti monaste
rii sine aliqua mora tali actione restituas.
Si vero non a nostris sed a quibusdam forsitan
extraneis detinetur strenuitate agere solli
citudine volumus, ut in iure modis omnibus
memorati debeat monasterii reformari
quatenus et ipsum quod suum est consolatione
sine aliqua fatigatione recipiat et alterius dis
pendio monasterii iniuste lucrum non habeat.

GREG. ROMANO DEFES. ANTHEMIO SUBD. SAVINO
SUBDIACO. SERGIO DEFENSORE A PARTIB. CCXXV

Ea que sponte praebere nos convenit perdenegare
non possumus. Et ideo quoniam gloriosus filius noster

romanus ex priore possessiones suas & homines qui
in illis sunt partibus tue voluit experientie com
dari. hac tibi praeceptione mandamus ut possessio
nes hominesque ipsius servata aequitate tui non de
sinas atque ita in omnibus causis utilitatibusque
ipsius concurrere ac solatiari studeas, quatenus &
ille hac se adiutum commendatione cognoscat & ut
salubriter iniuncta exhibuisse per omnia comproberis.

GREG SAVINO SUBDIAC. CCXXVI

Latores praesentium stephanus atque marcellus liber
ti quondam domitioli excubitoris questi nobis sunt
asserentes duas substantiae suae uncias quas libertis
suis idem dominus eorum per paginam testamenti sui legaverat
habere, denlieque ipsius maria uxore pardi clerici.
nec dum iste esse completus & legatum ipsum differre
valeat. Ab eadem here ditate ipsius status sui sibi fieri
terrorem insinuant, & quae ea que relecta sunt
tua instantia postulant adimpleri. Idcirco hac ti
bi auctoritate praecipimus ut praedictam mariam commo
neas quatenus voluntatem patris auctorisque sui im
plere non differat. Studioque tibi sit ut nulli contra
rationem dispendium debeant subiacere. quod si forte
ab hac se solutione aliqua nititur excusatione defen
dere, mediis sacro sanctis evangeliis causam subtiliter
perscrutari & itaque iustitiae ac legis ordo suaserit
definire te convenit atque definita effectui man
cipare, ut haec ad nos denuo querela non redeat

quia uero conperimus duas uncias substantie sue
p(er) dictu(m) testatore(m) eccl(esi)e s(an)c(t)i georgii ubi sepelire uoluit
legauisse. Cura tibi sit ut eas de duas uncias; sine co(n)
tam(en) copl(et)e erunt. p(re)dicto loco modis omnib(us) uindicare
ut pie uoluntatis intentione & iam muta hereditatem
ad effectu(m) p(ro)omnia p(er)ducatur. nec hac in re a plurius
differiq(ue) relata sunt patiaris; Iuxta sacris legu(m) & con
tra leg(es) f(acien)s si quis q(uo)d uenerabilibus locis relinquitur
praue uoluntatis studiis suis temptauerit copendus
retinere GREG FELICI SICILIE. CCXXXVII
Cum re uerentissimi fratris n(ost)ri iohannis ep(iscop)i bene
nobis nota sit grauitas, mirari nos gteure ualde fecit
ep(isto)la q(uo)d nihil eu(m) secundum admonitione(m) n(ost)ram facere
uoluisse signabat. & q(uo)d e dur(um) nobis uidebatur aut
nobis non credere aut de illo talia suspicari quippe
cuius cognitinos mores & actio tale n(on) p(er)mittebat
habere iudicium. Cu(m) ergo n(ost)ri animus dubius inu
troq(ue) penderet conperimus eu(m) intuor etiam sua
uob(is) se ee iudiciu(m) sedura magis tam distulisse
q(uo)d negare nec homo uiri lator p(rae)sentium potuit.
& contristati sumus cur g(lori)a u(est)ra quae iudicium re
fugit contra eum queri uoluerit & postquam
constat q(uo)d rationis sunt (uel) scripsimus oboediunt.
Hunc ei scribit te rium. necessarium non erat ne distul
lisse prius secundum animum uideretur. Sed ne eius
contristare forsitan uideretur ex habundanti
rursus p(er)suadimus scribendu(m) & quia certi sumus
quia quicquid equitatis ordinauerit facere nore.

vestrae oportet vigilantia animos suos contra eius invidiam
non accendant sed studeat in iure iudicium in quo una eademque
cognitione et monitu et proprietatis valeat causa distingui.
Nam nos venire ad iudicium cupienti per iudicialem scribere quae
dampno possumus, quia ita nos uni parti accommodari decet et auditu
ita alteri praesertim in audientiae alligationis sine dubio re
meare servemus et ideo agite ut sicut diximus negotiorum
vestrorum meritum veritate cognita iudicii censura definiat.
Nam adhuc nullum vellimus per iudicium sustinere, multo
magis nobis sicut revera filiis volumus servari quod iustum est.

GREG. IOH. EPO. SIRAC. L. CCXXXVIII

Ante aliquantum temporis filius noster Felix vir glorio
sus suis nobis epistulis questus est quarundam possessionum sua
rum fines ab hominibus ecclesiae vestrae violenter esse pervasos et nullam
se apud vos invenire iustitiam. Quod nobis incredibile visum
hoc a vobis esse fratribus perpetratum aut certe si ad aures
vestras pervenit non fuisse correctum. Et tamen eius permittere
querimoniam videremur fraternitati vestrae scripsimus,
ut ante ea si ita esse vera conperisti aut certe auctores ecclesiae
cum eo facere et subire iudicium. Post hoc vero homine
accepta ad nos dirigens indicavit nihil vos facere volu
isse de qua re scientes sanctitatis vestrae discretionem. Dum
noster animus dubitaret conperimus illum magis distul
lisse. Nam vos paratos et iussisse ut debuisse esse iudi
cium et quamvis hac de causa denuo vobis non fuerat scri
bendum, quippe qui ea quae rationis sunt ante vos ma
nifestum facere voluisse. Verumtamen ne querellam
ipsius neglexisse forsitan videamur, hanc ad vos

iccirco eplā dedimus hortantes ut cū eo &iam nunc mora
post posita, uros ad iudiciū homines transmittatis.
in quo & moniti hoc proprietatis ualeat questio terminari,
ut post hoc nec ille habeat quod queratur, nec ecclesia ratione
re aliquid per iudicialem uideat. quia uero homo que ad nos misit
scedā compromissi ac iudicati protulit ubi legabatur posses
sione eaq; asanaria dr. quā ab hominib; uris inuasā nup
insinuat decessori suo recordande memorie maximia
ni temporib; ee ex iudicio restitutā, Necessarium ee puidim;
eius exemplar. transmittere. & ideo si ita actu manifeste
cognoscitis; Post si possessio ipsa decessore uro consentiente
restituta ẽ. & a predicto uiro possessa sine aliqua ea faciente
contentione restitui manente scilicet proprietatis sicut
in eodem iudicatu statutū ẽ questione. Si uero aliter ẽ & hoc
parti necesse ẽ diffinitione distingui. Hec igitur omnia
ita fraternitas ura in ordinata sibi tranquillitate sine aliqua
fieri mora prouideat, quatenus nec contra uos murmur
excitetur in iudicio nec ē pro hoc predicatus uir importunus de
nuo cogatur existere. **GREG THEODORO CURATORI. CCXXVIII**

Postquam sic de gl̄e ure sinceritate psumimus ut uos
puos credamus reputare. Quirini latoris presentium per eundem uiro
magnifico ad promerenda bonitatis ure gratia hoc solum
sufficere poterat indicari & quia nr̄ ẽ, Sed quia paterna comenda
tio boni filii inte sol& sep accendere paterna dulcedine
salutantes petimus. ut memorato filio nō atq; gl̄e filiae
nrae matri ipsius patrocinii uri gram ostendatis eorq;
& illic positos tuitionis ure remedio fouere atis. & uenien
tes ad nos uris subsidiis adiuuetis, quatenus omnia que gta

ura exsesolet impendere; Nra benignius epla intue
mente pstiterit et ipsare consueta uideatur laudabilit
exibere et nos sibi pro sua bonitate gratiaru te faciat p omia
debitores. GREG FAUSTO: CCXL

Sicut res ecclesiasticae competentib. psonis sine aliqua sunt
dilatione reddendae; Ita restituendis adtendenda cautela x
Ut nulla ei possit postmodu ex ipsa nasci restitutione mo
lestia et ideo qm tempore quo quondam consentius defensor
patg te ure comissi sibi patrimonii capanie cura gessit
ministeria ecclae quoquulane qz et pro peccatis clero et pontifico
destituat apud se ppt iniuncta sibi sollicitudine tullisse dinoscit.
Quae uos nunc reddere sine nro consensu dubitare cogno
uimus et ppt hoc uos hortamur eplis ut ea anthemio
subdiacono sub de suscepti amissione restituere sine diffil
tate aliqua debeatis quatenus et ecclesia in toto apud eos
quos conuenit habeantur et glauia ab homni dubitatione sit li
bera. GREG ANTHEMIO SUBDIACONO: CCXLI

Conperimus ministeria ecclae quoquulanae qd consentius de
fensor pro iniuncta sibi sollicitudine deficiente clero et epo eius
de eccle tulerat apud herede ipsius remansisse. Et quia glo
riosu uiru fausto filiu ipsius ea reddere sine nro consensu
dubitare didicimus, Nris eu ortati sumus eplis ut experientiae tuae
ministeria eiusdem eccle reddere sine dubitate aliqua debuisse;
Et ideo experientia tua ministeria ipsa sub de suscepti amissione
suscipiat atque in toto habere studeat et modu aequalitate ipsoru
nobis facta notitia subtilit innotescat. GREG ANTHEMIO SUBDIAC. CCXLII

Quia glam uram fixa ualde atq; stabile in suis se moribus audiuimus.
Laetificor. Et sicut ab q mihi displicet sicut speciali filio fiducialit loquor.

excellentissimus enim gearius aliqua loquitur quatenus qui eu
amant ab inimicitiis illius valeant excitare. de qua re et plato
re presentium in excepto quae mihi visa sunt relegenda dictavi. que
si placent et a vobis legantur ut sciatis quid e vobis eadem scribe
re debeatis. hic autem quanta necessitas. et quae nos male con
stringant et presentis responsalis nostri relatione et ex epistolis fratris
et coepiscopi nostri mauriniani poteritis agnoscere. unde gloriam vestram
decet studiose cogitare quia nos de sapientia vestra magnam in omni
potentem deo fiduciam habemus. et ubi vos estis illic causas ne
glegi nullo modo credimus. Ita ergo facite ut contra a sua
certitudine non inveniatur aliena gratia superna custodiat
CCXLIII et prospere vos agere omnia concedat. GREG EUGENIO NOTARIO.
Servi dei monasterii quod in ble sana civitate ex constitutum
dicitur se suggesserunt necessitate gravissima sustinere
et quia talibus nos pronis oportet ferre consultum experientie
tue auctoritate precepimus quatenus appendiceque aggellus
dicitur et corpore massae gratilianae cum suis finibus eis debeat
de presenti contradere quod eis salvo iure ecclesiae nostrae in xxx annorum
spacium habere concessimus, sed et trulam modiorum xxx ex pre
dicta massa quam in prius eum a nobis sibi datam possidere noscuntur
parte in predicto annorum spatio eos habere concedimus
Quatenus tali provisione congregatio illic consistens huius rei
valeat habere solatium. experientia itaque tua huius precepti
auctoritate suffulta predictas res eis tradere non moretur
ut liberiori animo in dei valeant laudibus permanere.

GREG VITO DEFENSORI CCXLIIII

Ecclesiasticae utilitatibus intuitu nostro sed tu arbitrio
in officium ecclesiae defensoris accipias. et quicquid pro pauperum

comodis tibi a nob iniunctu fuerit incorrupte etia.
uti & equaris usurus hoc priuilegio quod hinc habita delibe
ratione cotulimus. omnib; quę tibi a nob iniuncta fuerint
coplentes operatiua fidelis exhibeas redditurus de actib;
tuis sub dinri meditoratione. hanc autē pactio secundicerio
nro scribenda dictauimus. cuiq; subscripsimus. GREG FELICI EPO
PORTVENSI. CCXLV. Caritatis vre gratia prouocati ne in
fructuosi uobis uideamur existere. pcipue cu eamimus habere
uos seruitia nouerimus; ideoq; iohanne iuris eclesiastici famu
lu natione sauinoru, & massa flauiana annoru plus minus
X. et octo que uira uoluntate diu iam possides fraternitati tue iure
directo donamus, atq; concedimus. Ita autem habeas possideas adque
iuri proprie & atique tue iudices ac defendas & quicquid de eo fa
cere uolueris quippe ut omis ex hac donatione iure pfectus libe
ro potiaris arbitrio. contra qua munificentie nre cartolam
nuqua nos successoresq; nros noueris euenturos. hanc
aut donatione notario nro pscripta relegimus adq; subscrip
simus tribuentes etia non exspectata professione uram quo
uolueris tepore alligandi licentia stipulatione & sponsione
inposita actum rome. GREG SEVERO EPO ANCONITANO CCXLVI
Postqua ciuitas ausimo deo iuuante recurata atq; a republica
teneri dinoscitur. magna de eccla ipsa habenda sollicitudo x
maxime quia & gloriosus filius nr bahan magister mi
litu a nob pro hac respirasse dinoscitur. atq; ideo adfrat
nitate tua psentia curauimus scripta dirigere ut eidem
eccle ex mo re uisitator accedas qua ratate conuenit exhibere
ut nihil de prouectionib; clericoru redditu ornaminis ferius
quę ut quicquid illius in patrimonio eius de aquoquam.

psumatur eccle. & ideo fraternitas ura assiduis ador-
tationib; clerum plebemq; eiusde eccle amonere festinet
ut remoto studio uno eodemq; consensu talesibi pficien
du expectant sacerdote qui & tanto ministerio dignus ua
leat reperiri. & uenerandis canonibus nullatenus respu
atur. qui du fuerit postulatus cum sollemnitate decreti
omniu subscriptionib. roboratus & dilectionis tue testimo
nio litterarum. ad nos sacrandus occurrat. commonentes
& iam fraternitate uram ut nullum de alia eligi pmittas eccla,
ne forte in clericos ipsius ciuitatis in qua uisitationis
impendis officium. nullus ad episcopatum qd euenire
n credimus. potuerit inueniri. prouisurus ante omnia
ne a cuiuslibet conuersationis meritis laice psone aspi
rare psumant & tu periculu ordinis tui quod absit
incurras. GREG CLERO ORDINI ET PLEBI CONSIS
TENTI AUSIMO. CC.XLVIII

Cognoscentes ecclam uram diu pastorali sollicitudine dis
titută pquam ciuitate ură recuperatam & iniure reipublice
auxiliante dno cognouim destitutam. Cure nob fuit eclesiae urae ui
sitatione fratni tuae & coepo nro sereno. Ancontinitane ciuitatis epo
sollemnit dilegere. cui etiam in mandatis ut nihilo de puectionib;
clericorum. reditu ornatu ministeriisq; a quoquam usurpari patiat.
Cuius assiduis adhortationib; conuenit oboedire & remoto strepitu
uno eodemq; consensu talem uob pficiendum expetite sacer
dotem. qui & a uenerandis canonibus nulla discrepet ratione
& tanto ministerio dignus uideat repperiri. Qui du fuerit pos
tulatus cum sollemnitate decreti. omniu subscriptionib; roboratus
& uisitatoris pagina psequente ad nos ueniat ordinandus.

p̄ uisum ante communi ne cuiuslibet uitae meriti laicā perso-
nam p̄sumatis eligere. Et non solum ille ad episcopatus apicē
nulla ratione p̄ueniat uerum etiam et uos culpae reatus ex-
cipiat. **GREG̃ VENANTIO EPISCOPO · CCXLVIII ·**

Quotiens ea quae hortari nos conuenit postulamur moras ad
concedendū facere non debemus ne differre bona desi-
deria quae magis fouendas uideamur. Et ideo quia gloriosus
Aldio magister militū in ciuitate ipsius p̄sbiteros et subdiaco-
nos omnino sicut suis nob̄ epistolis indicauit desiderat
ordinari eos qui ad consecrand̄ eligant̄ frat̄nitas ur̄a diligent̄
inquirat. Et si nil ē quod canonice eorū ordinationis impe-
diat d̄o illos p̄pitio studeat ordinare. Cum quib; etiam
loqui uos conuenit ut adortationis suae sollicitudine de
gentē illic populū ab infidelitate reuocare. Ac contendant
a gentilium cultu suspendere. Atq; eos in omnipotentis d̄i
doceant timore p̄sistere. Et p̄mia aeternae uitae diligere.
quatenus haec consecratio et illis ante d̄m ad gloriam et ha-
bitantibus illic populo p̄ficiat ad salutem. **G̃ · FORTUNATO EP̄O
NEAPOLIM̄ · CCXLVIIII ·**

Cognoscentes fratnitatem ur̄am ·qualit̄·
zelus p̄ xp̄ianis mancipiis quae iudei de gallarum finib;
emunt acciderit ad d̄n̄ nob̄ sollicitudinē ur̄am placuisse signam̄
ut inhibendos eos ab huiusmodi negotiatione nr̄a etiam deli-
beratio iudicaret. sed basilio iudeo (hebreo) cum aliis iudeis ueniente
c̄perim̄ hanc illis aduersis iudicib; rei publicae emptionem
iniungi atq; euenire ut int̄ paganos et xp̄ianos partē conpa-
rent. Unde necesse fuit ita causam ordinatione cauta dis-
poni ut nec mandantes frustrati nec hi qui contra uolun-
tatē suam se inquiunt oboedire aliqua sustineant iniu-ste

dispendia. Proinde fraternitas uestra hoc uigilanti sollicitudine
obseruare ac custodire prouideat ut reuertentibus eisdem de prefata prouintia
xpiana mancipia quae ab ipsis adduci contigerit aut manda
toribus contradantur. Aut certe xpianis emptoribus intra diem qua
dragensimo uenundentur. Et transacto hoc dierum numero
nullam apud eos quolibet modo remaneat. Si autem quaedam ex eisdem
mancipiis talem egritudinem fortassis incurrerint ut intra sta
tutos dies uendi non ualeant. adhibenda sollicitudo est ut dum saluti
fuerint pristine restituta. similiter modis omnibus distrahantur.
quia rem quam culpa caret. ad damnum uocari non potest. conuenit.
Quia uero quotiens nouum quid statuitur ita solet futuris formam
inponere ut multa dispendii praeterita non condemnet. Si qua apud
eos mancipia de emptione anni praeteriti remanserant uel a nob.
bapiblatas dum apud uos reposita ea habent alienandi licen
tiam nec detrimentum ante prohibitionem possint ignoranter incurrere
quod eos pro modum dignum est ueritos sustinere. Nuntiatum
praeterea nobis est supscriptum basilium filius suis deo propitio xpianis
quaedam mancipia ad hoc uelle tantum donationis concedere ut ei
huius occasionis obtentu domini solummodo nomine obiecto de
seruiant. Et post hoc si ad ecclesiam confugiendum forte crediderint
ut fieri xpiana non in libertate. sed eorum dominio quibus ante do
nata sunt uindicentur. In qua re fraternitatem uestram decenter
conuenit uigilare. Et si qua filiis suis mancipia donare uoluerint
ut cuncta fraudis tollatur occasio fiant modis omnibus xpiana et
in domo eius non remaneant. sed cum res exigerit ut eorum debeat uti sola
tiis. hoc illi iubeantur inpendere quod et iam a suis ei filiis decet
et pro propter deum conuenit exiberi. ANTHEMIO SUBDIAC. CCL.
Peruenit ad nos quod monachi qui in surrentina ciuitate

pconplenda sicut nosti. Antonium quondam defensori uolun
tate transmisimus. pecuniā quā acceperant ad emendas possessi
ones expendant. quaequi res non leuē eis necessitatem in breui
indicat inminere. Idcirco experientia tua auctoritate cōmonita
puideat atq; dispenset ut solidos ipsos incaute studioseq; erogare
ñ debeant inquarere. ut sollicitudo tua possit esse laudabilis. cū
omni ei studio ac uigilantia possessiones ad conparandū exquire
& quarum fructib; seruidi alimonia consequentes nec accep
tos solidos in casum expendere nec ipsi ualeant uictus neces
sitatem incurrere. Ita ergo omni uigilantia omniq; intentione
te in hoc exhibere festina. ut efficacitas tua & ab illis periculum
& a nob omnē possit curam sollicitudinis āmouere. G. ROMANO

Qualem necessitatem diuersa officia palatii urb defensori. cclI
rome de annonis suis sustineant experientiā tuā credimus n
latere. & ideo quia lectores psentium uice sua illic omīs elegerunt
transmittere. ut apud filium nrm gloriosum leuntium agere debe
ant. qualit ipse eis annone sicut a serenissimis principib largiter
deputatē inpendi. & in hac re tuam sibi petiuer experientiam
debere concurrere. et ppt quia hoc te & iam illis non potentib; eor
exigit paupertas. ac necessitatis inpertire dum aptū opportunumq; esse
conspexeris. et singuibus ualueris studium tuum sit ita pbere solatia.
quatenus hoc qđ illis clementissimi principes pietate sibi inge
nita concesser & illic consequi ualeant. & tu in discretus n
uideris existere. G. romano defensori. sauino subdiac
Adriano notario. eugenio notario felici subdiacono
sergio defensori. CCLII.

Quia sicut cauta prouisio culparum uias obstruere & nouit quaes
noxia declinare. ita neglectus patet excessibus. & quaes

cauenda solet incurrere · Magna nos sollicitudinis oportet cura
inpendere & fratrum consacerdotumq; nrorum oppinioni parti
& cautele pspicere · Peruenit autem ad nos quosdam episcoporu̅ subp
textu quasi soliciti in una domo cum mulierib, conuersari · & ideo
ne hoc · aut subsa̅natoribus iusta obstrectationis detur occasio · aut
facile antiquus humani generis inimicus materiam deceptionis
assumat huius tibi serie pceptionis iniungimus ut strenuum
te studeas & sollicitum exhibere · & si qui epo̅rum qui comissi tibi
patrimonii finis includit cum mulierib; degunt · hoc omnino
conpescas · & de cetero illic eas habitare nullo modo patiaris ·
exceptis eis · quas sacrorum canonum censura pmittit · id est
matrem · amitam · germanam · & alias huiuscemodi · de quib;
praua non possit ee̅ suspicio · Melius tam̄ faciunt si & cum se ab
aliis se cohabitatione ̅etineant · Nam legitur quod beatus augus
tinus · nec cum sorore habitare consenserit dicens · quae cum soro
re mea sunt sorores meae non s̅ · Docti ergo uiri · cautela magna nob
ee̅ debet instructio · Nam incautae psumptionis ē quod fortis pauet
minus ualidum non timere · sapientem enim inlicitu superat qui
didicerit & tum muniti concessis · & quidem · & quidem nos nul
lo in hoc nolentes adstringimus · sed sicut facere solent medici ·
& si ad tempus tristem curam tam p salute dicimus · & idcir
co non necessitatem inponimus se simitari · doctum i semq;
uirum eligerint ipsorum uoluntati relinquimus · Tua igitur experi
entia ut seruari debeant ea quae phibenda mandauim̄ · studiu̅
& sollicitudinem gerat · Nam si aliter p̄modum inuenire contigerit
non leuem se apud nos nouerit periculum incursurum · p̄terea
curae tuae sit eosdem frs nros epos adortari · ut subiectos sibi in sa
cris uidelic& ordinib; constitutos quod ipsi seruiunt ad suum

similitudinē modis omnib; seruire cōmoneant. hoc tantū
modo adiecto. ut hii sicut canonica decreuit auctoritas
quas caste debent regere nō relinquant. G. CRISANTO EPO
Cum sit ppriū disciplinę ab inlicitis SPOLITANO. CCLIII.
phibere & excessus culpas salubrit resecare. studiose eius
seruanda censura ē. Nam si neglegitur cuncta in confusione
deueniunt. dum aliū destrui quicqid ea custodiendo alt ae
dificat. Valentinus itaq; prbt questus nob ē. quia simon monachus
terii ipsius exigente culpa fuerit communione priuatus.
ad loca uira se confert & communionem sine aliqua reserua
tione percipiat. qd si ita se res habeat. qm non solū regularis
ordo dissoluitur. sed & psumptionis ex hoc materia minis
trat. prbris qui sub uob sunt districte ac sollicitius inidicere
uos necesse ē. ut hoc facere de cetero non psumant. sed si forte
iniuste excomunicatū quis queritur frat̄nitas tua subtili inda
gatione cognoscat. & ita causa cognita ueritate disponat.
ut nec iniustitia diu insontis afflictione pualeat nec dis
ciplinę uigor. aut frangi. aut indiscreta ualeat psumptio
ne dissolui. quia uero pariter sup scriptus prbr questus ē
diaconem quendam duo iuris sui sub hac conditione manu
misisse mancipia ut monachi fieri. & ideo de monasterio
debuissent ubi ipse fuerat pmanere. adiciens ut si quis
contra facere psumpsisset. iugo iterū seruitutis ipo mā sub
deret. atq; unum ex eis hanc omnino condicionē dispexis
se & monasteriū temerario ausu deseruisse. atq; se inter cleri
cos sociasse frat̄nitas tua & hoc subtili indagatione dis
cutiat. & ita reppererit. sic sacerdotali se zelo in hac
re. decenter exhibeat. ut nec illi monasteriū deserendi fa

cultassit & manumittentis facultas uoluntas. nihil ho
min' e seruitia aliqui pterii excusatione.

G. FORTUNATO EPO NEAPOLITANE. CCLIIIJ.

Agustinus psentium portitor qui reliquorum se sapuna
riorum ciuitatis urae. uice dixit ee transmissum ques
tus nob e qd theod uir clarissim' palatinus multis eos frustra af
fligit incommodis atq; noua plurima eorū corpori piudicialit
nititur inpendere. denique ut sic aut eos pmittere sibi conpellit
ut si quis arti eorū sociare uoluerit quicqd commodi de intro
itu rei accesserit ipsis proficiat. Adiciens quoq; pctm tuum int se
de quib; dam rationabilib; artis suae capitulis iuxta priscam
csuetudine omniu consensu impositae poena confectum atq;
id sacramto interueniente firmatū. & nc ab eo uelle quosdam
ex suis ei scilicet patrocinio fretos abscedere. Atq; ita eum con
trauenire cupientib; tuitione inpendere ut qd dici graue e plus
in defensione ipsius psumptione habeant quā de poena penu
riam t de sacramto prestito possint habere formidine. quod
si ita se res hab& quia & illum ipsi quod actu aduersū e. quippe
qui alienos se peccato suo defensione constitu& ee participem.
fratnitas ura puideat adhortatione cuenire ut ab huius
modi se actu quiescat. & piudicialit illis nihil inponat. nec
eos quibusdam dispendiis ctra rationē affligant. partiū & eum puiden
dū e. ut & pactū quod ob sacramtas prestitū conseruet. & cum dis
pendio animae suae tepora lia lucra ctrauueniendo n appetant.
nec & piurii discrimin incurrant & cōmodu praue desiderata incu
piant. qd si qd nc credim' ammonitione uram pdictū iohanne
uirum clarissimum uidetis forte differre cū eminentissimo
filio nro pfecto fortiter loquimini ut ipse hoc sic in psenti dici

fecimus quomodo prouiderit rationabiliter faciat emen-
dare quatenus et eos qui tuitionis uestrae suffragia
quaesiuerunt quorundam uoluntas iniuste non obprimat
& ille ab opere se indecenti prohibitum & pro suae ani-
mae magis utilitate cognoscat. EXPLICIT.

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19